D.H. LAWRENCE

HARMAN YERİNDE AŞK

TÜRKÇESİ SUZAN ARAL AKÇORA

HELİ
KOP
TER

D.H. LAWRENCE

HARMAN YERİNDE AŞK

Harman Yerinde Aşk / D. H. Lawrence

Özgün Adı

Love among the Haystacks and other stories, 1930

I

Türkçesi Suzan Aral Akçora

Kit4p Tasanmt Bülent Erkmen

Tasanm Dantşmanhğı BEK

Grafik Uy^p/ama w Baskı

MAS Matbaacılık A.Ş.

Kâğıt Hane Binası Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No.) 34408 Kâğıthane-lstanbul Sertifika no:12055 t: (0212) 294 10 00 f: (0212) 294 90 80 e: info@masmat.com.tr

1. *Basım*

Haziran 2011, İstanbul

ISBN 978-605-5819-24-8

Yayın Yönetmeni

Levent Yılmaz

Helikopter Kitap Yayınevi Ltd.

Kâğıt Hane Binası Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No.)/ı-a 34408 Kâğıthane-lstanbul Sertifika no: 1234-8 t: (0212) 294 65 55 f: (0212) 294 65 56 e: kitap@kitapyayinevi.com w: ^ww.kitapyayinevi.com

Helikopter bir Kitap Yayınevi Ltd. kurulusudur.

D.H. LAWRENCE

HARMAN YERİNDE AŞK

TÜRKÇESİ

SUZAN ARAL AKÇORA

ÖYKÜLER

HARMAN YERİNDE AŞK

Güneye bakan yamaçta iki büyük tarla uzanıyordu. Samanlar yeni toplandığı için tarlalar altın yeşili bir renkteydi ve güneşte göz kamaştırarak parlıyordu. Tepenin karşısında, yan yolda, siyah gölge çimlerin kızgın ışıltısının üzerine düşen yüksek bir çit uzanıyordu. Samanlar, çitin hemen yukarısında yığılmaktaydı. Çok büyük, kocaman bir yığındı bu, ama o kadar zarif, gümüşsü bir parlaklığı vardı ki, ağırlığı yok gibiydi. Tarlanın düzenli, altın yeşili parıltısı içinde darmadağınık ve ışık saçarak yükseliyordu. Biraz geride, tamamlanmamış bir başka yığın daha vardı.

Çitteki aralıktan boş bir yük arabası geçiyordu. Çimenliğin üzerinin hâlâ yol yol samanla kaplı olduğu aşağı tarlanın uzak köşesinden, yüklü bir araba,"yığına doğru tepeyi tırmanmak üzere ileri fırladı. Saman kesiciler samanların arasında beyaz noktalar gibi görünüyorlardı.

İki kardeş bir dakikalığına dinleniyor, yükün yukarı gelmesini bekliyorlardı. Alınlarını kollarıyla silip duruyor, sıcağın etkisi ve son yükü yerleştirmenin yorgunluğuyla iç çekiyorlardı. Üzerinde durdukları yığın çok yüksekti, onları çitlerin tepesinden daha yukarılara kaldırıyordu; çok da genişti, güneş ışığının içine dolduğu ve samanın sıcak, tatlı kokusunun boğucu olduğu büyük ve biraz çukur bir kap gibiydi. Kardeşler büyük, gevşek çanağa yarı

gömülmüş, bir sunakta güneşe doğru kaldırılmış gibi küçük ve etkisiz görünüyorlardı.

Kardeşlerden genç olanı, Maurice, kaygısız ama nazik, güçlü, yirmi bir yaşında yakışıklı bir delikanlıydı. Ağabeyine takılırken gri gözleri güçlü bir duyguyla parlak ve şaşkındı. Esmer yüzünde ilk kez tutkuyla uyarılmış genç bir adamın umutlu, sevinçli ve heyecanlı, garip gülümsemesi vardı.

“Bak sen,” dedi, dirgeninin topuzuna dayanarak, “beni kandırdığını sanmıştın değil mi?” Konuşurken gülümsedi, sonra yine düşüncelerinin tatlı eziyetine daldı.

“Öyle düşünmedim ... seni bilmiş,” diye sertçe cevap verdi Geoffrey, hafifçe alay ederek. Kardeşi onu alt etmişti. Geoffrey, Maurice’den bir yaş büyük, çok iri ve hantal bir adamdı. Mavi gözleri kararsızdı, hemen başka tarafa kayıyordu; ağzı marazi derecede hassas görünüyordu. Tüm iri gövdesinde ürkeklikle geri çekildiği hissediliyordu. Ateşli çekingenliği onda bir hastalıktı.

“Ya, ama öyle düşündüğünü biliyorum,” diye alay etti Maurice. “Gizlice kaçtın” ... Geoffrey irkilerek sarsıldı ... “Burada kalmamız gereken son gece olduğunu düşünerek, sıra sende olduğu halde beni uyur bırakacaktın... ”

Geoffrey’nin oynadığı oyunun sonucunu düşünerek, kendi kendine gülümsedi.

“Gizlice kaçmadım,” diye tersledi Geoffrey, ağır, hantal tavrıyla, bu sözcüklerden irkilerek. “Babam beni kömür getirmeye göndermedi mi?”

“Ya evet, evet ... hepsini biliyoruz. Ama ne kaçırdığını görüyorsun, aslanım.”

Maurice kıkırdayarak kendini arkaüstü saman yığınının üzerine attı. O an dünyasında, yığının alçak surlarından ve parlak gökten başka hiçbir şey yoktu. Yumruklarını sıktı, kollarını yüzüne kapadı ve yine adalelerini kastı. Belli ki çok duygulanmıştı, duyguları öyle şiddetliydi ki hoş bile değildi, ama hâlâ gülümsüyordu. Arkasında duran Geoffrey, onun siyah kürkü andıran genç bıyığını ve bir gülümsemeyle geri kıvrılarak dişlerini gösteren

kırmızı ağzını görebiliyordu. Ağabey, çenesini dirgeninin topuzuna dayayarak karşılara baktı.

Uzakta hafif, mavi bir yığın halinde Nottingham görünüyordu. Arada, kırlar bir ısı bulutu altında uzanıyor, orada burada kömür madenlerinin dumanları bayrak gibi sallanıyordu. Fakat yakında, tepenin eteğinde, derin çitli ana yolun karşısında, yalnızca ağaçların arasındaki eski kilisenin ve kale çiftliğinin sessizliği vardı. Bu geniş manzara Ge-offrey'yi daha da hasta etti. Aşağıdaki tarlayı geçen yük arabalarına, tepeden aşağı inen büyük bir böceğe benzeyen boş arabaya, bir gemi gibi sarsılarak yukarı gelen yüke, atın eğilen kahverengi başına, güçlükle kalkıp inen kahverengi dizlerine baktı. Geoffrey bu işin çabuk bitmesini istiyordu.

"Düşünmedin, değil mi...?"

Geoffrey irkildi, içine çekildi ve kardeşinin kahverengi kollarının altında kıpırdayan güzel dudaklarına baktı.

"Onun benimle orada olacağını düşünmedin... yoksa beni orada bırakmazdın," dedi Maurice ve küçük bir kahkaha attı. Geoffrey nefretle kızardı ve ayağını orada, altında kımıldayan, alay eden ağzın üstüne koymak için bir dürtü hissetti. Bir süre sessizlik oldu, sonra Maurice'in garip bir sevinci yansıtan sesi yine duyuldu; kelimeleri adeta tek tek heceleyerek,

"leh bin klein, mein Herz ist rein,

İst nie, mand d'rin als Christ allein, "1 dedi.

Maurice kıkırdadı, sonra acı kadar keskin bir anının sancısıyla sarsılarak döndü ve kendini samanların içine bastırdı.

"Dualarını Almanca söyleyebiliyor musun?" diyordu boğuk sesiyle.

"İstemiyorum," diye homurdandı Geoffrey.

Maurice kıkırdadı. Yüzü tamamen saklıydı ve karanlıkta bir gece önceki deneyimlerini yeniden yaşıyordu.

“Onu kulağının altından öpmeye ne dersin, oğlum,” dedi garip ve huzursuz bir sesle. Aşk ile ilk temasından hâlâ şaşkın ve ateşli, kıvrandı.

1 Ben küçüğüm, kalbim temizdir, içimde İsa’dan başka kimse yoktur.

Geoffrey’nin yüreği kabardı ve her şey karanlığa gömüldü. Manzarayı göremiyordu.

“Göğüsleri tam iki avuç dolusu,” dedi Maurice, alçak ve kışkırtıcı bir ses tonuyla, kendi kendine konuşur gibi.

İki kardeş kadınlardan şiddetle çekiniyorlardı ve bu harmana kadar, kadın cinsinin tek temsilcisi anneleri olmuştu; onun dışında herhangi bir kadının yanında dilsiz ve kabaydılar. Üstelik köyde bir yabancı olan gururlu bir anne tarafından yetiştirildikleri için, sıradan kızları küçük görüyorlardı, çünkü onların düzeyi, düzgün İngilizce konuşan ve çok sessiz olan annelerinin altındaydı. Sıradan kızlar yüksek sesle konuşuyorlardı, dilleri de kabaydı. Dolayısıyla bu iki genç adam, bakir ancak azap içinde büyümüşlerdi.

Şimdi Maurice yine Geoffrey’den öndeydi ve ağabey derinden incinmişti. Yaşama eksikliğinden, ilgi eksikliğinden hastalanma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Bahçesi üst tarlanın yanında olan Papaz Evi’ndeki yabancı mürebbiye, çitin üzerinden delikanlılarla konuşmuş ve onları büyülemişti.. Geniş krem rengi çiçekleri bahçe yoluna ve tarlaya dökülen büyük bir mürver çalısı vardı. Geoffrey mürver çiçeğinin kokusunu duyduğunda hep irkilir ve ürker, çitin dibinde tırpanla ot biçerken onu o kadar şaşırtmış olan garip yabancı sesi düşünürdü. Bebeklerden.biri aralıktan kaçmış ve Fraulein, Almanca seslenerek çiçeklerin arasından onu izlemişti. Orada, gölgede duran bir adam görünce öyle irkilmişti ki, bir an kıpırdayamamıştı, sonra da adamın yanında duran tırmığa takılmıştı. Geoffrey onun ileri doğru düştüğünü görünce, bir kadın olduğunu unutarak dikkatlice kaldırmış, “Bir yeriniz acıdı mı?” diye sormuştu.

O ise bir kahkaha atmış, kollarını göstererek ve kaşlarını çatarak Almanca cevap vermişti. Kolları kötü bir şekilde sıyrılmıştı.

“Size bir çoban değneği yaprağı lazım,” demişti Ge-offrey. Kız şaşkın bir ifadeyle kaşlarını çatmıştı.

“Bir çoban değneği yaprağı?” diye tekrarlamıştı. Ge-offrey kızın kollarını yeşil yapraklarla ovmuştu.

Şimdi de o, Maurice’den hoşlanmaya başlamıştı. Başta kendisini tercih ediyor gibiydi. Şimdi ise ay ışığında Maurice’le oturmuş ve öpmesine izin vermişti. Geoffrey kavga etmeden, somurtarak acı çekiyordu.

Bilinçsizce Papaz Evi’nin bahçesine bakıyordu. İşte oradaydı, altın kahverenginde bir elbise giymişti. Geoffrey şapkasını çıkardı, sağ elini kaldırarak onu selamladı. Kız küçük ve altın rengi görünüyordu, patates sıralarının arasından kayıtsızca el salladı. O ise aynı pozda, şapkası sol elinde, sağ kolu kalkmış, düşünerek durdu kaldı. Kızın selamındaki kayıtsızlıktan Maurice’i beklediğini anlıyordu. Ya kendisi hakkında ne düşünüyordu? Onu neden istemiyordu?

Yükü getiren arabacının sesini duyan Maurice kalktı. Geoffrey hâlâ aynı şekilde duruyordu, ama suratı asılmıştı ve yukarı kalkan eli düşünceleriyle ağırlaşmıştı. Maurice tepeye doğru döndü. Gözleri parladı ve güldü. Geoff-rey’nin kolu düştü; seyrediyordu.

“Aslanım!” diye kıkırdadı Maurice. “Onun orada olduğunu bilmiyordum.” Beceriksizce elini salladı. Bu işlerde Geoffrey daha iyiydi. Ağabey kızı seyrediyordu. Kız, evden görülmemek için yolun sonuna, çalıların arasına koştu. Sonra mendilini çılgınca salladı. Maurice manevrayı fark etmedi. Bir çocuğun ağlaması duyuldu. Kız kayboldu, sonra bir kundak taşıyarak tekrar göründü ve yoldan yaklaştı. Orada yükünü bıraktı, tepe yukarı büyük bir dişbudak ağacına koştu, hızla oradaki çiti oluşturan büyük bir yatay çubuğa tırmandı ve dengede durarak, kardeşleri heyecanlandıran yabancı bir tarzda iki eliyle öpücükler gönderdi. Maurice kırmızı mendilini sallayarak yüksek sesle güldü.

“Ee, tehlike nedir?” diye bağırdı aşağıdan alaycı bir ses. Maurice şiddetle kızararak olduğu yere yığıldı.

“Hiçbir şey!” diye seslendi.

Aşağıdan içten bir kahkaha duyuldu.

Yük yaklaştı, bir hışırtıyla yığını yaladı, sonra tekrar takozların üzerine çöktü. İki kardeş dirgenlerini alarak saman kütlesinin üzerinde güçlükle ilerlediler. Biraz sonra kırmızı ve parlak, iri yarı bir adam, yükün tepesine tırmandı. Sonra döndü, kalın kaşlarının altından yamacı gözden geçirdi. Dişbudak ağacının altındaki kızı fark etti.

“Ah, demek o,” diye güldü. “Buna benzer bir kuş olduğunu tahmin ettim, ama onu göremedim.”

Baba içten, şakacı bir ifadeyle güldü, sonra samanı dir-genlemeye başladı. Yukarıda, yığının üzerindeki Geoffrey, onun gönderdiği koca saman kümelerini alıp Maurice’e savuruyor, o da onları alıyor ve yerleştiriyor, yığını oluşturuyordu. Kuvvetli güneş ışığında üçü, tutkuyla birbirlerine kaynaşmış, sessizlik içinde çalışıyorlardı. Baba ayaklarının altından samanı alırken, bir an yavaşça kımıldıyordu. Ge-offrey, dirgeninin mavi dişleri parıldayarak bekliyordu; kütle yükseliyor, Geoffrey’nin dirgeni altına savruluyor, dirgenler hafifçe çarpışıyor, sonra saman yığınının üzerine fırlatılıyor, Maurice yakalıyor ve akıllıca yerleştiriyordu. Üç erkeğin omuzları birbirinin ardı sıra eğiliyor ve kasılıyordu. Hepsi sırtlarına sıkıca yapışan açık mavi, ağarmış gömlekler giymişti. Baba makine gibi hareket ediyor, kalın, kamburlaşmış omuzları ağır ağır eğilip kalkıyordu. Geoff-rey ise olanca gücünü harcıyordu. Heybetli omuzları samanı güçlü bir biçimde fırlatıyor ve savuruyordu.

“Beni devirmek mi istiyorsun?” diye sordu Maurice öfkeyle. Darbeye karşı kendini kasması gerekiyordu. Üç erkek şiddetle çalışıyorlardı, bir irade onları zorluyormuş gibi. Maurice işte hafif ve hızlıydı, ama aklını kullanması gerekiyordu. Ayrıca samanı uzak uçlara yerleştirmesi gerektiği zaman, belli bir mesafe taşımak zorunda kalıyordu. Geoffrey için bu fazla yavaştı. Genellikle, ağabey samanı mümkün olduğu kadar kardeşinin istediği yere koyardı. Ancak şimdi saman kümelerini yığının ortasına atıyordu. Maurice hızla ve zarafetle yatağın üzerinde yürüyor, fakat iş ona fazla geliyordu. Diğer iki erkek, alıp verme işine dalmış, hızlı bir tempoyla çalışıyorlardı. Geoffrey hâlâ samanı rasgele savuruyordu. Maurice yoğun biçimde terliyor ve kaygılanmaya başlıyordu. Ara sıra Geoffrey, bir hayvan

gibi mekanik bir biçimde koluyla alnını siliyordu. Sonra hoşnutlukla Maurice'in eziyetli durumuna göz atıyor ve bir sonraki kümeyi yakalıyordu.

“Nereye fırlattığını sanıyorsun, budala!” diye soludu Maurice, ağabeyi kümeyi yetişemeyeceği bir yere savurunca.

“Canımın çektiği yere,” diye cevap verdi Geoffrey.

Maurice güçlükle çalışmaya devam etti; artık çok öfkelenmişti. Terin vücudundan aşağı aktığını hissediyordu; damlalar uzun siyah kirpiklerine düşüyor, onu kör ediyordu, öyle ki ikide bir durup öfkeyle gözlerini silmesi gerekiyordu. Esmer boynunda damarlar kabarmıştı. İş yakın zamanda yavaşlamazsa çatlayacağını ya da düşeceğini hissediyordu. Babasının dirgeninin boğuk bir sesle arabanın dibine sürtündüğünü duydu.

“İşte, sonuncusu,” diye soludu baba. Geoffrey son hafif kümeyi rasgele savurdu, şapkasını çıkardı ve terini kurularken Maurice'in yatağı düzeltmeye çabalayışını kendinden memnun bir biçimde izledi.

“Alt köşen biraz dışarıda değil mi sence?” diyordu babanın sesi aşağıdan. “Artık İçeriye çekmen gerekiyor, öyle değil mi?”

“Sonuncu dediğini sanmıştım,” diye seslendi Maurice, somurtarak.

“Evet! Öy1 e ... Ama ya bu alt köşe?..”

Sabırsızlanan Maurice, aldırmadı.

Geoffrey uzun adımlarla yığını aştı ve dirgenini bozuk köşeye batırdı. “Ne... burası mı?” diye bağırdı koca sesiyle.

“Evet ... biraz gevşek değil mi?” diye geldi rahatsız edici ses.

Geoffrey dirgenini çıkıntı yapan köşeye soktu ve ağırlığını sapa vererek itti. Yığının sarsıldığını hissetti. Bütün gücüyle tekrar yüklendi. Kütle sallandı.

“Ne karıştırıyorsun, budala!” diye bağırdı Maurice, tiz bir sesle.

“Kime budala dediğine dikkat et,” dedi Geoffrey ve tekrar İtmeye hazırlandı. Maurice ileri fırladı ve ağabeyini dirseğiyle kenara İtekledi. Çöken, sallanan saman yığınının üstünde, Geoffrey dengesini kaybedip düştü. Maurice köşeyi yokladı.

“Yeterince sağlam,” diye bağırdı öfkeyle.

“Evet ... peki,” diye geldi babanın teskin edici sesi; “arabayla gidilecek çok yol olduğuna göre sen biraz dinlen şimdi,” diye ekledi düşünceli bir ifadeyle.

Geoffrey ayağa kalkmıştı.

“Kimi dürttüğüne dikkat et, sana söylüyorum,” diye ağır bir tehdit savurdu. Maurice çalışmaya devam ederken ekledi, “ve bir daha bana budala demeyeceksin, duyuyor musun?”

“Gelecek sefere kadar demem,” diye alay etti Maurice.

Yığının üstünde sessizce çalışırken, ağabeyinin somurtkan bir heykel gibi, dirgeninin sapma dayanmış, kırlara bakarak durduğu yere yaklaştı. Maurice’in kalp atışları hızlandı. Çalışmaya devam etti, ta ki dirgeninin bir ucu Geoffrey’nin çizmesinin derisine takılıp, metal keskin bir sesle çınlayıncaya kadar.

“Kımıldayacak mısın?’’. diye sordu Maurice tehdit edici bir sesle. Koca kütleden cevap gelmedi. Maurice bir köpek gibi üst dudağını kaldırdı. Sonra dirseğini uzatıp ağabeyini yığının içine İtmeye çalıştı.

“Kimi itiyorsun?” diyordu derin, tehlikeli ses.

“Seni,” diye cevap verdi Maurice alayla ve iki kardeş, karşı karşıya gelen boğalar gibi kapışmaya başladı; Mauri-ce Geoffrey’yi kımıldatmaya çabalıyor, Geoffrey bütün ağırlığıyla direniyordu. Ayağı sağlam basmayan Maurice biraz sendeledi ve Geoffrey’nin ağırlığı onu takip etti. Yığının kenarından aşağıya kaydı.

Geoffrey dudaklarına kadar bembeyaz kesildi ve ayakta durarak dinledi. Düşme sesini duydu. Sonra üzerini bir karanlık kapladı; yalnızca çakılıp kalmış olduğu için ayakta durabiliyordu. Kıpırdayacak gücü yoktu. Aşağıdan hiçbir ses duyamıyordu; yalnızca uzaktan gelen keskin bir çığlığı belli belirsiz fark etti. Tekrar dinledi. Sonra birden paniğe kapıldı.

“Baba!” diye gürledi, heybetli sesiyle: “Baba! Baba!”

Vadi bu sesle yankılandı. Yamaçtaki küçük sığırlar başlarını kaldırdı. Aşağı tarladan erkekler koştular; daha yakındaki bir kadın, üst tarladan hızla o yana geliyordu. Geoffrey korkunç bir merakla bekledi.

Kızın tuhaf, çılgın gibi bir sesle, “Ahh!” diye bağırdığını duydu. “Ahh!” -ve sonra inler gibi yabancı bir konuşma. Sonra: “Ahh! Öldün mü?”

Yığının üstünde küskün gibi dimdik duruyor, aşağı inmeye cesaret edemiyor, samanın içine saklanmaya can atıyordu; ama gizlenmeyecek kadar küskündü. En büyük ağabeyinin, “Ne oldu?” diyerek soluk soluğa geldiğini, sonra rençberin, sonra da babasının geldiklerini duydu.

Babası daha yığının köşesini dönmeden: “Ne yaptınız?” diye sordu. Ve sonra “Ah, ölmüş! Hepsini o yığının üstüne koymamalıydım,” dedi hafif, acı bir sesle.

Bir iki dakikalık bir sessizlik oldu, sonra en büyük ağabey Henry canlı bir şekilde: “Ölmemiş ... kendine geliyor,” dedi.

Geoffrey duydu, ama sevinmedi. Maurice’in ölmüş olmasını yeğlerdi. En azından olay biterdi: Kardeşinin suçlamalarıyla karşılaşmaktan ve annesinin Maurice’in yanma, hasta odasına gittiğini görmekten daha iyiydi. Eğer Maurice ölmüşse, hiçbir açıklama yapmayacaktı, hayır, tek bir sözcük bile ve isterlerse onu asabilirlerdi. Maurice yalnızca yaralandıysa, o zaman herkes bilecekti ve Geoffrey bir daha kimsenin yüzüne bakamayacaktı. Herkes bilirken onların arasından geçmek, daha kötü bir işkence olacaktı. Dayanacağı bir şey istiyordu, kesin bir şey, bu kardeşini öldürmüş olduğunun bilinci bile olsa. Dayanacağı sağlam bir şey *olmalıydı*, yoksa aklını kaçıracaktı. Öyle yalnızdı ki, oysa her şeyden çok anlayışa ve desteğe ihtiyaç duyuyordu.

ber.

“Ölmemiş, ölmemiş,” diye geldi yabancı kızın ateşli, tuhaf, şarkı söyler gibi sesi. “Ölmemiş ... hayır.”

“Biraz konyak gerek ona ... dudaklarının rengine bakın,” dedi J-:Ienry’nin kararlı, soğuk sesi. “Biraz getirebilir misin?”

“Ne-e? Getirmek?” Fraulein anlamamıştı.

“Konyak,” dedi Henry, açık seçik. “Konyak!” diye tekrarladı kız.

“Sen git, Bili,” diye inledi baba.

“Tamam, giderim,” diye cevap verdi Bili ve tarladan karşıya koştu.

Maurice ölmemişti ve ölmeyecekti. Geoffrey şimdi anlıyordu bunu. Her şeye karşın, en şiddetli cezanın geri alındığına memnundu. Ama kendi hayatının devam edeceğini düşünmekten nefret ediyordu. Artık hep çekinecekti. Maurice gibi kaygısız, cesur olacağı, ürküp çekinmeyeceği zamanı umutla beklemişti. Şimdi artık hep aynı olacak, kabuksuz bir kaplumbağa gibi kendi içine kıvrılacaktı.

“Ah! İyileşiyor!” diyordu Fraulein’ın çılgın sesi ve erkekleri şaşırtan, içlerindeki hayvanı uyandıran tuhaf bir sesle ağlamaya başladı. Geoffrey, onun hıçkırıklarının arasında, nefesi geri gelen kardeşinin sabırsız inlemelerini duyunca ürperdi.

Rençber koşarak geri döndü; peşinde papaz vardı. Konyaktan sonra, Maurice yine inleyen, hıçkıran sesler çıkardı. Geoffrey işkence içinde dinledi. Papazın açıklama istediğini duydu. Kaygı yüklü sesler, hep bir ağızdan kısa cümlelerle cevap verdiler.

“Öbürüydü,” diye bağırdı Fraulein “Onu aşağıya devirdi -Ha!”

Sesi tiz ve kinciydi.

“Sanmıyorum,” dedi baba papaza, herkesin işitebileceği ama özel bir tonla, Fraulein, onun İngilizcesini anla-mıyormuş gibi konuşarak.

Papaz kötü bir Almancayla çocuklarının mürebbiye-sine seslendi. Kız, papazın anlayamadığı bir biçimde, sel gibi yanıt verdi. Maurice küçük, inleyen, iç çeken sesler çıkarıyordu.

“Neren acıyor, oğlum, ha?” diye sordu baba, dokunaklı bir sesle.

“Onu biraz yalnız bırakın,” diye geldi Henry’nin soğukkanlı sesi. “Soluğu kesilmiş, en azından.” .

“Kemiklerinin kırılıp kırılmadığına baksanız iyi olur,” dedi papaz kaygıyla.

“Oracıktaki saman yığınına düştüğüne şükretmeli,” dedi rençber. “Şu tahtaya takılmış olsaydı fazla şansı olmazdı.”

Geoffrey ne zaman aşağı inmeye cesaret edebileceğini merak etti. Kendini yığından baş aşağı atmak gibi delice fikirler geliyordu aklına; kendini bir yok edebilse, emniyette olacaktı. Çılgın gibi, var olmamayı istedi. Hastalıklı bir sıkılganlıkla böyle kendi içine kıvrılmış olarak, hep yalnız, somurtkan ve perişan bir şekilde yaşamak düşüncesi, onu haykırtmaya yeterdi. Maurice’i o yüksek yığından aşağı düşürdüğünü öğrendikleri zaman herkes ne düşünecekti?

Aşağıda Maurice’le konuşuyorlardı. Delikanlı kendine gelmiş sayılırdı, zayıf bir sesle de olsa yanıt verebiliyordu.

“Ne yapıyordunuz, Tanrı aşkına?” diye sordu baba tatlılıkla. “Bizim Geoffrey’yle oynaşıyor muydunuz?.. Peki o nerede?”

Geoffrey’nin kalbi duracak gibi oldu.

“Bilmiyorum,” dedi Henry, garip, alaycı bir tonla.

“Git de bir bak,” diye yalvardı baba, bir oğlu konusunda son derecede rahatlamışken, şimdi diğeri için kaygı duyarak. Geoffrey en büyük ağabeyinin yukarı tırmanıp tiz ve meraklı sesiyle onu sorgulamasına dayanamazdı. Suçlu, azimle ayağını merdivene uzattı. Çivili çizmeleri bir basamak aşağı kaydı.

“Kendine dikkat et,” diye bağırdı telaşlı baba.

Geoffrey bir cani gibi merdivenin dibinde durarak kaçamak bakışlarla gruba baktı. Maurice, solgun ve hafifçe sarsılmış, bir saman yığınının üzerinde yatıyordu. Fraulein başının hizasında diz çökmüştü. Papaz delikanlının gömleğinin önünü iyice açmış, kırık kaburga olup olmadığına bakıyorduy Baba öbür tarafta diz çökmüştü; rençber ve Henry kenarda duruyorlardı.

“Kırık göremiyorum,” dedi papaz; biraz hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

“Kırık filan yok,” diye mırıldandı Maurice, gülümseyerek.

Baba irkildi. “Ha?” dedi. “Ha?” ve hastanın üzerine eğildi.

“Bir şeyim yok diyorum,” diye tekrarladı Maurice.

“Ne yapıyordunuz?” diye sordu Henry’nin soğuk, alaycı sesi. Geoffrey başını öteye çevirdi; henüz yüzünü yukarı kaldırmamıştı.

“Hiçbir şey,” diye homurdandı hırçın bir tonla.

“Ne!” diye haykırdı Fraulein kınayan bir tonla. “Onu görüyorum ... onu deviriyor!” Dirseğiyle sert bir hareket yaptı. Henry alaycı bir biçimde uzun bıyığını kıvırdı.

“Yok kızım, asla,” diye gülümsedi Maurice solgun yüzüyle. “Kaydığımda benden epeyce uzaktaydı.”

“Oh, ah!” diye bağırdı Fraulein, anlamayarak.

“Ya,” diye gülümsedi Maurice hoşgörüyle.

“Galiba yanılıyorsun,” dedi baba, biraz dokunaklı bir şekilde, o “yetersiz”miş gibi kıza gülümseyerek.

“Ah hayır,” diye bağırdı kız. “Onu *görüyorum.* ” “Yok, kızım,” diye gülümsedi Maurice yavaşça.

Kız Polonyalıydı, adı Paula Jablonovski’ydi. Gençti, yalnızca yirmi yaşındaydı, bir yaban kedisi kadar hızlı ve hafifti, tuhaf, yaban kedisini andıran bir sırıtışı vardı. Saçları san ve hayat doluydu, yüzünün yanlarından

diri bukleler halinde dökülüyordu. Güzel mavi gözlerinin kapakları garipti ve bir yaban kedisi gibi önce delici sonra baygın bakıyordu. Slavlarınkine benzeyen elmacık kemikleri vardı ve çok çilliydi. Solgun, oldukça soğuk bir adam olan papaz belli ki ondan nefret ediyordu.

Maurice solgun ve gülümseyerek kucağında yatıyor ve kız bir eş gibi ona yanaşıyordu. İlişkileri hissedilebili-yordu. Maurice şimdi yaralı olduğundan kız her an onu savunmak için vahşice savaşmaya hazırdı. Geoffrey'e bakışları şiddet doluydu. Maurice'in üzerine eğildi ve tuhaf İngilizcesiyle onu okşadı.

"Ne istersen söyle," diye güldü, ona boyun eğerek.

"Gidip Margery'ye ne olduğuna baksan iyi olmaz mı?" diye sordu papaz azarlayan bir tonla.

"O annesiyle beraber ... duydum. Biraz sonra gideceğim," diye gülümsedi kız soğukça.

"Ayağa kalkabilecek misin?" diye sordu baba; hâlâ endişeliydi.

"Evet, biraz sonra," diye gülümsedi Maurice.

"Kalkmak istiyor musun?" diye okşadı kız, üzerine eğilip yüzünü onunkine yaklaştırarak.

"Acelem yok," diye cevap verdi Maurice, gülümseyerek.

Bu kaza ona garip bir rahatlık, bir otorite vermişti. Kendini olağanüstü derecede sevinçli hissediyordu. Birdenbire yeni bir güç sahibi olmuştu.

"Acelen yok," diye tekrarladı kız, ne demek istediğini anlayarak. Şefkatle gülümsedi; onun hizmetindeydi.

"Bir ay sonra bizden ayrılacak ... Bayan lmwood ona daha fazla katlanamıyor," diye babadan özür diledi papaz yavaşça.

"Neden... "

“Vahşi bir şey gibi ... itaatsiz ve saygısız.”

“Ya!”

Baba dalgın görünüyordu.

“Artık yabancı mürebbiye istemem.”

Maurice kıpırdadı ve yukarı, kıza baktı.

“Ayağa kalkacaksın?” diye sordu kız parlak bir şekilde. “I yisin?”

Maurice sevimli bir şekilde dişlerini göstererek yine güldü. Kız onun başını kaldırdı, elleriyle hâlâ başını tutarak ayağa fırladı, sonra koltuk altlarından tutarak, kimseye yardım etme fırsatı vermeden Maurice’i ayağa kaldırdı. Maurice kızdan çok daha uzun boyluydu. Kızın güçlü omuzlarını ağır bir şekilde kavradı, ona yaslandı ve yan tarafına dayanan yuvarlak, sağlam göğsünü hissedince nefesini tutarak gülümsedi.

“Görüyorsun, iyiyim,” dedi nefes nefese. “Yalnızca soluğum kesilmişti.”

“Sen iyisin?” diye bağırdı kız, büyük bir sevinçle.

“Evet, iyiyim.”

Bir dakika sonra Maurice birkaç adım yürüdü.

“Bir şeyim yok, baba,” diye güldü.

“Çok iyisin, sen?” diye bağırdı kız, yalvaran bir tonla. Maurice yüksek sesle güldü, aşağıya, kıza bakarak parmaklarıyla onun yanağına dokundu.

“Evet öyle ... istiyorsan.”

“İs-tiyorsam!” diye tekrarladı kız, sevinçle.

“Üç hafta sonra gidiyor,” dedi papaz çiftçiye.

Konuşurlarken uzaklardan bir maden ocağının düdüğünü duydular.

“Paydos düdüğü çalıyor,” dedi Henry, soğuk bir ifadeyle. “Bugün o köşeyi yapamayacağız.”

Baba kaygıyla dönüp baktı.

“Maurice, şimdi iyi olduğuna emin misin?” diye sordu.

“Evet, iyiyim. Sana söylemedim mi?”

“Öyleyse sen orada otur; biraz sonra yemeği çıkarabilirsin. Henry, sen yığına çık. Jim nerede? Ha, atlara bakıyor. Bill ve sen, Geoffrey, Jim yüklerken toplayabilirsi-n!z.”

Maurice kendine gelmek için karaağacın altında oturdu. Fraulein koşarak gitmişti. Ona evlenme teklif etmeye karar verdi. Kendine ait elli sterlini vardı; annesi de ona yardım ederdi. Uzun süre dalgın bir ifadeyle, ne yapacağını düşünerek oturdu. Sonra arabadan üstü bezle örtülü büyük bir sepet aldı ve yemeği hazırladı. Kocaman bir tavşanlı börek, bir tabak soğuk patates, bolca ekmek, büyük bir parça peynir ve koyu bir pirinç pudingi vardı.

İki tarla çiftlikten dört mil uzaktaydı. Fakat birkaç kuşaktan beri Wookey’lerin elindeydi, bu yüzden baba onları muhafaza ediyordu ve herkes Greasley’deki saman harmanını sabırsızlıkla beklerdi; bir tür piknikti bu. Babanın sabahleyin sürdüğü süt arabasıyla yemek ve çay getirirlerdi. Delikanlılar ve rençberler bisiklete binerlerdi. Harman, aşağı yukarı on beş gün sürerdi. Alfreton’dan Nottingham’a giden ana yol tarlaların eteğinden geçtiğinden, birisi aletleri korumak için genellikle sundurmanın altında, samanlarda uyurdu. Oğullar bu işi sırayla yaparlardı. Bundan pek hoşlanmazlardı ve bu nedenle harmanı o gün bitirmek için sabırsızlanıyorlardı. Fakat Maurice’in kazasından sonra çalışma yavaş ve kopuk kopuk sürdü.

Yük boşaltıldığı zaman, çitle yığın arasındaki bir ağacın altına serilmiş olan beyaz bezin etrafına toplandılar ve

yerde oturarak yemeklerini yediler. Bayan Wookey her zaman temiz bir bez ve herkes için çatal, bıçak ve tabak gönderirdi. Bay Wookey her zaman bu

yaygıdan oldukça gurur duyardı; her şey öyle adabına uygundu ki.

“İşte,” dedi, neşeyle oturarak. “Şimdi ne güzel görünüyor, değil mi ... ha?”

Hep birlikte beyaz örtünün etrafında, ağacın ve yığının gölgesinde oturdular, yemeklerini yerken tarlalara doğru baktılar. Gölgeli serinliklerinden bakınca, altın renkli çayır güneşten erimiş gibi görünüyordu. At, boş arabayla birlikte birkaç *yarda* dolaştı, sonra durarak otlamaya başladı. Her şey kendinden geçmiş gibi durgundu. Ara sıra, yığının yanında dayalı duran yük arabasının okları arasındaki at, yemini yerken gevşek gemini şıngırdatıyordu. Erkekler sessizlik içinde yiyip içiyorlar, baba gazeteyi okuyor, Maurice bir semere yaslanıyor, Henry *Nation ’ı* okuyor, diğerleri boyuna yiyorlardı.

Biraz sonra “Hey! O yine geldi!” diye bağırdı Bill. Hepsi başlarını kaldırdılar. Paula bir tabak taşıyarak tarladan geliyordu.

“Senin İştahını kabartacak bir şey getiriyor, Maurice,” dedi en büyük ağabey alaycı bir ifadeyle. Maurice büyük bir dilim tavşanlı böreği ve bir miktar soğuk patatesi yarılamıştı.

“Evet, sahiden öyle,” diye güldü baba. “Onu kaldır, Maurice, kızı hayâl kırıklığına uğratmak ayıp olur.”

Maurice tabağını ne yapacağını bilemeyerek, çok mahcup bir ifadeyle dönüp baktı.

“Buraya ver,” dedi Bili. “Ben temize havale ederim.” “Hastaya bir şey mi getiriyorsun?” diye güldü baba Fraulein’a. “İyileşiyor.”

“Ona biraz tavuk getiriyorum!” Kız başını çocuksu bir biçimde Maurice’e salladı. Maurice kızardı ve gülümsedi. “Onu patlatmak İstemiyorsun, değil mi?” dedi Bili. Herkes yüksek sesle güldü. Kız anlamadı, fakat o da güldü. Maurice kuzu kuzu payını yedi.

Baba oğlunun çekingenliğine hayıflandı.

“Buraya gel de yanıma otur,” dedi. “Eh, Fraulein! Seni böyle mi çağırıyorlar?”

“Yanma oturuyorum, baba,” dedi kız masumca. Henry başını arkaya atıp uzun uzun ve sessizce güldü. Kız iri yarı, yakışıklı adamın yanma yerleşti.

“Adım,” dedi, “Paula Jablonovski.”

“Ne?” dedi baba; diğer erkekler kahkahalarla güldüler. “Bir daha söyle,” dedi baba. “Adın... ”

“Paula.”

“Paula? Ah ... doğrusu, biraz acayip bir isim, ha? Onun adı... ” başıyla oğlunu işaret etti.

“Maurice ... biliyorum.” Kız ismi tatlı bir sesle telaffuz etti, sonra babanın gözlerinin içine güldü. Maurice saçlarının köküne kadar kızardı.

Kızı geçmişiyle ilgili olarak sorguya çektiler ve Hano-ver’den geldiğini, babasının bir dükkan sahibi olduğunu, babasını sevmediği için evden kaçtığını öğrendiler. Paris’e gitmişti.

“Oo,” dedi baba; şimdi kuşkuluydu. “Peki orada ne yaptın?”

“Okulda ... bir genç bayanlar okulunda.”

“Sevdin mi?”

“Ah hayır ... hayat yok ... hayat yok!”

“Ne?”

“Dışarı çıktığımız zaman ... ikişer ikişer ... hep beraber, başka yok. Ah, hayat yok, hayat yok.”

“Hayret doğrusu!” diye bağırdı baba. “Paris’te hayat yok ha! Peki İngiltere’de hayat buldun mu?”

“Hayır ... ah hayır. Sevmiyorum.” Papaz Evi’ne bakarak yüzünü buruşturdu.

“Ne zamandır İngiltere’desin?”

“Noel ... falan.”

“Peki ne yapacaksın?”

“Londra’ya, ya da Paris’e gideceğim. Ah, Paris!.. Ya da evleneceğim! ” Babanın gözlerinin içine güldü.

Baba da içtenlikle güldü.

“Evlenmek, ha? Peki kiminle?”

“Bilmiyorum. Gideceğim.”

“Köy senin için çok mu sessiz?” diye sordu baba.

“Çok sessiz ... hm!” Kız başıyla onayladı.

“Ter<)'ağı ve peynir yapmaktan hoşlanmaz mısın?”

“Tereyağı yapmak ... hm!”

Kız sevinçli, parlak bir hareketle ona döndü. “Severim.”

“Oo,” diye güldü baba. “Hoşlanırsın, öyle mi?”

Kız parlak gözlerle başını salladı.

“Değişiklik olacak her şeyden hoşlanır,” dedi Henry akıllıca.

“Sanırım öyle,” diye onayladı baba. Kızın, söylediklerini tam olarak anladığı akıllarına gelmiyordu. Kız onlara dikkatle baktı, sonra başını önüne eğerek düşündü.

“Hey!” diye bağırdı dikkatli Henry. Bir serseri aralıktan miskince onlara doğru geliyordu. Çok kılıksız, sinsi görünüşlü bir adamdı; palavracının

birine benziyordu. Küçük ve zayıftı, bir gelinciği andırıyordu; sivri çenesinde bir haftalık kızıl sakalla, miskince yürüyerek yaklaştı.

“Yapacak iş var mı?” diye sordu.

“Yapacak iş,” diye tekrarladı baba. “Neredeyse bitirdiğimizi görmüyor musun?”

“Evet ... fakat bir yardımcınızın eksik olduğunu fark ettim ve belki bana yarım günlük iş verirsiniz diye düşündüm.”

“Ne, harman yerinde bir işe yarar mısın?” diye sordu Henry, alay ederek.

Adam miskince saman yığınına dayanmış duruyordu. Diğerleri yerde oturuyordu. Onun bir üstünlüğü vardı.

“Hepinizden iyi çalışırım,” diye övündü.

“Belli oluyor,” diye güldü Bili.

“Peki gerçek mesleğin nedir?” diye sordu baba.

“Aslında jokeyim. Ama patronum için kirli bir iş yaptım ve yakalandım. Onun işi görüldü, bense kovuldum. Benden istedi ... sonra da beni hiç görmemiş gibi yaptı.”

“Öyle mi!” diye bağırdı baba, anlayışla.

“Öyle yaptı!” diye ısrar etti adam.

“Ama sana göre bir şeyimiz yok,” dedi Henry, soğuk bir ifadeyle.

“Patron ne diyor?” diye sordu adam, küstahça.

“Hayır, yapabileceğin bir iş yok,” dedi baba. “Bir şeyler yiyebilirsin, istersen.”

“Sevinirim,” dedi adam.

Geri kalan tavşanlı börek parçası ona verildi. Bunu oburca yedi. Onda Henry'yi tiksindiren; alçakça, asalakça bir şeyler vardı. Diğerleri onu acayip bir yaratık olarak görüyorlardı.

"Güzel ve lezzetliydi," dedi serseri, zevkle.

"Bir parça peynir ve ekmek?" diye sordu baba.

"Doldurmaya yardımcı olur," oldu yanıt.

Adam bunu daha yavaş yedi. Topluluk onun varlığından rahatsız olmuştu; konuşamıyorlardı. Yemek bitmişti; bütün erkekler pipolarını yaktılar.

"Demek yardım istemiyorsunuz?"dedi serseri sonunda.

"Hayır ... kalanını biz kendimiz halledebiliriz."

"Fazladan bir tutam tütününüz yoktur, değil mi?"

Baba ona bolca bir tutam verdi.

"Burada iyisiniz," dedi adam, etrafa bakınarak. Bu teklifsizliğe içerlediler. Ama, adam piposunu doldurdu ve diğerleriyle birlikte tüttürmeye başladı.

Suskun otururlarken, çitteki aralıktan birisi daha geçti ve sessizce yaklaştı. Bir kadındı bu. Oldukça ufak ve ince yapılıydı. Yüzü küçük, çok sağlıklı, taşıdığı acı ifade dışında alımlıydı. Saçları bir denizci şapkasının altında sıkıca arkaya çekilmişti. Bir temizlik, kesinlik ve doğruluk izlenimi uyandırıyordu.

"İş buldun mu?" diye sordu erkeğine. Diğerlerini görmemezlikten geldi. Adam kuyruğunu bacaklarının arasına kıstırdı.

"Hayır, bana göre işleri yok. Bana sadece bir çekimlik tütün verdiler."

Adi, sürüngen bir adamdı.

"Peki, ben bütün gün orada, patikada seni mi bekleyeceğim?"

“İstemiyorsan beklemen gerekmez. Devam edeb<u>ilir</u>din.”

“Peki, geliyor musun?” diye sordu kadın küçümseyerek. AdaRı sarsak bir şekilde ayağa kalktı.

“Bu kadar acele etmen gerekmez,” dedi. “Biraz beklersen bir şeyler alabilirsin.”

Kadın ilk defa erkeklere doğru göz gezdirdi. Oldukça gençti vc böyle sert ve duygusuz görünüşlü olmasa, güzel sayılırdı.

“Yemek yedin mi?” diye sordu baba.

Kadın bir tür öfkeyle ona baktı ve başını çevirdi. Yüz hatları öyle çocuksuydu ki, ifadesiyle garip bir şekilde çelişiyordu.

“Geliyor musun?” dedi adama.

“O bir şeyler atıştırdı. Biraz al, İstiyorsan,” diye teşvik etti baba.

“Ne aldın?” diye çıkıştı kadın adama.

“Kalan tavşanlı böreğin hepsini yedi,” dedi Geoffrey, öfkeli, alaycı bir tonla, “kocaman bir parça da peynir ve ekmek. ”

“Eh, bana verdiler,” dedi adam.

Genç kadın Geoffrey’ye baktı, o da kadına. Aralarında bir tür yakınlık vardı. İkisi de dünya ile anlaşmazlık halindeydi. Geoffrey alaycı bir ifadeyle gülümsedi. Kadın gülümseyemeyecek kadar ciddi ve derinden öfkeliydi.

“Burada bir kek var ama ... ondan biraz alabilirsin,” dedi Maurice neşeyle.

Kadın onu küçümseyerek süzdü.

Tekrar Geoffrey’ye baktı. O kendisini anlıyor gibiydi. Döndü ve sessizce oradan ayrıldı. Adam inatla piposunu çekerek olduğu yerde kaldı. Herkes düşmanca ona baktı.

“İşe başlayalım,” dedi Henry, kalkıp ceketini çıkartarak. Paula ayağa kalktı. Serserinin varlığından biraz kafası karışmıştı.

“Gidiyorum,” dedi, parlak bir ifadeyle gülümseyerek. Maurice kalktı ve kuzu kuzu peşinden gitti.

“İyi bir iş, ha?” dedi serseri, başıyla Fraulein’ı işaret ederek. Erkekler ne dediğini yarım yamalak anladılar, ama ondan nefret ettiler.

“Artık gitsen iyi olmaz mı?” dedi Henry.

Adam söz dinleyerek kalktı. Üzerinden tembellik, asalaklık, küstahlık akıyordu. Geoffrey ondan tiksiniyor, onu yok etmek istiyordu. Aşırı duyarlı kişilerin kesinlikle en kötü düşmanıydı o; duyarlılıkla beslenen duyarsız küstahlık.

“Bana onun için bir şeyler vermeyecek misiniz? Bildiğim kadarıyla bütün gün hiçbir şey yemedi. Götürürsem belki yer ... aslında benden habersiz fazlasını buluyor ya ... ” Bunu kıskançlıkla dolu sefih bir göz kırpmasıyla söyledi. “Sonra da beni sıkı tutmaya çalışıyor,” diye alay etti, ekmek ve peyniri alıp cebine tıkıştırarak.

Geoffrey bütün öğleden sonra küskün bir ifadeyle çalıştı ve Maurice atla tırmıklama işi yaptı. Çok sıcaktı. Gün ağır ağır geçti, hava yoğunlaştı ve güneş ışığı bulanıklaştı. Geoffrey$_v$Bill ile birlikte topluyor, saman sıralarından arabaları yüklemeye yardım ediyordu. Suratı asıktı, ama son derece rahatlamıştı; Maurice söylemeyecekti. Kavgadan beri iki kardeş birbirleriyle konuşmamışlardı. Fakat sessizlikleri tamamen dostça, neredeyse şefkatliydi. İkisi de derinden duygulanmıştı, o kadar ki olağan ilişkileri kesilmişti: Ama içten içe, ikisi de birbirine saygı duyuyordu. Maurice garip bir şekilde mutluydu, şefkat duygusu her şeyin üzerinde yüzüyordu. Fakat Geoffrey hâlâ dünyanın büyük bir kısmına küskün ve düşmandı. Kendini soyutlanmış hissediyordu. Diğer işçilerin arasındaki teklifsiz ve rahat iletişim, onu belirgin bir biçimde yalnız bırakıyordu. Ve o yalnız olmaya dayanamayan bir adamdı; onu kuşatan ve çaresiz bırakan engin yaşam karmaşasından çok korkuyordu. Geoffrey herkesin yanında kendisini güvensiz hissediyordu.

İş yavaş ilerliyordu. Dayanılmaz derecede sıcaktı ve herkesin cesareti kırılmıştı.

“Bir gün daha çalışmamız gerekecek,” dedi baba çay saatinde, bir ağacın altında otururlarken.

“En az bir gün,” dedi Henry.

“Birinin kalması gerekecek, o zaman,” dedi Geoffrey. “En iyisi ben kalayım.”

“Hayır, ben kalırım,” dedi Maurice ve şaşkınlıkla başını sakladı.

“Bu gece yine kalmak mı!” diye bağırdı baba. “Eve gitmeni yeğlerim.”

“Hayır, kalıyorum,” diye itiraz etti Maurice.

“Kur yapmak istiyor,” diye aydınlattı onları Henry.

Baba bunu ciddiyetle düşündü.

“Bilmiyorum... ” dedi dalgınca, biraz da kaygılı bir biçimde.

Ancak, Maurice kaldı. Saat sekize doğru, günbatımın-dan sonra, erkekler bisikletlerine bindiler, baba atı arabaya koştu ve hep birlikte oradan ayrıldılar. Maurice çitin aralığında durup gidişlerini seyretti; araba biçilmiş otların üzerinden yokuş aşağı yalpalanarak ve sallanarak gidiyor, bisikletliler önde gölgeler halinde hızla iniyorlardı. Hepsi kapıdan geçti, misket limonu ağaçlarının altında, şosenin üzerinde nal sesleri duyuldu ve kayboldular. Genç adam kendini yalnız hissetmekten çok heyecanlanmış, adeta korkmuştu.

Karanlık, vadiden yükseliyordu. Daha şimdiden ara-lıaların lambaları dik yokuştan yukarı kararsızca yükseliyordu ve kulübelerin pencereleri aydınlanmıştı. Her şey Maurice’e garip görünüyordu; sanki daha önce hiç görmemiş gibiydi. Çitin ilerisinde büyük bir misket limonu ağanı, adeta konuşan bir ses gibi yoğun bir koku saçıyor, onu şaşırtıyordu. Bu gereğinden fazla tatlı kokudan içine bir nefes çekti, sonra umutla dinleyerek hareketsiz durdu.

Yamaçta bir at kişnedi. Genç bir kısraktı bu. Ağır atlar yıldırım gibi ilerideki çite doğru gittiler.

Maurice ne yapacağını bilemiyordu. Terkedilmiş yığınların etrafında huzursuzca dolaştı. Sıcak duman duman, kalın sicimler halinde geliyor, gece çok yavaş serinliyordu. Gidip yıkanmayı düşündü. Çitin dibinde berrak suyla dolu bir yalak vardı. Yalak, kenarından aşağı tarlanın yeşillikle kaplı çitinin dibine süzülen minik bir pınarla besleniyordu. Yalağın çevresinde, üst tarlada, toprak ba-ıaklıktı; orada spirealar sis parçaları gibi duruyor, alaca karanlıkta baygın baygın kokuyordu. Gece kararmıyordu, \İ.İnkü ay gökyüzündeydi; esmer renk gökten çekildikçe donuk ay ışığıyla soluk kalıyordu. Çitteki mor çançiçekle-ri kararıyor, nar bülbülünün pembe rengi soluk bir beya-ı.a dönüşüyor, spirealar fosforluymuş gibi ışığı topluyor ve havayı kokuyla sızlatıyordu.

Maurice taşın üzerine diz çökerek ellerini ve kollarını, sonra yüzünü yıkadı. Su hoş bir serinlikteydi. Paula'nın gelmesine daha bir saat vardı: dokuzdan önce gelmeyecekti. Bu durumda sabaha kadar beklemek yerine banyosunu geceleyin yapmaya karar verdi. Yapış yapış değil miydi, Pa-ula da onunla konuşmaya gelmiyor muydu? Bunu akıl ettiğine çok sevindi. Yalakta saçını ıslatırken, alttaki kadifemsi alüvyonda yaşayan küçük yaratıkların sabun tadı hakkında ne düşüneceklerini merak etti. Kendi kendine gülerek, bezini suyun içine sıktı. Tarlanın bu serin, terk edilmiş köşesinde donarak tepeden tırnağa yıkandı. Burada gündüz gözüyle bile kimse onu göremezdi; hele şimdi, ay ışığının gölgeli gri renginde, çiçek öbeklerinden daha dikkat çekici değildi. Gecenin yeni bir görüntüsü vardı; daha önce bu parlak gri ışıltısını gördüğünü, ya da ışıkların bu kadar diri, gümüşsü mekânlarda yaşayan canlı kişiler gibi göründüğünü fark ettiğini hiç hatırlamıyordu. Belirsizce pelerinlerine sarınmış yüksek ağaçlar konuşarak hareket etselerdi , onu şaşırtma-yacaklardı. Kurulanırken, havada küçük hareketler keşfetti, her iki yanında garip bir hoşlukta yumuşak dokunmalar ve okşamalar hisseder gibi oldu; bunlar bazen onu şaşırtıyor ve yalnız değilmiş gibi gülüyordu. Çiçekler, özellikle ispirya-lar hiç aklından çıkmıyordu. Yumuşaklıklarının üzerine elini koymak için uzandı. Çiçekler bacaklarına değdi. Gülerek onları topladı ve güzel kokulu tozlarını her tarafına serpti. Bir an kendi kendine şaşırarak durakladı; ama kır ve siyah gecedeki ince

parlaklık ona güven verdi. Asla hiçbir şey ona bu kadar kişisel ve güzellik dolu görünmemişti; içindeki mucizeyi daha önce hiç tanımamıştı.

Saat dokuzda, mürver çalısının altında, büyük bir heyecan içinde, ama değerli olduğunu hissederek, kendi mucizesini duyarak bekliyordu. Kız geç kalmıştı. Dokuzu çeyrek geçe, kendine özgü o istekli tarzıyla hızla uçuşarak geldi.

“Hayır, *bir* türlü uyumadı,” dedi Paula, alabildiğine hiddetli bir sesle. Maurice mahcup bir ifadeyle güldü. Yamaçtaki karanlık tarlaya doğru yürüdüler.

“Oturdum ... o yatak odasında ... bir saat, saatlerce,” diye bağırdı kız öfkeyle. Derin bir nefes aldı: “Ah, nefes almak!” diye gülümsedi.

Çok hareketli ve enerji doluydu.

“İstiyorum” ... dili dönmüyordu ... “İstiyorum ... isterim ... koşmak ... oraya!”Tarlanın karşısını gösterdi.

“Koşalım, öyleyse,” dedi Maurice tuhaf bir sesle.

“Evet!”

Bir anda gitmişti. Maurice arkasından koşturdu. O kadar genç ve çevik olmasına rağmen, onu yakalamakta güçlük çekti. Elbisesinin hışırtısını duyabildiği halde, onu zor görebiliyordu. Kız şaşılacak bir hızla gidiyordu. Ona yetişti, kolundan yakaladı, nefes nefese gülerek ve birbirlerine bakarak durdular.

“Kazanabilirdim,” diye iddia etti kız neşeyle.

“Kazanamazdın,” diye cevap verdi Maurice, s.arip, heyecanlı bir kahkahayla. Nefes nefese yürüdüler. Onle-rinde aniden, otlayan üç atın karanlık biçimleri belirdi.

“Ata binelim mi?” dedi kız.

“Ne, çıplak mı?” diye sordu Maurice.

“Ne diyorsun?” Kız anlamamıştı.

“Eyersiz mi?”

“Eyersiz ... evet ... eyersiz.”

“Yavaş, kızım!” dedi Maurice kısrağa ve sonra onu perçeminden tutup yığınlara doğru götürdü; orada bir yular taktı. İri, güçlü bir kısraktı bu. Maurice kızı oturttu, arabanın tekerleğine basıp kızın önüne tırmandı ve birlikte yokuş yukarı tırıs gittiler; kız hafifçe Maurice’in belini tutuyordu. Tepenin doruğundan çevreye baktılar.

Gök bir bulut örtüsüyle kararıyordu. Solda siyah ve ağaçlı tepe yükseliyor, ana yolun kenarındaki kulübelerden gelen birkaç ışıkla sevimli görünüyordu. Tepe sağa doğru uzanıyor, ağaç kümeleri çevreyi kapatıyordu. Önde geniş bir gece manzarası vardı; etrafa serpiştirilmiş kulübe mumları, madende hareketli bir panayır yeri gibi parıldayan ışık demetleri, köylerden birinde kümelenmiş ışıklar, ilerideki bir demir dökümhanesinin üzerinde, gökyüzünde kızıl bir alev ve en uzakta kasaba ışıklarının belirsiz soluğu ... Alabildiğine uzanan geceyi seyrederlerken, kızın kolları Maurice’in belini daha sıkıca kavradı, o da dirsekleriyle onları iki yanına bastırdı. At huzursuzca kıpırdandı. Birbirlerine sıkıca sarıldılar.

“Hemen gitmek İstemiyorsun, değil mi?” diye sordu kıza.

“Seninle kalıyorum,” diye cevap verdi kız yavaşça ve Maurice oıt'un kendisine iyice sokulduğunu hissetti. Tuhaf bir sesle güldü. Onu öpmek için şiddetli bir dürtü duymasına rağmen, bunu yapmaya korkuyordu. Huzursuz atın üstünde, küçük ışıkların gecenin derinliğine, sonsuzluğa uzanışını seyrederek hareketsiz kaldılar.

“Gitmek İstemiyorum,” dedi Maurice, yarı yalvaran bir tonla.

Kız cevap vermedi. At huzursuzca kıpırdandı.

“Bırak koşsun,” diye bağırdı Paula, “hızlı!”

Büyüyü bozmuştu; Maurice ürkerek küçük bir taşkınlığa kapıldı. Kısrağı tekmeledi, ona vurdu ve kısrak yokuş aşağı fırladı. Kız sıkıca genç adama sarıldı. Engebeli, dik bir tepeden aşağı eyersiz gidiyorlardı. Maurice elleri ve dizleriyle sıkıca yapıştı. Paula onu belinden iyice tutarak başını omuzlarına dayadı ve heyecanla titredi.

“Gidiyoruz, gidiyoruz,” diye bağırdı Maurice, heyecanla gülerek; kız arkada iyice büzülerek ona sokuldu. Kısrak tarlada çılgın gibi koşuyordu. Maurice her an çimlerin üzerine fırlatılmayı bekliyordu. Dizlerinin bütün gücüyle kavradı. Paula kendini Maurice’in arkasına sıkıştırıyor ve sık sık onu tutunduğu yerden koparır gibi oluyordu. Her ikisi de gösterdikleri çabayla gergindi.

Sonunda kısrak soluyarak durdu. Paula aşağı kaydı ve Maurice hemen yanına indi. İkisi de çok heyecanlıydı. Daha ne yaptığını bilmeden, Maurice kızı sıkıca kollarına almış, onu öpüyor ve gülüyordu. Bir süre hareket etmediler. Sonra, sessizce, yığınlara doğru yürüdüler.

Karanlık bastırmıştı; gökyüzü yoğun bulutlarla kaplıydı . Sarmaş dolaş yürüyorlardı. Yığınlara yaklaşırlarken Maurice yüzünde bir yağmur damlası hissetti.

“Yağmur yağacak,” dedi.

“Yağmur!” diye tekrarladı kız, önemsiz bir şeymiş gibi.

“Yığını örtmem gerekecek,” dedi Maurice. Kız anlamadı.

Yığınlara vardıklarında, Maurice sundurmaya gitti ve karanlıkta, kocaman ve ağır örtünün yükü altında sendeleyerek geri döndü. Örtü harman boyunca bir kere bile kullanılmamıştı.

“Ne yapacaksın?” diye sordu Paula, karanlıkta ona yaklaşarak.

“Yığının üstünü örteceğim,” diye cevap verdi Mauri-ce. “Yağmuru önlemek için.”

“Ah!” diye bağırdı kız, “yukarıya!” Maurice elindeki-ni bıraktı. “Evet,” diye cevap verdi.

El yordamıyla uzun merdiveni yığının kenarına kaldırdı. Tepesini göremiyordu.

“Umarım sağlamdır,” dedi yavaşça.

Birkaç keskin yağmur damlası örtünün üzerinde davul çalar gibi bir ses çıkardı. Orada birisi daha vardı adeta. Koca saman kümelerinin arası gerçekten çok karanlıktı. Kız siyah duvardan yukarı baktı ve Maurice’e doğru büzüldü.

“Oraya mı taşıyacaksın?” diye sordu.

“Evet,” diye cevap verdi genç adam.

“Yardım edeyim mi?” dedi kız.

Etti de. Örtüyü açtılar. Maurice üst kısmını tutarak önden dik merdivenden yukarı tırmandı, kız örtünün diğer ucunu tutarak onu izledi. Sallanan merdiveni sessizlik içinde, yavaşça tırmandılar.

Yığına tırmanırlarken, ana yoldaki kapıda bir ışık belirdi. Kardeşine örtü için yardım etmeye gelen Geoffrey’ydi bu. Rahatsız etmekten korkarak, bisikletini sessizce sundurmaya doğru sürdü. Sundurma çitin karşı tarafında, oluklu demirden bir yap^dı. Işık Geoffrey’nin önünü aydınlatıyordu, ama âşıklardan hiçbir iz yoktu. Gizlice uzaklaşan bir gölge görür gibi oldu. Bisiklet lambasının ışığı karanlığın içinden sarı sarı parlıyor, yağmur damlalarının pırıltısını, yaprakların gölgesini ve uzun otların çizgilerini yakalıyordu. Geoffrey sundurmaya girdi; hiç kimse yoktu. Yavaş yavaş ve inatla yığınlara doğru yürüdü. Arabayı geçmişti ki, bir şeyin üzerine doğru düştüğünü duydu. Saman duvarının altına doğru sıçrarken, uzun merdivenin yığının yanından kaydığını ve şiddetli bir çınlamayla düştüğünü gördü.

“Neydi o?” diye Maurice’in yukarıdan ihtiyatla sorduğunu duydu.

“Düşen bir şey,” diye geldi Fraulein’ın garip, adeta memnun ses!.

“Merdiven olmasın,” dedi Maurice. Yığının kenarından aşağısını süzdü. Yere yatıp baktı.

“İşte oymuş!” diye bağırdı. “Örtüyü çekerken onu aşağı devirdik.”

“Burada mı kaldık?” diye bağırdı kız heyecanla.

Öyle oldu, bağırıp Papaz Evi’ndekilere sesimi duyurmazsam...”

“Ah hayır,” dedi kız hemen.

“Bunu yapmak istemiyorum,” diye cevap verdi Ma-urice, kısa bir gülüşle. Örtünün üzerinde yağmur damlalarının sesi duyuldu. Geoffrey diğer yığının duvarı altına büzüldü.

“Bastığın yere dikkat et ... dur, bu ucu düzelteyim,” dedi Maurice, bir emir ve bir kucaklama İçeren fısıltılı bir ses tonuyla. “Altında oturmamız gerekecek. En azından, ıslanmayacağız.”

“Islanmayacağız!” diye tekrarladı kız, memnun, ama kaygılı bir sesle.

Geoffrey yığının tepesinde örtünün kayışını ve Maurice’in kıza “Dikkat!” dediğini duydu.

“Dikkat!” diye tekrarladı kız. “Dikkat! ‘Dikkat!’ diyorsun.”

“Ee, diyorsam ne olur?” diye güldü genç adam. “Kenardan düşmeni istemiyorum, herhalde?” Sesi buyurgandı, ama kendinden pek emin değildi.

Bir iki dakika sessizlik oldu.

“Maurice,” dedi kız, ağlamaklı.

“Buradayım,” diye cevap verdi genç adam, sesi acıya yakın bir heyecanla titreyerek. “İşte, oldu. Şimdi ne yapalım ... şu köşenin altında oturalım.”

“Maurice!” Kız acınacak haldeydi.

“Ne? Her şey yoluna girecek,” diye çıkıştı Maurice, sevecen bir öfkeyle.

“Yoluna girecek,” diye tekrarladı kız, “yoluna girecek, Maurice?”

“Gireceğini biliyorsun ... sana Paula diyemiyorum. Minnie diyeyim mi?”

Ölen kız kardeşinin adıydı bu.

“Minnie?” diye bağırdı kız hayretle.

“Evet, diyebilir miyim?”

Kız ağız dolusu Almancayla cevap verdi. Maurice titreyerek güldü.

“Gel, altına gel. Ama Papaz Evi’nde emniyette olmak ister miydin? Birini çağırayım mı?” diye sordu.

“İstemiyorum, hayır!” Kız hiddetliydi.

“Emin misin?” diye ısrar etti Maurice, adeta öfkeyle.

“Emin ... çok eminim.” Kız güldü.

Bu son sözler üzerine Geoffrey başını çevirdi. Sonra yağmur bastırdı. Ağabey, yalnız başına, yağmurun delice dövdüğü kulübeye doğru mutsuz ve bitkin bir halde yürüdü. Kendini çaresiz hissediyor ve Maurice’i kıskanıyordu.

Bisikletinin yere dönük lambası, bir duvarı açık olan sundurmanın yalın zeminine sarı bir ışık veriyordu. Çiğnenmiş toprağı, binanın kasvetli gri metalinin yanında, kirişin altında yığılı duran aletlerin saplarını aydınlatıyordu. Lambayı çıkardı, kulübenin içinde etrafa tuttu. Koşum takımı yığınları, aletler, büyük bir şeker kutusu, derin bir saman yatağı ... sonra oluklu demirlerin ortasından geçen kirişler vardı; hep(ı de çok kasvetli görünüyordu. Lambayı karanlığa doğru tuttu: karanlık bulutunun içinde yalnızca yağmur damlalarının kaçamak pırıltısı ve etrafta uçuşan siyah şekiller görülüyordu.

Geoffrey ışığı söndürdü ve kendini samanın üzerine attı. Biraz sonra, ihtiyaçları olduğu zaman, onlar için merdiveni dayayacaktı. Bu arada oturup hırsla Maurice'in mutluluğunu düşündü. Hayâl gücü kuvvetliydi ve şimdi üzerinde çalışacağı somut bir şey vardı. Hayatta hiçbir şey onu bu kadını düşünmek kadar derinden ve alabildiğine heyecanlandırmıyordu. Çünkü Paula tuhaf ve yabancıydı ve sıradan kızlardan farklıydı; baştan çıkarıcı dişiliği onda şimdiye kadar tanıdığı herkesten daha yoğun, daha parlak, daha büyüleyiciydi, öyle ki kendini bir mumun ışığına gelen pervane gibi hissediyordu. Onu çılgınca sevebilirdi ... ama onu Ma-urice almıştı. Düşünceleri aynı rota üzerinde dönüp duruyordu. Onu öpmek, belinden sıkıca tutmak nasıl bir şeydi, Maurice'e karşı ne hissediyordu, ona dokunmayı seviyor muydu, Maurice onun için güzel ve çekici miydi; kendisi hakkında ne düşünüyordu... Ama onu ancak tarladaki bir at kadar önemsiyordu; böyle yapıyordu, onun Maurice yerine kendisini önemsemesini neden sağlayamıyordu: bir kadın onu asla o şekilde önemsemeyecekti, her zaman çok çabuk teslim oluyordu; öylesine beceriksiz ve kusurlu da olsa, keşke bir kadın gelip onu olduğu gibi kabul etseydi, ah, ne harika bir şey olurdu; onu nasıl da öperdi. Adeta bir deli gibi düşünüp duruyordu. Bu arada yağmur sundurmanın üzerinde trampet çalıyordu sanki; sonra hafifledi ve yumuşadı ses. Dışarıda düşen damlaların sesi duyuluyordu.

Bir karaltı sundurrrıa direğinin etrafından yavaşça dönüp eğilerek sessizce içeriye girince, Geoffrey'nin kalbi göğsünde hopladı ve vücudu kasıldı. Genç adamın kalbi öyle şiddetle çarpıyordu ki, konuşmak için soluk alamadı. Şok geçiriyordu sanki. Karaltı ona doğru yaklaştı. Geoffrey ayağa fırladı, büyük elleriyle onu yakaladı ve "Dur bakalım!" diye soludu.

Bir karşı koyma olmadı, yalnızca çaresizlik dolu bir inilti duyuldu.

"Bırak beni," dedi bir kadın sesi.

"Neyin peşindesin?" diye sordu Geoffrey, derin, boğuk bir sesle.

"Onun burada olduğunu sanıyordum," diye ağladı kadın çaresizce, küçük, inatçı hıçkırıklarla.

"Ve beklemediğini buldun, değil mi?"

Onun bu zorbalığı üzerine kadın kurtulmaya çalıştı.

“Bırak beni,” dedi.

“Burada kimi bulmayı umuyordun?” diye sordu Geoffrey, biraz doğal haline dönerek.

“Kocamı ... yemekte gördüğünü. Bırak beni.”

“A, sen misin?” diye bağırdı Geoffrey. “Seni terk mi etti?”

“Bırak beni,” dedi kadın küskün bir ifadeyle, çekilmeye çalışarak. Geoffrey kavradığı kolun incecik ve yeninin çok ıslak olduğunu fark etti. Birden kendisinden utandı; onu öyle sıkı tutarak incitmişti kuşkusuz. Gevşedi, ama kadını bırakmadı.

“Yemekte burada olan o bataklık çulluğunu mu arıyorsun?” diye sordu. Kadın cevap vermedi.

“Seni nerede bıraktı?”

“Onu ... burada bıraktım. Ondan beri görmedim.”

“Kurtulduğun iyi olmuş bence,” dedi Geoffrey. Kadın cevap vermedi. Genç adam kısa bir kahkaha attı ve, “Onu bir daha görmek istemeyeceğini düşünmüştüm,” dedi.

“Benim kocam o ... ve kaçıp gitmeyecek, tabii onu durdurabilirsem.”

Geoffrey ne diyeceğini bilemeyerek sessiz kaldı.

“Üstünde ceket var mı?” diye sordu sonunda.

“Ne sanıyorsun? Onu tutuyorsun ya.”

“Sırılsıklamsın, değil mi?”

“O sel gibi yağmurdan geldiğime göre kuru olamazdım. Ama o burada olmadığına göre gideyim.”

“Demek İstediğim,” dedi Geoffrey alçak gönüllülükle, “çok mu ıslaksın?”

Kadın cevap vermedi. Geoffrey onun titrediğini hissetti.

“Üşüyor musun?” diye sordu, hayret ve kaygıyla.

Kadın cevap vermedi. Geoffrey ne diyeceğini bilemedi.

“Bir dakika dur,” dedi ve kibritlerini bulmak için cebini yokladı. Bir ışık yakarak büyük, sert avcunun çukurunda tuttu. İri bir adamdı ve kaygılı görünüyordu. Işığı kadına doğru tutunca, onun biraz solgun ve çok bitkin olduğunu gördü. Eski denizci şapkası yağmurdan sırılsıklam olmuş ve sarkmıştı. Üzerinde düzgün kumaştan açık kahverengi bir ceket vardı. Yağmurun vurduğu yerler ıslaktı; eteği sırılsıklam sarkıyor ve çizmelerine damlıyordu. Kibrit söndü.

“A, sırılsıklam olmuşsun!” dedi genç adam.

Kadın cevap vermedi.

“Yağmur dininceye kadar burada kalır mısın?” diye sordu Geoffrey. Kadın cevap vermedi.

“Çünkü eğer kalacaksan, üstündekileri çıkarıp battaniyeyi alsan iyi olur. Kutuda bir at battaniyesi var.”

Genç adam bekledi, ama kadın cevap vermiyordu. Sonra bisiklet lambasını yakıp kutuyu karıştırarak kırmızı ve sarı çizgili, büyük, kahverengi bir battaniye çıkarttı. Kadın put gibi hareketsiz duruyordu. Geoffrey ışığı ona doğru tuttu. Çok solgundu ve nöbet geçirir gibi titriyordu.

“O kadar mı üşüyorsun?” diye sordu genç adam kaygıyla. “Ceketle şapkanı çıkar, bunu hemen arkana al.”

Kadın düşünmeden kocaman, açık kahverengi düğmeleri açtı ve şapkasını çıkardı. Basık, dürüst görünümlü alnından geriye çekilmiş siyah saçlarıyla, küçük bir kız gibi görünüyordu; yaşam baskısıyla zorla kadınlığa itilmiş bir kız gibi. Ufak ve zarifti; düzgün, küçük yüz hatları vardı. Ancak sarsılarak titriyordu.

“Neyin var?” diye sordu Geoffrey.

“Bulwell’e yürüyerek gidip geldim,” diye titredi kadın, “onu arayarak ... ve bu sabahtan beri hiçbir şey yemedim.” Ağlamadı ... sıkıntıdan ağlayamayacak kadar kasılmıştı. Genç adam, ağzı yarı açık, Maurice’in dediği gibi “aval aval,” dehşetle ona baktı.

“Hiçbir şey yemedin mi?” dedi.

Sonra kutuya döndü. Oraya arta kalan ekmekler, büyük bir parça peynir, şeker ve tuz gibi şeyler ve sofra gereçleri konurdu; biraz da tereyağı vardı.

Kadın hüzünlü bir ifadeyle saman yığınına oturdu. Genç adam ona bir parça ekmekle tereyağı, bir parça da peynir kesti. Kadın aldı, kayıtsızca yedi.

“Bir şey içmek İstiyorum,” dedi.

“Biramız yok,” diye cevap verdi Geoffrey. “Babam İstemiyor. ”

“Canım su istiyor.”

Genç adam bir maşrapa aldı ve karanlıkta, büyük siyah çitin altından yalağa doğru fırladı. Geri gelirken kadının yarı aydınlık küçük mağarada toparlanmış oturduğunu gördü. Sırılsıklam çimenler ayaklarını ıslattı ... Kadını düşündü. Ona bir bardak su verdiğinde, kadının eli kendi-sininkine dokundu ve parmaklarının sıcaklığını ve yumuşaklığını hissetti.

“Kendini kötü mü hissediyorsun?” diye sordu.

“Sakin duramıyorum ... ama sadece yorgun olduğum ve bir şey yemediğim için.”

Geoffrey düşünceli bir biçimde başını kaşıdı, kadın ekmek ve tereyağını yerken bekledi. Sonra bir parça daha teklif etti.

“Şu anda istemiyorum.”

“Biraz yemelisin,” dedi genç adam.

“Şu anda başka yiyemem.”

Geoffrey kararsız bir halde parçayı kutunun üstüne koydu. Sonra yine uzun bir duraklama oldu. Genç adam, başı eğik, ayağa kalktı. Bisiklet, arkasında sakin bir hayvan gibi duvara dönük parıldıyordu. Kadın samanın üstünde büzülmüş oturuyor, titriyordu.

“Isınamıyor musun?” diye sordu genç adam.

“Yavaş yavaş ısınırım ... üzülme. Yerini alıyorum ... bütün gece burada mı kalıyorsun?”

“Evet.”

“Biraz sonra giderim,” dedi kadın.

“Yok, gitmeni istemiyorum. Nasıl ısınabileceğin! düşünüyorum.”

“Beni merak etme,” diye itiraz etti kadın, neredeyse sinirli bir ifadeyle.

“Yığınları bir kontrol etmek istiyorum. Sen ayakkabılarını, çoraplarını ve ıslak olan her şeyini çıkar; o battaniyeye kolayca sarınabilirsin, o kadar iri değilsin.”

“Yağmur yağıyor ... ben iyiyim ... biraz sonra gideceğim.”

“Yığınların emniyette olup olmadığına bakmam gerek. Islak şeylerini çıkar.”

“Geri gelecek misin?”

“Gelmeyebilirim, sabaha kadar.”

“Eh, on dakika sonra giderim, öyleyse. Burada olmaya hakkım yok ve kimsenin benim için dışarı atılmasını istemem.”

“Beni dışarı atmış olmayacaksın.”

“Öyle de olsa, kalmayacağım.”

“Peki, geri gelirsem kalacak mısın?” diye sordu genç adam. Kadın cevap vermedi.

Genç adam gitti. Birkaç dakika sonra, kadın ışığı söndürdü. Yağmur durmadan yağıyordu ve gece siyah bir uçurumdu. Her şey son derece sakindi. Geoffrey her tarafı dinledi; yağmurdan başka hiçbir ses yoktu. Yığınların arasında durdu, ama yalnızca suyun akışıyla yağmurun hafif hışırtısını duydu. Karanlıkta her şey gözden kaybolmuştu. Ölümün böyle olacağını hayal etti, sessizlik ve karanlıkta eriyip silinmiş, aslında var olan birçok şey. Yoğun karanlıkta neredeyse yok olduğunu hissetti. Her şeyi olduğu gibi bulamamaktan korktu. Adeta çılgın gibi, eli ıslak metale değinceye kadar sendeleyerek el yordamıyla yolunu bulmaya çalıştı. Bir ışık parıltısı arıyordu.

“Lambayı söndürdün mü?” diye sordu, sessizliğin cevap vermesinden korkarak.

“Evet,” diye cevap verdi kadın alçak gönüllülükle. Genç adam onun sesini duyunca sevindi. Zifiri karanlık sundurmada el yordamıyla yürürken, kapağıyla masa işlevi gören kutuya çarptı. Bir şangırtı ve düşme sesi duyuldu.

“Lamba, bıçak ve bardak” düştü, dedi. Bir kibrit yaktı.

“Bardak kırılmamış.” Onu kutunun içine koydu.

“Ama lambanın yağı dökülmüş. Hep berbat bir şeydi zaten.” Aceleyle parmaklarını yakan kibriti söndürdü. Sonra bir tane daha yaktı.

“Lambaya ihtiyacın yok, biliyorsun, ben de hemen gideceğim, onun için sen gel yat ve dinlen. Yerini almayacağım.”

Genç adam bir başka kibritin ışığında ona baktı. Her tarafı kahverengi, gösterişli kenarı içe ve dışa kıvrılan ve küçük yüzüyle kendisine bakan tuhaf, küçük bir bohçayı andırıyordu. Kibrit sönerken genç adamın gülümsemeye başladığını gördü.

“Ben bu uçta oturabilirim,” dedi kadın. “Sen yat.”

Genç adam geldi ve samanın üzerine, kadının biraz uzağına oturdu. Kısa bir sessizlikten sonra: “Gerçekten kocan mı o?” diye sordu.

“Kocam!” diye cevap verdi kadın sertçe.

“Hımm!” Sonra yine sessizlik oldu.

Bir süre sonra: “Artık ısındın mı?”

“Neden kaygılanıyorsun?”

“Kaygılanmıyorum ... onu sevdiğin için mi ardından gidiyorsun?” Bunu çok çekingen bir ifadeyle sordu. Bilmek istiyordu.

“Sevmiyorum ... ölmesini isterdim,” dedi kadın acı bir küçümsemeyle. Sonra da ekledi: “Ama benim kocam o.” Genç adam kısa bir kahkaha attı.

“Tanrım!” dedi.

Bir süre sonra da, “Uzun zamandır mı evlisin?” diye sordu.

“Dört yıldır.”

“Dört yıldır ... Kaç yaşındasın?”

“Yirmi üç.”

“Yirmi üçüne bastın mı?”

“Geçen mayıs.”

“Öyleyse benden dört ay büyüksün.” Uzun uzun düşündü. Zifiri karanlık gecede yalnızca iki sestiler. Yine garip bir sessizlik oldu.

“Hep böyle başıboş mu dolaşırsınız?” diye sordu. “Kocam iş arıyormuş gibi görünür. Ama hiçbir biçimde çalışmayı sevmez. Onunla evlendiğimde, Chesterfi-eld’de, hizmetçisi olduğum at taciri Greenhalgh’larda, ahırda çalışıyordu. Bebek daha iki aylıkken işi bıraktı; o zamandan beri de orada burada sürünüyorum. Yuvarlanan taş yosun tutmaz derler... ”

“Peki, bebek nerede?”

“On aylıkken öldü.”

Şimdi aralarındaki sessizlik perçinleşmişti. Oldukça uzun bir süre sonra Geoffrey anlayışlı bir sesle, “Bekleyeceğin fazla bir şey yok,” demeye cesaret etti.

“Birçok kez, geceleri titreyip sarsılırken, ölecek kadar hasta olmayı diledim. Ama elimizden ölmek gelmiyor.” Geoffrey sessizdi. “Peki ne yapacaksın?” diye kekeledi.

“Ne pahasına olursa olsun, onu bulacağım.” “Neden?” diye sordu genç adam, hayret ederek, koyu karanlıktan başka bir şey görmediği halde kadına doğru bakarak.

“Çünkü öyle. Her şey onun istediği gibi olmayacak.” “Ama neden onu bırakmıyorsun?”

“Çünkü *her şey onun istediği gibi olmayacak.”* Sesi son derece kararlı, hatta kin doluydu. Geoffrey şaşkınlık içinde oturup kaldı; kendini huzursuz hissediyor ve biraz da ona acıyordu. Kadın olağanüstü derecede hareketsizdi. Yalnızca bir ses, bir varlık gibiydi.

“Şimdi ısındın mı?” diye sordu genç adam, yarı korkarak.

“Biraz ısındım ... ama ayaklarım!” Sesi ağlamaklıydı.

“Onları ellerimle ısıtayım mı?” diye sordu Geoffrey. “Ben yeterince sıcağım.”

“Hayır, teşekkür ederim,” dedi kadın soğukça.

Sonra, karanlıkta, onu kırdığını hissetti. Genç adam onun bu tavrı karşısında ezilmiş gibiydi, çünkü önerisi safi şefkattendi.

“Belki kirlidirler,” dedi kadın, yarı alayla.

“Eh ... benimkiler de öyle ... oysa hemen hemen her gün banyo yapıyorum,” diye cevap verdi genç adam.

“Ne zaman ısınacaklarını bilmiyorum,” diye sızlandı kadın kendi kendine.

“Peki öyleyse, onları ellerimin içine koy.”

Kadın onun kibrit kutusunu hafifçe salladığını duydu ve sonra fosforlu bir ışık ona doğru tütmeye başladı. Biraz sonra genç adam, tüten, mavi-yeşil iki kibrit alevini kadının ayaklarına doğru tutuyordu. Kadın korktu. Ama ayakları alabildiğine sızlıyordu ve içinden bir güç onu İtiyordu; sonunda tabanlarını hafifçe onun ellerinin üzerine koydu. Geoffrey’nin büyük elleri, ayaklarını sımsıcak ve sıkıca kavradı.

“Buz gibiler!” dedi, derin bir kaygıyla.

Ayakları kendine yaklaştırarak elinden geldiğince ısıttı. Kadın ara sıra sarsılarak titriyordu. Genç Geoffrey’nin ılık nefesini, onun ellerinin içindeki ayak parmaklarının ucunda hissetti. İleri doğru uzanarak, parmaklarıyla onun saçlarına nazikçe dokundu. Genç adam heyecanla titredi. Kadın ürkek, yalvaran parmak uçlarıyla yavaşça onun saçlarını okşamaya başladı.

Geoffrey birden yüzünü kadına doğru kaldırarak, “Daha iyi misin?” diye sordu, alçak bir sesle. Bu hareketle kadının eli hafifçe genç adamın yüzünden aşağı kaydı ve parmak uçları ağzına değdi. Kadın hemen elini çekti. Ge-offrey, bir avcunda kadının iki ayağını birden tutarak, diğer eliyle onun ağzını aradı. Arayan eli kadının yüzüne değdi. Ona merakla dokundu. Islaktı. İri parmaklarını dikkatle kadının gözlerine, iki küçük gözyaşı gölcüğünün üzerine koydu.

“Ne oldu?” diye sordu, hafif, boğulur gibi bir sesle.

Kadın ona doğru eğildi ve boynundan sımsıkı tutarak onu acıyla göğsüne bastırdı. Yaşadığı yoğun hayal kırıklığı, son dört yılın utancı ve aşağılanması onu yalnızlığa itip katılaştırarak kişiliğinin büyük bir kısmını kalıplaştırmış ve kısırlaştırmıştı. Şimdi yine yumuşamıştı; güzel bir bahar yaşayabilirdi. Az kalsın çirkin yaşlı, bir kadın olacaktı.

Geoffrey'nin başını habire kabarıp inen göğsüne bastırdı. Genç adam şaşkındı. Kadının ona istediğini yapmasına izin verdi. Kadın sessizce ağlarken, gözyaşları saçlarına düşüyor, bu arada Geoffrey derin derin soluk alıyordu. Sonunda kadın kollarını gevşetti.

Geoffrey ona sarıldı.

"Gel de seni ısıtayım," dedi, dizüstü oturup ağır kollarıyla onu kucaklayarak. Kadın ufak tefek ve yumuşaktı. Genç adam onu sıcacık ve sıkıca tuttu. Biraz sonra kadın yavaşça kollarını onun etrafına sardı.

"Kocamansın," diye fısıldadı.

Geoffrey kadını sımsıkı kavradı, irkildi ve ağzıyla onu aradı. Dudakları onun şakağına değdi. Kadın yavaşça, acele etmeden ağzını onunkine doğru çevirdi ve aralanmış dudaklarıyla öptü; Geoffrey'nin ilk aşk öpücüğüydü bu.

Geoffrey uyandığında şafak söküyordu. Hava soğuktu. Hâlâ kollarında uyuyan kadının yüzü olanca şefkatini uyandırıyordu: Çok zor bir şeye katlanma kararı almışçasına sıkıca kapanan ağzı, yüz hatlarının narinliğiyle alabildiğine çelişiyordu. Geoffrey onu göğsüne bastırdı; ona sahip olunca, kendisini hor görenleri alt edebileceğini ve dimdik, gururu kırılmadan yoluna devam edebileceğini hissediyordu. Onun kendisini tamamlamasıyla, özünü oluşturmasıyla, sağlam ve bütündü. Böylesine gereksinim duyduğu bu kadını coşkuyla seviyordu.

Bu arada şafak ölüm gibi geldi; adeta soğuk bir terlemeyle gelen o yavaş, kurşuni sabahlardan biriydi. Ortalık yavaş yavaş ağardı. Geoffrey yağmurun yağmadığını gördü. Dışarıdaki soluk değişimi seyrederken, bir şey hissetti. Aşağı baktı: Kadının gözleri açıktı, onu seyrediyordu; altın kahve, sakin gözleriyle, Geoffrey'nin gözlerinin içine bakarak hemen gülümseyiverdi. O da gülümsedi, yavaşça aşağı eğildi ve kadını öptü. Bir süre konuşmadılar. Sonra:

"Adın ne?" diye sordu Geoffrey merakla.

"Lydia," dedi kadın.

“Lydia,” diye tekrarladı hayranlıkla. Biraz utangaçlık duyuyordu.

“Benimki Geoffrey Wookey,” dedi.

Kadın yalnızca gülümsedi.

Uzunca bir süre sessiz kaldılar. Sabah ışığında her şey küçük görünür. Gecenin dev gibi ağaçları, havanın hasta solgunluğuna tecavüz eden kır renkli, küçük, belirsiz şeylere dönüşmüşlerdi. Yoğun bir sis vardı; aydınlık sanki zorlanıyordu. Her şey soğuktan ve hastalıktan titriyor gibiydi.

“Sık sık dışarda mı uyursun?” diye sordu Geoffrey kadına.

“Pek sık değil,” diye cevap verdi.

“Onun arkasından gitmeyeceksin, değil mi?” diye sordu Geoffrey.

“Gitmem gerekir,” dedi kadın, ama Geoffrey’ye sokuldu. Geoffrey aniden paniğe kapıldı

“Gitmemelisin,” diye bağırdı ve kadın onun kendisi için korktuğunu gördü. Oluruna bıraktı; sessiz kaldı.

“Evlenemez miyiz?” diye sordu genç adam düşünceli bir şekilde.

“Hayır.”

Genç adam derin derin düşündü. Sonunda,

“Benimle Kanada’ya gider miydin?” dedi.

“İki ay sonra ne düşündüğünü görürüz,” diye cevap verdi kadın yavaşça, öfkelenmeden.

“Aynı şeyi düşüneceğim,” diye itiraz etti genç adam, incinmiş gibi.

Kadın cevap vermedi, yalnızca ısrarla onu seyretti. Geoffrey ona istediğini yapabilirdi; ama genç adama zarar vermeyecekti; hayır, onun ruhunu kurtarmak için bile olsa.

“Akraban yok mu?” diye sordu Geoffrey.

“Crick’de evli bir kız kardeşim var.”

“Bir çiftlikte mi?”

“Hayır ... bir çiftlik işçisiyle evlendi ... ama çok rahat. İstersen, başka bir hizmetçilik buluncaya kadar oraya giderim.”

Genç adam düşündü.

“Bir çiftlikte iş bulabilir misin?” diye sordu istekle.

“Greenhalgh’ların yeri bir çiftlikti.”

Geoffrey geleceğin aydınlandığını gördü; kadın onun yardımcısı olacaktı. Kız kardeşine gidip bir hizmetçilik işi bulmayı kabul ediyordu; “bahara kadar,” dedi genç adam; baharda gemiyle Kanada’ya gideceklerdi. Kadının onaylamasını bekledi.

“Benimle gelecek misin?” diye sordu.

“Zamanı gelince.”

Güvensizliği genç adamın başını eğmesine neden oldu, ama bunda haklıydı.

“Crick’e yürüyecek misin, yoksa Langley Mill’den Ambergate’e mi gideceksin? Ama yalnızca on millik bir yürüyüş. Böylece birlikte Hunt’s Hill’e çıkabiliriz ... Bizim patikanın ucundan geçmen gerekecek; o zaman rahatça koşup sana biraz para getirebilirim,” dedi Geoffrey alçak gönüllülükle.

“Bende yarım altın lira var ... bana fazlasıyla yeter.” “Görelim,” dedi genç adam.

Biraz sonra Lydia, battaniyenin altında aranarak parayı çıkardı. Geoffrey onun bağımsız olduğunu hissetti. Kendisini terk edeceğini düşündü acı acı. Öfkesi ona, “Kızlık adınla mı hizmetçilik yapacaksın?” diye sorma cesaretini verdi.

“Hayır.”

Geoffrey ona karşı acı bir öfkeyle, hınçla doluydu. “Seni bir daha görmeyeceğime eminim,” dedi kısa, sert bir gülüşle. Kadın Geoffrey’ye sarıldı ve onu göğsüne bastırdı; gözleri yaşla dolmuştu. Genç adamın içi rahatlamış, ama tatmin olmamıştı.

“Bu gece bana yazacak mısın?”

“Evet, yazacağım.”

“Ben de sana yazabilir miyim ... kime yazacağım?” “Bayan Bredon.”

“'Bredon’!” diye tekrarladı genç adam acı bir ifadeyle. Son derece huzursuzdu.

Şafak söküyordu. Gri sisin içinde çitlerin sırılsıklam olduğunu gördü. Sonra kadına Maurice’den bahsetti.

“Ah, *yapmamalısın!*” dedi kadın. “Onlar için merdiveni dayamalıydın, *yapmalıydın.* ”

“Eh ... umurumda değil.”

“Git ve şimdi yap ... ve ben de gideyim.”

“Hayır, sakın gitme. Kal ve Maurice’imizi gör; haydi, kal ve onu gör ... o zaman ona söyleyebilirim.”

Kadın razı oldu. Genç adama, o dönmeden gitmeyeceğine dair söz verdi. Elbisesini düzeltti, yalağa gitti ve yıkandı.

Geoffrey üst tarlaya doğru gitti. Yığınlar siste ıslak görünüyorlardı; çit sırılsıklamdı. Sis çimenlerden buhar gibi yükseliyordu ve yakın tepeler bu perdenin arkasında neredeyse birer gölge haline gelmişti. Vadide, bazı siyah kavakların tepeleri oldukça belirgin görünüyor, sisin içinden yukarı doğru çıkıyorlardı. Geoffrey soğuktan titredi.

Yığınlardan hiç ses gelmiyor ve o hiçbir şey göremi-yordu. Gerçekten orada olup olmadıklarını merak etti. Merdiveni düştüğü yere doğru kaldırdı, sonra kuru dal toplamak için çite doğru gitti. Bir dikenli meşe ağacının altındaki ince, ölü dalları koparıyordu ki, tamamen durgun havada: “Vay canına!” diye bir ses duydu.

Dikkatle dinledi. Maurice uyanmıştı.

“Şuraya bak!” diye bağırdı delikanlının ses!. Biraz sonra, kızın sesi duyuldu.

“Ne ... ah, orada!”

“Evet, merdiven orada, işte.”

“Düştüğünü söyledin.”

“Eh, düştüğünü duydum ... ne dokunabiliyordum, ne de görebiliyordum.”

“Düştüğünü söyledin... yalan söylüyorsun, seni yalancı.”

“Hayır, yemin ederim... ”

“Bana yalan söylüyorsun ... beni burada tutuyorsun... bana yalan söylüyorsun... ” Kız ateşli bir öfke içindeydi. “Yemin ediyorum... ” diye başladı Maurice.

“Yalanlar!.. yalanlar!.. yalanlar!” diye bağırdı kız. “Sana inanmıyorum, asla. Sen *kötüsün,* sen *kötüsün, kötüsün, kötüsün.* ”

“Peki, öyleyse!” Bu sefer Maurice çileden çıkmıştı. “Sen fenasın, kötüsün, kötüsün, kötüsün.”

“Aşağı geliyor musun?” diye sordu Maurice soğukça. “Hayır ... seninle gelmeyeceğim ... kötüsün, bana yalan söylüyorsun.”

“Aşağı geliyor musun?”

“Hayır, seni İstemiyorum.”

“Peki, öyleyse!”

Dikenli meşe ağacının arasından bakan Geoffrey, Ma-urice’in merdivenle uğraştığını gördü. Üst basamak yığının kenarından aşağıdaydı ve örtüye dayanıyordu; bu durumda ona yaklaşmak tehlikeliydi. Fraulein, geriye atılmış örtünün altından açık renkli, kuru samanın göründüğü yığının ucundan onu seyrediyordu. Maurice hafifçe kaydı; kız çığlık attı. Merdivene bastığı zaman Maurice kızın inmesini kolaylaştırmak için örtüyü çekip geriye attı.

“Şimdi geliyor musun?” diye sordu.

“Hayır!” kız hırçın bir biçimde ve küşkünce başını salladı.

Geoffrey onu biraz küçümsedi. Ama Maurice bekliyordu.

“Geliyor musun?” diye seslendi yine.

“Hayır,” diye parladı kız, bir yaban kedisi gibi.

“Peki, öyleyse ben gidiyorum.”

Maurice indi. Aşağıda, merdiveni tutarak durdu.

“Ben sabit tutarken gel haydi,” dedi.

Cevap gelmedi. Maurice birkaç dakika, ayağı merdivenin alt basamağında, sabırla bekledi. Görünüşü solgun, biraz bitkindi ve soğuktan büzüldü.

“Geliyor musun, gelmiyor musun?” diye sordu sonunda. Yine cevap gelmedi.

“Öyleyse hazır oluncaya kadar yukarıda kal,” diye mırıldandı Maurice ve gitti. Yığınların öteki tarafında Ge-offrey’yle karşılaştı.

“Ne, sen burada mısın?” diye bağırdı.

“Bütün gece buradaydım,” diye cevap verdi Geoffrey. “Örtüyü sermek için sana yardım etmeye gelmiştim, ama onu serilmiş buldum, merdiven de

aşağıdaydı, bu yüzden gittiğini düşündüm."

"Merdiveni sen mi dayadın?"

"Biraz önce dayadım."

Maurice bunu düşündü; Geoffrey'yse kendi haberini verebilmek için kendisiyle mücadele etti. Sonunda atıldı:

"Dün yemekte burada olan kadını biliyorsun ... o geri geldi ve bütün gece sundurmada kaldı, yağmurdan korunmak için."

"Yaa ... ah!" dedi Maurice; gözleri parladı ve solgunluğunun içinden gülümsedi.

"Ona biraz kahvaltı vereceğim."

"Yaa ... ah!" diye tekrarladı Maurice.

"İşe yaramaz olan adamdı, o değil," diye itiraz etti Geoffrey. Maurice kendini taş atacak durumda hissetmedi.

"Sen ne yapacağını bilirsin," dedi. Çok sessizdi, her zamanki hali yoktu. Geoffrey'nin daha önce hiç görmediği kadar sıkıntılı ve kaygılı görünüyordu.

"Senin neyin var?" diye sordu, kendi yüreğinde sevinçli ve yüreği ferahlamış olan ağabey.

"Hiçbir şey."

Birlikte kulübeye gittiler. Kadın battaniyeyi katlıyordu. Yeni yıkanmıştı ve çok güzel görünüyordu. Saçını, kulaklarını kısmen örten bir topuz yapmıştı. Daha önce kendisini bilerek çirkinleştirmişti; şimdiyse düzgün ve güzeldi; tatlı, kadınsı bir ağırbaşlılığı vardı.

"Merhaba. Seni burada bulacağımı sanmıyordum," dedi Maurice, beceriksizce gülümseyerek. Kadın cevap vermeden, ciddi bir ifadeyle baktı.

“Ama dün gece dışarıda olmaktansa bir yere sığınmak daha iyiydi,” diye ekledi genç adam.

“Evet,” diye cevap verdi kadın.

“Birkaç dal daha toplar mısın?” diye sordu Geoffrey kardeşine. Lider olmak Geoffrey için yeni bir şeydi. Ma-urice itaat etti. Nemli, soğuk sabaha çıktı. Yığına gitmedi, çünkü Paula’yla karşılaşmaktan çekiniyordu.

Kulübenin ağzında, Geoffrey ateşi yakıyordu. Kadın kutudan kahve çıkardı. Geoffrey maşrapayı kaynamaya koydu. Paula göründüğünde kahvaltı hazırlıyorlardı. Kızın şapkası yoktu. Saçına saman parçaları yapışmıştı; yüzü beyazdı ... Hiç de iyi görünmüyordu.

“Ah ... sen!” diye bağırdı, Geoffrey’yi görünce.

“Merhaba!” diye cevap verdi genç adam. “Erkencisin.”

“Maurice nerede?”

“Bilmiyorum, birazdan gelir.”

Paula bir süre sessiz kaldı.

“Ne zaman geldin?” diye sordu.

“Dün gece geldim, ama etrafta kimseyi göremedim. Yarım saat önce kalktım ve yığını örtmek için merdiveni dayadım.”

Paula anlamıştı ve sesini çıkarmadı. Maurice çalı çırpıyla döndüğü zaman, çömelmiş ellerini ısıtıyordu. Kız başını kaldırıp ona baktı, fakat genç adam gözlerini ondan kaçırıyordu. Geoffrey Lydia’nın gözleriyle karşılaştı ve gülümsedi. Maurice ellerini ateşe uzattı.

“Üşüdün mü?” diye sordu Paula şefkatle.

“Biraz,” diye cevap verdi genç adam, dostça, ama ihtiyatı elden bırakmadan. Dördü ateşin etrafında oturmuş, tütsülenmiş kahvelerini içiyor, birer küçük parça kızarmış domuz eti yiyorlardı; Paula hevesle Maurice’in

gözlerini arıyor, o ise kaçınıyordu. Sevecendi, ama gözlerini kızın bakışlarından kaçırıyordu. Geoffrey'yse, ciddi ciddi bakan Lydia'ya sürekli gülümsüyordu.

Alman kız, Papaz Evi'ne girmeyi başardı; kaçamağını hizmetçi dışında hiç kimse bilmiyordu. Bir hafta geçmeden, Maurice'le nişanlanmıştı ve bir aylık ihbar süresi dolunca, çiftlikte yaşamaya gitti.

Geoffrey ile Lydia birbirlerine sadık kaldılar.

UĞUR BÖCEĞİ

Beveridge'in yaralı kalbine ne çok hançer saplıydı! Ancak her zaman bir yenisi için yer var gibiydi. Çünkü acıma ve şefkat dolu kalbinin asla ölmeyeceğine karar vermişti. Bu karar olmasaydı, 1916 ve 1917 yıllarında, oğullarıyla kardeşi öldüğü zaman ve ölüm. ailesini adeta geniş darbelerle biçerken, kendisi de ıstıraptan ölebilirdi. Fakat bunları unutalım.

Lady Beveridge İnsanlığı seviyordu ve ne olursa olsun, sevmeye devam edecekti. Hayır, İnsani anlamda, düşmanlarını sevecekti. Düşmanın içinde cani olanları, vahşice suçlar işleyenleri değil. Ama kendi seçimi olmaksızın düşman olanları. Genel bir nefrete sürüklenmeyecekti.

Birisi ona "İngiltere'nin ruhu" demişti. Yarı İrlandalı olmasına karşın, yanlış değildi bu. Yetenekli erkekleriyle ün salmış eski, soylu, sadık bir aileden geliyordu. Ve o, 1 ,ady Beveridge, yıllarca İngiliz politikasını, hayatta olan tüm insanlar arasında en çok etkileyenlerden biri olmuştu. Lordlar Kamarası'nda ve kabinedeki gerçek liderlerin yakın arkadaşıydı ve ondan, yaşam gülünü koklarcasına hakikatin ve gerçek sevginin saf ve güzel kokusunu aldıkları sürece, eylemleri erkeklerin yapmalarından hoşnuttu. Kendi ruhu konusunda hiçbir kuşkusu yoktu.

O, narin, İpek bayrağmı asla indirmeyecekti. Örneğin, savaşın tüm ıstırabı boyunca düşman esirlerini hiç unutmadı; onlar için elinden geleni yapmaya kararlıydı. İlk yıllarda hâlâ nüfuzu vardı. Fakat savaşın son yıllarında, güç onun ve onun gibilerin elinden kayınca, artık hiçbir şey, hemen hiçbir şey yapamayacağını fark etti. O zaman bu küçük, azimli Mater Dolorosa'nın[1] kalbine birçok hançer saplanmış gibi oldu. Yeni kuşak onunla alay ediyordu. Yıpranmış, eski kafalı küçük bir aristokrattı o ve modası geçmişti.

Fakat acele ediyoruz. 1916 ve 1917 yılları, İngiltere'de eski ruhun sonsuza dek öldüğü yıllardı. Ancak Lady Be-veridge savaşma devam etti. Yeniliyordu.

1917'nin kışıydı, ya da sonbaharın sonları. En küçük oğlunun korkunç ölümü onu hasta etmişti; çarpılmış, felç olmuştu. Teslim olup ölüvermesi

gerektiğini hissediyordu. Sonra da, birçok insanın ıstırap içinde yattığını anımsadı.

Sonunda, titreyerek, düşman hastalarının ve yaralılarının yattığı Londra yakınlarındaki hastaneyi ziyaret etmek üzere kalktı. Kontes Beveridge hâlâ ayrıcalıklı bir kadındı. Toplum, modası geçmiş bir dürüstlüğe ve estetiğe sahip bu küçük, yıpranmış kuşla alay etmeye başlamıştı. Fakat onun hakkında kötü düşünmeye cesaret edemiyorlardı.

Arabayı çağırttı ve yalnız başına gitti. Kocası Earl, hüznünü İskoçya’ya götürmüştü. Güneşli, soluk bir kasım sabahı, Lady Beveridge hastahanede, Hurst Place’de indi. Nöbetçi onu tanıyordu; geçerken selam verdi. Ah, öyle derin saygıya alışıktı ki! Saygı yüzeyselleştiği zaman, bunu böylesine bir acıyla hissetmesi garipti. Ama hissediyordu. Bu onun için sonun başlangıcıydı.

Başhemşire koğuşa kadar ona eşlik etti. Ne yazık ki yatakların hepsi doluydu, hatta insanlar yerde minderlerin üzerinde yatıyorlardı. Umutsuz, kalabalık bir hüzün ve çaresizlik vardı: hiç kimse sesini çıkarmak ya da bir söz söylemek istemiyordu sanki. Erkeklerin birçoğu bezgin ve tıraşsızdı; bir tanesi sayıklıyor ve aralıklı olarak Sakson lehçesiyle konuşuyordu. Lady Beveridge’in yüreğine dokundu bu. Öğrenimini Dresden’de yapmıştı ve şehirde birçok yakın arkadaşı olmuştu. Çocukları da öğrenimlerini orada yapmışlardı. Sakson lehçesini acıyla duydu.

Küçük, narin, kuş gibi bir kadındı; kibardı, fakat doksanlı yılların mavi çoraplı entelektüel kadınlarının havasını taşıyordu. Zarif bir biçimde yataktan yatağa kanat çırpıyor, kusursuz bir Almancayla, ancak hafif bir İngiliz tonlamasıyla konuşuyor ve hep yapabileceği bir şey olup olmadığını soruyordu. Çoğunlukla subay olan erkekler birer centilmendi. Küçük taleplerde bulunuyorlar, Lady bunları bir deftere yazıyordu. Uzun, solgun, biraz yıpranmış yüzü ve sinirli küçük hareketleri bir şekilde güven uyandırıyordu.

Bir erkek, gözleri kapalı, hiç kıpırdamadan yatıyordu. Siyah bir sakalı vardı. Yüzü oldukça küçük ve solgundu. Ölü gibiydi. Lady Beveridge ciddiyetle ona baktı ve yüzünde bir korku ifadesi belirdi.

“A, Kont Dionys!” dedi heyecanla. “Uyuyor musunuz?”

Kont Johann Dionys Psanek’ti bu; Bohemyalıydı. Onu küçük bir çocukken tanımıştı; 1914 baharında, o ve karısı, Leicestershire’daki köy evinde Lady Beveridge’le birlikte kalmışlardı.

Kontun siyah gözleri açıldı: kıvrık siyah kirpikli; büyük, siyah, görmeyen gözler. Ufak tefek bir adamdı; bir çocuk kadar ufaktı; yüzü de küçücüktü. Fakat bütün hatları sanki sert, erkeksi bir enerjiyle ateşlenmiş gibi keskindi. Şimdi yüzünün sarımsı, yağız hamuru ölü gibiydi; ince siyah kaşlar sanki bir ölünün yüzüne çizilmişti. Gözleri canlı, ancak bilinçsizdi.

“Beni tanıyor musunuz, Kont Dionys? Beni tanıyorsunuz, değil mi?” dedi Lady Beveridge, yatağın üzerine doğru eğilerek.

Bir süre cevap gelmedi. Sonra siyah gözlerde tanıyan bir bakış ve belli belirsiz, nazik bir gülümseme belirdi.

“Lady Beveridge.” Dudaklar sözcükleri biçimlendirdi. Hemen hiç ses çıkmadı.

“Beni tanıyabilmenize için öyle memnun oldum ki. Yaralandığınız için çok üzgünüm. Öyle üzgünüm ki.”

Siyah gözler değişmeksizin ölümün o korkunç uzaklığından baktı kadına.

“Sizin için yapabileceğim bir şey yok mu? Herhangi bir şey?” dedi kadın, hep Almanca konuşarak.

Bir süre sonra, yanıt kontun gözlerinden geldi: bir yorgunluk, bir reddediş, bir yalnız bırakılma arzusu. Kendisini uyanıklığa zorlayamıyordu. Göz kapakları düştü.

“Öyle üzgünüm ki,” dedi kadın. “Eğer yapabileceğim bir şey olursa... ”

Gözler yine açıldı ve kadına baktı. Nihayet duyuyor gibiydi; gözleri son, yorgun bir hareketle nazik bir selam verdi sanki. Sonra göz kapakları yine ağır ağır kapandı.

Zavallı Lady Beveridge hareketsiz yüze ve siyah zarif sakala bakarken, kalbine bir kader hançerinin daha saplandığını hissetti. Siyah kıllar, erkeğin teninden ince ve zarifçe çıkıyordu; çok sık değildiler. Garip, karanlık, ilkel küçük bir yüzü ve ince, küçük bir burnu vardı; kesinlikle bir Aryan değildi. Ve ölecekti.

Göğsünün üst kısmında bir kurşun vardı ve bir başka kurşun kaburgalarından birini kırmıştı. Beş gündür hastanedeydi.

Lady Beveridge başhemşireden bir şey olursa ona telefon etmesini rica etti. Sonra, kederlenmiş bir halde, arabayla uzaklaştı. Beveridge Mâlikanesi yerine, kızının Hyde Park'ın yakınındaki dairesine gitti. Lady Daphne yoksuldu. Sıradan birisiyle, İngiltere'deki en ünlü politikacılardan birinin oğlu olan, ancak parasız bir adamla evlenmişti. Earl Beveridge ise kendisine kalan büyük servetin çoğunu harcamıştı; dolayısıyla da kızına, göreceli olarak çok az şey kalmıştı.

Lady Beveridge, dar kapı aralığından geçip çirkin daireye girerken acı duydu. Lady Daphne, küçük sarı salonda, elektrikli şöminenin yanında oturmuş, bir ziyaretçiyle konuşuyordu. Annesini görünce hemen ayağa kalktı.

"Aman, anne, dışarı çıkmak zorunda mıydınız? Eminim ki hayır."

"Evet, Daphne, hayatım. Tabii ki çıkmam gerekirdi." "Nasılsınız?" Kadının sesi yavaş ve dolgun, koruyucu, üzgündü. Lady Daphne uzun boyluydu; yalnızca yirmi beş yaşındaydı. Savaş başladığında en güzel kızlardan biriydi ve babası onun mükemmel bir evlilik yapacağını ummuştu. Gerçekten ünlü birisiyle evlenmişti; ama parasız bir ünlüyle. Şimdiyse hüzün, acı ve bastırılmış tutku ona büyük zarar vermişti. Kocası Doğu'da kayıptı. Bebeği ölü doğmuştu. İki sevgili erkek kardeşi ölmüştü. O ise hastaydı, hep hastaydı.

Uzun boylu, güzel yapılı bir kadındı; babasının zarif endamını almıştı. Omuzları hâlâ dikti. Ama beyaz boynu ne kadar da inceydi! Üst kısmı renkli yünle süslü ve gevşek, renkli bir kemerle bedenine oturan basit, siyah bir elbise giymişti; başka hiçbir süsü yoktu. Yüzü yumuşak, egzotik bir ten ve narin, pembe yanaklarla hoş ve güzeldi. Tatlı, soluk altın rengi, kül sarısı

saçları yumuşak ve ağırdı. Saçı, teni neredeyse bir sera çiçeği gibi yapay olacak kadar kusursuz şekilde bakımlıydı.

Ne yazık ki güzelliği işe yaramıyordu. Verem olma olasılığı vardı ve fazlasıyla zayıftı. Gözleri onun en hüzünlü yanıydı. Kenarları hafifçe kızarmış, yıpranmışlardı; açık durmak istemiyormuşçasına ağır, damarlı gözkapakları vardı. Gözleri iri ve güzel bir yeşil-maviydi. Ancak dolu dolu, cansız, neredeyse donuktular.

Uzun boyu ve güzel yapısıyla ayakta durup sevgiyle annesine bakarken, insanın kalbini sızlatıyordu. Ufak yapılı anneyse, kendi tarzında olağanüstüydü ve bütün kederine karşın, aslında acınacak durumda değildi. Onun için yaşam, acılar ve başkalarının acıları adına gösterdiği çabalardan ibaretti. Oysa Daphne, keder ve hayırseverlik için doğmamıştı. Görkemli vücudu ve güzel, uzun, güçlü bacaklarıyla Daphne'den çok, Artemis ya da Atlanta'yı andırıyordu. Alnında ve hatta çenesinde güçlü, atak bir yapıyı sergileyen bir genişlik vardı ve gözlerinin garip, çılgın eğimi, içinde alıkonmuş vahşi bir enerjiyi gösteriyordu.

Onu rahatsız eden buydu: kendi vahşi enerjisi. Bunu babasından ve babasının pervasız soyundan almıştı. Earl soyu, asi, gözüpek bir sınır askeriyle başlamıştı; süregelen kan da buydu. Elden ne gelirdi ki?

Daphne tapılacak bir kocayla evlenmişti, gerçekten tapılacak bir koca. Oysa gözüpek bir şeytana ihtiyacı vardı. Fakat *zihninde* bütün gözüpek kişilerden nefret ediyordu; annesi onu yalnızca iyileri takdir edecek şekilde yetiştirmişti.

Hayırseverliğe aykırı, pervasız tutkusu bir çıkış yolu bulamıyordu ve *bulmamalıydı* da, ona göre. Böylece kendi kanı onun aleyhine döndü, sinirlerini yıprattı ve onu mahvetti. Onu hasta eden ve doktorların veremden kaygı duymalarına neden olan şey, düş kırıklığı ve öfkeden başka bir şey değildi. İşte orada, geniş ağzında görünüyordu: düş kırıklığı, öfke, acı. Yeşil-mavi gözlerinin hareketinde, çekik, kaçamaklı bakışında da aynı şey vardı: gizlice kendi aleyhine dönen aynı öfke. Bu öfke gözlerini kızartıyor ve sinirlerini yıpratıyordu. Yine de bütün iradesi annesinin inancını benimsemek ve aile içinde onca mutsuzluğa neden olmuş olan yakışıklı, gururlu, zalim babasını yargılamak üzerinde yoğunlaşmıştı. Evet, yaşam

kesinlikle yumuşak, iyi ve hayırsever olmalıydı. Oysa kanı pervasızdı, gözüpeklerin kanıydı. İradesi daha güçlüydü. Ancak kanı ondan intikamını alıyordu. Bugünün güçlü mizaçları da böyledir; içten parçalanırlar.

“Hiçbir haber alamadın mı, hayatım?” diye sordu anne.

“Hayır. Kayınpederim İngiliz esirlerin Hasrun’a getirildiklerini ve Türklerin ayrıntıları daha sonra bildireceklerini öğrenmiş. Ve bazı Arap esirlerin arasında dolaşan söylentilere göre, Basil yaralı olarak getirilen İngilizlerden biriymiş.”

“Bunu ne zaman duydun?”

“Primrose geldi bu sabah.”

“Öyleyse umutlanabiliriz, canım.”

“Evet.”

Hiçbir şey asla Daphne’nin bu umutlu yanıtı kadar ruhsuz ve acı olamazdı. Umut onun için neredeyse bir beddua haline gelmişti. Keşke böyle bir şeye hiç gerek olmasaydı. Ah, umut etmenin acısı ve insanın ruhuna yapılan *hakaret*! Haklarının peşinde koşan ısrarlı bir dul gibi. Neden felaket gelip her şeye bir son vermiyordu? Umutsuzlukla böyle oyalanmak, umutsuzluktan daha kötüydü. O kadar umutlanmıştı ki: ah, sevgili erkek kardeşleri için öyle şiddetli bir acıyla umutlanmıştı ki. En çok sevdiği ikisi iilmüştü. Umutlandığı diğer kişilerden çoğu da aynı şekilde ölmüşlerdi. Yalnız kocası hakkındaki bu belirsizlik hâlâ içini kemiriyordu.

“Kendini daha iyi hissediyor musun ?” dedi ufak tefek anne, umudu kırılmadan.

“Biraz daha iyi,” diye geldi kızgın yanıt.

“Ya geceleyin?”

“Daha iyi değil.”

Bir duraklama oldu.

“Benimle yemeğe geliyor musun, Daphne, hayatım?” “Hayır, canım anneciğim. Primrose’la Howard’larda yemeye söz verdim. Fakat on beş dakika daha kalabilirim. Lütfen otur.”

İki kadın elektrikli şöminenin yakınına oturdular. Acı bir duraklama oldu; ikisi de ne diyeceğini bilemiyordu. Sonra Daphne canlanıp annesine baktı.

“Dışarı çıkacak kadar iyi olduğuna emin misin?” dedi. “Neden böyle aniden çıktın?”

“Hurst Place’e gittim, canım. Adamlar aklımdaydı, gazetelerdeki haberlerden sonra.”

“Gazeteleri neden okuyorsun, Tanrı aşkına!” diye atıldı Daphne, ateşli, acı bir öfkeyle. “Peki,” dedi, daha sakin bir şekilde. “Gittiğine göre şimdi kendini daha iyi hissediyor musun?”

“Bizden başka öyle çok insan acı çekiyor ki, hayatım.”

“Biliyorum. Bu her şeyi daha da kötüleştiriyor. Yalnızca biz olsaydık önemi olmazdı. En azından, önemi olurdu, ama insan daha kolay katlanabilirdi. Hepsi aynı durumda olan bir kalabalıktan yalnızca biri olmak.”

“Ve bazıları daha da kötü, canım.”

“Ah, öyle. Ve hepsi için ne kadar kötü olursa, biri için de o kadar kötü oluyor.”

“Öyle mi, hayatım? Çok karamsar olmamaya çalış. Diğerlerine yardım etmek için kendimden ufacık bir şey verebilirsem, biliyorsun ... beni yatıştırdığını hissediyorum. Orada yatan adamlara verebildiklerimi, Daphne, kendi oğullarıma verdiğimi hissediyorum. Şimdi onlara ancak başkalarına yardımcı olarak yardım edebilirim. Fakat bunu hâlâ yapabilirim, Daphne, kızım.”

Anne, küçük, beyaz elini kızının uzun, beyaz, soğuk elinin içine koydu. Daphne’nin gözleri yaşla doldu, ağzı da korkunç, taş gibi bir ifadeyle büzüldü.

“Öyle hissedebilmen ne harika!” dedi.

“Fakat sen de aynı şekilde hissediyorsun, sevgilim. Böyle hissettiğini biliyorum.”

“Hayır, hissetmiyorum. Aynı korkunç acıları çektiğini gördüğüm her insan, dünyanın sonunu daha çok arzu etmeme neden oluyor. Ve dünyanın sona ermeyeceğini görebiliyorum... ”

“Fakat düzelecek, canım. Bu kez büyük bir hastalık gibi ... dünyanın göğsünü parçalayan korkunç bir zatürree sanki.”

“Düzeleceğine inanıyor musun? Ben inanmıyorum.” “Düzelecek. Tabii düzelecek. Başka türlü düşünmek sapıklık olur, Daphne. Daha önce Avrupa’da olanları hatırla. Ah, Daphne, daha geniş bir açıdan bakmalıyız.” “Evet, sanırım öyle.”

Kız süratle, dudaklarından, çınlayan, monoton bir sesle, anneyse kalbinden konuşuyordu.

“Ve Daphne, Hurst Place’deki erkeklerin arasında eski bir arkadaş buldum.”

“Kim?”

“Küçük Kont Dionys. Onu anımsıyor musun?” “Elbette. Nesi var?”

“Oldukça kötü yaralanmış; göğsünden. Öyle hasta

ki.”

“Onunla konuştun mu?”

“Evet. Sakalına rağmen onu tanıdım.”

“Sakal!”

“Evet, siyah bir sakal. Sanırım tıraş edemiyorlar. Hâlâ hayatta olması bile garip, zavallı adam.”

“Neden garip? Yaşlı değil ki. Kaç yaşında?”

“Otuzla kırk arasında. Fakat öyle hasta, öyle yaralı ki, Daphne. Ve öyle küçük. Öyle küçük, öyle soluk, *smorto*, bu İtalyanca sözcüğü biliyorsun. Esmer insanlar için söylenir. Bunda öyle üzücü bir şey var ki.”

“Şimdi *çok* mu küçük ... esrarengiz görünüyor?” diye sordu kızı.

“Hayır, esrarengiz değil. Çok hasta olan ve nesi olduğunu anlatamayan bir çocuğun korkunç uzaklığı gibi bir şey. Zavallı Kont Dionys, Daphne. Gözlerinin bu kadar siyah, kirpiklerinin de bu kadar kıvrık ve uzun olduğunu bilmiyordum, canım. Onu hiç güzel olarak düşünmemiştim.”
“Ben de. Yalnız biraz komik olduğunu düşünmüştüm. Ne çevik küçük bir adam.”

“Evet. Fakat şimdi, Daphne, esmer yüzünde uzak ve hüzünlü de olsa kahramanca bir şey var. İlkel bir şey.” “Sana ne söyledi?”

“Benimle konuşamadı. Sadece dudaklarıyla, yalnızca adımı.”

“O kadar kötü mü?”

“Ah, evet. Öleceğinden korkuyorlar.”

“Zavallı Kont Dionys. Onu severdim. Biraz maymuna benziyordu, ama nitelikleri vardı. On yedinci yaş günümde bana bir dikiş yüksüğü vermişti. Öyle hoş bir yüksüktü ki.”

“Hatırlıyorum, canım.”

“Karısı tatsızdır, oysa. Acaba ondan uzakta ölmeyi umursuyor mu? Karısı biliyor mu acaba?”

“Sanmıyorum. Adını bile doğru dürüst bilmiyorlardı. Tek bildikleri, falanca alayın albayı olduğu.”

“Dördüncü Süvari Alayı,” dedi Daphne. “Zavallı Kont Dionys. Ne güzel bir ad, diye düşünürdüm hep: Kont Johann Dionys Psanek. Olağanüstü

züppeydi. Ve şaşılacak kadar iyi dans ediyordu; ufak tefek, ama heyecanlıydı. Acaba ölmeyi umursuyor mu?”

“Kendi küçük, hayvansı tarzında öyle hayat doluydu ki. Ufak tefek insanların daima kibirli olduğunu söylerler. Fakat şimdi kibirli görünmüyor, canım. Yüzünde asırlar kadar eski bir şey var ... ve evet, belli bir güzellik var, Daphne.”

“Uzun kirpikler, demek istiyorsun.”

“Hayır. Öyle durgun, öyle yalnız ... ve asırlar kadar eski; ırkından gelen bir şey. Sanırım Orta Avrupa’nın şu garip, küçük, ilkel ırklarından birinden olmalı. Onun yanında kendimi yepyeni hissettim.”

“Ne iyi,” dedi Daphne.

Hemen ertesi gün, Daphne ondan haber almak için Hurst Place’e telefon etti. Hemen hemen aynıydı. Her gün telefon etti. Sonra biraz daha güçlü olduğunu söylediler. Kocasının yaralı ve Türkiye’de esir olduğu, yaralarının ise iyileşmekte olduğu mesajını aldığı gün, küçük düşman Kont’undan haber almak için telefon etmeyi unuttu. Ve ertesi gün telefon edip onu görmek için hastaneye geleceğini bildirdi.

Kont uyanık, daha huzursuz, fiziksel bir heyecan içindeydi. Burnunun çevresinde acının bulantısını görebiliyorlardı. Daphne’ye yüzü siyah sakalın arkasında garip bir biçimde gizlenmiş gibi geldi, oysa sakalı seyrekti; her bir tüy, soluk, hafifçe saydam teninden seyrek ve ince, tek tek çıkıyordu. Aynı şekilde bıyığı ağzının etrafında ince, siyah bir çizgi oluşturuyordu. Simsiyah gözleri kocaman açılmıştı ve yüzünde hiçbir ifade yoktu. İki kadının karanlık, kasvetli odada kendisine doğru gelişini, onları gör-müyormuş gibi izledi. Gözleri fazla açık gibiydi.

Soğuk bir gündü; Daphne siyah fok derisinden mantosuna sarınmış, sansar kürkünden yakasını kulaklarına kadar kaldırmıştı. Kanatları alnına indirilmiş donuk altın renkli bir başlığı vardı. Lady Beveridge samur mantosunu giymişti; onun doğal hali olan, tüyleri kabarmış bir tavuğu andıran o tuhaf, derbeder zarafeti üzerindeydi. Hastane Daphne’yi tedirgin etmişti. Elinde olmadan sağa sola bakıyor ve her şey ona tatsız bir korku

veriyordu: bu hasta, yaralı düşman erkeklerinin dehşeti! Küçük annesi yanında, yatağın kenarında uzun boylu ve sıkıntı veren bir şekilde duruyordu.

“Gelişimden ötürü rahatsız olmazsınız umarım!” dedi hasta adama Almanca. Bu lisanı konuşurken dili paslı gibiydi. “Kim bu?” diye sordu adam.

“Kızım, Lady Daphne. *Beni* hatırladınız, Lady Beve-ridge’i! Bu, Saxony’de tanıdığınız kızım. Yaralandığınızı duyunca öyle üzüldü ki.”

Siyah gözler küçük kadının üzerinde durdu. Sonra Daphne’nin uzun şekline geri geldi. Güçsüz, hasta yüzünde bir korku oluştu. Belli ki kızın varlığı kocaman görünmüş ve onu korkutmuştu. Yüzünü öteye çevirdi. Daphne onun güzel siyah saçlarının, küçük hayvansı kulaklarının üstünde kesilmeden uzayışına dikkat etti.

“Beni hatırlamıyor musunuz, Kont Dionys?” diye sordu donuk bir ifadeyle.

“Evet,” dedi Kont. Ancak yüzünü ona çevirmedi. Kadın, gelmekle yanlış bir iş yapmış gibi, kendisini şaşkın ve mutsuz hissederek öylece durdu.

“Yalnız bırakılmayı mı tercih ederdiniz?” dedi. “Özür dilerim.”

Sesi monotondu. Aniden kendini kapalı kürkleri içinde boğulmuş hissetti ve hızla mantosunun önünü açtı; zayıf beyaz boynu ve düz göğüslerinin üzerindeki sade siyah elbisesi göründü. Adam yine ona bakmak için isteksizce döndü. Yanında duran garip bir yaratıkmış gibi bakıyordu.

“Allahaısmarladık,” dedi Daphne. “İyileşin, olur mu?” Dönerken Kont’a ağır gözlerinin garip, çekik, aşağı doğru bakışıyla bakıyordu. Sinir yorgunluğundan gözlerinin etrafı hâlâ biraz kırmızıydı.

“Öyle uzun boylusunuz ki,” dedi Kont, hâlâ korkulu bir halde.

“Her zaman uzun boyluydum,” diye cevap verdi Daphne, yine ona doğru yarı dönerek.

“Bense hep kısaydım,” dedi Kont.

“Daha iyi olduğunuza öyle sevindim ki,” dedi Daphne. “Ben sevinmiyorum,” dedi adam.

“Neden? Eminim seviniyorsunuzdur. Tıpkı iyileşmenizi istediğimiz için, bizim de sevindiğimiz gibi.”

“Teşekkür ederim,” dedi Kont. “Ölmek istemiştim.” “Böyle yapmayın, Kont Dionys. İyileşin,” dedi kadın, genç kızlığındaki derin, az ve öz konuşma tarzıyla. Kont ona daha yakın bir bakışla baktı. Fakat kısa, sivrice burnu, acının verdiği bezginlik ve yorgunlukla yukarı kalkmıştı; kaşları gergindi. Dışarıya biraz ilgi göstermeye zorlanan, ancak yalnız kendisi ile konuşan o garip ıstırap aleviyle izledi Daphne’yi.

“Neden ölmeme izin vermediler?” dedi. “Ölümü şimdi istedim.”

“Hayır,” dedi kadın. “Yapmamalısınız. Yaşamalısınız. ES.er *yaşayabiliyorsak*, yaşamalıyız.”

“Olümü istedim,” dedi Kont.

“Eh,” dedi Daphne, “ölüme bile istediğimiz zaman, ya da istediğimizi sandığımız zaman sahip olamayız.”

“Bu doğru,” dedi Kont, aynı iri siyah gözlerle kadını seyrederek. “Lütfen oturun. Ayakta dururken fazla uzun boylusunuz.”

Onun ayakta, üzerine eğilen vücudundan hâlâ biraz korktuğu belliydi.

“Fazla uzun boylu olduğum için üzgünüm,” dedi Daphne, bir erkek hastabakıcının ona getirdiği sandalyeyi alarak. Lady Beveridge erkeklerle konuşmaya gitmişti.

1 Japhne, başka ne söyleyeceğini bilemeden oturdu. Kont’un iri gözlerindeki zifiri siyah bakış onu şaşırtıyordu.

“Buraya neden geliyorsunuz? Lady anneniz neden geliyor?” dedi Kont.

“Yapabileceğimiz bir şey olup olmadığını görmek için,” diye yanıtladı Daphne.

“İyileştiğim zaman, Lady hazretlerine teşekkür edeceğim.”

“Peki, iyileştiğiniz zaman, lordum, siz sayın Kont’un hana teşekkür etmenize izin vereceğim. Lütfen iyileşin.” “Biz düşmanız.”

“Kim? Siz, ben ve annem mi?”

“Değil miyiz? En zor şey, herhangi bir şeyden emin olmaktır. Ölmeme izin verselerdi!”

“Bu en azından nankörlük, Kont Dionys.”

“Lady Daphne! Evet. *Lady Daphne!* Güzel, bir isim. Size hep Lady Daphne mi diyorlar? Hatırlıyorum, siz çok parlak bir genç kızdınız.”

“Hemen hemen,” dedi Daphne, soruya yanıt olarak. “Ah! Şimdi hepimizin yeni adları olmalı. Kendim için bir isim düşünmüştüm, fakat unuttum. Artık Johann Dionys değilim. O vuruldu. Ben Kari ya da Wilhelm veya Ernst Georg’um. Bunlar nefret ettiğim isimlerdir. Siz de nefret ediyor musunuz?”

“Onlardan hoşlanmıyorum, ama nefret de etmiyorum. Ve siz Kont Johann Dionys olmaktan vazgeçmemelisiniz. Eğer vazgeçerseniz, benim de Daphne olmaktan vazgeçmem gerekecek. Adınızı öyle çok seviyorum ki.” “Lady Daphne! Lady Daphne!” diye tekrarladı Kont. “Evet, iyi bir sesi var, kulağa hoş geliyor. Galiba aptalca konuşuyorum.” Kaygıyla kadına baktı.

“Hiç de değil,” dedi Daphne.

“Ah! Omuzlarımın üzerinde bir çocuğun yel değirmenine benzeyen bir kafa var ve aptalca sözler üretmesine engel olamıyorum. Beni duymamak için lütfen gidin. Kendim duyabilirim.”

“Sizin için yapabileceğim bir şey yok mu?” diye sordu Daphne.

“Hayır, hayır! Hayır, hayır! Her şeyin unutulduğu derinlere, çok derinlere gömülebilseydim! Ancak beni yukarıya, yüzeye geri çekiyorlar. Çok derin, karanlık ve ağır toprak üzerimde olduğu sürece, canlı da gömseler aldırmazdım.”

“Böyle söylemeyin,” diye yanıtladı Daphne, kalkarken.

“Hayır, söylemek istemediğim halde söylüyorum. Neden buradayım? Neden buradayım? Neden hayatta kalıp bunları gördüm? Neden konuşmayı kesemiyorum?”

Başını yana çevirdi. Cinlerinkine benzeyen siyah, İnce saçları uzundu ve düzgün esmer ensesinden tutamlar halinde yukarı itilmişti. Daphne kederle ona baktı. Vücudunu çeviremiyordu. Yalnızca başını oynatabiliyordu. Yüzü sertçe öteye çevrilmiş yatıyor, sakalının ince kılları çenesinin altından ve boğazından, kulağının oyuğuna kadar tuhaf bir şekilde çıkıyordu. Bu durumda hareketsiz yatıyordu. Daphne dönüp annesini aradı. Ansızın, Kont ile dünyadaki yaşamı arasındaki bağların, ilişkilerin kopmuş olduğunu ve onun orada, İnsan topluluğundan uzaklaşmış, gevşek, titreyen bir İnsanlık parçası olarak yattığını anlamıştı.

Tekrar hastaneye gittiğinde, aradan on gün geçmişti. Bir daha hiç gitmemek, insanın çaresiz şeyleri unutmaya çalıştığı gibi, onu unutmak İstemişti. Ancak unutamamış-tı. Tekrar tekrar aklına geliyordu. Yine gitmeliydi. Onun yavaş yavaş iyileştiğini duymuştu.

Gerçekten daha iyi görünüyordu. Gözleri o kadar açık değildi ve ona öylesine doğallıktan uzak, tatsız bir görünüm veren o siyah, mürekkep gibi bakış kaybolmuştu. Kadını ihtiyatla seyretti. Daphne kürkünü çıkarmıştı; üzerinde yalnızca elbise ve koyu renkli, yumuşak tüyden bir şapka vardı.

“Nasılsınız?” dedi, onun gözleriyle karşılaşmaya isteksiz olduğu için yüzünü yana çevirerek.

“Teşekkür ederim, daha iyiyim. Geceler o kadar uzun değil.” Kadın, uzun gecelerin ne demek olduğunu bildiği için ürperdi. Kont, Daphne’nin yüzündeki yıpranmış görünüşü, gözlerinin kızarmış kenarlarını gördü.

“İyi değil misiniz? Bir derdiniz mi var?” diye sordu. “Hayır, hayır.” diye yanıtladı Daphne. Papatyaya benzeyen bir demet pembe çiçek getirmişti. “Çiçek sever misiniz?” diye sordu.

Kont çiçeklere baktı. Sonra yavaşça başını iki yana salladı.

“Hayır,” dedi. “Ata binmiş, çayırlardan ya da tepelerden geçiyorsam, altımda onları görmek hoşuma gider. Ama burada değil. Şimdi değil. Lütfen bu mezara çiçek getirmeyin. Bahçelerde bile onlardan hoşlanmıyorum. İnsan yaşamının bir süsü oldukları zaman.”

“Onları geri götüreceğim.

“Lütfen götürün. Lütfen onları hemşireye verin.” Daphne durakladı.

“Belki,” dedi, “gelip sizi rahatsız etmememi diliyorsu-nuzdur.”

Kont onun yüzüne baktı.

“Hayır,” dedi. “Siz bir kayanın arkasında, buzlu bir suyun yanındaki bir çiçek gibisiniz. Hayır, siz çok fazla yaşamıyorsunuz. Korkarım akıllıca konuşamıyorum. Ağzımı kapalı tutmak istiyorum. Eğer açarsam, böyle saçma konuşuyorum. Ağzımdan kaçıyor.”

“O kadar da saçma değil,” dedi Daphne.

Ancak Kont sessizdi; ona değil, uzağa bakıyordu. “Gerçekten sizin için yapabileceğim bir şey olup olmadığını söylemenizi istiyorum.” dedi kadın.

“Hiçbir şey,” diye karşılık verdi Kont.

“Fakat karınız ve iki çocuğunuz, nerede olduğunuzu biliyorlar mı?”

“Sanmam.”

“Peki, neredeler?”

“Bilmiyorum. Macaristan’da olabilirler.”

“Evinizde değiller mi?”

“Şatom bir ayaklanmada yakıldı. Karım çocuklarla birlikte Macaristan’a gitti. Akrabaları orada. Benden uzağa gitti. Bunu ben de istedim. Onun için ne yazık, ölmek istedim. İçimi döktüğüm için beni bağışlayın.”

Daphne başını eğip ona doğru baktı; bu garip, inatçı, ufak tefek adama.

“Fakat bir şeyler iletmek istediğiniz birisi var mı ... haber almak istediğiniz bir yakınınız?”

“Hiç kimse. Hiç kimse. Keşke kurşun kalbimi delip geçseydi. Keşke ölseydim. Ancak vücudumda ölmeyen bir şeytan var.”

Kapalı, öteye dönük yüzüyle yatarken Daphne ona baktı.

“Kuşkusuz sizi hayatta tutan şey, bir şeytan değil,” dedi. “İyi bir şey.”

“Hayır, bir şeytan.”

Kadın uzun, yavaş, hayret dolu bir bakışla ona bakarak oturdu.

“İnsan, onu hayatta tutan bir şeytandan nefret mi etmeli?” diye sordu.

Adam hafif, alaycı bir gülümsemeyle gözlerini ona çevirdi.

“Eğer yaşıyorsa, hayır,” dedi Kont.

Kont kendisine baktığı anda Daphne bakışlarını ondan çevirdi. Ölecek bile olsa, onun koyu gözleriyle doğrudan karşılaşamazdı.

Daphne yanından ayrılınca, Kont hareketsiz yattı. Uzun kış geceleri ve kısa kış günleri boyunca ne okudu, ne de konuştu. Yalnız saatlerce, siyah, açık gözlerle, çevresindeki her şeyi biraz tiksintiyle görerek, hiçbir şeye de aldırış etmeyerek yattı.

Daphne ara sıra onu görmeye gidiyordu. Asla uzun süre unutmuyordu onu. Birdenbire, sanki şeytan dürtmüşçe-sine aklına geliveriyordu.

Kont bir gün ona, “Evli olduğunuzu görüyorum. Kocanızın kim olduğunu sorabilir miyim?” dedi.

Kadın anlattı. Basil’den bir mektup almıştı. Kont yavaşça gülümsedi.

“Mutlu bir buluşma ve yeni, güzel çocuklar bekleyebilirsiniz, Lady Daphne,” dedi. “Öyle değil mi?”

“Evet, tabii.” dedi kadın.

“Fakat hastasınız,” dedi Kont ona.

“Evet ... biraz hastayım.”

“Neyiniz var?”

“Ah!” diye yanıtladı Daphne huysuzca, yüzünü yana \evirerek. “Ciğerlerden kuşkulanıyorlar.” Bu konuyu konuşmaktan nefret ediyordu. “Neden, hasta olduğumu nereden biliyorsunuz?” diye ekledi hemen.

Kont yine yavaşça gülümsedi.

“Yüzünüzde görüyor, sesinizde duyuyorum. Kötülük perisinin size büyü yaptığı söylenebilir.”

“Ah hayır,” dedi Daphne aceleyle. “Ama hasta mı görünüyorum?”

“Evet. Bir şey yüzünüze çarpmış da siz bunu unuta-mıyormuş gibisiniz.”

“Hiçbir şey çarpmadı, savaştan başka.”

“Savaş!” diye tekrarladı Kont.

“Pekâlâ, bundan söz etmeyelim,” dedi Daphne.

Bir başka görüşmelerinde Kont:

“Yıl döndü, güneş artık parlayacak, İngiltere’de bile,” dedi. “Çok çabuk iyileşmekten korkuyorum. Bir esirim, öyle değil mi? Fakat güneşin parlamasını istiyorum. Güneşin yüzümde parlamasını istiyorum.”

“Her zaman bir esir olmayacaksınız. Savaş sona erecek. Ve güneş İngiltere’de kışın bile *parlar”* dedi Daphne. “Yüzümde parlamasını istiyorum.”

Mavi, parlak bir şubat sabahıydı. Sarı çiğdemlerin, bir yabani defne ağacının ve nemli, sıcak toprağın kokusunu akla getiren o sabah, Daphne aceleyle bir taksi tuttu ve hastaneye gitti.

“Beni güneşe çıkarmaya geldiniz,” dedi Kont onu görür görmez.

“Evet, onun için geldim.”

Başhemşireyle konuştu ve Kont’un yatağını aşağı kadar inen büyük bir pencerenin yanına taşıttı. Orada onu tam olarak güneşe oturttular. Dönünce, mavi göğü ve morumsu, çıplak ağaçların ışıldayan tepelerini görebiliyordu.

“Dünya! Dünya!” diye mırıldandı.

Orada, güneş onun yağız, saydam, durgun yüzünde yansırken, gözleri kapalı yattı. Burun deliklerini oynatmadan soluk alıyordu. Daphne nasıl böyle hareketsiz yatabil-diğini, nasıl böyle durgun görünebildiğini merak etti. Annesinin dediği doğruydu: akkor halindeyken kalıba dökülmüş maden gibiydi o; bütün hatları öylesine temizdi. Öyle küçüktü ki, kendince mükemmeldi.

Birdenbire koyu gözleri açıldı ve onu kendisine bakarken yakaladı.

“Güneş öfkenin bile bir çiçek gibi açmasına neden oluyor,” dedi.

“Kimin öfkesi?”

“Bilmiyorum. Fakat kirpiklerimden bakarak çiçekler yapabiliyorum. Nasıl yaptığımı biliyor musunuz?”

“Gökkuşakları demek istiyorsunuz?”

“Evet, çiçekler.”

Ve Daphne onun, dudaklarında garip bir gülümsemeyle, hemen hemen kapalı göz kapaklarından güneşe baktığını gördü.

“Güneş ne İngiliz, ne Alman, ne de Bohemyalı,” dedi Kont. “Ben güneşin kuluyum. Ateşe tapanlardan biriyim.”

“Öyle mi?”

“Evet, gerçekten, gelenek olarak.” Gülümseyerek kadına baktı. “Erimek üzere olan bir çiçek gibi duruyorsunuz orada,” diye ekledi.

Daphne, bir şeyden korkuyormuş gibi yavaş, temkinli bir bakışla yavaşça ona gülümsedi.

“Sandığınızdan çok daha sağlamım,” dedi.

Kont hâlâ onu seyrediyordu.

“Bir gün,” dedi, “gitmeden önce, saçlarınızı ellerime sarayım, olmaz mı?” İnce, kısa, esmer ellerini kaldırdı. “Saçlarınızı bir sargı gibi ellerime sarayım. Acıyorlar. Ne olduğunu bilmiyorum. Bütün o top patlamalarından olduğunu sanıyorum. Fakat saçlarınızı ellerime sarmama izin verirseniz ... Büyülü altın rengindeler, biliyorsunuz, fakat onlarda sulardan ve aydan öyle çok şeyler var ki. Ellerime iyi gelecek bu. Bir gün, izin verir misiniz?”

“O gün gelinceye kadar bekleyelim,” dedi Daphne.

“Evet,” diye yanıtladı Kont ve yine hareketsiz kaldı.

“Bir çocuk gibi yakınışım, bir şeyler isteyişim,” dedi bir süre sonra, “beni rahatsız ediyor. Şu an için erkekliğimi kaybettiğimi hissediyorum. Topların ve mermilerin o sürekli patlamaları! Ruhumu, sonunda korkup kaçan bir kuş gibi benden uzaklaştırdı sanki. Fakat geri gelecek, biliyorsunuz. Ve size öylesine teşekkür borçluyum ki; ruhum yokken bana iyi davranıyor ve benden yararlanmıyorsunuz. Dingin ve kahraman bir ruha sahipsiniz.”

“Yapmayın,” dedi Daphne. “Konuşmayın!”

Adamın yüzünden utanç, acı ve tiksinti dolu bir ifade geçti.

“Elimde değil,” dedi. “Ruhumu kaybettim ve sizinle konuşmaktan vazgeçemiyorum. Duramıyorum. Fakat başka hiç kimseyle konuşmuyorum. Konuşmamaya çalışıyorum, ancak engel olamıyorum. Sözcükleri benden çekip çıkarıyor musunuz?”

Kadının iri, yeşil-mavi gözleri, tümüyle açmış ilginç bir çiçeğin, taç yaprakları kardan ve coşkuyla akan sudan oluşmuş bir Noel gülünün göbeğini andırıyordu. Saçları ağırdı; altın sular gibi parıldıyordu. Orada, kışa özgü, sarışın tabiatının masum kararlılığıyla, edilgin ve yılmaz bir edayla duruyordu.

Bir başka gün onu görmeye geldiğinde, Kont onu bir süre seyretti, sonra, "Herkes size hoş olduğunuzu, güzel olduğunuzu mu söylüyor?" dedi.

"Pek herkes değil," diye yanıtladı Daphne.

"Ya kocanız?"

"Söylemiştir."

"Nazik biri mi o? Sevecen mi? Sevecen bir sevgili

mı? "

Daphne canı sıkılarak başını öteye çevirdi.

"Evet," diye yanıtladı sertçe.

Kont karşılık vermedi. Daphne ona tekrar baktığında, gözleri kapalı yatıyordu; kısa, saydam burnunun çevresinde hafif bir gülümseme kıvrılıyor gibiydi. Sazların arasından suyun görülmesi gibi, sakalının arasından belli belirsiz tenini görebiliyordu. Siyah saçları cam gibi düzgün taranmıştı; siyah kaşları alnının yağız ışıltısı üzerinde siyah camdan birer kavis gibi parıldıyordu.

Birdenbire, gözlerini açmadan konuştu.

"Bana çok iyi davrandınız."

"Öyle mi? Önemli bir şey değil."

Adam gözlerini açtı ve kadına baktı.

“Her şey eşini bulur. Ermin, sansar ve şahin. İnsan çoğu zaman yalnız güvercinin, bülbülün ve çatal boynuzlu geyiğin nazik eşleri olduğunu düşünür. Fakat sansarın ve kuzeydeki buz ayılarının da eşleri vardır. Beyaz bir dişi ayı, bir yılanın gizlenip yattığı gibi, yavrularıyla birlikte bir kayanın altında yatar ve erkek ayı, bir kar parçası ya da benekli denizin üzerinden geçen beyaz bir bulutun gölgesi gibi, yavaşça yüzerek denizden geri gelir. Dişi ayıyı gördüm de, ama ne onu vurdum, ne de siyah taşların üzerinden ıslak, yavaş ve sarı-beyaz yürüyerek ağzında balıkla karaya çıkan erkek ayıyı.”

“Kuzey Denizi’nde bulundunuz mu?”

“Evet. Eskimolarla Sibirya’da ve Tundralarda da bulundum. Beyaz bir deniz atmacası yüksek bir taşın üstünde yuva yapar; bazen beyaz başını uzatarak kayaların üzerinden uzaklara bakar. Bu yalnızca insanların dünyası değil, Lady Daphne.”

“Hiçbir biçimde,” dedi kadın.

“Yoksa hazin bir yer olurdu.”

“Zaten yeterince kötü,” dedi kadın.

“Tilkilerin delikleri var. Eşleri bile var Lady Daphne, seslendikleri ve cevap aldıkları eşleri. Bir engerek yılanı da dişisini bulur. Psanek kanun kaçağı demektir, biliyor muydunuz?”

“Bilmiyordum.”

“Kanun kaçaklarıyla haydutlar, çoğu zaman en iyi dişi eşlere sahiptirler.”

“Öyle,” dedi Daphne.

“Ben Psanek olacağım Lady Daphne. Artık Johann Dionys olmayacağım. Psanek olacağım. Kanun beni kurşunladı.”

“Hem Psanek, hem Johann, hemde Dionys olabilirsiniz,” dedi kadın.

“Güneş yüzümdeyken mi? Belki,” dedi Kont güneşe bakarak.

1918'in baharında güzel günler oldu. Martta Kont ayağa kalkabiliyordu. Ona basit, koyu mavi bir üniforma giydirdiler. Çok zayıf değildi, yalnız şimdi sakalı tıraş edildiği ve saçı kesildiği için, yağız ve saydamdı. Ufak tefekliği dikkat çekiyordu, ancak küçük yapısı içinde erkeksi ve mükemmeldi. Onun Daphne'ye genç kızlığında maymun gibi görünmesine neden olan bütün o gülümser çeviklik gitmişti. Gözleri karanlık ve mağrurdu. Kendi kendine yaşıyor gibiydi; elinden geldiğince hiç kimseyle konuşmuyordu ne hemşirelerle, ne ziyaretçilerle, ne de diğer esirler ve subaylarla. Kendisiyle onlar arasına bir gölge koyuyor gibiydi; bu gölgenin ötesinden, güzel kirpikli karanlık gözleriyle, gururlu küçük bir hayvanın ininin gölgesinden baktığı gibi bakıyordu. Yalnız Daphne'ye gülüyor ve onunla sohbet ediyordu.

Mart ayında bir gün, beyaz bulutların mavi gökte bitip tükenmeksizin harika görüntüler oluşturduğu ve gölge lekelerinden sonra güneş ışınlarının sıcacık hissedildiği bir sabah, Daphne onunla hastanenin terasında oturuyordu.

"Bir doğum gününüzde, on yedinize bastığınız sırada, size bir yüksük vermemiş miydim?" diye sordu adam ona.

"Evet. Hâlâ bende."

"Altında altın bir yılan, üstünde de iğneyi itmek için yeşil taştan bir Meryem böceği vardı."

"Evet."

"Onu kullanıyor musunuz?"

"Hayır. Pek dikiş dikmiyorum."

"Benim için bir şey dikmek canınızı sıkar mı?" "Dikişimi beğenmezsiniz. Ne dikmemi isterdiniz?" "Giyebileceğim bir gömlek dikin bana. Daha önce dükkândan alınmış, içinde yapımcının ismi bulunan gömlekler giymedim hiç. Bana çok tatsız geliyor."

Kadın ona baktı, küçük, mağrur kaşlarına. “Hizmetçime yapmasını söyleyeyim mi?” dedi.

“Yo, lütfen, hayır! Yo, lütfen, hayır, zahmet etmeyin. Hayır, lütfen, Psanek yüksüğüyle kendiniz dikmezseniz istemem.”

Daphne yanıtlamadan önce durakladı. Sonra yavaşça: “Neden?” dedi.

Kont döndü ve karanlık, arayan gözlerle ona baktı. “Bir nedeni yok,” dedi, biraz mağrur bir edayla. Daphne konuyu kapattı. İki hafta onu görmeye gitmedi. Sonra aniden bir gün, Oxford Sokağı'ndan aşağı giden otobüse bindi ve beyaz flanel satın aldı. Onun flanel giymesi gerektiğine karar vermişti.

O gün öğleden sonra arabayla Hurst Place’e gitti. Onu terasta oturmuş, bahçenin ötesinde, yakın mesafede, Londra’nın dumanı tüten kızıl banliyösünü, ara ara görünen çıplak toprak parçalarını ve düz, teneke damlı bir çamaşırhaneyi seyrederken buldu.

“Gömleğiniz için ölçü verir misiniz bana?” dedi.

“Bu İngiliz gömleğinin yaka bandının numarası on beş. Başhemşireye sorarsanız size ölçüyü verir. Biraz büyük, kolları da biraz uzun, görüyorsunuz,” ve gömleğinin man-şctini bileğinin üzerinden silkti. “Ayrıca, gömleğin kendisi de fazlasıyla uzun.”

“Diktiğim zaman benimkiler herhalde giyilemez durumda olacak,” dedi Daphne.

“Yo, hayır. Hizmetçiniz size göstersin. Fakat lütfen ona diktirmeyin.”

“Neden benim dikmemi istediğinizi söyler misiniz bana?”

“Çünkü başkalarının giysileri içinde bir esirim ve kendime ait hiçbir şeyim yok. Dokunduğum her şey bana tatsız geliyor. Eğer hizmetçiniz dikerse, yine aynı şey olacak. İstediğimi yalnız siz verebilirsiniz, boğazımda ve bileklerimde düğmelenen bir şeyi.”

“Ya Almanya’da ve Avusturya’dayken?”

“Annem benim için dikerdi. Ondan sonrada, evimin reisi olan annemin kız kardeşi.”

“Karınız dikmez miydi?”

“Tabii ki hayır. O bunu hakaret kabul ederdi. O, evimde hiçbir zaman bir misafirden başka bir şey olmadı. Benim ailemde eski gelenekler vardır; ama onlar benimle birlikte sona erdi. Onları tekrar canlandırmaya çalışmalıyım.” “Gömlek gelenekleriyle başlayarak mı?”

“Evet. Bizim ailemizde gömlek, kendi kanımızdan bir kadın tarafından dikilmeli ve yıkanmalıdır; evlendiğimizde de, karımız tarafından. Evlendiğimde, annem ve teyzem tarafından dikilmiş altmış tane gömleğim ve başka birçok şeyim daha vardı; hepsinde adımın başharfleri ve armamız olan uğur böceği bulunuyordu.”

“Peki başharfleri nereye koyarlardı?”

“Buraya!” Kont parmağını boynunun arkasına, yağız, saydam tenine koydu. “İşlenmiş uğur böceğini hâlâ hissedebildiğimi hayal ediyorum. Çamaşırlarımızda taç yoktu: yalnızca uğur böceği.”

Daphne sessizdi; düşünüyordu.

“Sizden istediğim şey için beni bağışlayacak mısınız?” dedi Kont, “bir esir olduğum ve başka şey yapamadığıma göre, kader de sizi, dünyayı benim anladığım gibi anlayacak şekilde yaratmış olduğuna göre. Sizden bunu istemem nezaketsizlik değil, gerçekten. Dikerken parmağınızda bir uğur böceği olacak ve uğur böceğini takanlar anlar.”

“Sanırım,” dedi Daphne düşünceli bir şekilde, “arınızın gömleğinizin içinde olması, şapkanızın içinde olması kadar kötü.”

Kont kocaman açılmış gözlerle ona baktı.

“Şapkanızın içinde bir arı olması ne demek, bilmiyor musunuz?” dedi Daphne.

“Hayır.”

“Saçlarınızın arasında vızıldayan bir arı olması! Aklınızı oynatmak,” diye gülümsedi Kont’a.

“Demek öyle!” dedi Kont. “Ah, Psanek’lerin şapkalarının içinde yüzyıllardır bir uğur böceği olmuştur.” “Hepten, hepten çılgınlık,” dedi Daphne.

“Olabilir,” diye yanıtladı Kont. “Fakat karımla geçirdiğim on yıl boyunca aklım kesinlikle başımdaydı. Şimdi bana uğur böceğinin çılgınlığını verin. İçinde aklı başında yaşadığım dünya kudurdu. Birlikte çılgın olduğum uğur böceği hâlâ akıllı.”

“En azından, gömlekleri dikerken, eğer dikersem,” dedi kadın, “uğur böceği parmağımın ucunda olacak.” “Benimle alay etmeye niyetlisiniz.”

“Komik olduğunuzu siz de biliyorsunuz, kuşkusuz, şu aile böceğinizle... ”

“Aile böceğim mi? Şimdi de bana kaba davranmak istiyorsunuz.”

“Kaç beneği olmalı?”

“Yedi.”

“Her bir kanadında üçer tane. Peki artanı ne yapıyorum?”

“Onu dişlerinin arasına koyuyorsunuz, cehennemin bekçisi Cerberus’a sunulan bir pasta gibi.”

“Bunu anımsayacağım.”

İlk gömleği getirdiğinde, onu başhemşireye verdi. Sonra Kont Dionys’i terasta oturur buldu. Güzel bir bahar günüydü. Yakınlarda yüksek karaağaçlar ve bağrışan birkaç karga vardı.

“Ne güzel bir gün!” dedi Daphne. “Dünyayı daha çok sevmeye başladınız mı?”

“Dünyayı mı?” dedi Kont, ince, saydam burnunda aynı eski hoşnutsuzluk ve tiksintiyle kadına bakarak.

“Evet,” diye yanıtladı Daphne, yüzünde bir gölge bulutuyla.

“Dünya bu mu? İçinde kaderimi belirleyen küçük insan çiftlerinin yaşadığı, kırmızı tuğladan sıra halindeki bütün bu küçük kutular mı?”

“İngiltere’yi sevmiyor musunuz?”

“Ah, İngiltere! Küçük kutulara benzeyen küçük evler, her birinde evcimen bir İngiliz ve evcimen karısı; hepsi birbirine benzediği, böylesine benzediği için her biri dünyayı yönetiyor.”

“Fakat İngiltere yalnız evlerden ibaret değil.” “Tarlalar öyleyse! Sayısız çitleriyle küçük tarlalar. Bu adanın ve altındaki her şeyin üzerine tutturulmuş düzensiz gözlü bir ağ gibi. Ah, Lady Daphne, beni bağışlayın. Nankörüm. Öfke ve hınçla doluyum. Tek bilgeliğim ağzımı kapalı tutmak.”

“Neden her şeyden nefret ediyorsunuz?” dedi kadın. Yüzünde acı bir ifade vardı.

“Her şeyden değil. Özgür olsaydım! Kanun dışı olsaydım. Ah, Lady Daphne, insan nasıl kanun dışına çıkar?”

“Kendi içine giderek,” dedi kadın. “Dışarıya değil.” Adamın yüzünde daha da büyük bir tiksinti ifadesi belirdi.

“Hayır, hayır. Ben bir erkeğim, bir erkeğim, ufak tefek de olsam. Bir kabuğun içine kıvrılan bir hayalet değilim. Ruhumda öfke var, öfke, öfke. Öfkem için bana yer açın. Bunun için bana yer açın.”

Keskin bir bakışla kadının gözlerinin içine baktı. Lady, yarı kendinden geçmiş gibi gözlerini devirdi. Ve tekdüze, kendini bilmez bir sesle:

“Öfkenizden kurtulmaya çalışsanız daha iyi olur,” dedi. “Peki *neden* öfkelisiniz?”

“Nedeni yok. Bu sevgi olsaydı, *‘neden seviyorsun?’* diye sormazdınız bana. Fakat bu öfke, öfke, öfke. Başka ne diyebilirim buna? Ve nedeni yok.”

Karanlık, keskin, soran, azap dolu gözleriyle yine ona baktı.

“Bundan kurtulamaz mısınız?” dedi Daphne, bakışlarını çevirerek.

“Bir mermi patlasa ve beni bin parçaya ayırsa,” dedi Kont, “içimdeki öfkeyi yok edemez. Bunu biliyorum. Hayır, asla dağılmayacak. Ölmek de kurtuluş değil. Öfke ölümde de ezmeye ve inlemeye devam eder. Lady Daph-ne, Lady Daphne, bütün sevgiyi tükettik, geriye kalan da bu.”

“Belki *siz* bütün sevginizi tükettiniz,” diye yanıtladı Daphne. “Siz herkes değilsiniz.”

“Biliyorum. Benim ve sizin için konuşuyorum.” “Benim için değil,” dedi Daphne bir solukta.

Kont cevap vermedi ve sessiz kaldılar.

“Neden benim için konuştuğunuzu söylüyorsunuz?” dedi kadın, suçlayan bir tonla.

“Bağışlayın. Acele davrandım.”

Fakat tonundaki hafif kibir, ciddi olduğunu gösteriyordu. Kadın düşündü; yüzü soğuk ve taş gibiydi.

“Peki neden öfkenizden *bana* söz ediyorsunuz? Durumu düzeltecek mi bu?”

“Engerek yılanı bile eşini bulur. Dişinin ağzında da erkek yılanınki kadar çok zehir vardır.”

Kadın küçük bir kahkaha attı.

“Benim hakkımda çok şiirsel şeyler söylüyorsunuz,” dedi.

Kont gülümsedi, fakat sesi aynı yıpratıcı tondaydı.

“Ah,” dedi, “bir güvercin değilsiniz siz. Issız bir yerde, bir dalın üstünde, gözleri açık, yarı rüyada bir yaban kedisisiniz, benim gördüğüm kedi gibi. Ve kendime soruyorum, anıları nelerdir acaba, diye.”

“Bir yaban kedisi olmak isterdim,” dedi kadın aniden. Kont kurnazca ona baktı ve yanıtlamadı,

“Daha çok savaş mı istiyorsunuz?” dedi kadın ona acı

acı.

“Daha çok siper mi? Daha çok Big Bertha, daha çok mermi ve zehirli gaz, makineli talimleri ve bilimsel manevraları ile daha çok sözde ordu mu? Asla. Asla. Çizme ve ayakkabı yapan bir fabrikada çalışmayı yeğlerdim. Ve çizmeyle ayakkabı yapan bir fabrikada çalışmaktansa bilerek açlıktan ölmeyi yeğlerdim.”

“O halde ne istiyorsunuz?”

“İçimdeki öfkeyi büyütebilecek yer istiyorum.” “Nasıl?”

“Bilmiyorum. Bu yüzden günlerce burada oturuyorum. Bekliyorum.”

“İçinizdeki öfkeyi büyütebilmek için mi bekliyorsunuz?”

“Ö yle. ”

“Hoşça kalın, Kont Dionys.”

“Hoşça kalın, Lady Daphne.”

Kadın bir daha asla gidip onu görmemeye karar vermişti. Ondan da bir işaret almıyordu. İkinci gömleğe başlamış olduğu için, devam etti. Sonra da bitirmek için acele etti, çünkü yazın İskoçya’da uzun bir misafirlik süresiyle sona erecek olan bir dizi ziyarete başlıyordu. Gömleği postalamaya niyetliydi. Fakat sonunda kendisi götürdü.

Kont Dionys’in Hurst Place’den diğer düşman subaylarının gönderildiği Voynich Hall’a nakledildiğini öğrendi. Engellenmiş olmak, onu daha da kararlı yaptı. Ertesi gün Voynich Hall’a gitmek üzere trene bindi.

Kont onu kabul edeceği bekleme odasına geldiği zaman, Daphne hemen onun sessizliğinin ve gizemli gücünün eski etkisini hissetti. Yüzünde hâlâ

mutsuz bir insanın yağız ve şeffaf görünümü vardı, fakat duruşu mağrur ve uzaktı. Kadının elini nezaketle öptü ve konuşmayı ona bıraktı.

“Nasılsınız?” dedi Daphne. “Burada olduğunuzu bilmiyordum. Yazı geçirmek için buradan gidiyorum.”

“Hoşça vakit geçirmenizi dilerim,” dedi Kont. İngilizce konuşuyorlardı.

“Öteki gömleği getirdim,” dedi Daphne. “Sonunda bitti.”

“Bu benim beklemeye cesaret ettiğimden daha büyük bir onur,” dedi Kont.

“Korkarım onuru yararından daha fazla olabilir. Öteki uymamıştı, değil mi?”

“Neredeyse. Bedene değilse bile ruha uydu,” diyerek gülümsedi Kont .

“Bu defa tersi olmasını tercih ederdim,” dedi Daphne. “Üzgünüm.”

“Bir ilmeğinin bile farklı olmasını istemezdim.” “Bahçede oturabilir miyiz?”

“Sanırım oturabiliriz.”

Bir sıranın üzerine oturdular. Biraz ileride diğer esirler kroket oynuyorlardı. Yine de ikisi yalnız sayılırdı.

“Burası daha mı çok hoşunuza gidiyor?” diye sordu Daphne.

“Bir şikayetim yok,” dedi Kont.

“Ya öfke?”

“İyi gidiyor, teşekkür ederim,” diye gülümsedi Kont. “İyileşiyor mu demek İstiyorsunuz?”

“Kuvvetli kökler salıyor.” Bu kez gülüyordu.

“Ah, sadece kök saldığı sürece!”

“Ya Lady hazretleri nasıllar?”

“Lady hazretleri biraz daha iyi,” diye yanıtladı Daphne.

“Çok daha iyi, gerçekten,” dedi Kont, onun yüzüne bakarak.

“Daha iyi *göründüğümü* mü söylüyorsunuz?” diye sordu Daphne hemen.

“Çok daha iyi. Güzelliğinizi düşünüyorsunuz. Eh, güzelliğiniz hemen hemen kendine gelmiş.”

“Teşekkür ederim.”

“Benim öfkemin üzerinde durduğum gibi siz de güzelliğinizin üzerinde duruyorsunuz. Ah, Lady hazretleri, akıllıca davranın ve öfkenizle dost olun. Güzelliğinize çiçek açtırmanın yolu budur.”

“Size karşı düşmanca davranmadım, değil mi?” dedi Daphne.

“Bana karşı mı?” Yüzü bir kahkahayla titreşti. “Ben sizin öfkeniz miyim? Gazapta vekiliniz miyim? Peki öyleyse, öfkeli benliğimle dost olun, Lady hazretleri. Daha fazlasını istemiyorum.”

“Öfkeli benliğinizle dost olmanın yararı ne? Mutlu benliğinizle dost olmayı çok daha yeğlerdim.”

“O küçük hayvanın nesli tükendi,” diye güldü Kont. “Ve bundan memnunum.”

“Fakat geriye ne kalıyor? Yalnız öfkeli benliğiniz mi? Öyleyse dost olmaya çalışmamın bir yararı yok.”

“Engerek yılanının zehrini yalnız başına emmediğini, sansarın da dişi sansarı nerede bulacağını bildiğini hatırlıyorsunuz, sevgili Lady Daphne. Her birinin kendi sevgili eşi olduğunu hatırlıyorsunuz,” diye güldü. “Sevgili, ölümcül eşi.” “Peki, doğa tarihinden bu parçaları hatırlıyorsam ne olmuş, Kont Dionys?”

“Dişi engerek zarif, narindir ve zehirini hafifçe taşır. Yaban kedisinin, anılarıyla bir perde gibi örttüğü olağanüstü güzel yeşil gözleri vardır. Buz ayısı yavrularıyla bir yılan gibi gizlenir, hırlamasıysa dünyadaki en acayip şeydir.” “Benim hırladığımı hiç duydunuz mu?” diye sordu Daphne birdenbire.

Kont yalnızca güldü ve öteye baktı.

Sessiz kaldılar. Ve o anda aralarında gizliliğin garip heyecanı doğdu. Bir şeyler hüznün ötesine geçmiş, kadının asla itiraf etmeyeceği bir başka, gizli, heyecan verici birlikteliğe dönüşmüştü.

“Bütün gün burada ne yapıyorsunuz?” diye sordu Daphne.

“Satranç oynuyorum, şu aptalca kroketi oynuyorum, bilardo oynuyorum ve okuyorum ve bekliyorum ve hatırlıyorum.”

“Neyi bekliyorsunuz?”

“Bilmiyorum.”

“Peki, neyi hatırlıyorsunuz?”

“Ah, o. Beni neyin eğlendirdiğini söyleyeyim mi size? Size bir sır vereyim mi?”

“Lütfen vermeyin, eğer önemli bir şeyse.”

“Benden başka hiç kimse için önemli değil. Duymak istiyor musunuz?”

“Eğer beni hiçbir biçimde işin içine karıştırmıyorsa.” “Karıştırmıyor. Evet, ben eski, gizli bir topluluğun üyesiyim ... yo, bana bakmayın, korkutucu bir şey değil ... yalnızca masonlar gibi bir topluluk.”

“Ve?”

“Ve ... evet, bildiğiniz gibi, bazı sırları ve kuralları öğretmek için kabul töreni yapılır. Ailem için daima böyle törenler yapılmıştır. Böylece benim için de yapıldı. İlginizi çekiyor mu bu?”

“A, tabii.”

“Pekala. Bu sırlar beni her zaman biraz heyecanlandırmıştır. Ya da bazıları. Bazılarıysa bana doğallıktan uzak gelirdi. Hatta beni heyecanlandıranların bile gerçek yaşamla hiçbir ilişkisi yoktu. Beni Dresden’de ve Prag’da tanıdığınız zaman, korkunç, gizli bilgilere sahip bir adam olduğumu düşünmezdiniz, değil mi?”

“Asla.”

“Hayır. Yalnızca heyecan verici bir yan uğraştı bu. Hem ben, yüzünü gözünü oynatan küçük bir sosyete erkeğiydim. Ama şimdi gerçekleşiyorlar. Gerçek oluyor.” “Gizli bilgiler mi?”

“Evet”

“Mesela ne?”

“Gerçek ateşi alın. Sizi sıkacak bu. Duymak istiyor musunuz?”

“Devam edin.”

“Bana öğretilen şu. Gerçek ateş görülmez. Alevin ve yandığını gördüğümüz kızıl ateşin arkası bize dönüktür. Bizden kaçmaktadır. Bu size bir şey ifade ediyor mu?” “Evet.”

“Peki öyleyse, güneş ışığının sarılığı ... ışığın kendisi ... sadece gerçek ateşin yana doğru sekmesidir. Bunun doğru olduğunu biliyorsunuz. Yansıma olmasa, karanlık ateşi görünür hale getirecek toz parçaları ve diğer maddeler olmasa, ışık da olmazdı. Bunun bir gerçek olduğunu biliyorsunuz. Bu böyle olduğuna göre, güneş bile karanlıktır. Onu görünür yapan yalnızca üzerindeki toz kılıfıdır. Bunu da biliyorsunuz. Bize doğru gelen gerçek güneş ışınları karanlık akarlar; öz ateşin hareket eden bir karanlığıdırlar. Güneş karanlıktır, bize akan güneş ışığı karanlıktır. Ve ışık, yalnızca güneşin bize gelen doğrultusunun tersyüz olmuş halidir. Bu ilginizi çekiyor mu?”

“Evet,” dedi kadın kuşkuyla.

“Pekâlâ, bizim için dünya tersyüz olmuştur. Ateşin gerçek, yaşayan dünyası, karanlık, nabız gibi atan, kandan daha karanlık bir dünyadır. İçinde yaşadığımız aydınlık dünya, yalnızca bunun tersidir.”

“Evet, bu hoşuma gitti,” dedi Daphne.

“Pekâlâ! Şimdi dinleyin. Aşkta da aynı şey geçerlidir. Sahip olduğumuz bu beyaz aşk da aynıdır. Gerçek aşkın yalnızca tersi, beyazlanmış mezarıdır. Gerçek aşk karanlıktır, nabızların karanlıkta birlikte atmasıdır, gecenin içindeki yaban kedisi gibi, yeşil perde açıldığı ve gözleri karanlığa dikildiği zaman.”

“Hayır, bunu anlamıyorum,” dedi Daphne yavaş, çınlayan bir sesle.

“Siz ve güzelliğiniz ... Bu yalnızca sizin tersinizdir.

Gerçek benliğiniz, gecenin içindeki, görünmeyen, belki de iri, karanlık gözlerinden kızıl ateş çıkan yaban kedisidir. Güzelliğiniz, beyazlanmış mezarınızdır.”

“Kozmetik demek istiyorsunuz,” dedi kadın. “Bugün hiç sürmedim, pudra bile.”

Adam güldü.

“Çok iyi,” dedi. “Beni ele alın. Ufak tefek fakat yakışıklı olduğumu düşünürdüm ve hanımlar beni belli bir ölçüde beğenirlerdi, asla fazla değil. Düzgün küçük bir adam, anlarsınız. Eh, bu yalnızca benim tersimdi. Ben gecenin içinde uluyan siyah bir erkek kediyim ve işte o zaman içimden ateş çıkar. Baktığınız bu ben, benim beyazlanmış mezarımdır. Ne diyorsunuz?”

Daphne onun gözlerinin içine bakıyordu. Derinliklerde dalgalanan karanlığı görebiliyordu. Onların içinde, derinde kıpırdayan görünmez, kedi gibi ateşi fark etti, kendisine doğru geldiğini hissetti. Başını yana çevirdi. Sonra Kont, biraz fazla büyük, hatta biraz korkunç görünen güçlü beyaz dişlerini göstererek güldü.

Daphne gitmek üzere kalktı.

“Eh,” dedi. “Tersyüz olmuş dünyayı düşünmek için bütün bir yazım olacak. Söyleyecek bir şeyiniz olursa lütfen yazın. Thoresway’e yazın. Hoşça kalın!”

“Ah, gözleriniz!” dedi Kont. “Mücevher gibiler.” Konttan uzaklaşınca, Daphne onu aklından çıkardı. Yalnız o tiksindirici Voynich Hall’da esir olduğu için üzülüyordu. Ama ona yazmadı. Kont da yazmadı.

İşin doğrusu, Daphne’nin zihni şimdi kocasıyla çok daha fazla meşguldü. Onun mübadelesini gerçekleştirmek için bütün hazırlıklar yapılıyordu. Kadın aydan aya onun dönüşünü bekliyor ve onu düşünüyordu.

Başından ne geçerse geçsin bunu düşünüyor, pek çok düşünüyordu. Zihninin bilinci onu ezen taştan tabletler gibiydi. Onun derinliklerine yeni bir giriş yapacak olan birisi, bu taştan tabletleri parça parça kırmak zorundaydı. Böylece o da, kendi tarzında, Kont’un tersyüz olmuş dünyasını sık sık düşünüyordu. Bilincinde, henüz bir fikir olmayan, garip, gizli bir şey kıpırdanıyordu.

Kont, gözlerinin mücevher gibi olduğunu söylemişti. Ne korkunç bir şey! Gözlerinin nasıl olmasını istiyordu? Onların genişleyip gecenin içinde bir kedininki gibi simsiyah gözbebeğinden ibaret olmasını istiyordu. Bu düşünceden sarsılarak ürküyor ve göğsünü kasıyordu.

Güzelliğinin, beyazlanmış mezarı olduğunu söylemişti Kont. Neyi kastettiğini biliyordu. O, kadının görün-mezliğini sevmek istiyordu. Oysa ah, inci gibi güzelliği, kendisi için öyle değerli ve çevrede öyle ünlüydü ki.

Beyaz aşkının ayışığı gibi olduğunu, zararlı olduğunu, aşkın tersi olduğunu söylemişti Kont. Basil’i kastediyordu, tabii. Basil hep onun ay olduğunu söylerdi. Zaten Basil onu bunun için severdi. Ne coşkunluk! Kocasını düşünerek titredi. Fakat kocasının aşkı aynı zamanda onun sinirlerini yıpratmıştı. Ah, yıpratmıştı.

O halde Kont’un aşkı nasıl bir şey olurdu? Çok gizli *ve* farklı bir şey. Onun için güzel bir kraliçe olamazdı. O, kadının güzelliğinden nefret ediyordu. Yaban kedisinin de eşi vardır. O küçük bir yaban kedisiydi. Ah!

Nefesini tutarak düşünmemeye karar verdi. Kont Di-onys'i düşündüğü zaman dünyanın ayaklarının altından kaydığını hissediyordu. Bir aynanın önünde oturarak, birçok sosyete dergisinde görünmüş olan olağanüstü bakımlı yüzüne bakıyordu. Yüzünü öyle çok seviyordu, kendini öyle kibirli hissetmesini sağlıyordu ki. Ve mavi-yeşil gözlerine bakıyordu ... Bir dalın üzerindeki yaban kedisinin gözleri. Evet, güzel, mavi-yeşil irisi bir perde gibi örtülmüştü. Ya gevşeseydi? Ya açılsa ve karanlık derinliklerini, karanlık, genişlemiş gözbebeğini açsaydı! Ya açsaydı?

Asla! kendini sürekli tutuyordu. Kont'un ondan İstediği gevşemeye teslim olmaktansa ölebileceğim hissediyordu. Bunu yapamazdı. Gerçekten yapamazdı. Düşüncesiyle bile, aşırı duyarlı bir sinir, göğsünü ani bir sancıyla sıkıştırıyordu; kendini tedbirli olmaya zorunlu hissederek geri çekiliyordu. Ah hayır, Monsieur le Comte, Lady hazretlerini asla gafil avlayamayacaksınız!

Kont'u düşünmekten hoşlanmıyordu. Küçük, saygısız bir adam. Küçük, küstah bir adam! Küçük bir deli, aslında. Küçük bir yabancı. Hayır, hayır. O, kocasını düşünecekti: tapılası, uzun boylu, iyi yetişmiş bir İngiliz, öylesine kolay ve basit ve mavi gözlerinde gülen bir bakış. Sesinin kültürlü, kayıtsız akışını düşündü. Bu onun sinirlerini alevlendirdi. Kocasının güçlü, rahat vücudunu düşündü ... küçük alevler gibi ince ince fışkıran tatlı kahverengi tüyleriyle güzel beyaz tenli vücudunu. Dionysos oydu, özsu, süt ve balla, kuzeyin altın renkli şarabıyla doluydu: o, kocası. O küçük, gerçek dışı Kont değil. Ah, kocasını hayal etti, aşk günlerini ve balayını, o güzel, yalın birlikteliği. Ah, kocası kendini ona öylesine cömertçe bıraktığı zaman, birlikteliğin olağanüstü güzelliği! Ah, işte bunun için onun karısıydı, kocası kendisini ona öyle alabildiğine, öyle cömertçe verdiği için. Bir mısır gibi orada, onun toplaması için hazırdı; kocası, kendi, güzel, İngiliz kocası. Ah, ne zaman geri gelecekti, ne zaman geri gelecekti?

Ondan mektuplar almıştı; kocası onu nasıl da seviyordu. Ta uzaklarda, hayatı tamamen karısınındı. Bütünüyle onundu, ona akıyordu, ışının beyaz bir yıldızdan aşağı, doğrudan doğruya bize, kalbimize aktığı gibi. Sevgilisi, kocası.

Artık yakında eve gelmeyi umuyordu. Her şey ayarlanmıştı. "Umarım döndüğüm zaman hayal kırıklığına uğramazsın," diye yazmıştı. "Korkarım

artık eskisi gibi dolgun ve yakışıklı bir delikanlı değilim. Ağzımın kenarında büyük bir yara izi var, açlıktan ölecek halde olan bir tavşan kadar zayıfım ve saçlarım ağarıyor. Pek çekici gelmiyor, değil mi? Çekici değil de. Ancak bu cehennemden bir kur-tulabilsem ve yine seninle birlikte olabilsem, ikinci gençlik çağıma gireceğim. Seninle sessizce, sakin ve huzur içinde aynı evde olmanın düşüncesi bile, cehennemden geçmiş olsam da, dünyada cenneti görmüş olduğumu ve onu yine görmeyi umabileceğimi anlatıyor bana. Şimdi zavallı bir hayvana benziyorum. Ama sana güvenim var. Görüntümü bağışlayacaksın ve yalnızca bu bile kendimi yakışıklı hissetmemi sağlayacak."

Bu mektubu defalarca okudu. Kocasının yarasından ya da görünüşünden korkmuyordu. Onu daha da çok sevecekti.

Gömlek dikmeye başladığına göre ... hizmetçisi kırk kere yardımına geldiği halde, Kont'a diktikleri için büyük emek harcamıştı: fakat gömlek dikmeye başladığına göre, devam etmeyi düşündü. Elinde bir parça güzel ipekli kumaş vardı: kocası ipek çamaşır severdi.

Fakat hâlâ Kont'un yüksüğünü kullanıyordu. Dışı altın, içi gümüştü ve fazla ağırdı. Tabanında bir yılan kıvrılıyordu ve tepesine, iğneyi itmek için, yarı saydam elma yeşili bir taştan, belki yeşimtaşından oyulmuş küçük benekli bir uğur böceği oturtulmuştu. Fazla ağırdı. Fakat öyle yavaş dikiyordu ki. Ve elini ağır, yüklenmiş hissetmekten hoşlanıyordu. Dikerken kocasını düşünüyor ve ona âşık olduğunu hissediyordu. Onu düşünüyordu, ne kadar güzel olduğunu ve şimdi zayıf haliyle onu nasıl seveceğini: onu daha da çok sevecekti. Yaşayan iskeletini izler gibi parmaklarıyla kemiklerini izlemekten hoşlanacaktı. Bu düşünceyle ellerini kucağına bırakıyor ve hayale dalıyordu. Sonra parmağında yüksüğün ağırlığını hissediyor, onu çıkarıyor ve oturup yeşil taşa bakıyordu. Uğur böceği. Uğur böceği. Ve keşke kocası yakında gelseydi, yakında. Onu bu kadar hasta eden şey, kocasını İstemesiydi. Yalnızca buydu. Onu o kadar çok istemişti ki. Şimdi de İstiyordu. Ah, şimdi ona gidebilse, nerede ise bulabilse, görebilse, dokunabilse, bütün sevgisini alabilseydi.

Düşünürken yüksüğü önüne koydu, iş sepetinden küçük, gümüş bir kalem aldı ve ufak bir ipek çilesinin bantı olan mavi bir kâğıt parçasına o saçma küçük şarkının dizelerini yazdı:

“Wenn ich ein Vöglein war Und auch zwei Flüglein hatt'

Flög' ich zu dir-”

Uçuk mavi kâğıt parçasına ancak bu kadarını yazabildi.

“Küçük bir kuş olsaydım Ve iki küçük kanadım olsaydı Sana uçardım-”

Doğrusu çok saçmaydı. Ama çevirisini yapmadığı için ona o kadar saçma gelmedi.

O sırada hizmetçisi, kocasının kız kardeşi Lady Bing-ham’ın geldiğini haber verdi. Daphne kâğıt parçasını telaşla buruşturdu ve bir dakika sonra görümcesi Primrose[2] içeri girdi. Yeni gelen hiç de çuhaçiçeğine benzemiyordu; uzun yüzlü ve akıllı, zekiydi, fakat yeni elbiselerinin içinde kesinlikle zarif değildi.

“Daphne, canım, ne evcimen bir sahne! Bu herhalde prova. Doğrusu, prova yapabilirsin; o *Ariadne'de*, Amiral Burns’le birlikte. Babam Amirallikten yeni haber aldı: çok iyiymiş. Bir iki gün içinde burada olacak. Muhteşem, değil mi? Ve savaş sona erecek. En azından öyle görünüyor. Erkeğin artık emniyette olacak, canım. Her şey bittiğinde Tanrı’ya şükredeceğim. Ne dikiyorsun?”

“Bir gömlek,” dedi Daphne.

“Bir gömlek! A, ne kadar beceriklisin. Ben asla hangi ucundan başlayacağımı bilemem. Sana kim gösterdi?” “Millicent.”

“Peki *o* nereden biliyormuş? Gömlek dikmeyi bilmek onun üzerine vazife değil: ne de yastık, ya da çarşaf dikmeyi. Dur bir bakayım. Doğrusu, harikasın! Hem de her tarafı elle dikilmiş. Basil buna değmez, canım, gerçekten değmez. Gömleklerini Oxford Sokağı’nda ısmarlasın. Senin vazifen güzel olmak, gömlek dikmek değil. Ne tatlı küçük bir iğnedenlik, daha doğrusu iğneci kadın! Bu bize bir taşlama. Ama ne tatlı bir şey, eteklerinde sedef kanatlarla! Ve içinde tatlı küçük altın gözlü iğneler. Kafasını çıkartınca toplu iğneler ve dikiş iğneleriyle dolu olduğunu keşfediyorsun. Ne kadın ama! Annem yarın öğle yemeğine gelmeni istiyor.

Şimdiyse benimle çay içmek için Bras-sey'ye gelir misin? Lütfen gel, canım. Taksi tuttum.”

Daphne dikişini gevşekçe bir araya topladı. İki gün sonra, biraz daha dikmek istediği zaman, yüksüğünü bulamadı. Tam olarak güvenebileceği hizmetçisine sordu. O da görmemişti. Her yeri aradı. Şimdi kâhyası ve uşağı olan dadısına sordu. Hayır, hiç kimse görmemişti. Daphne görümcesine bile sordu.

“Yüksük mü, canım? Hayır, bir yüksük hatırlamıyorum. Biz kadınlara çok değerli bir taşlama olduğunu düşündüğüm tatlı küçük bir iğneci bayan hatırlıyorum. Gözüme bir yüksük ilişmedi.”

Zavallı Daphne, dalgın bir şekilde etrafta dolaşıyordu. Kaybolduğuna inanmak İstemiyordu. Yüksük onun uğuru gibiydi. Onu unutmaya çalıştı. Kocası geliyordu, yakında, yakında. Fakat sevinçli olamıyordu. Yüksüğünü kaybetmişti. Sanki uykusunda Kont Dionys onu bir şeyle suçluyordu, ne olduğunu pek bilemediği bir şeyle.

Ve aslında Voynich Hall’a gitmek istemediği halde, bu kötü bir kadermiş gibi, mahkûm olmuş biri gibi gitti. Daha şimdiden sonbaharın sonuna gelmişlerdi: arada bir güzel günler oluyordu. Bu, güzel günlerin sonuncusuydu. Ona Kont Dionys’in küçük parkta kestane topladığını söylediler. Onu aramaya gitti. Evet, işte orada mavi üniformasıyla tatlı kestane ağacının parlak sarı yaprakları üzerine eğiliyordu. Kabuğu çatlamış kestaneleri arayarak dolaşırken, yapraklar ayaklarının altında, yere inmiş parlak sarı bir hale gibi etrafını sarıyordu. Kısa, esmer elleriyle küçük kestaneleri çıkarıyor ve ceplerine koyuyordu. Daphne yaklaşırken bir kestaneyi yemek üzere ayıkladı. Dişleri beyaz ve güçlüydü.

“Kışlık erzağını depo eden bir sincabı hatırlatıyorsunuz bana,” dedi kadın.

“Ah, Lady Daphne... ”

“Düşünüyordum ve sizi duymadım.”

“Bense kestane topladığınızı ... hatta yediğinizi sanmıştım.”

“O da doğru!” diye güldü adam. Oldukça büyük beyaz dişlerini göstererek güldüğünde, karanlık, ani bir cazibesi vardı. Kadın onu biraz itici bulup bulmadığından emin değildi.

“Gerçekten düşünüyor muydunuz?” dedi, yavaş, çınlayan tarzıyla.

“Gerçekten.”

“Peki kestaneden hiç zevk almıyor muydunuz?”

“Çok. Tatlı süt gibi. Mükemmel, mükemmel.” Kestanenin parçaları dişlerinin arasındaydı ve onları kibarca ısırdı. “Siz de bir tane alır mısınız.” Küçük, ucu sivri, kahverengi kestaneleri avcunun içinde uzattı.

Kadın kuşkulu bir biçimde onlara baktı.

“Her zamanki gibi sertler mi?” dedi.

“Hayır, taze ve iyiler. Durun, size bir tane soyayım.”

Seyrek ağaç kümesinin arasında dolaştılar.

“Hoş bir yaz geçirdiniz mi; güçlü müsünüz?”

“Oldukça güçlüyüm.” dedi Daphne. “Güzel bir yazdı, teşekkürler. Size mutlu olup olmadığınızı sormanın bir yararı yok sanırım?”

“Mutlu mu?” Adam doğruca ona baktı. Gözleri siyahtı ve kadını inceliyor gibiydiler. Daphne hep onun kendisini biraz küçümsediğini hissediyordu. “A, evet,” dedi Kont, gülümseyerek. “Çok mutlu oldum.”

“Öyle sevindim ki.”

Biraz daha ilerlediler ve Kont, sarımsı kahverengi yaprakların arasından kabuğu çatlamış, elma yeşili bir kestane alıp Daphne’ye hâlâ bir pençeyi hatırlatan duyarlı parmaklarıyla avcunda çevirdi.

“Mutlu olmayı nasıl başardınız?” dedi kadın.

“Size nasıl anlatayım? Dağları yükselten aynı gücün onları yine yıkabileceğini hissettim ... ne kadar uzun sürerse sursun. ”

“Hepsi bu mu?”

“Yeterli değil mi?”

“Bence kesinlikle çok az.”

Adam zencilerinkini andıran güçlü dişlerini göstererek yayvan yayvan güldü.

“Bütün anlamını bilmiyorsunuz,” dedi.

“Dağların yıkılacağı düşüncesi mi? Benim zamanımdan öyle çok sonra olacak ki.”

“Ah, canınız sıkıldı. Fakat ben ... ben nesneleri yıkan Tanrı'yı buldum: özellikle İnsanların yaptıkları nesneleri. Hayatın Tanrı’yı arayış olduğunu söylemezler mi, Lady Daphne? Ben Tanrı'mı buldum.”

“İmha Tanrısı,” dedi kadın, sarararak.

“Evet ... imha şeytanı değil, fakat imha Tanrı'sı. Kutsal imha Tanrı'sı. Gariptir... ” Daphne'nin önünde durup yukarı, ona doğru baktı ... “Fakat Tanrı'mı buldum. Çan kulelerini ve fabrika bacalarını yıkan öfke Tanrı'sım. Ah, Lady Daphne, bir erkeğin Tanrı'sı bir erkeğin Tanrısı' o. Tanrı'mı buldum, Lady Daphne.”

“Bu belli. Ona nasıl hizmet edeceksiniz?”

Saf bir parlaklık adamın yüzünü değiştirdi.

“Ah, yardım edeceğim. Ellerimle bir şey yapamasam da yüreğimle yardım edeceğim. Yüreğime şöyle diyorum: Çarp çekiç, küçük vuruşlarla çarp. Çarp Tanrı'nın çekici, onları yık. Hepsini yık.”

Kadının kaşları çatıldı, yüzü bir hoşnutsuzluk ifadesine büründü.

“Neyi yıksın?” diye sordu sertçe.

“Dünyayı, İnsanın dünyasını. Ağaçları değil ... kestaneleri, mesela.” Adam yukarıya, onlara, sarı kümelere ve gevşek çarklara baktı. “Bunları değil ... ne şu geveze sihirbazları, sincapları ... ne de gelen şahini. Bunları değil.”

“İngiltere’yi mi yıksın demek istiyorsunuz?” dedi Daphne.

“Yo, hayır. Yo, hayır. İngiltere’yi Almanya’dan fazla değil ... belki o kadar bile değil. Avrupa’yı Asya’dan fazla değil.”

“Yalnızca dünyanın sonu mu?”

“Hayır, hayır. Hayır, hayır. Küçük kestanelerin bunlar kadar tatlı olduğu bir dünyaya karşı ne garezim var! Sizinki hoşunuza gitti mi? Bir tane daha alır mısınız?”

“Hayır, teşekkür ederim.”

“Çitlerin bile meyvelerle, aşağı sarkan kara böğürtlen salkımları ve yukarı dikilen kırmızı böğürtlen salkımlarıyla dolu olduğu bir dünyaya karşı ne garezim var. Asla dünyadan nefret etmem. Fakat insanın dünyasından, Lady Daphne,” Sesi bir fısıltı halini aldı ... *“Ondan nefret ediyorum.* Zzz!” diye tısladı. “Çarp, küçük yürek! Çarp, çarp, vur, kır! Ah, Lady Daphne!” Gözleri bir ateş halkası gibi genişledi.

“Ne?” dedi kadın korkarak.

“Kızıl, karanlık kalbimin gücüne inanıyorum. Tanrı çekici göğsüme koymuş ... küçük, ebedi çekici. Vur ... vur ... vur! İnsanın dünyasına vuruyor. Vuruyor, vuruyor! Ve ince çatlama sesini duyuyor. İnce çatlama sesini. Dinleyin!”

Hareketsiz durup kadına dinletti. Öğleden sonra, geç vakitti. Yüzünün garip gülüşü Daphne’ye havanın karanlık görünmesine neden oldu. Ve havada hafif, ince bir titreme, çatlama, narin bir çatırdama duyduğuna kolaylıkla inanabilirdi.

“Duyuyor musunuz? Evet mi? Ah, inşallah uzun yaşarım! İnşallah uzun yaşarım ki, çekicim vursun, vursun ve çatlaklar derine, daha da derine gitsin! Ah, insanın dünyası! Ah, her bir yürek atışındaki sevinç ve tutku! Canevin-den vur, doğru vur, sağlam vur. Onu imha etmek için vur. Vur! Vur! İnsanın dünyasını imha etmek için. Ah, Tanrı. Ah, Tanrı, barışın esiri. Sizi bilmiyor muyum, Lady Daph-ne? Bilmiyor muyum? Bilmiyor muyum?”

Kadın birkaç dakika sessiz kalıp ötedeki bir istasyonun parıldayan ışıklarına baktı.

“Vücudunuzun koparılmış beyaz zambağını değil. Gösterişli hayatım için hiç çiçek toplamadım. Fakat soğuk karanlıktaki, zambak kökünüzü biliyorum, Lady Daphne. Ya, evet, bunu bütün hayatınız boyunca bileceksiniz, mahzun, mahzun, hayat dolu kökünüzün nerede gömülü olduğunu bildiğimi. Ne önemi var!”

Yavaş yavaş eve doğru yürümüşlerdi. Kadın sessizdi. Sonunda tuhaf bir sesle,

“Peki, beni öpmeyi istemez miydiniz?” dedi.

“Yo, hayır!” diye yanıtladı adam keskin bir ifadeyle.

Kadın elini uzattı.

“Hoşça kalın, Kont Dionys,” dedi ağır ağır, modaya uygun bir tarzda. Adam elinin üzerine eğildi, fakat öpmedi.

“Hoşça kalın, Lady Daphne.”

Kadın yüzünde sert bir ifadeyle gitti. Sonra dayalnız-ca kocasını, Basil’i düşündü. Kont’un içinden kaybolmasını sağladı. Basil geliyordu, yakındaydı. Doğudan, savaştan ve ölümden geri geliyordu. Ah, korkunç bir deneyimin ateşinden geçmişti o. Yepyeni, henüz tanımadığı birisi olacaktı. Yeniydi; korkunç bir ateşten geçmiş ve bundan yeni, garip, bir Tanrı gibi çıkmış daha güçlü bir sevgiliydi. Ah, aşkı yeni ve korkunç, ıstırabın müthiş ateşiyle arınmış ve şiddetlenmiş olacaktı. Yeni bir sevgili ... yeni bir damat

... yeni, doğaüstü bir düğün gecesi. Umutla titreyerek kocasını bekledi. Ateşkesin delice heyecanını fark etmedi bile. Kendisi için çok daha harikulade olan bir şeyi bekliyordu.

Yine de, telefonda kocasının sesini duyduğu anda yüreği korkuyla sıkıştı. Telaşsız, çekingen, ağır, aynı İnce, saygılı ve biraz abartılmış, inişli çıkışlı Cambridge tonlamasıyla, çok iyi tanıdığı sesiydi bu. Ancak bir fark vardı, ölüm gibi kadının damarlarına işleyen yeni, buz gibi bir ton.

“Sen misin Daphne? Yarım saat sonra yanında olacağım. Senin için uygun mu? Evet, şimdi indim ve doğruca sana geleceğim. Evet, bir taksi. Senin için çok mu ani olacak, sevgilim? Hayır mı? İyi, ah, iyi! Yarım saat, o halde! Baksana, Daphne. Orada başka kimse olmayacak, değil mi? Tamamen yalnız olacağız! İyi! Babama sonra telefon edebilirim. Evet, harika, harika. İyi olduğuna emin misin, sevgilim? Seni görünceye kadar ölümün kapısındayım. Evet. Hoşça kal ... yarım saat. Hoşça kal.”

Daphne ahizeyi kapattıktan sonra adeta bayılır gibi oturdu. Onu böyle korkutan neydi? Kocasının korkunç, korkunç, değişmiş, soğuk, mavi çelik gibi sesi. Düşünecek zamanı yoktu. Zili çalıp hizmetçisini çağırdı.

“Ah, Lady, kötü haber mi yoksa?” diye bağırdı Milli-cent, hanımının suratını bir ölününki kadar beyaz görünce.

“Hayır, iyi haber. Binbaşı Apsley yarım saat sonra burada olacak. Giyinmeme yardım et. Önce Murry’ye telefon edip biraz gül, kırmızı gül, biraz leylak ve renkli süsen çiçeği göndermelerini söyle ... Her birinden ikişer düzine, hemen.”

Daphne odasına gitti. Ne giyeceğini bilemiyordu, saçını nasıl yaptırmak İstediğini bilemiyordu. Hizmetçisiyle hızlı hızlı konuştu. Menekşe rengi bir elbise seçti. Ne yaptığının farkında değildi. Tam giyinirken çiçekler geldi ve onları vazolara yerleştirmek için giyinmesini yarıda bıraktı. Öyle ki holde kocasının sesini duyduğu zaman, hâlâ aynanın önünde durmuş dudaklarını boyuyor, sonra tekrar siliyordu.

“Binbaşı Apsley, Lady!” diye mırıldandı hizmetçisi, heyecan içinde.

“Evet, duydum. Git ve ona söyle, *bir* dakika içinde geliyorum.” Daphne’nin sesi, tedirgin olduğu zaman hep olduğu şekilde, bronz gibi ağır ve tınılı bir hal almıştı. Yüzü süzgün görünüyor ve boşu boşuna ruj sürüyordu.

“Nasıl görünüyor?” diye sordu sertçe, hizmetçisi geri geldiğinde.

“Şurada uzun bir yara izi,” dedi hizmetçi ve parmağını ağzının sol kenarından eğik olarak aşağı, yanağına doğru kaydırdı.

“Çok değiştirmiş mi onu?” diye sordu Daphne.

“Pek çok değil, lady,” dedi Millicent hafifçe. “Gözleri aynı, sanıyorum.” Kız da üzgündü.

“Peki,” dedi Daphne. Aynadan ayrılırken kendisine son bir defa uzun uzun baktı. Kendi yüzünün görüntüsü onu adeta hasta etti. Kendisini o kadar çok görmüştü ki. Yine de, şimdi bile leylak damarlı göz kapaklarının yavaş, tuhaf, iri, yeşil-mavi gözlerinin üzerine ağır ağır inişi onu büyüledi. Gerçekten gizemli görünüyorlardı. Ve kendisine yandan uzun uzun baktı; garip ve Çinli gibiydi. Nasıl olurdu da yüzünde bir Çinli görünümü olurdu? Öyle safkan, sarışın bir İngiliz, Basil’in şiirlerinde onun için dediği gibi, köpüklerin Afrodit'iyken. Her neyse! Bu düşünceleri bir kenara bıraktı ve holden geçerek salona gitti.

Kocası üniformasıyla gergin bir biçimde odanın ortasında duruyordu. Kadın onun yüzüne neredeyse bakmadı ... ve yalnızca yara izini gördü.

“Selam, Daphne,” dedi adam, beklenen duygularla dolu bir sesle. İleri doğru yürüyüp kadını kollarına aldı ve alnından öptü.

“Öyle memnunum ki! Sonunda bu işin olduğuna öyle memnunum ki,” dedi kadın, gözyaşlarını saklayarak.

“Neyin olduğuna memnunsun, sevgilim?” diye sordu adam, telaşsız tarzıyla.

“Geri döndüğüne.” Daphne’nin sesinde o bronz tınlama vardı; biraz hızlı konuşuyordu.

“Evet, döndüm, Daphne sevgilim ... geri getirecek neyim kaldıysa.”

“Neden?” dedi kadın. “Bütün olarak geri dönmüş-sündür eminim” Korkmuştu.

“Evet, görünüşte öyle. Görünüşte. Fakat bundan söz etmeyelim. Senden söz edelim, sevgilim. Nasılsın? Dur sana bakayım. Daha zayıfsın, daha yaşlısın. Fakat her zamankinden daha harikasın. Çok daha harikulade.”

“Nasıl?” dedi Daphne.

“Tam olarak nasıl olduğunu bilemiyorum. Daha bir kızdın. Şimdi bir kadınsın. Sanırım bütün olan bu. Fakat bir kadın olarak harikuladesin, Daphne sevgilim ... olup biten her şeyden daha harikulade. Bu kadar harikulade olacağına inanmazdım. Unutmuştum ... ya da hiç bilmiyordum. Doğrusu, şanslı bir adamım gerçekten. İşte buradayım, hayatta ve sağlıklıyım ve bir eş olarak sana sahibim. Seni bir çiçek gibi açtırmış. Doğrusu, sevgilim, şimdi köpüklerin Venüs’ünden daha fazla ... daha muhteşem bir şeyler var. Ne kadar güzelsin! Fakat tüm hayatın güzelliği gibi görünüyorsun... sanki dünyanın ay annesi ... Afrodit’mişsin gibi. Her şeye karşın Tanrı bana iyi davranıyor, sevgilim. Asla bir tek şikâyet bile etmemeliyim. Ne kadar hoşsun ... ne kadar hoşsun, sevgilim. Seni unutmuştum ... ve seni öyle iyi tanıdığımı sanıyordum ki. Bana ait olduğun doğru mu? Gerçekten benim misin?”

Sarı kanepede oturuyorlardı. Adam Daphne’nin elini tutuyor ve gözleri bir aşağı, bir yukarı, kadının yüzünden gerdanına ve göğüslerine gidiyordu. Sözlerini duymak ve sesindeki güçlü, soğuk arzu kadını heyecanlandırdı, sevindirdi ve yüreğini dondurdu. Döndü ve kocasının açık mavi gözlerinin içine baktı. Artık ne o neşeli ışık, ne de o genç bakış vardı. Sert, yoğunlaşmış bir ışıkla, beyazımsı yanıyorlardı.

“Her şey yolunda. Benimsin, değil mi, Daphne sevgilim?” diye geldi, her zaman iyi yetişmiş bir çekingenliğin tınısını taşıyan kültürlü, ahenkli sesi.

Kadın tekrar onun gözlerinin içine baktı.

“Evet, seninim,” dedi.

“Sevgilim! Sevgilim!” diye mırıldandı adam, elini öperek.

Kadının kalbi aniden öyle korkunç bir biçimde, göğsü yırtılacakmış gibi çarpmaya başladı ki, ani bir hareketle ayağa kalktı ve odanın öteki ucuna gitti. Elini şöminenin kenarına dayadı ve aşağı, elektrikli ateşe baktı. Ateşin hafif çıtırtısını duyabiliyordu. Birkaç dakika sessizlik oldu.

Sonra döndü ve kocasına baktı. Dikkatle kendisini izliyordu. Yüzü çökmüştü ve yanakları beyaz olmadığı halde, cildinin altında garip, ölü gibi bir solgunluk vardı. Yara izi ağzının kenarından morumsu uzanıyordu. Pek büyük değildi. Fakat beynindeki bir yara gibiydi. Gözlerinde kadını büyüleyen ve onun için korkunç olan o sert, beyaz, yoğun ışık vardı. Farklıydı. Ölüm gibiydi; ayağa kalkınış ölüm gibi. Ona dokunmaya cesaret edemeyeceğini hissediyordu. Beyaz ölüm hâlâ onun üzerindeydi. Onun bir tür ıstırapla temastan çekindiğini fark ediyordu. “Dokunma bana, henüz Tanrı’ya yükselmedim.” Oysa temas için gelmişti. Bir şey, birisi omzunun üzerinden bakıyor gibiydi. Kendi genç hayaleti omzunun üzerinden bakıyordu. Ah, Tanrım! Bayılır gibi gözlerini kapadı. Kocası kanepede ileri doğru eğilmiş, onu izliyordu.

“İyi değil misin, sevgilim?” diye sordu. Ateşinde bile garip, anlaşılmaz bir soğukluk vardı. Onun yanma gelmek için kımıldamadı.

“Evet, iyiyim. Ne de olsa çok ani oldu, hepsi bu. Bırak sana alışayım,” dedi kadın, yüzünü çevirerek. Kendisini tümüyle onun beyaz, korkunç yüzünün bir kurbanı gibi hissediyordu.

“Sanırım seni hayli şaşırtmış olmalıyım,” dedi adam. “Umarım beni sevmekten vazgeçmezsin. Öyle olmayacak, değil mi?”

Sesindeki garip soğukluk! Yine de o beyaz, anlaşılmaz

ateş.

“Hayır, seni sevmekten vazgeçmeyeceğim,” diye itiraf etti kadın, alçak bir tonla, adeta utanmış gibi. Aksini söylemeye cesaret edemezdi. Ve söylemek, onu gerçek yapıyordu.

“Ah, bundan eminsen,” dedi adam. “Bu yara iziyle oldukça sevimsiz bir görünüşüm var, biliyorum. Ancak bunun için beni bağışlayabilirsen, sevgilim. Bağışlayabilir misin?” Sesinde zorlamaya benzer bir şey vardı.

Daphne ona baktı ve hafifçe titredi.

“Seni seviyorum ... eskisinden daha çok,” dedi aceleyle.

“Yara izini bile mi?” diye sordu korkunç sesi.

Yine o yavaş, Çinli yan bakışla kocasına göz attı ve öleceğini hissetti.

“Evet,” dedi, boşluğa bakarak. Onun için korkunç bir andı. Adamın yüzüne küçük, biraz budalaca bir gülümseme yayıldı.

Aniden kadının ayaklarının dibinde diz çökerek terliğinin burnunu öptü, ayağının üstünü öptü ve ince, siyah çoraplı bileğini öptü.

“Biliyordum,” dedi boğuk bir sesle. “İyi karşılayacağını biliyordum. Eğer diz çökmem gerekirse, senin önünde olacağını biliyordum. Tanrısal olduğunu, bir Kibele, bir İsis olduğunu biliyordum. Kölen olduğumu biliyordum. Hepsi yalnızca uzun bir başlangıç oldu. Sana nasıl tapılacağım öğrenmem gerekiyordu.”

Daphne’nin ayaklarını tekrar tekrar öptü, en ufak bir çekingenlik, ya da en ufak bir kuşku duymaksızın. Sonra kanepeye döndü ve orada oturarak ona baktı.

“Bu aşk değil, tapınma. Aramızdaki aşk bir ayin olacak, Daphne. Öğrenmem gereken buydu. Benim ötemde-sin. Benim için bir gizemsin. Tanrım, her şey ne kadar görkemli. Ne kadar harika!”

Daphne, eli şöminenin kenarında, önüne bakarak ve cevap vermeden duruyordu. Korkmuş, neredeyse dehşete kapılmıştı; ama ruhunun derinliklerine kadar heyecanlanmıştı. Gerçekten ay gibi beyaz beyaz parlayarak evreni doldurabileceğini hissetti, Astarte gibi, İsis gibi, Venüs gibi. Kendi soluk gücünün görkemi. O kendisine salt bir âşık gibi değil, dindarca tapıyordu. Onun için hazırdı ... yüce tapınmasının ayini için.

Adam kanepede oturmuş, ellerini sarı brokarın üzerine koymuş, arkasında, döşemenin derin sırtıyla oturulan yeri arasına, aşağı doğru itiyordu. Soluk çilli uzun, beyaz elleri vardı. Ve parmakları bir şeye dokundu. Uzun beyaz parmaklarıyla yoklayıp onu çıkardı. Kayıp yüksüktü bu. İçinde ise buruşturulmuş mavi kâğıt parçası vardı.

“Baksana, bu *senin* yüksüğün mü?” diye sordu adam.

Kadın irkildi ve yüksüğü almak için hızla atıldı.

“Neredeydi?” dedi, sarsılmış bir halde.

Ancak adam yüksüğü ona vermedi. Çevirip mavi kâ-gıt parçasını çıkardı. Buruşturulmuş topun üzerinde hafif kalem çiziklerini gördü, kâğıt bantı açtı ve yavaş yavaş dizeleri çözdü.

“Wenn ich ein Vöglein war'

Und auch zwei Flüglein hatt’

Flög’ ich zu dir-”

“Ne kadar dokunaklı,” dedi. “İki küçük*Flüglein’ı* olan bir *Vöglein!* Ne kadar değerli, ne kadar tatlı bir çocuksun! Kime uçmak İstedin, bir *Vöglein* olduğunda?” Meraklı bir gülümsemeyle başını kaldırıp ona baktı.

“Hatırlayamıyorum,” dedi kadın, başını çevirerek. “Bana olduğunu umuyorum,” dedi kocası. “Her neyse, bana olduğunu düşüneceğim ve bunun için seni daha çok seveceğim. Ne tatlı bir çocuk! İki küçük kanadı olan bir *Vöglein*\ Doğrusu, ne güzel, ne hoş, sevgilim!”

Kâğıt parçasını dikkatle katladı ve cüzdanına koydu. 13u arada yüksüğü hep dizlerinin arasında tutuyordu.

“Ne zaman kaybettiğini söyle bana, Daphne,” dedi, onu inceleyerek.

“Bir ay kadar önce ... ya da iki ay.”

“Bir ay kadar önce ... ya da iki ay. Peki, ne dikiyordun? Sorabilir miyim? O zamanki halini düşünmek hoşuma gidiyor. Ben hâlâ o berbat El Hasrun’daydım. Ne dikiyordun, sevgilim, iki ay önce, yüksüğünü kaybettiğin zaman?”

“Bir gömlek.”

“Şu işe bak, bir gömlek. Kimin gömleği?”

“Senin.”

“İşte. Şimdi yakaladık. Gerçekten bana bir gömlek mi dikiyordun! Bitti mi? Şu anda giyebilir miyim?”

“O bitmedi, fakat ilki bitti.”

“Harika, sevgilim, gidip giyeyim. Onun tenime değdiğini düşünmek! Seni etrafımda, her tarafımda hissedeceğim. Ne kadar mükemmel olacak! Gelmeyecek misin?”

“Bana yüksüğü vermeyecek misin?” dedi kadın. “Evet, tabii. Ne kadar da soylu bir yüksük! Kim verdi onu sana?”

“Kont Dionys Psanek.”

“Kimdi o?”

“Bohemyalı bir kont, Dresden’den. Bir ara Thores-way’de bizimle kalmıştı ... uzun boylu bir karısı vardı. Onlarla tanışmadın mı?”

“Tanıştığımı sanmıyorum. Tanıştığımı sanmıyorum. Hatırlamıyorum. Nasıl biriydi?”

“Siyah saçlı oldukça dar, esmer alınlı küçük bir adam ... oldukça süslü.”

“Hayır, onu hiç hatırlamıyorum. Demek o verdi. Peki, şimdi nerede acaba. Büyük bir olasılıkla çürümüştür, zavallı şeytan.”

“Hayır, Voynich Hall’da enterne edilmiş. Annem ve ben birkaç kere onu görmeye gittik. Çok kötü yaralanmıştı.”

“Zavallı küçük kerata! Voynich Hall’da! O gitmeden ona bir bakarım. Garip şey, sana bir yüksük vermek. Garip bir armağan! Sen o zaman genç bir kızdın, ama. Sence onu yaptırmış mı, yoksa bir dükkânda mı bulmuş?”

“Aileye aitmiş sanırım. Tepesindeki uğur böceği armalarının bir parçasıymış ... ve yılan da, galiba.”

“Bir uğur böceği! Bir arma olarak komik bir şey. Amerikalılar buna ‘bug' derdi. O gitmeden ona bakmalıyım. Demek bana bir gömlek dikiyordun! Sonra da kanepenin içinde bana bu küçük mektubu postaladın. Doğrusu, onu aldığıma ve birçok şey gibi postada kaybolmadığına çok sevindim. *Wenn ich ein Vöglein war* ... seni mükemmel çocuk! Fakat senin gibi bir kadının güzelliği bu: öylesine şahane ve tapılmanın ötesindesin ki; sonra da böyle eşsiz, saf bir çocuk oluyorsun. Sana tapmamak ve sana âşık olmamak kimin elinde: ölümsüzle ölümlü bir arada. Ne, yüksüğü mü istiyorsun? İşte. Harikulade, harikulade beyaz parmaklar. Ah, sevgilim, çocuktan çok Tanrıçasın, kutsal elleriyle uzun, kıvrak İsis. Beyaz, beyaz ve ölümsüz! Ellerinin ılcbileceğini söyleme bana, sevgilim: harikulade Proserpi-ıιe parmaklarının. Onlar şubat gibi ve kar taneleri gibi iilümsüz. Ellerini kaldırsan bahar gelir. Senin önünde diz çökmekten kendimi alamıyorum, sevgilim. Ben sana bir kurban, bir adaktan başka bir şey değilim. Keşke kendimi sana vererek ölebilsem, sunağında bütün kanımı sonsuza kadar sana verebilsem.”

O, yüzünü kendisine doğru çevirirken, Daphne uzun uzun ona baktı. Adamın yüzü esrik, bembeyazdı. Ve 1 >aphne korkmadı. Her nasılsa, kasvetli bir biçimde, saçma olduğunu biliyordu. Fakat bilmemeyi seçiyordu. Üzerinde bayılacakmış gibi bir duygu, bir uyku hali vardı. Yavaş, yeşil-mavi gözleriyle aşağı, adamın esrik yüzüne, adeta şefkatle baktı. Fakat sağ elinde bilinçsizce yüksüğü sıkı sıkı tutuyordu; ona ancak sol elini verdi. Adam elini tutarak, kendisini karısının gözünde bir erkek ya da bir askerden ileri, bir aşıktansa çok, çok daha ileri bir şey yapan, rahiplere özgü o garip esrime içinde ayağa kalktı.

Buna karşın, kocasının eve dönüşü Daphne'yi yine hasta etmeye başladı. Sonra, kocasının aşkından sonra, azap içinde kendine katlanması gerekiyordu. Bu korkunç tapınma-şehvet coşkusuna dayanacak kadar güçlü, ya da temiz olmadığını biliyor ve bundan utanç duyuyordu. Sonrasında kendini zayıf ve huysuz hissetmesi, adeta ağlamak ve huysuz ve aksi olmak istemesi, birisinin onu kurtarmasını istemesi onun suçu değildi. Kocasına, Basil'e gidemezdi. Onun kendisine olan tapınma-şehvet esrimesinden sonra, ondan kaçınıyordu. Ne yazık ki, kocasının dediği gibi bir Tanrıça, şahane bir insan değildi. Kusuru, çağının ölümcül alçakgönüllülüğüydü. Yüreğini katılaştırıp ruhunu yakarak bu alçakgönüllülükten, bu kuşkudan temizleyemiyordu. Sonunda kadın-Tanrıçalığına inanamıyor ... ancak kendi dişi ölümlülüğüne inanıyordu.

Aşığınızla birlikteyken bile yalnız olmanın o vahşi gücü, *in excelsis* kadının vahşi gücü ... ne yazık ki, bunu koruyamıyordu. Bir süre için o yüksekliğe, o akkor, soyut, ay-vahşi kadınlığa yükselebiliyordu. Fakat ne yazık ki, beyaz, kadınsı güçleriyle, dişi esrarıyla yoğunlaşmış ve görkemli bir halde kalamıyordu. Gevşiyor, görkemini kaybediyor ve huysuzlaşıyordu. Huysuz ve hastaydı ve asla huzurlu olamıyordu. Bu durumda doğal olarak erkeği soğuk ve biraz buruk oluyor, kendisiyse sinirden kıvranıyor ve yemek yiyemiyordu.

Tabii Kont Dionys'i hayal etmeye, onu şiddetle özlemeye başladı. Kont'un gidecek olmasıysa onun için kesinlikle ölümcül bir düşünceydi. Bunu düşündükçe ... yakında İngiltere'den ayrılacağı... sonsuza dek karanlığa gömüleceği aklına geldikçe ... içindeki son kıvılcım da ölür gibi oluyordu. Ruhunun mahvolduğunu hissediyordu; kendisi de bir fahişe gibi yıpranmış ve ruhsuzdu. Bir fahişe Tanrıça. Kocası ise onun, bir şehvet gibi önünden asla kaybolmayan, avurtları çökük, beyaz, yoğunlaşmış rahibiydi.

"Yarın," dedi kadın ona, son cesaretini toplayarak ve yan gözle ona bakarak, "Voynich Hall'a gitmek istiyorum."

"Ne, Kont Psanek'i görmeye mi? A, iyi! Evet, çok iyi! Ben de gelirim. Onu görmeyi çok isterim. Sanırım yakında onu geri gönderirler."

Noel'den on beş gün önceydi; hava çok karanlıktı. Kocasının giysisi haki renkteydi. Kadın siyah kürkünü giymiş ve yüzüne siyah dantel bir tül

örtmüştü; esrarengiz görünüyordu. Ama tülü kaldırıp arkaya doladı, bu da yüzüne bir çerçeve oluşturdu. Böyle çok güzel görünüyordu; yüzü, kıyafetinin ve kürklerinin siyahlığı arasında, kış pembesi lekeli en beyaz Noel gülü kadar saftı. Ancak modern bir güzelin resmine fazlasıyla benziyordu: fazla günceldi. Bu etkili güzelliğinden dolayı Dionys'in ondan nefret edeceği aklından geçiyordu. Bunu görecek ve bundan nefret edecekti. Bu düşünce kadın için acı bir merhem gibiydi. Kendisine gelince, güzelliğini neredeyse tutkuyla seviyordu.

Kont ihtiyatla ilerleyerek, gözlerini Lady Daphne'nin güzel biçiminden yanındaki avurtları çökük, iyi yetişmiş binbaşıya çevirdi. Daphne koyu renkli kürkleri içinde öyle güzeldi ki; tülünün siyah danteli başına sıkıca oturan donuk sırma işlemeli şapkasının üzerinden arkaya atılmıştı *ve* yüzü karanlık bir yarığın içindeki bir kış çiçeği kadar saftı. Ancak, güzelliğiyle iki adamı askıda tuttuğunu ve bütün tutuklu subayları çılgınca alarma geçirdiğini bilmekten doğan durgun bir kendini beğenmişlikle gülümseyen yüzünde, Kont doyumsuzluğun ve yetersizliğin o burukluğunu okuyabiliyordu. Ve ona değil, binbaşının yanağındaki morumsu yara izine baktı.

“Kont Dionys, sizi görmesi için kocamı getirmek is-icdim. Onu takdim edebilir miyim size? Binbaşı Apsley ... Kont Dionys Psanek.”

İki adam oldukça soğuk bir biçimde el sıkıştılar.

“Bu yerde kapanıp kalmanızdan dolayı duygularınızı anlayabiliyorum,” dedi Basil yavaş, rahat tarzıyla. “Ben nefret ettim, sizi temin ederim, oradan, Doğu'dan.”

“Fakat sizin koşullarınız benimkinden çok daha kötüydü,” diye gülümsedi Kont.

“Eh, belki öyleydi. Fakat hapishane hapishanedir, cennetin ta kendisi bile olsa.”

“Lady Apsley benim cennetimin tek meleğiydi,” diye gülümsedi Kont.

“Korkarım çoğu melekler gibi ben de yetersiz kaldım,” dedi kadın.

O küçük gülümseme Kont'un esmer yüzünden hiç kaybolmadı. Kadının dediği gibi, alnı gerçekten dardı; siyah saçlar alnında alçaktan başlıyordu ve kaşları uzun siyah kirpikli, koyu renkli gözlerinin üzerinde kalın bir yay oluşturuyordu. Öyle ki, yüzünün üst kısmı kara yağız görünüyordu. Burnu küçük ve biraz saydamdı. Onda, küçük, enerjik yapısının bile katkıda bulunduğu hafif bir alaycılık vardı. Koyu mavi üniformasıyla yine özenli giyinmişti ki, bunun eskiliği bile, vücudundan gelip kumaşın içinden geçerek parlıyormuş gibi görünen o karanlık yaşam alevini engelleyemiyordu. Zayıf değildi ... Fakat yine de dar alınlı yüzünün cildinde garip, esmer bir saydamlık vardı.

“Daha ne olacaktınız?” diye güldü, koyu gözleriyle kadına anlamlı bir şekilde bakarak.

“Ah, tabii, bir koruyucu melek ... bir sinema kahramanı,” diye cevap verdi kadın, gözlerini kapayıp yüzünü yana çevirerek.

Bütün bu zaman zarfında beyaz yüzlü, uzun boylu binbaşı, küçük adamı sabit, yarı gülümser bir biçimde inceledi. Kont farkına varır gibi oldu. İngiliz’e döndü.

“Evinize sağ salim ve mutlu olarak dönmüş olmanızdan dolayı sizi kutlayabileceğim için memnunum, Binbaşı Apsley.”

“Teşekkürler. Umarım çok geçmeden ben de sizi aynı şekilde kutlayabilirim.”

“A, evet,” dedi Kont. “Çok geçmeden gemiyle geri gönderileceğim.”

“Ailenizden hiç haber aldınız mı?” diye araya girdi Daphne.

“Hiç haber yok,” diye cevap verdi Kont kısaca, birden ciddileşerek.

“Görünüşe göre Avusturya’da epeyce bir karmaşa ile karşılaşacaksınız,” dedi Basil.

“Evet, büyük bir olasılıkla. Bunu beklememiz gerekiyordu.”

“Doğrusu, bilmiyorum. Bazen her şey en iyi şekilde sonuçlanabiliyor. Benim için bunun hemen hemen doğru olduğunu hissediyorum,” dedi binbaşı.

“İşler yoluna girdi mi?” diye sordu Kont, nazik bir ses tonuyla.

“Evet. Yalnızca şahsım için, dernek İstiyorum ... bencilce bir ifadeyle. Ne de olsa, insanın yalnız kendisi için konuşabileceğini öğrendik. Ve yaşadığımız şeylerin dehşet verici olduğunu, fakat boşuna olmadığını hissediyorum. Geçilmesi gereken çetin bir sınav gibiydi.”

“Savaşı mı kastediyorsunuz?”

“Savaş ve onunla birlikte giden her şey.”

“Ya sınavdan geçtiğiniz zaman?” Kont yine o nazik ses tonuna bürünmüştü.

“Doğrusu, daha yüksek bir bilinç ve dolayısıyla yaşam düzeyine ulaşıyorsunuz. Ve böylece, tabii, daha yüksek bir sevgi düzeyine. Daha önce varlığına asla ihtimal vermediğiniz, şaşılacak kadar yüksek bir sevgi düze-yme.”

Kont, bakışlarını Basil’den, biraz sıkılgan bir tavırla duran Daphne’ye kaydırdı.

“O halde savaş gerçekten işe yaramış,” dedi.

“Aynen öyle!” diye bağırdı Basil. “Bambaşka bir adam oldum.”

“Ya Lady Apsley?”

“Ah ...” diyerek yüzünü karısına döndü ... “o da *tamamıyla* başka bir kadın oldu ... ve *çok* daha harika, daha olağanüstü.”

Kont gülümsedi ve hafifçe başını eğdi.

“Onu on yıl önce tanıdığımız zaman,” dedi, “daha harika olmasının olanaksız olduğunu söylerdik.”

“Ah, kesinlikle! Her zaman olanaksız görünür. Ve olanaksız olan şeyler hep olmaktadır. Gerçek şu ki, savaşın bize bir başka yaşam dairesi, daha geniş bir çember açtığını düşünüyorum.”

“Olabilir.” dedi Kont.

“Siz böyle hissetmiyor musunuz?” Binbaşı keskin, saf dikkatiyle öteki adamın esmer, dar alınlı yüzüne baktı. Kont gülümseyerek Daphne’ye kaydırdı bakışlarını.

“Ben hâlâ yalnızca bir esirim, binbaşı, bu yüzden çemberimin oldukça küçük olduğunu hissediyorum.” “Evet, tabii öyle hissedersiniz. Tabii. Eh, umarım daha uzun bir süre esir kalmazsınız. Kendi ülkenize dönmek için can atıyor olmalısınız.”

“Evet, özgür olmaktan sevinç duyacağım. Aynı zamanda,” diye gülümsedi, “hapishanemi ve meleklerin ziyaretlerini özleyeceğim.”

Daphne bile onun kendisiyle alay edip etmediğinden emin olamadı. Bu ziyaretin onun için tatsız olduğu belliydi. Onun Basil’den hoşlanmadığını görebiliyordu. Hatta daha da fazlası, küçük, yağız adamın, uzun boylu, çökük yanaklı, idealist kocasının varlığından nefret ettiğini hissedebiliyordu. Fakat Kont her şeyi gülümsemeler ve nazik sözlerle geçiştiriyordu.

Öte yandan Basil, Kont tarafından büyülenmiş gibiydi. Daphne’yi neredeyse unutarak, olanca dikkatiyle hep onu seyrediyordu. Daphne bunu biliyordu. Başka bir odaya taşınmış bir lamba gibi, kocasının bilincinden tamamen çıkmış olduğunu biliyordu. Ona göre, kocası orada, tamamen karanlıkta duruyor ve bütün dikkati öteki adamda toplanıyordu. Solgun, çökük yanaklı yüzünde eğlenceli ilgiyle dolu sabit bir gülümseme vardı.

“Fakat ziyaretler arasında çok sıkılmıyor musunuz?” dedi adam.

Kont yapmacık bir içtenlikle başını kaldırdı.

“Hayır, sıkılmıyorum,” dedi. “Olup bitenleri uzun uzun düşünebiliyorum.”

“Bence felaket orada başlıyor. İnsan oturup düşünüyor ve her şeyden kopuyor ve gerçekle temasını kaybediyor. Esir olmanın bendeki etkisi bu oldu.”

“Gerçekle temas mı ... nedir o?”

“Eh... herhangi bir kişiyle temas, aslında ... ya da herhangi bir şeyle.”

“Neden insanın teması olmalı ki?”

“Çünkü olmalı,” dedi Basil.

Kont yavaşça gülümsedi.

“Ama oturup kaderin, kendi ruhumun derinliklerinde kara sular gibi akışını izleyebilirim,” dedi. “Orada, kendi ruhumun karanlığında, bir şeyler olduğunu hissediyorum.” “Olabilir. Fakat ne olursa olsun, o tek bir şeydir, aslında. Kendi ruhunuzla bir başka varlığın, ya da birçok başka varlıkların ruhları arasındaki bir temastır. İnsana başka bir şey olamaz. Ben kendim için bu sonuca vardım. Yanılıyor

olabilirim. Fakat yaralandığım ve esir düştüğüm zaman bu sonuca vardım.”

Kont’un yüzü kararmış ve ciddileşmişti.

“Fakat bu temas başlı başına bir amaç mı?”

“Eh ...” dedi binbaşı... felsefeden diploma almıştı ... “bana öyle geliyor. Kaçınılmaz olarak, bir çeşit faaliyetle sonuçlanıyor. Fakat, yapıcı ya da yıkıcı olsun, her eylemin, faaliyetin nedeni ve kaynağı ve yaşam hızı, İnsanlar arasındaki dinamik temaslardaymış gibi geliyor bana. İnsanlar arasında belli bir dinamik temas oluşturun, savaş elde edersiniz. Bir başka tür dinamik temas olursa, hep birlikte bir kilise inşa ctmelerini sağlarsınız, Orta Çağ’da yaptıkları gibi.”

“Fakat savaş ya da kilise asıl amaç ve duygusal temas yalnızca araç değil miydi?” dedi kont.

“Sanmıyorum,” dedi binbaşı, garip, beyaz tutkusu yüzünde parlamaya başlayarak. Üçü küçük bir oyun odasında oturuyorlardı. Öteki adamlar nazik davranarak onları yalnız bırakmışlardı. Daphne’nin kendisine çok yakışan koyu renkli giysileri hâlâ üstündeydi. Fakat ne yazık ki, şimdi iki adam da onun varlığından habersizdi. Ona gösterilen ilgiye bakılırsa, çirkin, küçük, önemsiz biri de olabilirdi. Narin, pembe beyaz bir sera çiçeğine benzeyen egzotik, nadide yüzünde bir hoşnutsuzluk ifadesiyle, kasvetli küçük odanın penceresinin içindeki sedirde oturuyordu. Zaman zaman uzun, ağır bakışlarını bir erkekten diğerine kaydırıyordu: bakışları solgun, heyecanlı, beyaz beyaz parlayan yüzü masanın üstünden ileri doğru uzanan kocasından, karşıtlık olsun diye sandalyesinde geriye yaslanmış ve esmer yüzü karanlık, isteksiz, sabit bir bakışla yumulmuş gibi olan Kont’a kayıyordu. Kocası kendi beyaz kimliğinden başka hiçbir şeyin farkında değildi. Oysa Kont hâlâ çevrede olup biteni ve penceresinin içindeki sedirde oturan kadını az çok fark edebilecek kadar bilinçliydi. Yüzünün tamamı ve ileri dönük dikkati Basil’de toplanmıştı. Fakat gerisinde bir yerlerde Daphne’yi izliyordu. Kadın huzursuz, hoşnutsuz oturuyordu, erkekler bir söz patlamasıyla birbirlerine kenetlendikleri zaman kadınların hep oldukları gibi. Aynı zamanda, tartışmayı izliyordu. Tuhaftır ki, şu anda sempatisi Kont'tan yana olmakla birlikte, kocasının sözlerinin doğru olduğuna inanıyordu. Gerçek olan şey, temas, duygusal temastı; “amaç” denen şey ancak bir yan üründü. Savaşlar ve kiliseler bile, ona göre, ancak yan üründüler. Gerçek olan şey, savaşçıların ve kilise yapanların büyük, birleştirici bir duygu olarak hep birlikte sahip oldukları şeydi: birbirleri için hissettikleri şey ve özellikle kadınları için, tabii.

“Bununla birlikte, pek çok temas türü vardır,” dedi Dionys.

“Ama biliyor musunuz,” dedi binbaşı, “bana öyle geliyor ki, aslında yalnız bir yüce temas vardır, sevgi teması. Dikkat edin, sevgi sonsuz değişik şekillere girebilir. Kanımca gerçekten sevgi olduğu ve siz kendiniz, yaptığınız şeyi *onurlandırdığınız* sürece, sevginin hiçbir şekli yanlış değildir. Sevginin olağanüstü çeşitli şekilleri vardır! Ve bana öyle geliyor ki, hayatta var olan tek şey budur. Fakat şunu kabul ediyorum: sevginin *çeşitliliğini* inkâr ederseniz, sevgiyi tamamiyle inkâr etmiş olursunuz. Sevgiyi, kabul edilmiş bir dizi duyguyla kısıtlamaya çalışırsanız, sevginin

ruhunu yaralamış olursunuz. Sevginin çok biçimli *olması* gerekir, yoksa yalnızca zorbalık, yalnızca ölüm olur.”

“Fakat neden hepsine sevgi demeli?” dedi Kont.

“Çünkü bana öyle geliyor ki, bu sevgidir: insanları birbirine çeken büyük güç, temasın sonucu ne olursa olsun. Tabii nefret vardır, fakat nefret yalnızca sevginin geri tepmesidir.”

“Eski Mısır’ın sevgi üzerine mi kurulduğunu düşünüyorsunuz?” diye sordu Dionys.

“Ah, tabii! Ve belki de dünyanın gördüğü en çok biçimli, en kapsamlı sevgi. Şimdi çektiğimiz bütün ıstırabın nedeni şu: sevgi tarzımız dar, dışlayıcı ve dolayısıyla hiç de sevgi değil; daha çok ölüm ve zorbalık gibi.”

Kont yavaşça ve adeta hüzünle gülümseyerek başını vavaş yavaş iki yana salladı.

“Hayır,” dedi. “Hayır. Yararı yok. Sevgiden başka bir sözcük kullanmalısınız.”

“Hiç de aynı fikirde değilim,” dedi Basil. “Hangi sözcük o halde?” diye atıldı Daphne.

Kont ona baktı.

“İtaat, boyun eğme, sadakat, inanç, sorumluluk, güç,” dedi ağır ağır, istediği şeyi arıyor ve asla tam olarak bulamıyormuş gibi sözcükleri yavaş yavaş seçerek. Sakin, koyu gözleriyle kadının gözlerinin içine baktı. Tuhaftır, kadın onun sözlerinden hiç hoşlanmıyor, fakat kendisinden hoşlanıyordu. Öte yandan, kocasının söylediklerine tamamen inanıyordu; yine de fiziksel sempatisi ona karşıydı. “Katılıyor musun, Daphne?” diye sordu Basil.

“Hiç de değil,” diye yanıtladı, kocasına ağır bir bakışla bakarak.

“Ben de,” dedi Basil. “Bana öyle geliyor ki, eğer seviyorsan, İtaat ya da boyun eğme yoktur, sevginin ruhuna olan bağlılığın dışında. Eğer itaat, boyun eğme ve tüm diğerlerinin, sevginin ruhuna adanmış olması

gerektiğini kastediyorsanız, tamamen katılıyorum. Fakat eğer bir kişinin diğerine itaatini, boyun eğmesini ve bir insanın başkaları üzerinde güç sahibi olmasını kastediyorsanız ... aynı fikirde değilim ve asla olmayacağım. Bana öyle geliyor ki, işte tam orada yanıldık. il. Kaiser Wilhelm güç istiyordu...” “Hayır, hayır,” dedi Kont. “O bir şarlatandı. Gücün kutsallığı hakkında hiçbir fikri yoktu.”

“Kendisinin çok tehlikeli olduğunu kanıtladı.”

“A, evet. Fakat barış daha da tehlikeli olabilir.” “Söyleyin bana, o halde. Siz, bir aristokrat olarak, doğuştan serf olan ya da aristokrat olmayan birkaç yüz başka insan üzerinde feodal güce sahip olmanız gerektiğine inanıyor musunuz?”

“Aileden gelme bir aristokrat olarak değil, fakat yaratılıştan aristokrat bir *erkek* olarak,” dedi Kont, “başka insanların hayatlarını elimde tutmak ve konuyu şekillendirmek benim kutsal görevimdir. Fakat insanlar hayatlarını isteyerek benim ellerime bırakıncaya kadar asla kaderimi gerçekleştiremem.”

“Bunu yapmalarını beklemiyorsunuz, değil mi?” diye gülümsedi Basil.

“Şu anda, hayır.”

“Ya da herhangi bir anda!” Binbaşı alaycı bir tavır takınmıştı.

“Belli bir anda, gerçekten yaşayan insanlar gelip hayatlarını aralarındaki daha üstün insanların ellerine bırakmak için yalvaracaklar, daha üstün olanların gücün kutsal sorumluluğunu almaları için yalvaracaklardır.”

“Öyle mi düşünüyorsunuz? Belki de insanların nihayet *sevecekleri* liderleri seçmeye başlayacaklarını kastediyorsunuz,” dedi Basil. “Öyle yapmalarını isterdim.”

“Hayır, nihayet kendilerini onlardan üstün olan insanlara teslim edeceklerini: vasal olmayı seçeceklerini kastediyorum.”

“Vasal!” diye bağırdı Basil, gülümseyerek. “Hâlâ feodal çağlardasınız, Kont.”

“Vasal. Aileden gelme bir aristokrata ... bir Hohen-zollern ya da Hapsburg veya Psanek’e değil,” diye gülümsedi Kont. “Fakat doğuştan ruhu yalın olan, yalnız olmayı seçmeyi ve hükmetmeyi bilen erkeğe. Nihayet halk yığınları bu tür erkeklere gelip diyeceklerdir ki: ‘Bizden üstünsünüz. Efendimiz olun. Yaşamımızı ve ölümümüzü ellerinize alın ve yazgımızı iradenize göre belirleyin. Çünkü yüzünüzde bir ışık ve ağzınızda bir ateş görü-yoruz.”‘

Binbaşı, gerçekten ilgisini çeken ve onu eğlendiren bu sözler üzerine, kılı kıpırdamayan Kont’u seyrederek uzun uzun gülümsedi.

“Doğrusu, modern halk yığınlarının böyle davranacağını düşünüyorsanız, son derece saf olmalısınız, Kont. Sizi temin ederim, bunu asla yapmayacaklardır.”

“Yapsalardı,” dedi Kont, “buna yeni bir sevgi saltanatı mı derdiniz, yoksa başka bir şey mi?”

“Eh, tabii, bir sevgi öğesi içerirdi. Liderlerine karşı olan duygularında bir sevgi öğesi olması gerekirdi.”

“Öyle mi düşünüyorsunuz? Sevginin farklılıkta eşitlik sağladığını sanıyordum. Sevginin her İnsana diğer insanların hareketlerini yargılama hakkı verdiğini sanıyordum ... 'Bu bir sevgi hareketi değildi, dolayısıyla yanlıştı.’ Demokrasi ve sevgi, her insana bu hakkı vermiyor mu?”
“Elbette,” dedi Basil.

“Ah, ancak benim seçilmiş aristokratım onu seçenlere derdi ki: ‘Eğer beni seçerseniz, beni yargılama hakkından sonsuza dek vazgeçersiniz. Eğer gerçekten beni izlemeyi seçtiyseniz, artık beni eleştirme hakkınızı reddetmiş oluyorsunuz. Beni onaylamak ya da onaylamamak artık elinizde değil. Kutsal seçme hareketini yerine getirdiniz. Bundan böyle ancak İtaat edebilirsiniz.”’

“Yine de eleştirmekten kendilerini alamazlardı,” diye atıldı Daphne.

Kont yavaşça ona baktı ve Daphne hayatında ilk defa söylediklerinden kuşkuya düştü.

“Judas’ın günü,” dedi Kont, “sevgi günüyle sona erer.” Basil bir tür transtan uyandı.

“Tabii bence, Kont,” dedi, “bu son derece eğlendirici bir fikir. Pat diye Karanlık Çağlar’a bir geri dönüş.”

“Öyle değil,” dedi Kont. “İnsanlar ... insan yığınları ... daha önce asla kutsal seçme hareketini yerine getirmek için özgür değildiler. Bugün ... yakında ... özgür olabilirler.” “A, bilmiyorum. Birçok kabile kendi krallarını ve reislerini seçer.”

“İnsanlar daha önce asla seçmek için ve ne yaptıklarını bilmek için tam olarak özgür olmadılar.”

“Yani yalnızca kendi iradeleriyle sırtlarına yeni sahipler ve efendiler bindirmek için mi kendilerini özgür kıldılar demek istiyorsunuz?”

“Evet, öyle.”

“Kısacası, yaşam sadece bir kısır döngü mü?”

“Hiç de değil. Giderek genişleyen bir döngü, dediğiniz gibi. Hep daha harikulade.”

“Doğrusu, bütün bunlar son derece ilginç ve eğlendirici, öyle düşünmüyor musun, Daphne? Sırası gelmişken, Kont, kadınlar nerede olacak? Kocalarını eleştirmelerine izin verilecek mi?”

“Yalnız evlilikten önce,” diye gülümsedi Kont. “Sonra değil.”

“Mükemmel!” dedi Basil. “Tasarınızın bu kısmına varım, Kont. Umarım dinliyorsundur, Daphne.”

“A, evet. Fakat yalnız *seninle* evlendim. Bütün diğer erkekleri eleştirmeye hakkım var,” dedi kadın, boğuk, öfkeli bir sesle.

“Kesinlikle. Aferin sana! Böylece Kont kurtulamayacak. Peki şimdi, Kont’un gelecek için bu aristokratça tasarısı hakkında ne düşünüyorsun, Daphne? Onaylıyor musun?”

“Hayır. Fakat küçük adamlar her zaman güç istemişlerdir,” dedi kadın zalimce.

“A, büyük adamlar da, ona bakılırsa,” dedi Basil, uzlaştırmaya çalışarak.

“Küçük adamların daima buyurgan oldukları daha önce de söylenmişti bana,” diye gülümsedi Kont. “Korkarım Lady Daphne’yi gücendirdim.”

“Hayır. Pek değil,” dedi kadın. “Hoşuma gidiyor, aslında. Fakat herhangi bir zorbalık imasından hiç hoşlanmam.”

“Doğrusu, ben de,” dedi Kont.

“Kont zorbalığı kastetmedi, Daphne,” dedi Basil. “Haydi ama, sorumlu güç ile zorbalık arasında gerçekten kabul edilebilir bir ayrım vardır.”

“Erkekler bu konuda baş başa verdiği zaman,” dedi. Daphne.

Bir şey kaybetmekten korkar gibi kibirli ve öfkeliydi. Kont ona muzırca gülümsedi.

“Gücendiniz mi, Lady Daphne? Ama neden? Benim tehlikeli ve yaygın otoritemin herhangi bir zerresine karşı güvencedesiniz.”

Basil kahkahalarla gülmeye başladı.

“Sizin güçten ve eleştirilmemekten söz etmeniz *gerçekten*, biraz komik,” dedi. “Fakat sizi yine dinlemek isterdim: yine dinlemek isterim.”

Eve dönerlerken karısına,

“Biliyor musun, o küçük adamı sevdim. Küçük, garip, kavgacı bir tip. Ve insanı düşündürüyor,” dedi binbaşı.

Lady Daphne bu sözlerin kuzey rüzgârıyla, sıfırın altında dört dereceye kadar dondu; artık ağzından tek bir söz bile çıkamazdı.

Tuhaftır, şimdi Kont tarafından cezbedilen kişi Basil, onu itici bulansa Daphne'ydi. Kocasına o kadar bağlı olduğu için değil. Hiç değil. Erkeklerin tümüne karşı biraz küskündü. Fakat günahkâr üçgen üzerine kurulmuş bu hayatta sık sık olduğu gibi, Basil, Kont'a karşı coşkusunu ancak karısının yanındayken hissedebiliyordu. İki erkek yalnız oldukları zaman, beceriksiz oluyor, direniyor ve birbirlerine birkaç sözcük bile söyleyemiyorlardı. Oysa, Daphne karşıt akımların devresini tamamlamak üzere oradayken, her şey son hızla ilerliyordu.

Ancak Lady Daphne'yi fazla teselli etmiyordu bu. Birbirine felsefi saçmalıklar atışan iki erkek arasında sadece pasif bir aracı olarak oturmak; hayır, bu yeterince iyi değildi! Kont'tan neredeyse nefret ediyordu: tarih öncesi kölelerin soyundan gelen dar alınlı küçük adam. Fakat beyaz yüzlü, ruhsal olarak heyecanlı kocasına karşı olan garezi sirke kadar keskindi. Hayal kırıklığı: ikisinin arasında hayal kırıklığına uğruyordu.

Ya sonra? Doğrusu, bundan sonra olanlar kesinlikle Basil'in suçuydu. Kış geçiyordu: savaşın gerçekten sona erdiği, Almanya'nın bitmiş olduğu kesindi. Hohenzol-lernler zavallı bir maytap gibi sönüvermişlerdi, Hapsburg-lar karanlıklarda kendilerini göstermeye çalışıyorlardı ve

Romanovlar ses çıkaramadan silinmişlerdi. İmparatorluk hanedanlarının sonu gelmişti. Bundan böyle demokratik barış olacaktı.

Tabii şimdi Kont da, artık pazarı olmayan iade bir mal gibi geri gönderilecekti. İleride bir dünya barışı vardı. Bir iki hafta sonra Voynich Hall boş kalacaktı.

Ancak Basil işleri basit akışına bırakamıyordu. Kont onu son derece ilgilendirmişti. Gitmeden önce onu ağırlamak istiyordu. Ve o anda Binbaşı Apsley makul sınırlar içindeki her şeyi elde edebilirdi. Böylece zavallı küçük Kont'un Avusturya'ya gönderilmeden önce iki hafta Tho-resway'de kalması için izin çıkarttı. Savaştan beri ruhu katran kadar siyah olan Earl Beveridge, bu küçük yabancı düşmanın evine girmesine asla izin vermezdi, ama son iki yıl boyunca köpekçe edepsizliklerini halkın yüzüne uluyan

sözde yurtseverlerin aşağılayıcı görünümleri onda nefret uyandırmıştı. Bu köpekler hemen hemen iki yıldır basını ve İngiliz halkını askıda tutmuşlardı. Tek amaçları, İngiltere'de onurlu ve soylu ne kaldıysa, hepsini aşağılamak ve küçük düşürmekti. Neredeyse kâbusların en kötüsü buydu; bütün soylu insanların ruhlarını boğmaya kararlı bir sürü toplum pisliğinin başa geçmesi.

Dolayısıyla, başına ne gelirse gelsin, bu pis ayak takımının içine batmaya asla niyeti olmayan Earl, topuklarını yere sımsıkı basıp kendi ayakları üzerinde duruyordu. Basil ona, her şey bitmeden önce Kont'un Thoresway'de doğru dürüst, huzur içinde iki hafta geçirmesine izin verip vermeyeceğini sorduğu zaman, Lord Beveridge, dedikodu olsun ya da olmasın, yavaş yavaş razı oldu. Hatta böyle bir adım atması aslında dedikoduya meydan okumak içindi. Çünkü ölen oğullarını düşünmek ona acı veriyordu; İngiltere'nin kokuşmuş köpeklerin pençesine düşmüş olduğunu düşünmek daha da acıydı.

Lord Beveridge Kont'u kabul etmek üzere Thores-way'deydi. Kont, Basil'in yanında oraya geldi. İngiliz Earl, iri, yakışıklı bir adamdı; biraz ağır yapılıydı; esmer, karanlık bir yüzü vardı. Kibir o kadar gülünç bir hale getirilmiş olmasaydı bu yüz kibirli olurdu. Tutkulu bir adamdı ve tutkulu bir adamın duyarlılığına, cömertliğine ve içgüdüsel buyurganlığına sahipti. Fakat on«n karanlık, tutkulu yaradılışı ve şiddetli duygusallığı elli beş yılın ince baskısına, kınamasına, inkârına maruz kalmış, neredeyse kendisinin hatalı olduğuna inanır hale gelmişti. İnsanlığa karşı sevgiyle dolu olan küçük, narin karısından herkes övgüyle söz ederdi. Kendisineyse bencil, şehvetli, zalim gibi damgalar vurulmuştu. Böylece artık hep bir kenara, gölgeye çekiliyor, demokratik telaşın soluk, gürültücü kalabalığı tarafından silinmeye razı olmuş gibiydi. Verdiği izlenim buydu, yarı mahcup, yarı mağrur, karanlık arka planda kısmen gizlenmiş, geride duran bir adam.

Basil Kont'la birlikte içeriye girdiği zaman, biraz savunmadaydı.

"Ah ... nasılsınız, Kont Psanek?" dedi, geniş adımlarla ilerleyip elini uzatarak. Daphne'nin babası olduğu için, Kont bu suskun İngiliz'e karşı belli bir şefkat duydu.

"Evinize kabul etmekle beni çok onurlandırdınız, lordum," dedi.

Earl konuşmadan, yavaşça ona baktı; sözcüğün her anlamıyla, ona tepeden bakıyor gibiydi.

“Biz hâlâ insanız, Kont. Tamamen hayvan değiliz.”

“Benim yurttaşlarımın hemen hemen hayvan olduklarını mı söylemek istiyorsunuz, Lord Beveridge?” diye gülümsedi Kont, biçimli burnunu kıvırarak.

Earl, cevap vermekte yine yavaş davrandı.

“Benim görgümü küçümsüyorsunuz, Kont Psanek.”

“Ama belki de amacınız hakkındaki değerlendirmem doğrudur, Lord Beveridge,” diye gülümsedi Kont, burnunda aynı pervasız küçümseme ifadesiyle.

Lord Beveridge, bütün doğal öfkesi rencide edilmiş bir halde, kıpkırmızı oldu.

“Kont Psanek amacımı bana açıkladığı için memnunum,” dedi.

“Bunu yapmakla sizi kırıyorsam, bin defa özür dilerim, lordum,” diye cevap verdi Kont.

Earl karardı ve kendini bir aptal gibi hissetti. Kont’a arkasını döndü. Ve sonra tekrar dönerek, puro kutusunu takdim etti.

“İçer misiniz?” dedi. Sesinin tonunda nezaket vardı.

“Teşekkür ederim,” dedi Kont, bir puro alarak.

“Şunu söyleyebilirim ki, her insanın hayvani bir tarafı vardır. Korkarım ki asıl amacımı söylemek yerine, çok rastlanan ezbere konuşma alışkanlığına düşmüşüm. Oturmaz mısınız?”

“Gerçekten bir hayvan olmadığımı ancak esirken öğrendim. Hayır, ben kendimim. Bir hayvan değilim,” dedi Kont, otururken.

Earl merakla ona baktı.

“Eh,” dedi, gülümseyerek, “sanırım en iyisi bu konuda bir karara varmak.”

“Bayağılıktan kaçınmanın yolu budur.”

Earl bir suçlamanın sancısını hissetti. Akik rengi, sert bakışlı gözleriyle kara kaşlı küçük Kont’u seyretti.

“Galiba haklısınız,” dedi.

Ancak yüzünü yana çevirdi.

Yemekte beş kişiydiler ... Lady Beveridge ev sahibesi olarak oradaydı.

“Ah, Kont Dionys,” dedi içini çekerek, “savaşın gerçekten sona erdiğini hissediyor musunuz?”

“A, evet,” diye cevap verdi Kont hızla. “Savaş sona erdi. Ordular eve dönecek. Top sesleri artık duyulmayacak. Bu biçimde bir daha asla.”

“Ah, umarım,” diye içini çekti Lady.

“Eminim.”

“Bir daha savaş çıkmayacağını mı düşünüyorsunuz?” dedi Daphne.

Nedense çok güzel görünmeye çaba harcamıştı; omuzları açık, gümüşlü, siyahlı ve pembe kadifeli en yeni elbisesini giymiş ve saçlarını modaya uygun olarak yaptır-ınıştı. Eski püskü üniforması içindeki Kont ona döndü. Kadın sinirli, telaşlıydı. Gümüş omuzlu ince, beyaz kolu Kont’a yakındı. Teni bir sera çiçeği gibi beyazdı. Dudakları hızla hareket ediyordu.

“Böyle bir savaş bir daha asla olmayacak,” dedi Kont.

“Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?” diye cevap verdi Daphne, gözlerinin içine bakarak.

“Savaş makinesi bizim kontrolümüzden çıktı. Parça-lanıncaya kadar onu bir daha asla çalıştırmayacağız. Korkacağız.”

“Herkes mi korkacak?” dedi Daphne, önüne bakarak ve çenesini geriye iterek.

“Öyle sanıyorum.”

“Öyle olacağını umalım,” dedi Lady Beveridge.

“Savaşın sona erme biçimi hakkında ne hissettiğinizi sorabilir miyim, Kont?” dedi Basil. *“Sizin* için sona erme biçimi, demek istiyorum.”

“Almanya ve Avusturya’nın savaşı kaybetmelerini mi kastediyorsunuz? Bu mutlaka olacaktı. Hepimiz savaşı kaybettik. Bütün Avrupa.”

“Buna katılıyorum,” dedi Lord Beveridge.

“Savaşı hepimiz mi kaybettik?” dedi Daphne, dönüp ona bakarak.

Kont’un esmer, dar alınlı yüzünde acı vardı. Bu duyarlı kadının yanında bulunduğu için acı çekiyordu. Onun teninde, başını döndüren bir sera narinliği vardı. Omuzları geniş, biraz zayıftı, fakat teni beyaz ve öylesine duyarlı, serada yetişmiş gibi öylesine narindi ki. Adamı beyaz, egzotik bir çiçeğin parfümü gibi etkiliyordu. Ve kalbini ona doğru gönderiyor gibiydi. Göğsünü onun göğsüne bastırmak istiyordu sanki. Onu içten içe seviyor ve ona sevgi gönderiyordu. Bu ise Kont’u mutsuz ediyordu; sakin olmak ve ev sahiplerinin önünde şerefini korumak istiyordu.

Kadının gözlerinin içine baktı; kendi gözleri bilinç ve acıyla kararmıştı. Daphne, sessizliği ve kısa sözleriyle hepsini büyülemiş gibiydi. Masada belli bir sessizlik yaratmıştı sanki; bu ortamda sessizce egemenlik kuruyor, tabağına doğru eğiliyor ve herkese sessizce egemen oluyordu.

“Hepimizin savaşı kaybettiğini düşünmekte haksız mıyım?” diye karşılık verdi Kont, onun sorusuna yanıt olarak. “Bu bir intihar savaşıydı. Hiç kimse kazanamazdı. Hepimiz için İntihardı.”

“Ah, bilmiyorum,” diye cevap verdi kadın. “Ya Amerika ve Japonya?”

“Onlar sayılmaz. Onlar yalnızca *bizim* intihar etmemize yardımcı oldular. Esaslı bir biçimde girmediler.”

Yüzünde öyle acı dolu bir ifade, sesinde öyle acı dolu bir anlam vardı ki, diğer üçü kulaklarını kapatıp dinlemekten vazgeçtiler. Yalnız Daphne onu konuşturuyordu. Ondan ruhunu söken, kâhinlerin, kurban edilen hayvanın titreyen bağırsaklarında geleceği okuduğu gibi onda geleceği okumaya çalışan Daphne’ydi. Doğruca yüzüne bakıyor, ruhunu araştırıyordu.

“Avrupa’nın İntihar ettiğini mi düşünüyorsunuz?” dedi.

“Manevi olarak.”

“Yalnız manevi olarak mı?” diye geldi kadının yavaş, bronz gibi, öylesine ölümcül sözleri.

“Bu yeterli,” diye gülümsedi Kont.

“Kesinlikle,” dedi Daphne, göz kapaklarını ağır ağır indirerek. Sonra yüzünü öteye çevirdi. Fakat Kont kalbinin sıkıştığını hissetti. Daphne şimdi ne yapıyordu? Ne düşünüyordu? Onu tereddüt ve anlaşılmaz bir korkuyla dolduruyordu.

“En azından,” dedi Basil, “o cehennemi toplar artık sessız.”

“Sonsuza dek,” dedi Dionys.

“Size İnanabilmeyi isterdim, Kont,” dedi binbaşı.

Sohbet daha genel ... ya da daha kişisel olmaya başladı. Lady Beveridge Dionys’e karısını ve ailesini sordu. Kont, 1916’da, evleri yandığında, Macaristan’a gitmiş oldukları dışında hiçbir şey bilmiyordu. Karısı, Prens Bogorik'le birlikte Bulgaristan’a bile gitmiş olabilirdi. Bilmiyordu.

“Fakat çocuklarınız, Kont!” diye bağırdı Lady Beveridge.

“Bilmiyorum. Anneanneleriyle birlikte Macaristan’da olmalılar. Geri döndüğümde gideceğim.”

“Fakat hiç *yazmadınız* mı? Hiç soruşturmadınız mı?” “Yazamazdım. Yakında öğreneceğim ... her şeyi.” “Oğlunuz yok mu?”

“Hayır. iki kızım var.”

“Zavallılar!”

“Evet.”

“Doğrusu, armanızda bir uğur böceği olması garip değil mi?” diye sordu Basil, sohbeti neşelendirmek için.

“Neden garip? Charlemagne'ın arıları vardı. Bu ise bir Marien-kafer ... bir Meryem-böceği. Lady’mizin böceği. Bence hanedan armalarına yakışır bir böcek, binbaşı,” diye gülümsedi Kont.

“Onunla gurur mu duyuyorsunuz?” dedi Daphne, ansızın dönüp, ağır, gebe bakışıyla ona bakarak.

“Duyuyorum, biliyor musunuz? Öyle uzun bir soyu var ki benekli böceğimizin. Psanek'lerden çok daha uzun. Biliyor musunuz, çok esrarengiz bir simge olan, Mısır’ın ‘scarabeus'unun[3] soyundan geldiğini sanıyorum. Böylece kendimi firavunlarla bağdaştırıyorum: sadece uğur böceğim sayesinde.”

“Uğur böceğinizin, çağlar öncesinden sürünerek geldiğini hissediyorsunuz,” dedi kadın.

Kont güldü: “Tasavvur edin!”

“‘Scarabeus’ *gerçekten* merak uyandıran bir böcektir,” dedi Basil.

1

Acılı anne.

2

Çuha çiçeği.

3

Eski Mısırlılar tarafından kutsal kabul edilen bir böcek. Bok böceği.

“‘Fabre’ı bilir misiniz?” diye araya girdi Lord Beve-ridge. “Kupkuru bir tarlada, önünde gübreden küçük bir top yuvarlayan böceğin, herhalde Mısırlılara, dünyayı döndürmeye başlayan “İlk Prensip”i hatırlatmış olacağını öne sürüyor. Ve böylece 'scarabeus’ yaratıcı prensibin simgesi olmuş ... ya da buna benzer bir şey.”

“Dünyanın kuru gübreden küçük bir top olması iyi,” dedi Basil.

“Bir uğur böceğinin pençeleri arasında,” diye ekledi Daphne.

“İnsanın kökenine dönmesi işte budur,” dedi Lady Beveridge.

“Belki de topu ilk döndürmeye başlayan şeyin, çürüme prensibi olduğunu kastetmişlerdir,” dedi Kont.

“Önce topun *orada* olması gerekir,” dedi Basil.

“Elbette. Ancak yuvarlanmaya başlamamıştı. Sonra çürüme prensibi onu başlattı.” Kont, bu bir şakaymış gibi gülümsedi.

“Ben bir Mısır tarihi uzmanı değilim,” dedi Lady Be-veridge, “onun için hüküm veremem.”

Earl ve Kontes Beveridge ertesi gün gittiler. Kont Dionys evde iki gençle beraber kaldı. Elizabeth dönemine ait güzel bir malikâneydi bu; çok büyük değildi, fakat loş lambri iç kısımdan dışarıya doğru bakınca ışıldayan küçük camlardan oluşan pencereleri bulunan sihirli odaları vardı. İç kısımlar sevimliydi, tavana kadar lambriyle kaplanmıştı ve tavanda altın süslemeler vardı. Ve sonra, küçük camları sizinle dışarıdaki dünya arasına büyü gibi giren pencerenin kocaman kare kavisi, renklerin üzerinde taç gibi duran renkli camdan tepeliği, açık yeşil kumaşla kaplı geniş pencere koltuğu. Dionys küçük bir hayalet gibi evin içinde dolaşıyordu; öndeki küçüklü büyüklü, ışıldayan oturma odaları ve salonlar dizisinden, her iki ucunda geniş merdiven başlıkları olan uzun, geniş koridor boyunca ve dar merdivenlerden yukarıdaki yatak odalarına ve oradan da dama gidiyordu.

İlkbaharın başlarıydı ve garip oturma yerleri ve meyilleri bulunan, başlı başına küçük, soluk bir dünya olan kurşun kaplı, soluk-gri damda oturmayı çok seviyordu. Sonra aşağıya, bahçenin ve meyilli çimenliğin ötesine, et-r.ıfı ağaçlarla çevrili gölcüklere ve daha ilerideki bölgenin karaağaçlarına, saban izlerine ve çitlerine bakmayı da. Evin mİ tarafında, kuru ot yığınları, büyük damlı ambarları ve koyu kırmızı sığırlarıyla çiftlik vardı. Sağda, parkın öbür *ı* arafında, ağaçlar arasında bir köy ve gri bir kilise kulesinin parıltısı görülüyordu.

Yalnız kalıp, kendi kaderiyle ağırlaşan ruhunu hissetmek hoşuna gidiyordu. Saatlerce oturur, kırda devler gibi, savaşçılar gibi sıra halinde duran karaağaçları seyrederdi. Earl, bu karaağaçları İngiltere’ye Romalıların getirdiğini söylemişti. Ve onlarda hâlâ Romalıların ruhunu görür gibi oluyordu. Orada, damın yalnızlığında, bahar güneşinde tek başına otururken, çitlerden ve karaağaçlardan oluşan bu İngiltere’nin cazibesini ve yavaş atlarla kahverengi saban izlerini geçerek yavaş yavaş toprağı süren işçileri, köyün damlarıyla kilisenin siyah bir porsuk ağacının yanında yükselen çan kulesini ve ileride dama halindeki tarlaları görüyordu.

Ve etrafındaki eski mâlikanenin büyüsünü, gri taş duvarları ve porsuk ağacından çitleriyle, geniş, geniş porsuk ağacı çitleriyle bahçesini ve İngiliz baharının yoğun sessizliğinde duraklayarak parıldayan ve çığlık atan bir tavus kuşunu. Bu mevsimde kırlangıç otları çitlerin altında sarı sarı açar ve menekşeler gizlenir; bahçenin geniş yollarının kenarında çuha çiçekleri ve çiğdemler kadifeyle alev rengi çeşitlemesi yaparlar ve sarı duvar çiçekleri duvarın çatlakları arasından olağanüstü bir zaferle, dağınık bir halde sallanarak çıkar. Yakınlarda bir yerde bir ağıl vardı ve büyümekte olan kuzuların tiz melemelerini ve koyunların daha kalın, hoşnut seslerini duyabiliyordu.

Burası Daphne’nin eviydi; doğduğu yerdi. Daphne bu yeri içini sızlatan bir duyarlılıkla seviyordu. Fakat şimdi, ölen erkek kardeşlerini unutmak zordu. Tıpış tıpış peşinden gelen iki yaşlı köpekle güneşte dolaşıyordu. Herkesle konuşuyordu ... bahçıvanla, seyisle, ahıra bakan adamla, çiftlik işçileriyle. Hayatının büyük bir kısmını dolduruyordu bu ... başıboş dolaşarak, çalışan kişilerle konuşmak.

Ona karşı saygılıydılar, tabii ... fakat ondan hiç korkmuyorlardı.. Fakir olduğunu, bir araba ya da herhangi bir şey alacak parası olmadığını biliyorlardı. Bu yüzden onunla serbestçe konuşuyorlardı: belki biraz fazla serbestçe. Yine de Daphne işi oluruna bırakıyordu. Kendisine bağımlı olanların konuşmalarını ... her şey hakkında konuşmalarını dinlemek Thoresway'deki tek tutkusuydu. Aradaki uçurumu aşan bu garip samimiyet duygusu onu büyülüyordu. Hayatları onu büyülüyordu: neler düşündükleri, neler hissettikleri. Bunlar, onların hissettiği şeyler. Bu onu büyü-lüyordu. Sevmiş olabileceği bir av bekçisi vardı ... küstah, sağlıklı yüzlü, gülen, sokulgan bir adam; eğer bu adam kendi soyunun ve Daphne'nin kültürüyle bilincinin yarattığı uçurumun ötesinde soyutlanmış olmasaydı, onu sevmiş olabilirdi. Bilinci kendisiyle aşağı sınıflar, bilinçsiz sınıflar arasında bir uçurum yaratıyor gibiydi. Bunu kaderi olarak kabul ediyordu. Kendisi ya da kocası kadar üstün bilinçli ve mükemmel olmayan bir varlıkla asla gerçek bir ilişki kuramıyordu. Babasında aşağı sınıfların bilinçsiz sıcakkanlılığından bir miktar vardı. Fakat o lanetlenmiş bir adam gibiydi. Bir de Kont vardı, tabii. Kontta sıcak ve görünmez bir şeyler vardı, kendi kanının soğuk, beyaz ateşini ısıtabilecek karanlık bir yaşam alevi. Ancak...

Birbirlerinden kaçıyorlardı. Üçü de birbirinden kaçıyordu. Basil de tek başına gidiyordu. Ya da şiire dalıyordu. Bazen Kont'la bilardo oynuyorlardı. Arada bir, üçü birlikte parkta yürüyorlardı. Basil ve Daphne sık sık kasabaya, postaya gidiyorlardı. Fakat gerçekte birbirlerinden kaçıyorlardı, üçü de. Günler geçip gidiyordu.

Geceleri kitaplar, bir piyano ve solmuş gül renkli kumaştan rahat, eski püskü mobilyalar bulunan, batı tarafındaki küçük odada birlikte oturuyorlardı; eski püskü bir odaydı bu. Bazen Basil yüksek sesle okuyordu, bazen de Kont piyano çalıyordu. Ve konuşuyorlardı. Ve Daphne ilmik ilmik, büyük, nakışlı bir yatak örtüsüne devam ediyordu; yeterince uzun yaşarsa bunu bitirebilirdi. Fakat her zaman erken yatıyorlardı. Hemen her zaman birbirlerinden kaçıyorlardı.

Dionys'in yatak odası doğu bölmesinde, diğerlerinin odalarından uzaktaydı. Tek başına olduğu zaman, çocukluğunun eski şarkılarını söyleme, daha doğrusu kendi kendine mırıldanma âdeti vardı. Ancak kesinlikle yalnız olduğunu hissettiği zamanlarda: diğer insanlar içinden silinip bütün dünya

karanlığın içinde erir gibi olduğunda, kendi küçük gecesinin ortasında, sonsuza dek soyutlanmış olan kendisinden, kendi ruhundan başka canlı hiçbir şey olmadığı anlarda. O zaman, yarı bilinçsizce, küçük, yüksek perdeli, kısık bir sesle, bir tür yüksek düş sesiyle, çocukluk lehçesinin şarkılarını mırıldanırdı. Garip bir sesti bu: kendi kanında yalnız olan bir adamın sesi, adeta idam edilecek olan bir adamın sesiydi.

Daphne bir gece bir kitap bulmak için koridor feneriyle yine aşağıya inerken bu sesi duydu. İyi uyuyamazdı ve geceleri onun için bir işkenceydi. O da, bir sinir hastası gibi, kendi sıkıntılı öz bilincinin içine çakılmıştı. Ancak çok keskin bir kulağı vardı. Kendi kendine şarkı söyleyen Kont'un küçük, yarasavari sesini duyunca irkildi. Bir oda kadar geniş, soluk eflatun renkli bir halıyla kaplanmış olan, duvarın yanında aralıklı yerleştirilmiş ağır, koyu renkli mobilyalar, meşe bir koltuk ve solmuş, kırmızımsı bir Şark kilimi bulunan geniş koridorun ortasında durdu. Geceleri koridorun ucunda duran büyük fener elindeydi. Kont'un aralıklı gelen yoğun sesi, bir büyü gibi, ona her şeyi unutturdu. Tek bir sözünü bile anlayamıyordu, tabii. Hatta sesi bile anlayamıyordu. Uzun süre dinledikten sonra, aşağıya indi. Geri döndüğünde Kont'un sesi duyulmuyordu ve kapısının altındaki ışık yok olmuştu.

Sonraları, onun sesini dinlemek adeta bir saplantı haline geldi. Saatin on olmasını ve odasına çekilmeyi sıkıntılı bir sabırsızlıkla bekliyordu. Hizmetçinin gitmesini ve kocasının gelip iyi geceler dilemesini daha da büyük bir sıkıntıyla bekliyordu. Basil'in odası koridorun karşısındaydı. Sonra da öfkeli bir sabırsızlıkla evdeki seslerin dinmesini bekliyordu. Ardından kapısını açıp dinliyordu.

Ve uzaktan, sanki çok, çok uzaklardan, görünmezin içinden, bir vantriloğun sesi ya da bir yarasanın esrarengiz cıvıldaması gibi, Kont'un yatmadan önce kendi kendine söylediği şarkının zayıf, neredeyse duyulmaz sesi geliyordu. Kendisinden başka kimse duymuyordu bunu. Ancak o, dikkatini toplayarak, doğaüstü bir biçimde duyuyordu sanki. Kapının yanında alçak bir koltuğu vardı ve orada, kocaman, eski, siyah ipek bir şala sarınarak oturup dinliyordu. İlk başta duyamıyordu. Aslında, sesi duyabiliyordu. Fakat yalnızca bir sesti bu. Sonradan yavaş yavaş akışını izlemeye başlıyordu. Dünyanın dışına kadar izlediği bir akış gibiydi bu: dünyanın dışına kadar.

Ve yavaş yavaş, derece derece, şarkının ince akışını izleyerek uzaklara, çok uzaklara giderken, huzura kavuşuyor, unutuşa kavuşuyordu. Dünyanın ötesine geçebiliyordu, ötede, ruhunun bir kuş gibi kanatları üzerinde dengelendiği ve mükemmelliğe eriştiği yere.

Ruhunun üst katmanlarında oluyordu bunlar. Ancak altlarda, gerçekten gitmek, gerçekten kendini vermek için çılgınca, çılgınca bir özlem vardı. Gerçekten gitmek, gerçekten ölmek, gerçekten sınırı geçmek ve gitmiş olmak, gitmiş olmak için. Kendi benliğinden, Daphne'den gitmiş olmak, anneden ve babadan, kardeşlerden ve kocadan, yuvadan ve vatandan ve dünyadan gitmiş olmak, gitmiş olmak için. Ötelerden gelen çağrıya gitmiş olmak, çağrıya gitmiş olmak için. Çağıran Kont'tu. Onu çağırıyordu. Onu çağırdığından emindi. Onu kendisinden dışarıya, dünyasından dışarıya çağırıyordu.

İki gece odasının hemen içinde, açık kapının yanında oturup dinledi. Sonra, Kont bitirdiğinde, uykuya daldı, garip, hafif, büyülenmiş bir uykuya. Gündüz boyunca büyülenmiş gibiydi. Kendini, sanki etrafından bir basınç kalkmış gibi tuhaf ve hafif hissediyordu. Bütün hayatı boyunca bir basınç onu sıkıştırmıştı. Şimdiye kadar bunu hiç fark etmemişti; şimdiyse bu kalkmıştı ve ayakları son derece hafif, soluk alışıysa narin ve eşsiz geliyordu ona. Soluğu üzerinde hep bir basınç vardı. Şimdiyse solukları zarif ve eşsizdi, öyle ki soluk almak bir zevkti. Yaşam eşsiz soluklarla, çabuk çabuk geliyordu, ona gelmekten zevk alıyormuş gibi.

Üçüncü gece, sabahın erken saatlerine kadar beklediği, beklediği halde ... Kont'tan ses gelmedi. Sesi çıkmadı, şarkı söylemedi. Ve o zaman, onun bir daha asla şarkı söy-lemeyebileceğirri hissetmenin dehşetini ve karanlığını yaşadı. Bütün gün boyunca, mahkûm olmuş birisi gibi bekledi. Ve gece olduğu zaman titriyordu. Büyüsünün bozulup eski haline dönmeye zorlanmak düşüncesiyle asabi bir dehşet içinde kalıyordu.

Gece oldu ve içine bir tür baygınlık çöktü. Evet, gecenin içinden o çağrı geldi. O çağrı! Çaresizlik içinde kalktı ve telaşla koridorda ilerledi. Kont'un kapısının altında ışık vardı. Kapının yakınındaki büyük meşe koltuğa oturdu ve siyah şalına sıkıca sarındı. Koridor fenerin büyük, yıldızlı, sarı ışığında loştu. İleride kendi kapısındaki ışığı görebiliyordu; kapısını açık bırakmıştı.

Ancak hiçbir şey görmüyordu. Yalnızca siyah şala sıkıca sarındı ve odadan gelen sesi dinledi. O ses çağırıyordu. Ah, onu çağırıyordu! Neden gidemiyordu? Neden kapalı kapıdan geçemiyordu?

Sonra ses kesildi. Ve sonra odasının kapısı altındaki ışık söndü. Geri mi dönmeliydi? Geri mi dönmeliydi? Ah, olanaksız. Ayın, bir kere doğduktan sonra, izleri üzerinden geri gitmesi kadar olanaksız. Daphne siyah şalına sarınmış halde oturmaya devam etti. Eğer gerekiyorsa, sonsuza dek otururdu. Asla geri dönemezdi.

Ve sonra şarkıların en müthişi başladı. Önce oldukça kasvetli, yavaş, korkunç, ölüm gibi bir sesle başladı. Ardından ansızın gerçek bir çağrı geldi; flüt sesi gibiydi bu ve bir tür ıslıkla, ton değişimlerinde tuhaf bir kanat sesiyle, son derece buyurgan, kesinlikle insana ait olmayan bir şeydi. Daphne ayağa kalktı. Ve aynı anda bu ölüm iniltisinin içinden bir çağrının ıslık çalan çarpıntıları yükseldi.

Daphne hafifçe ve hızla kapıya vurdu. “Kont! Kont!” diye fısıldadı. İçerideki ses kesildi. Kapı birdenbire açıldı. Dionys’in soluk, belirsiz biçimi.

“Lady Daphne!” dedi Kont hayretle ve ister istemez yana çekildi.

“Çağırdın,” diye mırıldandı Daphne hızla ve kararlı bir biçimde Kont’un odasına girdi.

“Hayır, çağırmadım,” dedi Kont hafifçe; eli hâlâ kapıdaydı. “Kapıyı kapa,” dedi Daphne ansızın.

Kont söyleneni yaptı. Oda tamamen karanlıktı. Dışarıda ay yoktu. Daphne onu göremiyordu.

“Nerede oturabilirim?” dedi ansızın.

“Seni kanepeye götüreyim,” dedi Kont, elini uzatıp karanlıkta ona dokunarak. Daphne ürperdi.

Kanepeyi buldu ve oturdu. Tamamen karanlıktı. “Söylediğin şarkı ne?” dedi hızla.

“Çok özür dilerim. Kimsenin duyabileceğini sanmıyordum.”

“Söylediğin şarkı neydi?”

“Ülkemden bir şarkı.”

“Sözleri var mıydı?”

“Evet, bataklıktaki bir avcıyı seven bir dişi kuğuyla ilgili. Sonra kuğu insana dönüşmüş, avcıyla evlenmiş ve üç çocuğu olmuş. Sonra bir gece, gecenin içinden kuğuların kralı ona seslenmiş ve geri çağırmış, yoksa kral ölecekmiş. Böylece kadın yavaş yavaş tekrar bir kuğuya dönüşmüş ve geniş, geniş kanatlarını yavaş yavaş açmış ve kocasıyla çocuklarını terk etmiş.”

Karanlık odada sessizlik vardı. Kont gerçekten ürkmüş, şarkının ruh halinden insan düzeninin gündelik ruh haline dönmüştü. Karanlık odasında Daphne’nin varlığından sıkılıyor ve mahcup oluyordu Oysa kadın oturmaya devam ediyor ve ses çıkarmıyordu. Kont da pencerenin yanındaki bir sandalyeye oturdu. Her yer karanlıktı. Dışarıda bora halinde bir rüzgâr esiyordu. Adam odasında hiçbir şey göremiyordu; kapının altındaki belli belirsiz ışık şeridi dışında. Fakat karanlıkta kadının varlığını hissedebiliyordu. Karanlıkta onun yakınlığını hissetmek ama ondan herhangi bir belirti görememek ve herhangi bir ses duya-mamak garip bir duyguydu.

Daphne büyülenmiş haliyle, onun içindeki gündelik insanla temas etmekten yaralanmıştı. Fakat şimdi orada, karanlıkta otururken, büyülenmiş haline geri dönmeye başladı. Kont ise bu sessizlikte dünyanın bir kez daha kendisinden kayıp gittiğini, onu bir kez daha kararmış bir yeryüzünde yalnız bıraktığını ve kendisiyle sonsuz, karanlık boşluk arasında hiçbir şey olmadığını hissetti. Kadının şimdiki varlığı dışında. Karanlık karanlığı, derinlik derinliği yanıtlıyordu. Ona yakın ve görünmeyen bir yanıt.

Ancak ne yapacağını bilemiyordu. Tıpkı Daphne gibi, o da hareketsiz ve sessiz oturuyordu. Odanın içindeki karanlık adeta kan gibi canlıydı. Kıpırdamaya gücü yoktu. Aralarındaki mesafe mutlak gibiydi.

Sonra ansızın, bilmeden, karanlıkta karşıya giderek kanepenin ucunu yokladı. Ve kanepede Daphne'nin yanına oturdu. Fakat ona dokunmadı. Kadın da kımıldadı. Karanlık etraflarında kan gibi koyu akıyordu ve zamanı içinde eritmiş gibiydi. Aralarındaki küçük, görünmeyen mesafeyle oturdular, hareketsiz, konuşmasız, düşüncesiz.

Sonra aniden kadının parmak uçlarının koluna dokunduğunu hissetti ve üzerinden geçen alevle artık bir insan değildi o. Alevler içinde oturur gibiydi; alevler içinde bilinçsiz, dimdik oturmuştu, heykellerdeki Mısırlı bir kral Tanrı gibi. Daphne'nin parmak uçları vücudundan aşağı kaydı ve sonra kendisi de garip, sessiz bir hamleyle aşağı kaydı ve Kont onun yüzünün kapalı ayaklarına ve bileklerine değdiğini, ellerinin bileklerini sıktığını hissetti. Onun alnını ve saçlarını bileklerinde, yüzünü ayaklarında hissetti; orada, karanlıkta, sanki kendisinin altındaki bir boşlukta, sarılmış duruyordu. Kont dimdik ve hareketsiz oturdu. Sonra ileri doğru eğilerek elini onun saçlarına koydu.

"Bana mı geliyorsun?" diye mırıldandı. "Bana mı geliyorsun?"

İçini saran alev onu beşik gibi yavaşça sallıyordu sanki.

"Gerçekten bana mı geliyorsun?" diye tekrarladı. "Fakat gidecek yerimiz yok."

Çıplak ayaklarının onun gözyaşlarıyla ıslandığını hissetti. İçinde iki şey mücadele ediyordu, boşluk gibi sonsuz bir yalnızlık duygusu ve onu yalnızlığından kadına doğru fırlatacak olan karanlık bir alev akını.

Düşünüyordu da. Geleceği düşünüyordu. Dünyada herhangi bir geleceği yoktu: bunun bilincindeydi. Bu yaşamda bir geleceği yoktu. Yaşasa bile, bu yalnızca bir tür katlanma olacaktı. Fakat öbür dünyada mirasın onun olduğunu hissediyordu. Öbür dünyanın kendisine ait olduğunu hissediyordu.

Dünya üstünde bir gelecek veremezdi ona. Bir yaşamı yoktu ona sunacak. En iyisi tek başına devam etmekti. Kuşkusuz en iyisi tek başına devam etmekti.

Ancak ayaklarındaki gözyaşları: bir de onu terk ederken kendisine bakacak olan yüzü! Hayır, hayır. Sonraki yaşam onundu. O, öbür dünyanın efendisiydi. Neden bu yaşam için korksun? Neden onun kendisine sunduğu ruhu almasın? Şimdi ve sonsuza dek, ikisi de öldüğü zaman gelecek olan yaşam için. Onu yeraltı dünyasına götürmeliydi. Francesca ile Paolo gibi onu beraberinde karanlık Hades'e götürmeliydi. Ve cehennemde onu sıkıca tutmalıydı, yeraltı dünyasının kraliçesini; kendisiyse yeraltı dünyasının efendisi olacaktı. Gelecek yaşamın efendisi. Sonradan gelecek olan ruhun babası.

"Dinle," dedi usulca ona. "Şimdi benimsin. Karanlıkta benimsin. Ve öldüğün zaman benimsin. Fakat gündüz benim değilsin çünkü gündüz gücüm yok. Gecede, karanlıkta ve ölümde, benimsin. Ve bu sonsuza kadar sürecek. Seni bırakmam gerekse de önemi yok. Zaman zaman yine gele-ccğim. Karanlıkta benimsin. Ama gündüz sana sahip çıkamam. Gündüz gücüm yok, yerim yok. O yüzden unutma. Karanlık olunca, senin karanlığında olacağım. Ve yaşadığım sürece, zaman zaman seni bulmaya geleceğim, gelebildiğim zaman, tutsak olmadığım zaman. Ancak yakında gitmem gerekecek. Onun için unutma ... sen uğur böceğinin gece eşisin, yaşadığın sürece ve öldüğünde bile."

Sonra, kadını odasına geri götürdüğünde, kapısının hâlâ açık olduğunu gördü.

"Odanda ışığı açık bırakmamalısın," diye mırıldandı.

Sabahleyin tuhaf, uzak bir görüntüsü vardı. Her zamankinden daha sessizdi ve çok uzaklarda gibiydi. Daphne geç saatlere kadar uyudu. Bütün dertlerinden sıyrılmış gibi garip bir duygu vardı içinde. Artık kaygılanmıyor, kederlenmiyor, üzülmüyordu. Bütün bunlardan kurtulmuştu. Sonsuza dek uyuyabileceğini, uyuyabileceğini, uyuyabileceğini hissediyordu. Yüzü de çok sakindi, daha önce asla sahip olmadığı bir bakirelik ifadesi vardı. Hep kendinin bilincinde bir Afrodit olmuştu o. Yeşil-mavi gözleriyse yavaş, canlı birer mücevher gibi ve dirençli olmuştu.

Şimdiyse sert tomurcuklar açılmıştı ve gözlerinde sessiz bir gecenin mucizesi ve huzuru vardı.

Basil bunu hemen fark etti.

“Farklısın, Daphne,” dedi. “Ne düşünüyorsun?”

“Düşünmüyordum,” dedi kadın, açık kalplilikle ona bakarak.

“Ne yapıyordun o halde?”

“İnsan düşünmediği zaman ne yapar? Bunu çözmeye çalıştırma beni, Basil.”

“Asla, eğer İstemiyorsan.”

Ancak Daphne onu şaşırtıyordu. Ona duyduğu esrik aşkın sızısı kaybolmuş gibiydi. Yine de onunla sevişmekten başka ne yapacağını bilemiyordu. Kadın sapsarı kesiliyordu. Karısı olduğu için boynunu eğerek ona teslim oluyordu. Fakat ona korkuyla, kederle, gerçek bir ıstırapla bakıyordu. Basil onun göğsünün kabardığını hissediyor ve ağladığını anlıyordu. Fakat yüzünde gözyaşı yoktu; yalnızca ölüm gibi solgundu. Gözleri kapalıydı.

“Bir yerin mi ağrıyor?” diye sordu ona.

“Hayır, hayır!” Kadın onu tedirgin etmekten korkarak gözlerini açtı. Onu tedirgin etmek istemiyordu.

Basil şaşkındı. Daphne’ye duyduğu esrik, ölümcül aşk engellenmişti. Hesabında yanılmıştı.

Onu Kont ile birlikteyken seyrediyordu. O sırada öylesine uysal ... öylesine mahcup ... tanıdığı kadından öylesine farklıydı ki. Öylesine sakindi, bir bakire gibi. Ve onu en çok şaşırtan, duygularını ve düşüncelerini şaşırtan şey, ondaki bu sessiz, el sürülmemiş bakire niteliğiydi. Birdenbire, onunla sevişmekten utanmaya başladı. Ve utandığı için, o gece onun odasında dururken ona:

“Daphne, Kont’a âşık mısın?” dedi.

Tuvalet masasının yanında duruyordu; huzursuzdu. Kadın, sönmekte olan küçük odun ateşinin yanında, alçak bir koltukta oturuyordu. İri, yavaş gözlerle yukarı, kocasına baktı. Tek bir sözcük söylemeden, iri, yumuşak, açılmış gözlerle onu seyretti. Adamın kendini böyle şaşkın hissetmesine neden olan neydi? Başını yana çevirdi, onun iri, yumuşak gözlerinden öteye.

“Özür dilerim, canım. Böyle bir soru sormaya niyetim yoktu. Aldırma,” dedi. Ve uzun adımlarla uzaklaşarak bir kitap aldı. Kadın başını eğdi ve ses çıkarmadan, dalgın dalgın ateşe baktı. Sonra Basil yine ona, hizmetçinin gece için ördüğü parlak saçlarına baktı. Örgüsü, yumuşak, pembemsi şalının üzerine sarkıyordu. Onu orada otururken görünce, yüreği yumuşadı. O, kız kardeşi gibiydi. Arzunun heyecanı kaybolmuştu; şimdi hayatında ilk defa berrak görüyor ve doğru hissediyor gibiydi. Karısı onun için adeta sevgili, sevgili bir kız kardeşti. Onun, kan kardeşi olduğunu ve kendisine herhangi bir kadının olabileceğini hayal ettiğinden çok daha yakın olduğunu hissediyordu. Öylesine yakın, öylesine değerli; bütün cinsellik ve arzu gitmişti. Bunu istemiyordu, istememişti. Bu yeni saf duygu çok daha harikaydı.

Onun yanına gitti.

“Affet beni, sevgilim,” dedi, “seni sorguladığım için.” Daphne tek söz söylemeden iri gözleriyle yukarı, ona baktı. Basil’in yüzü iyi ve güzeldi. Gözlerine yaş geldi. “Beni sorgulamaya hakkın var,” dedi hüzünle. “Hayır,” dedi adam. “Hayır, sevgilim. Seni sorgulamaya hakkım yok. Daphne! Daphne, sevgilim! Aramızdaki ilişki *senin* istediğin gibi olacak. Olsun mu? Senin istediğin gibi olsun mu?”

“Kocamsın, Basil,” dedi kadın hüzünle.

“Evet, sevgilim. Ancak ... ” Yanında diz çöktü ... “belki, sevgilim, içimizde bir şeyler değişmiştir. Sana bir daha asla dokunmamam gerektiğini ... sanki sana asla o şekilde dokunmak *istemediğimi* hissediyorum. Yanlış olduğunu hissediyorum. Ne düşündüğünü söyle bana.”

“Basil, bana kızma.”

“Bu öfke değil; saf sevgi bu, sevgilim ... öyle.” “Birbirimize bundan daha fazla yaklaşmayalım, Basil... fiziksel olarak ... olmaz mı?” dedi kadın. “Ve bana kızma, olmaz mı?”

“Yo,” dedi adam. “Ben kendim de cinselliğin bir hata olduğunu düşünüyorum. Seni şimdi sevdiğim gibi sevmeyi tercih ederim. Gerçek aşkın bu olduğunu *biliyorum.* Diğeri hep biraz abartılıydı. Şimdi seni sevdiğimi *biliyorum,* sevgilim; şimdi o diğerinden kurtuldum. Fakat ya yine gelirse, o diğeri, Daphne?”

“Her zaman karınım,” dedi kadın sessizce. “Her zaman karınım. Sana her zaman itaat etmek istiyorum, Basil ... İsteklerine.”

“Bana elini ver, canım.”

Kadın ona elini verdi. Ancak gözlerindeki bakış Basil’i hem uyardı hem de korkuttu. Elini öperek ondan ayrıldı.

Daphne Kont’a aitti. Ruhunun derinliklerine kadar belirlenmişti bu. Dünyada onunla evlenip karısı olamasa bile, yine de sonsuza dek sürecekti bu. Artık bunu sorgulayamazdı. Sorgulama kavramı kaybolmuştu.

Garip bir biçimde değişmişti ... tuhaf, yeni bir uysallık gelmişti üstüne. Son günler geçip gidiyordu. Yakında gidecekti ... Dionys: karanlıkta ve ışıkta, sonsuza dek ait olduğu, durgun, uzak yüzlü adam. Yakında gidecekti. Böyle olması gerektiğini söylemişti. O da bunu kabul ediyordu. İçindeki keder derin, çok derindi. O gitmek zorundaydı. Bu dünyada, hayatları tek bir hayat olamazdı. Kadın ıstırabının içinde bile bunun böyle olduğunu biliyordu. Kont’un haklı olduğunu biliyordu. Yanılgıya düşmeyecek birisiydi onun için. İçindeki en derin ruha hitap ediyordu.

Onu asla bir âşık olarak *görmüyordu.* Onu gördüğü zaman, o küçük bir subaydı, bir esir, sessiz, dünyadan hiçbir beklentisi olmayan birisi. Ve ona âşığı, karısı olarak gittiği zaman, daima karanlıktı. Onun ancak karanlıktaki sesini ve temasını biliyordu. “Karanlıktaki karım,” diyordu o kendisine. Ve bunda da ona inanıyordu. Dünyada hiçbir şey için onunla ters düşmezdi: onunla ters düşecek olursa, yüreği onun gitmek zorunda olduğunu bilmenin

acısıyla parçalanırken bile göğsünde sakladığı karanlık sükûnet ve mutluluk hazinesini kaybedeceğinden korkardı.

Hayır, bu harikulade şeyi, Kont'u şarkı söylerken duyduktan sonra bulmuştu: ansızın eski benliğinden, ruhunda ebediyen akan gür, karanlık bir ırmağa benzeyen bu karanlığa, bu huzura, bu uysallığa düşmüştü. Günlerinin *nuit blanche'ında*[1] uykuya dalmıştı. Ve Basil, harikulade bir biçimde, neredeyse hemen değişmişti. Ondan korkuyordu, tekrar değişmesinden. Ondan hep korkacaktı. Fakat içinde, derinlerde, yalnız Kont'a duyduğu bu aşk için korkuyordu: içinde sonsuza dek akan gür bir ırmağa benzeyen bu karanlık, ölümsüz aşk için. Ah, bu bozulma-malıydı.

İç dünyası öyle sakindi ki. Sakin sakin oturup günün yavaş yavaş zengin geceye dönüşmesini hissedebiliyordu. Ve hiçbir şey İstemiyordu, hiçbir şeyi eksik değildi. Keşke

Dionys gitmek zorunda olmasaydı! Keşke gitmek zorunda olmasaydı!

Fakat son sabah Kont ona:

"Beni unutma. Beni daima hatırla. Ruhumu senin ellerinde ve rahminde bırakıyorum. Hiçbir şey bizi asla ayıramaz, birbirimize ihanet etmediğimiz sürece. Kendini kocana vermen gerekirse, bunu yap ve ona itaat et. Bana sadık kalırsan, içten, içten sadık kalırsan, bize zarar veremez. O cömert bir insan, sen de ona karşı cömert ol. Ve asla bana inanmaktan vazgeçme. Çünkü ölümün öteki tarafında bile seni bekleyeceğim. Öldüğüm zaman Hades'de kral olacağım. Ve sen yanımda olacaksın. Ölüm sonrasında artık beni hiç bırakmayacaksın. Onun için hayatta korkma. Korkma. Ağlaman gerekirse ağla. Fakat kalbinin en derin köşelerinde yine geleceğimi ve seni sonsuza kadar almış olduğumu bil. Ve böylece, madem ki uğur böceğinin karısısın, kalbinin derinliklerinde sakin ol, sakin ol," dedi. Kadından ayrılırken kendi güzel, korkusuz gülüşüyle güldü. Fakat onun ardından bakan gözler garipti.

Basil ile birlikte arabayla Voynich Hall'a döndü.

"Sanırım Daphne sizi özleyecek," dedi Basil.

Kont birkaç dakika cevap vermedi.

“Özlese bile,” dedi, “içinde burukluk olmayacak.”

“Emin misiniz?” diye gülümsedi Basil.

“Eh ... herhangi bir şeyden emin olunabilirse,” diye gülümsedi Kont.

“Değişti, değil mi?”

“Öyle mi?”

“Evet, siz geldiğinizden beri çok değişti, Kont.”

“Tanıdığım o on yedi yaşındaki kızdan çok da farklı görünmüyor bana.”

“Hayır ... belki değil. O zaman onu tanımıyordum. Fakat tanımış olduğum eşten çok farklı.”

“Üzücü bir fark mı?”

“Yo ... hayır, onun için değil. Kendi içinde çok daha sakin. Biliyor musunuz, Kont, savaşta içimde bir şeyler öldü. Oturup bütün bunları düşünmenin sonsuza kadar süreceğini hissediyorum.”

“Umarım sizi tatmin edecek şekilde düşünüp çözümleyebilirsiniz, Binbaşı.”

“Evet, ben de öyle umuyorum. Fakat savaş beni böyle yaptı ... şimdi sanki bütün bunları sonsuza kadar uzun uzun düşünmem gerektiğini hissediyorum, anlıyor musunuz? Bir eylemde bulunmaya ihtiyaç olmadan ... hatta aslında sevmeye bile. Sanırım aşk eylemdir.”

“Yoğun eylem,” dedi Kont.

“Tamamen öyle. Nasıl hissettiğimi biliyorum aslında. Hayattan tek istediğim, beni artık herhangi türden bir eylem ... hatta sevgi çabasından esirgemesi. Ve sonra sonsuzluk boyunca düşünerek kendimi tatmin etmek. Tabii işten, mekanik eylemden rahatsız olmuyorum. Bu aslında bir eylemsizlik biçimidir.”

“Bir erkek ancak kendisinin en derin ihtiyacını izleyerek mutlu olabilir,” dedi Kont.

“Aynen öyle!” dedi Basil. “Hiç kimse için kural koymayacağım, kendim için bile. Ve günümü yaşayacağım... ” “O halde kendi tarzınızda mutlu olacaksınız. Kendimi kendim için kural koymaktan alıkoymak bana öyle zor geliyor ki,” dedi Kont. “Ancak ölüm ve ahret düşüncesi beni artık bunu yapmaktan kurtarıyor.”

“Sonsuzluk düşüncesinin bana yardım ettiği gibi,” dedi Basil. “Sanırım bu da aynı şey.”

TİLKİ

İki kız genellikle soyadlarıyla, Banford ve March olarak tanınırlardı. Çiftliği birlikte almışlar, her şeyi kendileri yapmayı tasarlamışlardı: Tavuk üretecek, geçimlerini kümes hayvanlarıyla sağlayacaklar, bunun yanı sıra inek besleyecek, bir ya da iki tane de sığır yetiştireceklerdi. Ne yazık ki işler iyi gitmemişti.

Banford gözlüklü, ufak tefek, zayıf, narin biriydi. Ancak March’ın çok az parası olduğu ya da hiç olmadığı için, asıl yatırımcı oydu. Banford’un Islington’da tüccar olan babası, kızının sağlığı için ve onu sevdiği, evlenecek gibi de görünmediği için, Banford’a bu başlangıcı sağlamıştı. March daha güçlü kuvvetliydi. Islington’daki gece kurslarında marangozluk ve doğramacılık öğrenmişti. Evin erkeği o olacaktı. Üstelik başlangıçta Banford’un yaşlı dedesi de onlarla birlikte yaşıyordu. O eskiden çiftçiydi. Ne yazık ki Bailey Çiftliği’nde bir yıl kaldıktan sonra yaşlı adam ölmüştü. İki kız yalnız kalmışlardı.

İkisi de genç değildi; daha doğrusu, otuz yaşına yakındılar. Ama kesinlikle yaşlı değildiler. Girişimlerine kahramanca başlamışlardı. Tavukları vardı, siyah Leghorn’lar, beyaz Leghorn’lar, Plymouth’lar ve Wyandotte’lar; ayrıca birkaç ördekleri ve tarlada iki inekleri vardı. Ne yazık ki ineklerden biri Bailey Çiftliği arazisinde kalmayı kesinlikle reddediyordu. March çitleri ne kadar yüksek yaparsa yapsın, inek dışarı çıkıyor, ormanda başıboş dolaşıyor ya da komşu otlağa tecavüz ediyordu; March ve Banford ise başarısız bir telaşla peşinden koşuyorlardı. Bu nedenle umutsuzluk içinde

bu ineği satmışlardı. Sonra, tam diğer inek ilk buzağısını doğurmak üzereyken, yaşlı adam öldü ve kızlar, yaklaşan bu olaydan korkarak panik içinde ineği satıp dikkatlerini tavuklarla ördeklere çevirdiler.

Biraz üzülmekle birlikte, ellerinde sığır bulunmaması onları rahatlatmıştı. Hayat köle gibi çalışmaktan ibaret değildi. Kızlar bu konuda anlaşıyorlardı. Kümes hayvanları yeterince zahmetliydi. March marangoz tezgâhını sundurmanın bir ucuna kurmuştu. Burada çalışıyor, kümesler, kapılar ve diğer teçhizatı yapıyordu. Kümes hayvanları, eski günlerde ambar ve inek ahırı olarak kullanılan daha büyük bir binada barınıyorlardı. Güzel bir yuvaları vardı ve hallerinden kesinlikle hoşnut gibiydiler. Gerçekten de iyi görünüyorlardı. Fakat garip hastalıklara eğilimleri, titiz yaşam tarzları ve yumurtlamayı reddetmeleri, inatla reddetmeleri kızları öfkelendiriyordu.

Açık havada yapılan işlerin çoğu March'a aitti. Dolakları ve kısa pantolonu, kemerli ceketi ve bol kasketiyle dışarıda dolaşırken, adeta zarif, serbest, dengeli genç bir adamı andırıyordu; çünkü omuzları düzdü ve hareketleri rahat ve güvenli, hatta biraz kayıtsız ve alaycıydı. Fakat yüzü kesinlikle bir erkek yüzü değildi. Eğilirken diri koyu renk saçları uçuşur, tekrar başını kaldırdığında gözleri büyük, iri ve koyu renkli, aynı anda garip, ürkmüş, utangaç ve alaycı görünürdü. Ağzı da adeta acı ve alayla büzülmüş gibiydi. Onda tuhaf ve izah edilemeyen bir şeyler vardı. Bir kalçası üzerinde dengelenmiş durur, meyilli avlunun pis, ince çamurunda koşuşturan tavuklara bakar, ismi söylendiğinde gelen en sevdiği beyaz tavuğu çağırırdı. Ama bakışlarının altında koşuşturan üç parmaklı sürüsüne bakarken, March'ın iri, siyah gözlerinde adeta alaycı bir titreşim vardı; dostça bir gösteri olarak March'ın çizmesini gagalayan favorisi Patty ile konuşurken sesinde de aynı hafif ve tehlikeli alay ifadesi sezilirdi.

March'ın onlar için bütün yaptıklarına rağmen, kümes hayvanları Bailey Çiftliği'nde bir türlü gelişmiyordu. Kurallara göre sabahları onlara sıcak yemek verdiğinde, saatlerce ağır ve uykulu olduklarını fark ederdi. Halsiz hazım süreçlerinde neredeyse onların sundurmanın direklerine dayanmalarını bekliyordu. Eğer bir işe yarayacaklarsa, durmadan eşelenip etrafı karıştırmaları gerektiğini çok iyi biliyordu. Bu yüzden sıcak yemeklerini akşam uykudan önce vermeye karar verdi. Öyle de yaptı. Ama bunun yararı olmadı.

Ayrıca savaş koşulları da kümes hayvancılığı için elverişsizdi. Yiyecek az ve kötüydü. ‘Günışığından Tasarruf’ yasası çıkarıldığı zaman, tavuklar yazın dokuz sularında olan normal uyku saatlerinde uyumayı inatla reddettiler. Bu bile çok geçti, çünkü onlar kapatılıp uyuyuncaya kadar huzur yoktu. Şimdiyse saat ona ya da daha geç vakitlere kadar ambara bir göz bile atmadan neşeyle etrafta dolaşıyorlardı. Banford da, March da, yalnızca iş için yaşamaya inanmıyorlardı. Akşamları okumak ya da bisikletle dolaşmak İstiyorlardı, ya da belki March, porselen yeşil zemin üzerine kavisli kuğular boyamak ya da gelişmiş marangozluk yöntemleriyle olağanüstü bir şömine paravanası yapmak İstiyordu. Çünkü garip hevesleri ve tatmin edilmemiş eğilimleri olan bir yaratıktı o. Ama aptal tavuklar bütün bunları engelliyordu.

Hepsinden büyük bir uğursuzluk daha vardı. Bailey Çiftliği, ormanın kenarından yalnızca bir tarla ötede, eski ahşap ambarı ve alçak damlı çiftlik eviyle küçük bir araziydi. Savaştan beri tilki bir şeytandı. Tavukları March ve Ban-ford’un burunlarının dibinden kaçırıyordu. Ayaklarının altında yine bir viyaklama ve çırpınma oldukça Banford irkilir ve büyük gözlüklerinin arkasından gözlerini aça aça bakardı. Çok geç! Bir tane daha beyaz Leghorn gitmiş olurdu. Durum cesaret kırıcıydı.

Bunu düzeltmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Tilki vurma izni çıktığı zaman, ikisi birlikte tilkinin tercih ettiği saatlerde tüfekleriyle nöbet beklediler. Ama faydası yoktu. Tilki onlara göre çok hızlıydı. Böylece bir yıl geçti ve bir yıl daha; Banford’un dediği gibi, kayıplarıyla yaşıyorlardı. Bir yaz, çiftlik evini kiraya verdiler ve tarlanın bir köşesinde bir tür ek bina olarak bırakılmış olan bir vagonda yaşamaya başladılar. Bu onları eğlendiriyor ve mali durumlarına katkıda bulunuyordu. Her şeye karşın, durum karanlık görünüyordu.

Genellikle çok iyi arkadaştılar, çünkü Banford, ürkek ve narin olmakla birlikte sıcak ve cömertti, March ise garip ve içine kapanık olmasına karşın, tuhaf bir yüce gönüllülüğe sahipti; ancak, bu uzun yalnızlıkta, birbirlerine karşı biraz sinirli olabiliyor, birbirlerinden bıkabiliyorlardı. İşin beşte dördünü yapan March buna aldırmasa da, hiç dinlenemiyor-du; bu da gözlerinin bazen tuhaf bir şekilde parıldamasına neden oluyordu. O zaman Banford, sinirleri her zamankinden daha fazla yıpranmış olarak,

umutsuzluğa kapılır, March da onunla sert konuşurdu. Aylar geçtikçe gerginlik arttı, umutlarını kaybeder gibi oldular. Orada, yalnız, yapayalnız, ormanın kenarındaki tarlalarda, uzaklardaki White Horse'un yuvarlak tepelerine doğru boş ve karanlık uzanan geniş arazide, kendi kendilerini tüketerek yaşıyorlardı sanki. Onları ayakta tutacak hiçbir şey, hiçbir umut yoktu.

Tilki ikisini de gerçekten deli ediyordu. Yaz sabahları erken saatlerde tavukları dışarı bırakır bırakmaz, tüfeklerini alıp nöbet tutmak zorundaydılar; sonra yine akşam çökmeye başlar başlamaz, bir kez daha gitmeleri gerekiyordu. Öyle de sinsiydi ki. Yüksek otların arasından kayarak gidiyordu; bir yılan kadar zor görülüyordu. Kızları bilerek aldatıyor gibiydi. Bir iki kere March, yüksek otların arasında kuyruğunun beyaz ucunu veya kızıl gölgesini görmüş ve ona ateş etmişti. Fakat o buna aldırmamıştı.

Bir akşam March, tüfeği kolunun altında, saçları kasketinin içine sokulmuş, günbatımına arkasını dönmüş duruyordu. Yarı seyrediyor, yarı düşünüyordu. Bu onun her zamanki haliydi. Gözleri keskin ve dikkatliydi, ama zihni gördüklerini hesaba katmıyordu. Her zaman, ağzı büzülmüş, bu garip, kendinden geçmiş haliyle dalıp gidiyordu.

Orada gerçekten bilinci yerinde olarak bulunup bulunmadığı belli değildi.

Orman kenarındaki ağaçlar kuvvetli ışıkta koyu, kahverengiye çalan bir yeşil renkteydi... Ağustos sonuydu. Ötede, çam ağaçlarının çıplak, bronz gövdeleri ve dalları havada parlıyordu. Daha yakında parıldayan uzun, kahverengimsi saplarıyla kaba otlar ışık yüklüydü. Tavuklar etraftaydı; ördekler hâlâ çam ağaçlarının altındaki gölcükte yüzüyordu. March hepsine bakıyor, hepsini hem görüyor, hem görmüyordu. İleride Banford'un tavuklarla konuştuğunu hem duyuyor, hem duymuyordu. Ne düşünüyordu? Tanrı bilir. Bilinci sanki alıkonmuştu.

Gözlerini indirdi ve birdenbire tilkiyi gördü. Başını kaldırmış, ona bakıyordu. Çenesi aşağı basıktı ve gözleri yukarı bakıyordu. March'ın gözleriyle buluştu. Ve onu tanıdı. March büyülenmişti... Tilkinin onu tanıdığını biliyordu. Tilki, gözlerinin içine baktı ve ruhu güçsüz kaldı. Tilki onu tanıyordu ve korkmamıştı.

Kız çırpındı, şaşkınlıkla kendine geldi ve tilkinin yerdeki dalların üzerinden, yavaş sıçrayışlarla, hafif, küstah atlayışlarla kaçtığını gördü. Sonra tilki omzunun üzerinden baktı ve sakince koşup gitti. March, onun bir tüy gibi düzgün tuttuğu kuyruğunu, beyaz butlarının ışıldadığını gördü. Ve tilki, yumuşak, rüzgâr gibi yumuşak bir biçimde kayboldu.

March tüfeğini omzuna koydu, ama ateş ediyormuş gibi yapmanın saçmalık olduğunu bilerek, o anda bile ağzını büzdü. Yavaşça tilkinin arkasından, onun gittiği yönde yürümeye başladı, yavaşça, sebatla. Onu bulmayı umuyordu. Onu bulmaya yürekten kararlıydı. Onu tekrar gördüğü zaman ne yapacağını düşünmüyordu. Ama bulmaya kararlıydı. Böylece ormanın kenarında iri, canlı, koyu renkli gözleri ve yanaklarında hafif bir kızarıklıkla dalgınca yürüdü. Düşünmüyordu. Bilinçsizce oraya, buraya yürüyordu.

Sonunda Banford'un onu çağırdığını fark etti. Dikkatini toplamaya çabaladı, döndü, bir tür çığlıkla cevap verdi.

Sonra tekrar eve doğru yürümeye başladı. Kızıl güneş batıyor, tavuklar tüneklerine çekiliyordu. Ambara toplanan beyaz ve siyah yaratıkları seyretti. Onları büyülenmiş gibi, görmeden seyretti. Ancak zekâsı, kapıyı kapatması gerektiği zaman otomatik olarak onu uyardı.

Banford'un sofrada hazırlamış olduğu akşam yemeğini yemek üzere içeri girdi. Banford rahatça sohbet ediyordu. March uzak, erkekçe tavrıyla dinler gibi görünüyordu. Ara sıra kısa bir cevap veriyordu. Ama hep büyülenmiş gibiydi. Yemek biter bitmez, nedenini söylemeden, dışarı çıkmak üzere kalktı.

Tekrar tüfeğini aldı ve tilkiyi aramaya gitti. Çünkü tilki gözlerini ona dikmişti ve tanıyan bakışı adeta kızın beynine işlemişti. Aslında onu düşünüyor değildi: ama tilki ona egemen olmuştu. Ta içine bakan, onu tanıyan, koyu, kurnaz, utançsız gözlerini görüyordu. Gizlice ruhuna hâkim olduğunu hissediyordu. Yukarı bakarken çenesini indirişini tanıyordu, burnunu ve ağzını, altın-kahverengi ve gri-beyaz renklerini tanıyordu. Ve yine yarı davetkâr, yarı küçümseyen ve kurnaz bir tavırla omzunun üzerinden ona baktığını gördü. Ürkek, iri gözleri parlayarak, tüfeği kolunun

altında, ormanın kenarından yürüdü. Bu arada gece oldu ve çam ağaçlarının üzerinden büyük bir ay doğdu. Ve yine Banford çağırıyordu.

March içeri girdi. Sessiz ve meşguldü. Lambanın ışığında dalgın dalgın düşünerek tüfeğini inceledi ve temizledi. Sonra her şeyin yolunda olup olmadığını görmek için yine dışarıya, dolunayın ışığına çıktı. Kan kırmızısı göğe karşı çam ağaçlarının karanlık tepelerini görünce, kalbi yine tilki için, tilki için çarpmaya başladı. Tüfeğiyle onu izlemek istiyordu.

Olaydan Banford'a söz edinceye kadar birkaç gün geçti. Sonra bir akşam birdenbire:

"Cumartesi gecesi tilki ayaklarımın dibindeydi," dedi.

"Nerede?" dedi Banford, gözlüklerinin ardından gözlerini iri iri açarak.

"Gölcüğün hemen üstünde dururken."

"Ateş ettin mi?" diye haykırdı Banford.

"Hayır, etmedim."

"Neden?"

"Çok şaşırmıştım, sanırım."

March'ın her zamanki yavaş, kısa konuşma tarzıydı. Banford birkaç dakika arkadaşına bakakaldı.

"Onu gördün mü?" diye haykırdı.

"A, evet! Soğukkanlılıkla bana bakıyordu." "Küstahlığa bak!" diye bağırdı Banford. "Bizden korkmuyorlar, Nellie."

"Hayır," dedi March.

"Yazık ki ona ateş edememişsin," dedi Banford. "Gerçekten yazık. O zamandan beri onu arıyorum. Ama bir daha bu kadar yakına geleceğini sanmıyorum." "Ben de sanmam," dedi Banford.

Ve olayı unutmaya girişti, ancak keratanın küstahlığına her zamankinden fazla içerliyordu. March da tilkiyi düşündüğünün farkında değildi. Fakat ne zaman yarı kendinden geçmiş, gördüklerinin yarı bilincinde düşünceye dalsa, o zaman tilki her nasılsa bilinçaltına hükmediyor, düşüncelerinin boş yarısına egemen oluyordu. Haftalarca ve aylarca devam etti bu. Elma toplamak için ağaçlara tırmandığında ya da son erikleri düşürmek için erik ağaçlarını silkelediğinde, ördek gölcüğünün hendeğini kazdığında veya ambarı temizlediğinde, işini bitirdiği zaman ya da doğrulup saçının tutamlarını alnından geriye doğru iterek ağzını, onu olduğundan çok yaşlı gösteren tuhaf bir biçimde büzdüğü zaman, zihni mutlaka tilkinin ona baktığı zamanki o eski büyü ile doluyordu. O sırada adeta onun kokusunu duyabiliyordu. Ve hep beklenmeyen anlarda tekrarlanıyordu bu, gece tam uykuya dalacağı sırada, ya da çay yapmak için çaydanlığa su koyarken ... tilki bir büyü gibi benliğini dolduruyordu.

Böylece aylar geçti. Ormana doğru gittiğinde hâlâ bilinçsizce onu arıyordu. Tilki, ruhunda, sürekli olmasa da, hep tekrarlanan kalıcı bir etki, içine yerleşmiş bir durum haline gelmişti. Ne hissettiğini, ne düşündüğünü bilmiyordu; sadece, tilki ona baktığı anda hissettiklerini yeniden yaşıyordu.

Aylar geçti; karanlık akşamlar başladı; March'ın yüksek çizmelerle bileğine kadar çamura batarak dolaştığı, saat dörtte gece olmaya başladığı ve günün hiçbir zaman tam olarak ağarmadığı ağır ve karanlık kasım ayı geldi. İki kız da bu süreçten çekiniyorlardı. Ormanın yanındaki ıssız, küçük çiftliklerinde onları saran sürekli karanlıktan tedirgin oluyorlardı. Banford fiziksel olarak korkuyordu. Serserilerden, birilerinin etrafta dolaşmasından korkuyordu. March korkmaktan çok, rahatsız ve tedirgin oluyordu. Bütün bedeninde huzursuzluk ve kasvet duyuyordu.

İki kız genellikle çaylarını oturma odasında içerlerdi. Alacakaranlık olunca March bir ateş yakar, gündüz yardığı odunları ateşe atardı. Sonra uzun akşam uzanırdı önlerinde ... dışarısı karanlık, ıslak, siyah, içerisi ise yalnız ve bunaltıcı, biraz kasvetliydi. March konuşmamaktan memnundu, ama Banford sessiz duramazdı. Dışarıda, çamlar arasında esen rüzgârın veya damlayan suyun sesini dinlemek ona ağır geliyordu.

Bir akşam kızlar mutfakta çay bardaklarını yıkadılar, March ev terliklerini giyip, zaman zaman işlediği nakış işini eline aldı. Öylece sessizliğe

gömüldü. Banford, sürekli ilgi gerektiren kızıl odun ateşine gözlerini dikti. Okumaya çok erken başlamaktan korkuyordu, çünkü gözleri yorgunluğa gelemiyordu. Bu yüzden ateşe bakıyor, uzaktan gelen sesleri, böğüren sığırların, boğuk, ağır, nemli rüzgârın sesini, yakındaki küçük demiryolunda akşam treninin tıkırtısını dinliyordu. Ateşin kızıl ışığından adeta büyülenmişti.

Birden iki kız da irkilip başlarını kaldırdılar. Bir ayak sesi ... belirgin bir ayak sesi duymuşlardı. Banford korkuyla geri çekildi. March durup dinledi. Sonra hızla mutfağa açılan kapıya yaklaştı. Aynı anda ayak seslerinin arka kapıya yaklaştığını duydular. Bir saniye beklediler. Arka kapı yavaşça açıldı. Banford çığlık attı. Bir erkek sesi yavaşça:

“Merhaba!” dedi.

March geri çekildi ve köşeden bir tüfek aldı.

“Ne istiyorsunuz?” diye bağırdı, tiz bir sesle. Yumuşak, yavaşça titreşen erkek sesi yine:

“Merhaba! Ne oldu?” dedi.

“Ateş edeceğim!” diye bağırdı March. “Ne istiyorsunuz?”

“Vay canına, ne oldu? Ne oldu?” dedi yumuşak, şaşkın, biraz korkmuş ses; ve sırtında ağır çantasıyla genç bir asker, soluk ışığa doğru ilerledi.

“Hayrola,” dedi, “burada kim oturuyor?”

“Biz oturuyoruz,” dedi March. “Ne istiyorsunuz?” “Ah!” dedi genç asker uzun, ahenkli, şaşkın bir nidayla. “Demek William Grenfel burada oturmuyor, öyle mi?” “Hayır ... oturmadığını biliyorsunuz.”

“Biliyor muyum? Biliyor muyum? Hayır, bilmiyorum. Burada *otururdu,* çünkü o benim büyükbabamdı ve ben de beş yıl önce burada otururdum. Ona ne oldu, peki?” Genç adam ... hatta delikanlı, çünkü ancak yirmisinde görünüyordu ... ilerledi ve iç kapının eşiğinde durdu. March daha şimdiden onun tuhaf, yumuşak, ahenkli sesinin etkisi altında, büyülenmiş gibi ona

bakıyordu. Sağlıklı, yuvarlakça bir yüzü, uzun, terden alnına yapışmış sarı saçları vardı. Gözleri mavi, çok parlak ve keskindi. Yanaklarında, taze pembe teninin üzerinde, ince, açık renkli, kuştüyü gibi ama daha belirgin tüyler vardı. Bunlar ona hafifçe parlayan bir görünüm veriyordu. Omzundaki ağır çuvaldan dolayı öne doğru eğiliyor, başını ileri uzatıyordu. Bir elinde şapkasını serbestçe tutuyordu. Canlı ve zeki bir biçimde bir kızdan diğerine, özellikle solgun, gözleri büyümüş, kemerli ceketi ve dolaklarını giymiş, saçları arkada büyük, diri bir topuzla toplanmış duran March'a bakıyordu. Kız hâlâ tüfeği tutuyordu. Arkasında Banford kanepenin koluna yapışmış, başı yana dönük, geri çekilmiş duruyordu.

"Büyükbabamın hâlâ burada oturduğunu sanıyordum. Acaba öldü mü?"

"Biz üç yıldır buradayız," dedi Banford. Uzunca, terli saçlarıyla o yuvarlak başta çocuksu bir şeyler görünce kendine gelmeye başlamıştı.

"Üç yıl! Demeyin! Ve sizden önce burada kimin oturduğunu bilmiyor musunuz?"

"Tek başına yaşayan yaşlı bir adam olduğunu biliyorum. "

"Evet, bu o! Peki ona ne oldu öyleyse?"

"Öldü. Öldüğünü biliyorum."

"Ölmüş demek!"

Genç adam, renginde ve ifadesinde bir değişiklik olmaksızın onlara baktı. Yüzünde hafif şaşkınlık dışında bir ifade var idiyse, kızlarla ilgili keskin bir merak ifadesiydi bu; keskin, kişisel olmayan bir merak, o yuvarlak genç yüzün merakı.

Fakat March için, tilkiydi o. Başının ileri doğru uzanışı mı, pembe elmacık kemiklerinin üzerindeki ince, beyazımsı tüylerin parıltısı mı, yoksa parlak, keskin gözleri miydi, bilinmez; ama delikanlı onun için tilkiydi ve onu başka türlü göremiyordu.

“Nasıl olur da büyükbabanızın hayatta olup olmadığını bilmezsiniz?” diye sordu Banford, doğal uyanıklığına kavuşarak.

“Haklısınız,” diye yanıtladı yumuşak soluklu genç. “Bakın, Kanada’da askere yazıldım ve üç, dört yıldır ondan haber alamadım. Kanada’ya kaçmıştım.”

“Ve şimdi Fransa’dan mı geliyorsunuz?”

“Daha doğrusu Selanik’ten.”

Bir sessizlik oldu; kimse ne diyeceğini bilemiyordu.

“Öyleyse şimdi gidecek yeriniz yok mu?” dedi Ban-ford, biraz tutuk bir biçimde.

“Kasabada tanıdıklarım var. En azından ‘Swan’a gidebilirim.”

“Trenle gelmiş olmalısınız. Biraz oturmak ister misi-mz ?”

“Fena olmaz.”

Çantasını indirirken garip, küçük bir inilti çıkardı. Banford March’a baktı.

“Tüfeği indir,” dedi. “Bir fincan çay yapalım.”

“Evet,” dedi delikanlı. “Yeterince tüfek gördük.”

Yorgun bir edayla kanepeye oturdu, ileri eğildi.

March kendini toparladı ve mutfağa gitti. Oradan yumuşak genç sesin dalgın dalgın:

“Geri dönüp burayı böyle bulacağım aklıma bile gelmezdi,” dediğini duydu. Hiç de üzgün gibi değildi ... yalnızca meraklı bir hayret içindeydi.

“Ne kadar da değişmiş burası,” diye devam etti, etrafına bakarak.

“Farklı buluyorsunuz, öyle mi?” dedi Banford.

“Evet ... hem de nasıl!”

Gözleri doğal olmayan bir biçimde berrak ve parlaktı, ancak bu, sağlığın parlaklığıydı.

March mutfakta yemek hazırlamakla uğraşıyordu. Saat yedi sularıydı. Çalışırken sürekli olarak oturma odasındaki genci izliyor, söylediklerini dinlemekten çok, sesinin yumuşak akışını hissediyordu. İradesini güçlü tutma çabasıyla dudaklarını gitgide daha sıkıca büzüyor, dikilmiş gibi büzüştürüyordu. Buna karşın iri gözleri genişliyor ve alevleniyordu; kendini kaybetti. Hızla ve dikkatsizce yemeği hazırladı, büyük ekmek ve margarin parçaları kesti ... çünkü tereyağı yoktu. Tepsiye koyacak başka şeyler bulmak için beynini zorladı ... sadece ekmek, margarin ve reçel vardı; kiler boştu. Başka bir şey bulamayınca tepsisiyle oturma odasına gitti.

Fark edilmek istemiyordu. Her şeyden önce, genç adamın ona bakmasını istemiyordu. Ama içeriye girip onun hemen arkasında sofrayı hazırlamaya başladığı zaman, genç adam toparlandı ve dönerek omzunun üzerinden baktı. Kız sarardı.

Masanın üzerine eğilirken, delikanlı onu seyrediyordu; ince, biçimli bacaklarına, kalçalarının etrafına düşen kemerli ceketine, koyu renkli saçlarının düğümüne bakıyordu; canlı ve uyanık merakı, yine ona yönelmişti.

Lambanın üzerindeki koyu yeşil abajurdan dolayı, ışık aşağı vuruyor ve odanın üst yarısı karanlıkta kalıyordu. Gencin yüzü ışığın altında parlıyor, ama March ötede gölgeli ve belli belirsiz görünüyordu.

Onlara doğru döndü, ama koyu renkli kirpiklerini indirip kaldırarak gözlerini yana çevirdi. Ağzını düzelterek Banford'a:

“Çayı koyar mısın?” dedi.

Sonra yine mutfağa gitti.

“Çayını olduğun yerde İç, olmaz mı?” dedi Banford delikanlıya. “Masaya gelmek istersen o başka.”

“Burada rahatım yerinde, değil mi?” dedi genç adam. “Sakıncası yoksa burada içeyim.”

“Ekmek ve reçelden başka bir şey yok,” dedi Banford. Ve delikanlının tabağını, yanındaki bir taburenin üstüne koydu. Ona hizmet etmekten çok mutluydu. Çünkü arkadaşlığa bayılırdı. Kendi erkek kardeşi olsa, ona ancak bu kadar korkusuzca yaklaşabilirdi.

“Nellie,” diye seslendi. “Sana da bir fincan koydum.” March eşikte belirdi, fincanını aldı ve bir köşede, ışıktan olabildiğince uzakta oturdu. Dizleri konusunda çok duyarlıydı. Üstünde onları örtecek bir etek bulunmadığı ve onları cesurca sergileyerek oturmak zorunda olduğu için acı çekiyordu. Görünmemeye çalışarak büzüldükçe büzüldü. Delikanlı İse kanepede yayılarak oturmuş, uzun, ısrarlı, içine işleyen bakışlarla ona bakıyordu, öyle ki March adeta kaybolmak istiyordu. Yine de fincanını dengede tutuyor, çayını içiyor, ağzını büzerek başını başka tarafa çeviriyordu. Görünmez olma İsteği öyle güçlüydü ki, delikanlıyı şaşırtıyordu. Kızı açık seçik göremediğini hissediyordu. Gözleri hep ona geri geliyordu, arayarak, hiç durmadan, bilinçsiz, kararlı bir ilgiyle.

Bu arada dedikoduyu çok seven ve bir kuş gibi, canlı bir merakla dolu olan Banford’la yumuşak ve sakince konuşuyordu. Bir yandan da bol bol ve aceleyle, oburca yiyordu; sonunda March’in biraz daha ekmek ve margarin kesmesi gerekti. Banford bunların şekilsizliği için özür diledi.

“Eh,” dedi March, aniden konuşarak, “eğer üzerine konacak tereyağı yoksa, zarif parçalar yapmaya çalışmanın bir fayçlası yok.”

Delikanlı yine onu seyretti ve ani, çabuk bir gülüşle, dişlerini gösterip burnunu kırıştırarak güldü.

“Yok, değil mi?” diye cevap verdi, yumuşak, yakın sesiyle.

Görünüşe göre doğma büyüme Cornwall’luydu. On iki yaşındayken, hiçbir zaman pek iyi anlaşamadığı büyükbabasıyla Bailey Çiftliği’ne gelmişti. Sonunda Kanada’ya kaçmış ve uzaklarda, Batı’da çalışmıştı. Şimdi ise buradaydı ... işte bu kadar.

Kızları çok merak ediyor, tam olarak ne yaptıklarını bilmek istiyordu. Soruları bir çiftlik gencinin sorularıydı; zeki, pratik ve biraz alaycı. Yitirdiklerine karşı tutumları onu çok eğlendirmişti: kayıp inekler ve tavukları sayarken doğrusu çok komiktiler.

“Eh,” diye söze karıştı March, “biz yalnızca iş için yaşamaya manmayız.”

“Öyle mi?” diye yanıtladı delikanlı. Ve yine o ani genç gülüş yüzünü kapladı. Gözlerini ısrarla köşedeki belirsiz kadının üzerinde tutuyordu.

“Peki ama bütün sermayenizi tükettiğiniz zaman ne yapacaksınız?” dedi.

“Bilmiyorum,” diye cevap verdi March kısaca. “Sanırım toprak işçisi olarak çalışırız.”

“Evet ama savaş bittiğine göre kadın toprak işçilerine talep olmaz,” dedi delikanlı.

“Göreceğiz. Daha bir süre dayanırız,” dedi March, derin, yarı mahzun, yarı alaycı bir kayıtsızlıkla.

“Buralarda bir erkek lazım,” dedi delikanlı yumuşak bir sesle.

Banford kahkahayı bastı.

“Söylediklerine dikkat et,” diye söze karıştı. “Biz kendimizi oldukça yeterli görüyoruz.”

“Ah,” dedi March, yankılanan, yavaş bir sesle, “yeterlilik meselesi değil, korkarım. Çiftçilik yapacaksan sabahtan akşama kadar çalışmak zorundasın ve kendin de bir hayvandan farksız oluyorsun.”

“Evet, sorun bu,” dedi delikanlı. “Kendinizi bu ışe vermek istemiyorsunuz.”

“İstemiyoruz,” dedi March, “ve bunu biliyoruz.” “Vaktimizin bir kısmını kendimize ayırmak istiyoruz,” dedi Banford.

Delikanlı, yüzü kahkahayla kasılmış bir halde kendini kanepede geriye atıp sessizce fakat uzun uzun güldü. Kızların sakin alaycılığı onu son derece

eğlendiriyordu.

“Evet ama,” dedi, “o zaman niye başladınız?”

“Ah,” dedi March, “o zamanlar tavukların doğası hakkında şimdikinden daha iyimserdik.”

“Hatta bütün doğa hakkında, korkarım,” dedi Banford. “Bana doğadan söz etmeyin.”

Delikanlının yüzü yine haz dolu bir kahkahayla kasıldı. “Tavuklar ve sığırlar hakkındaki düşünceleriniz pek olumlu değil, galiba,” dedi.

“Yo, hayır ... hayli olumsuz,” dedi March.

Delikanlı kahkahayla güldü.

“Tavuklarla inekler,” dedi Banford, “ve keçilerle hava hakkındakiler de.”

Genç adam haz dolu, tiz bir kahkaha attı. Kızlar da gülmeye başladılar; March başını yana çevirerek zevkle ağzını buruşturdu.

“Neyse,” dedi Banford, “aldırmıyoruz, değil mi, Nel-

lie?”

“Hayır,” dedi March, “aldırmıyoruz.”

Genç adam çok memnundu. Doyasıya yiyip içmişti. Banford onu sorgulamaya başladı. Adı Henry Grenfel’di ... hayır, ona Harry değil, hep Henry diyorlardı. Kibar bir sadelikle, ciddi ve hoş bir şekilde cevap vermeye devam etti.

Konuşmaya dahil olmayan March, çekildiği köşeden, kanepede oturup elleriyle dizlerini kavramış, lambanın altında parlak ve uyanık görünen yüzünü Banford’a dönmüş olan delikanlıyı uzun, ağır bakışlarla süzüyordu. Sonunda adeta huzur buldu. Delikanlı tilkiyle özdeşleşmişti ... ve tüm varlığıyla oradaydı. Artık onun peşinden gitmesi gerekmiyordu. Orada, köşesinin gölgesinde, üzerindeki büyüyü kabullenerek kendini sanki uyku

gibi ılık, gevşek bir huzura teslim etti. Fakat saklı kalmak istiyordu. Ancak genç adam onu unutarak Banford'la konuştuğu zaman tam olarak huzurlu oluyordu. Köşenin gölgesinde saklıyken, kendi içinde bölünmüş bir halde, iki bilinç düzeyini birlikte sürdürmeye çalışması gerekmiyordu. Sonunda kendini tilkinin kokusuna bırakabilirdi.

Çünkü üniformasıyla ateşin önünde oturan delikanlı, odaya hafif ama belirgin, tarifsiz, fakat vahşi bir hayvanın-kini andıran bir koku yayıyordu. March artık kendini bundan korumaya çalışmıyordu. Köşesinde, inindeki edilgin bir yaratık gibi, hareketsiz ve yumuşaktı.

Sonunda sohbet yavaşladı. Genç adam dizlerini kavrayan ellerini gevşetti, kendini biraz toparladı ve etrafa bakındı. Yine köşedeki sessiz, yarı gizli kadının farkına vardı.

“Eh,” dedi gönülsüzce, “sanırım artık gitmem gerek, yoksa 'Swan'dakiler yatmış olacaklar.”

“Korkarım çoktan yatmışlardır,” dedi Banford. “Hepsi de grip olmuşlar.”

“Öyle mi!” diye haykırdı genç adam. Ve düşündü. “Neyse,” diye devam etti, “bir yer bulurum.”

“Burada kalabilirsin derdim, ama ... ” diye başladı Banford.

Genç adam döndü ve başını ileri doğru uzatarak ona baktı.

“Ne?” diye sordu.

“Şey” dedi kız, “sanırım uygunluk sorunu var.” Biraz kafası karışmıştı.

“Uygunsuz olmaz, değil mi?” dedi genç adam, hafifçe şaşırarak.

“Bize göre olmaz,” dedi Banford.

“Bana göre de olmaz,” dedi genç adam, ciddi bir saflıkla, “Ne de olsa bir bakıma kendi evim sayılır.”

Banford buna gülümsedi.

“Kasabanın ne diyeceğine bağlı,” dedi.

Bir anlık bir duraksama oldu.

“Ne dersin, Nellie?” diye sordu Banford.

“Ben aldırmam,” dedi March, belirgin tonuyla. “Kasabanın benim için önemi yok, nasıl olsa.”

“Hayır,” dedi delikanlı hemen, usulca. “Neden olsun? Yani, ne diyebilirler ki?”

“Ah,” dedi March derin bir sesle, “hemen söyleyecek bir şey bulurlar. Ama ne dedikleri önemli değil. Biz başımızın çaresine bakabiliriz.”

“Tabii ki bakabilirsiniz,” dedi delikanlı.

“Öyleyse kal, istersen,” dedi Banford. “Yedek oda hazır sayılır.”

Delikanlının yüzü sevinçle parladı.

“Size fazla zahmet olmayacağından eminseniz,” dedi, onu farklı yapan o yumuşak nezaketle.

“Hiç zahmet değil,” dedi iki kız birlikte.

Genç adam, sevinçle gülümseyerek birine, sonra da diğerine baktı.

“Tekrar dışarı çıkmak zorunda olmamak harika, ne dersiniz?” dedi minnettarlıkla.

“Sanırım öyle,” dedi Banford.

March odayla ilgilenmek üzere kayboldu. Banford, kendi küçük kardeşi Fransa’dan eve dönmüşçesine hoşnut ve sevecendi. Delikanlıya hizmet etmek, onun için banyoyu hazırlamak gibi şeyler ona bu tür bir haz veriyordu. Doğal sıcaklığı ve sevecenliği şimdi bir çıkış yolu bulmuştu. Delikanlı da onun kardeşçe ilgisinden çok zevk alıyordu. Fakat March’ın da sessizce onun için çalıştığını bilmek onu biraz şaşırtıyordu. Öyle garip bir

biçimde sessiz ve silikti ki. Aslında onu görmemiş gibiydi. Ona sokakta rastla-sa tanımayacağını hissediyordu.

O gece March canlı bir düş gördü. Dışarıda anlayamadığı bir şarkı duyuyordu, evin çevresinde, tarlalarda ve karanlıkta dolanan bir şarkı. Öyle duygulanmıştı ki, neredeyse ağlayacağını hissediyordu. Dışarı çıktı ve birden şarkı söyleyenin tilki olduğunu anladı. Tilki mısır gibi sapsarı ve parlaktı. Ona biraz daha yaklaştı, ama tilki kaçtı ve şarkıyı kesti. Yakında olduğunu hissediyordu ve ona dokunmak istedi. Elini uzattı, ama tilki aniden bileğini ısırdı ve aynı anda, kız geri çekilirken, kaçmak için dönerek kuyruğunu onun yüzüne çarptı; kuyruğu sanki yanıyordu, çünkü kızın ağzını büyük bir acıyla dağlayıp yaktı. Kız bunun acısıyla uyanıp gerçekten dağlanmış gibi titreyerek yattı.

Ancak sabahleyin rüyayı uzak bir anı gibi hatırlıyordu. Kalktı ve evi hazırlayıp tavuklarla ilgilendi. Banford yiyecek bulmaya çalışmak için bisikletiyle kasabaya uçtu. Konuksever bir kişiydi. Ancak ne yazık ki 1918 yılında satın alınacak pek fazla yiyecek yoktu. Delikanlı aşağıya gömleğiyle geldi. Genç ve diriydi, ama başını ileri doğru uzatarak yürüyordu; omuzları, belkemiğinde hafif bir eğrilik varmış gibi kalkık ve kambur görünüyordu. Bu yalnızca bir kendini taşıma şekli olmalıydı, çünkü genç ve güçlüydü. Kadınlar kahvaltı hazırlarken yıkandı ve dışarı çıktı.

Her şeyi görüyor ve her şeyi inceliyordu. Merakı keskin ve doyumsuzdu. İşlerin durumunu önceden anımsadıklarıyla karşılaştırıyor ve değişikliklerin etkisini aklında tartıyordu. Durumlarını görmek için tavukları ve ördekleri seyretti; havadaki sayısız yabani güvercinin uçuşuna dikkat etti; yüksekte March'ın yetişemediği birkaç elmayı gördü; evin kuzey tarafındaki büyük tatlı su deposunu boşaltmak için bir tulumba ödünç almış olduklarını fark etti.

"Burası komik, köhne bir yer," dedi kızlara, kahvaltıda otururken.

İşleri düşünürken gözleri akıllı ve çocuksuydu. Fazla konuşmadı, ama bol bol yedi. March yüzünü başka tarafa çevirmişti. O da sabah erkenden genç adamın farkına vara-mıyordu, ancak haki renkli kıyafetinin parıltısı ona düşündeki tilkinin parlaklığını anımsatıyordu.

Kızlar gün boyunca işleriyle uğraştılar. Delikanlı sabahleyin tüfeklerle ilgilendi, bir tavşanla ormana doğru yüksekten uçan bir yaban ördeği vurdu. Bunlar boş kilere büyük bir katkıydı. Kızlar onun daha şimdiden yediklerini hak ettiğini hissediyorlardı. Ancak delikanlı gitmekten hiç söz etmiyordu. Öğleden sonra kasabaya gitti. Çay saatinde geri döndü. Yuvarlakça yüzünde aynı uyanık, ileri doğru uzanan bakış vardı. Küçük, savurur gibi bir hareketle şapkasını askıya astı. Bir şey düşünüyordu.

“Peki,” dedi kızlara, masada otururken. “Ne yapacağım?”

“Nasıl yani ... ne yapacaksın?” dedi Banford.

“Kasabada kalacak bir yer nasıl bulabilirim?” dedi genç adam.

“Bilmiyorum,” dedi Banford. “Nerede kalmayı düşünüyorsun?”

“Eh” ... genç adam durakladı ... ‘“Kuğu’dakiler grip olmuşlar ve 'Saban ve Tırmık”ta ordu için saman toplayan askerler kalıyor; üstelik, kasabadaki evlerde konaklayan toplam on adamla bir onbaşı olduğu söyleniyor. Bir yatak bulabileceğimden emin değilim.”

Sorunu onlara bıraktı. Bu konuda oldukça sakindi. March, dirsekleri masanın üzerinde, iki eliyle çenesini destekleyerek, bilinçsizce ona bakarak oturuyordu. Ansızın delikanlı bulutlu mavi gözlerini kaldırarak düşünmeksizin doğruca March’ın gözlerinin içine baktı. Kendisi de March gibi irkilmişti. Biraz geri çekildi. Başını yana çevirirken, March aynı kurnaz, alaycı, tanıyan kıvılcımın onun gözlerinden sıçrayarak ruhuna düştüğünü hissetti, tıpkı tilkinin koyu renkli gözlerinden düştüğü gibi. Acı çekiyormuş, aynı zamanda uykudaymış gibi ağzını büzdü.

“Bilemiyorum,” diyordu Banford. Zorlanmaktan korkar gibi isteksiz görünüyordu. March’a baktı. Ama zayıf, hastalıklı görüşüyle arkadaşının yüzünde sadece her zamanki yarı soyut görüntüyü gördü. “Neden konuşmuyorsun, Nellie?” dedi.

Fakat March gözlerini kocaman açmıştı ve sessizdi; delikanlı ise, büyülenmiş gibi, gözlerini kımıldatmadan ona bakıyordu.

“Haydi ... bir şey söyle,” dedi Banford. March kendine geliyormuş, ya da gelmeye çalışıyormuş gibi başını hafifçe yana çevirdi.

“Ne söylememi bekliyorsun?” diye sordu otomatik olarak.

“Ne düşündüğünü söyle,” dedi Banford.

“Benim için hepsi bir,” dedi March.

Ve yine sessizlik oldu. Çocuğun gözlerinde, iğne gibi içe işleyen sivri bir ışık vardı sanki.

“Benim için de,” dedi Banford. “İstersen burada kalabilirsin.”

Kurnaz, küçük bir alev gibi bir gülümseme aniden ve kendiliğinden genç adamın yüzünü kapladı. Bunu gizlemek için hemen başını indirdi ve başı aşağıda, yüzü saklı kaldı.

“İstersen burada kalabilirsin. İstediğini yap, Henry,” diye bitirdi Banford.

Delikanlı hâlâ cevap vermiyor, başı aşağıda duruyordu. Sonra başını kaldırdı. Yüzü bir zafer kazanmış gibi tuhaf bir ışıkla parlıyordu ve March’a bakarken gözleri garip bir biçimde berraktı. March, ağzı yaralanmış gibi acı çekerek ve bilinci bulanık bir halde, yüzünü yana çevirdi.

Banford biraz şaşırdı. Yüzünde parıldayan gizli gülümsemeyle March’a bakan gencin gözlerindeki ısrarlı, saydam bakışı gözledi. Onun nasıl gülümsediğini bilmiyordu, çünkü yüzünün hiçbir hattı kıpırdamıyordu. Gülümsediği yalnızca yanaklarındaki ince tüylerin parıldaması, adeta ışıldamasından anlaşılıyor gibiydi. Sonra tamamen değişmiş bir bakışla Banford’a baktı.

“Kesinlikle,” dedi yumuşak, kibar sesiyle, “çok iyisiniz. Fazla iyisiniz. Benim için zahmete girmekten hoşlanmayacağınızdan eminim.”

“Biraz ekmek kes, Nellie,” dedi Banford huzursuz bir şekilde ve ekledi: “Kalmak istersen zahmet olmaz. Kendi kardeşim birkaç gün burada kalıyormuş gibi olacak. O da senin gibi bir çocuk.”

“Çok iyisiniz,” diye tekrarladı genç adam. “Eğer sizi rahatsız etmeyeceğimden eminseniz, kalmayı öyle çok isterim ki.”

“Hayır, tabii ki etmezsin. Hatta evde bizim dışımızda birinin bulunması bir zevk olacak,” dedi Banford içtenlikle.

“Ama Bayan March?” dedi delikanlı yumuşak sesiyle, ona bakarak.

“Yo, benim için bir sakıncası yok,” dedi March dalgın bir tavırla.

Gencin yüzü parladı ve adeta zevkle ellerini ovuşturdu.

“Öyleyse,” dedi, “çok mutlu olacağım, eğer karşılığını ödememe ve işlere yardım etmeme izin verirseniz.”

“Karşılığından söz etmene gerek yok,” dedi Banford.

Bir-iki gün geçti ve delikanlı çiftlikte kalmaya devam etti. Banford ona hayrandı. Konuşması öyle yumuşak ve nazikti ki; kendisi fazla konuşmak istemiyor, Banford’ın anlattıklarını dinlemeyi ve çabuk, yarı alaylı tarzıyla gülmeyi yeğliyordu. İşlere severek yardım ediyordu ... ama çok fazla değil. Elinde tüfekle tek başına dışarı çıkmaktan, seyretmekten, görmekten hoşlanıyordu. Çünkü keskin gözlü, kişisel olmayan merakı doymak bilmiyordu; en çok da tamamen yalnız, yarı gizliyken, seyrederken özgürdü.

Özellikle March’ı seyrediyordu. March onun için tuhaf bir karakterdi. Bir delikanlınınkine benzeyen zarif vücudu merakını uyandırıyordu. Onun koyu renkli gözlerinin içine baktığı zaman, ruhunda garip, coşkulu bir heyecanla bir şeyler uyanıyordu; öyle keskin ve mahrem bir heyecandı ki bu, fark edilmesinden korkuyordu. Bir de tuhaf, kurnaz konuşması onu kahkahalarla güldürüyordu. Daha ileri gitmesi gerektiğini hissediyor, kaçınılmaz bir dürtü duyuyordu. Ama onunla ilgili düşünceleri kafasından uzaklaştırdı ve tüfekle ormanın kenarına doğru gitti.

Eve geldiği zaman alacakaranlık olmuş ve alacakaranlıkla birlikte, ince, geç bir kasım yağmuru başlamıştı. Oturma odasının penceresinde oynaşan şömine ışığını gördü, küçük bir küme halindeki karanlık binaların ortasında

oynaşan bir ışık. Ve kendi kendine, buraya sahip olmanın hoş bir şey olacağını düşündü. Sonra aklına kurnaz bir düşünce geldi: neden March'la evlenmiyordu? Bu düşünceye teslim olmuş bir halde, elinde hareketsiz asılı duran ölü tavşanla, tarlanın ortasında birkaç dakika öylece kaldı. Zihni şaşkınlıkla bekledi ... hesap yapıyor gibiydi ... ve sonra onaylayarak kendi kendine garip bir biçimde gülümsedi. Neden olmasın? Gerçekten, neden olmasın? İyi bir fikirdi. Biraz gülünç de olsa ne çıkardı? Ne önemi vardı? Kız ondan daha yaşlıysa ne fark ederdi? Önemi yoktu. Onun koyu renkli, ürkmüş, savunmasız gözlerini düşününce kendi kendine esrarengiz bir biçimde gülümsedi. Aslında kızdan büyüktü. Onun efendisiydi.

Niyetini kendine bile itiraf etmiyordu. Kendinden bile gizli tutuyordu. Henüz her şey çok belirsizdi. İşlerin nasıl gittiğini görmesi gerekiyordu. Evet, işlerin nasıl gittiğini görmesi gerekiyordu. Dikkatli olmazsa, kız bu fikirle ancak alay ederdi. Kurnazlığı ve ince zekâsıyla biliyordu ki, açıkça ona gidip: "Bayan March, seni seviyorum ve benimle evlenmeni istiyorum," dese, onun kaçınılmaz yanıtı: "Git işine. Bu saçmalıkları duymak istemiyorum," olurdu. Erkeklere ve onların 'saçmalıklarına' karşı tavrı buydu. Dikkatli olmazsa, vahşi, acı alaycılığıyla üzerine saldırıp, onu çiftlikten ve kendi aklından sonsuza dek çıkarırdı. Usulca hareket etmesi gerekiyordu. Onu, avlanmaya çıktığınız zaman bir geyiği veya çulluğu yakaladığınız gibi yakalaması gerekiyordu. Ormana gidip geyiğe: "Lütfen tüfeğime düş," demenin bir faydası yoktur. Hayır, bu yavaş, incelikli bir savaştır. Gerçekten bir geyik avlamaya çıktığınızda, kendinizi toparlarsınız, kendi içinize kıvrılır ve şafaktan önce gizlice dağlara doğru ilerlersiniz. Avlanmaya çıktığınızda önemli olan ne yaptığınız değil, nasıl hissettiğinizdir. İncelikli, kurnaz ve kesinlikle, ölümcül bir biçimde hazır olmanız gerekir. Bu bir kader haline gelir. Kendi kaderiniz avladığınız geyiğin kaderini yakalar ve onu belirler. En başta, avınızı görmeden önce bile, hipnotizma gibi garip bir savaş vardır. Kendi ruhunuz, bir avcı olarak, geyiği görmeden önce bile geyiğin ruhuna sarılmaya gitmiştir. Ve geyiğin ruhu kurtulmak için savaşır. Geyik sizin kokunuzu almadan önce bile bu böyledir. Görünmezde yapılan İncelikli, derin bir irade savaşıdır bu. Ve kurşununuz yerine ulaşıncaya kadar hiç bitmeyen bir savaştır. *Gerçekten* heyecanın doruğuna çıktığınız ve nihayet menzile girdiğiniz zaman, bir şişeye ateş edermişçesine nişan almazsınız. Kurşunu avınızın kalbine ulaştıran kendi *iradenizdir.* Kurşunun hedefine uçuşu, kendi kaderinizin

geyiğin kaderine tam bir izdüşümüdür. Bu bir ustalık hamlesi olarak değil, yüce bir arzu, yüce bir istem eylemi gibi oluşur.

Ruhen bir çiftçi ya da bir alaya takılıp kalmış bir asker değil, bir avcıydı o. Ve genç bir avcı olarak March'ı avlamak, onu karısı yapmak İstiyordu. Bu yüzden incelikle kendini toparladı, bir tür görünmezliğe bürünür gibi oldu. Nasıl devam edeceğinden pek emin değildi. March ise bir yaban tavşanı kadar kuşkuluydu. Bu yüzden, görünüşte, yalnızca iki haftalığına orada kalacak olan sevimli, tuhaf yabancı delikanlı olmaya devam etti.

Öğleden sonra ateş için kütük kesmişti. Karanlık çok erken bastırmıştı. Hâlâ soğuk, çiğ bir sis vardı. Neredeyse görüşü engelleyecek kadar karanlık olmaya başlıyordu. Sehpanın yanında kısa kesilmiş bir yığın kütük duruyordu. Son kütüğü kesmekle uğraşırken, March bunları içeriye ya da sundurmaya taşımaya geldi. Delikanlı gömleğiyle çalışıyordu ve onun yaklaştığını fark etmedi; kız utanmış gibi, isteksizce geldi. Delikanlı onun parlak uçlu kütüklere doğru eğildiğini gördü ve kesmeyi bıraktı. Bacak sinirlerinden aşağıya şimşek gibi bir ateş aktı.

"March?" dedi sakin, genç sesiyle.

Kız yığmakta olduğu kütüklerden başını kaldırdı.

"Evet!" dedi.

Delikanlı alacakaranlıkta aşağı, ona doğru baktı. Onu açıkça göremiyordu.

"Sana bir şey sormak istiyordum," dedi.

"Öyle mi? Neydi?" dedi kız. Daha şimdiden sesinde korku vardı. Fakat kendine fazlasıyla hâkimdi.

"Şey ..." genç adamın sesi yumuşak ve esrarengiz çıkıyor, kızın sinirlerine işliyordu ... "şey, sence neler oluyor?"

Kız kalktı, ellerini kalçalarına koydu ve cevap vermeksizin, kıpırdamadan ona bakarak durdu. Delikanlı yine ani bir güçle alevlendi.

“Eh,” dedi; sesi öyle yumuşaktı ki, sanki incelikli bir temas, bir kedi patisinin hafif dokunuşu, bir sesten çok bir duygu gibiydi. “Benimle evlenmeni isteyecektim.”

March onu duymaktan çok hissetti. Boşuna yüzünü yana çevirmeye çalışıyordu. Üzerine büyük bir gevşeme gelmiş gibiydi; başı hafifçe yana eğik, sessizce durdu. Delikanlı gizlice gülümseyerek onun üzerine eğiliyor gibiydi. İçinden ince kıvılcımlar çıkıyordu sanki.

Sonra aniden:

“Saçmalıklarını benim üzerimde denemeye kalkma,” dedi March.

Delikanlının sinirlerinden bir titreme geçti. Hedefi vu-ramamıştı. Kendine gelmek için bir an bekledi. Sonra onu hissettirmeden okşarmışçasına, sesine tüm o tuhaf yumuşaklığı katarak:

“Saçmalık değil. Saçmalık değil. Ciddi söylüyorum. Neden bana inanmıyorsun?” dedi.

İncinmiş gibiydi. Sesinin kızın üzerinde öyle garip bir gücü vardı ki; ona kendini gevşemiş ve rahatlamış hissettiriyordu. March kendi gücünü bulmak için çabaladı. Bir an için kaybolmuş olduğunu hissetti ... kaybolmuş ... kaybolmuş. Bu sözcük, sanki ölüyormuş gibi içinde sarsılıyordu. Birden yine konuştu.

“Ne dediğini bilmiyorsun,” dedi, kısa ve geçici bir küçümseme darbesiyle. “Ne saçmalık! Annen olacak yaştayım.”

“Evet, ne dediğimi biliyorum. Evet, biliyorum,” diye üsteledi delikanlı yumuşak bir biçimde, sesini kızın kanında üretir gibi. “Ne dediğimi çok iyi biliyorum. Annem olacak yaşta değilsin. Bu doğru değil. Ve doğru olsa bile ne çıkar? Yaşımız ne olursa olsun, benimle evlenebilirsin. Benim için yaş nedir ki? Ve senin için yaş nedir ki! Yaş hiçbir şey değildir.”

Sözlerini bitirirken March bayılacak gibi oldu. Delikanlı hızlı konuşuyordu ... hızlı Cornwall tarzında ... ve sesi kızın ta içinde, ona karşı çaresiz olduğu bir yerlerde çınlıyor gibiydi. “Yaş hiçbir şey değildir!” Yumuşak, ağır ısrarı,

March'in orada, karanlıkta belirsizce sallanmasına neden oluyordu. Cevap veremedi.

Büyük bir zafer sevinci, ateş gibi kol ve bacaklarına sıçradı. Kazandığını hissetti.

“Seninle evlenmek istiyorum, anlıyor musun? Neden evlenmeyeyim?” diye devam etti, yumuşak ve hızlı. March’ın cevap vermesini bekledi. Alacakaranlıkta onun adeta ışıdığını gördü. Göz kapakları düşmüştü, yüzü yan yana çevrilmiş ve bilinçsizdi. Gücünün etkisi altında gibiydi. Fakat tetikte bekledi. Daha ona dokunmaya cesaret edemiyordu.

“Söyle o zaman,” dedi, “benimle evleneceğini söyle o zaman. Söyle ... söyle!” Yumuşak ve ısrarlıydı.

“Ne?” diye sordu kız, belli belirsiz, uzaktan, acı çeken birisi gibi. Delikanlının sesi şimdi tasavvur edilemeyecek kadar yakın ve yumuşaktı. Kıza iyice yaklaştı.

“Evet de.”

“Yo, yapamam,” diye inledi March çaresizce, yarı anlaşılır, adeta yarı bilinçli bir biçimde ve ölmekte olan birisi gibi acı içinde. “Nasıl yaparım?”

“Yapabilirsin,” dedi delikanlı yumuşak bir sesle, başını yana çevirmiş ve indirmiş, sersemlemiş duran March’ın omzuna yavaşça elini koyarak. “Yapabilirsin. Evet, yapabilirsin. Neden yapamayacağını söylüyorsun? Yapabilirsin. Yapabilirsin.” Ve korkunç bir yumuşaklıkla ileri doğru eğilip ağzı ve çenesiyle kızın boynuna dokundu.

“Yapma!” diye bağırdı kız, isteri gibi zayıf, delice bir çığlıkla, irkilerek ve ona doğru dönerek. “Ne demek istiyorsun?” Ama konuşacak nefesi yoktu. Sanki öldürülmüştü.

“Ciddi söylüyorum,” diye ısrar etti delikanlı, yumuşak ve zalimce. “Benimle evlenmeni istiyorum. Benimle evlenmeni istiyorum. Bunu biliyorsun, değil mi? Bunu biliyorsun. Değil mi? Değil mi?”

“Ne?” dedi kız.

“Biliyorsun,” diye yanıtladı delikanlı.

“Evet,” dedi. “Öyle söylediğini biliyorum.”

“Ve ciddi olduğumu biliyorsun, değil mi?”

“Öyle söylediğini biliyorum.”

“Bana inanıyor musun?” dedi genç adam.

March bir süre sessiz kaldı. Sonra dudaklarını büzdü.

“Neye inandığımı bilmiyorum,” dedi.

“Orada mısınız?” diyordu Banford, evden seslenerek.

“Evet, kütükleri getiriyoruz,” diye yanıtladı delikanlı.

“Kaybolduğunuzu sanmıştım,” dedi Banford hüzünle. “Acele edin, haydi; gelin de çay içelim. Çaydanlık kaynıyor.”

Delikanlı hemen küçük kütüklerden bir kucak dolusu alıp mutfakta yığılı oldukları köşeye taşımak üzere eğildi. March da kollarını doldurup kütükleri sanki ağır bir çocukmuşçasına göğsünde taşıyarak yardım etti. Soğuk gece bastırmıştı.

Bütün kütükler içeri taşınınca, ikisi çizmelerini gürültüyle dışarıdaki demirde temizlediler, sonra paspasa sildiler. March kapıyı kapattı ve eski fötr şapkasını ... çiftlik kızı şapkasını ... çıkardı. Sık, diri, siyah saçları serbest, yüzü solgun ve gergindi. Dalgınca saçlarını geriye itti ve ellerini yıkadı. Banford sıcak tuttuğu çörekleri fırından almak için aceleyle loş mutfağa geldi.

“Bu kadar zaman ne yapıyordunuz?” diye sordu huysuzca. “Hiç gelmeyeceksiniz sandım. Odun kırmayı bırakalı asırlar oldu. Dışarıda ne yapıyordunuz?”

“Şey,” dedi Henry, “sıçanların girmesini önlemek için ambardaki o deliği kapatmamız gerekti.”

“Niye, seni sundurmada dururken gördüm. Gömleğini gördüm,” diye meydan okudu Banford.

“Evet, yalnızca testereyi kaldırıyordum.”

Çay içmeye içeri girdiler. March oldukça sessizdi. Yüzü solgun, gergin ve dalgındı. Yüzünde her zaman aynı sağlıklı ve kendini kendine saklıyormuş gibi ketum ifade olan delikanlı, çaya kendi evindeymiş gibi gömleğiyle gelmişti. Yemeğini yerken tabağının üzerine eğildi.

“Gömleğinle üşümüyor musun?” dedi Banford hınçla. Delikanlı başını kaldırıp ona doğru baktı; çenesi tabağına yakın, ona bakarken gözleri çok berrak, saydam ve kararlıydı.

“Hayır, üşümüyorum,” dedi her zamanki yumuşak nezaketiyle. “Burası dışarıdan çok daha sıcak, aslında.” “Umarım öyledir,” dedi Banford, ona sinirlenerek. Bu akşam sinirine dokunan tuhaf, hoş bir özgüveni ve kocaman gözlü, parlak bir bakışı vardı.

“Ama belki,” dedi yumuşak ve kibarca, “çaya ceketsiz gelmemden hoşlanmıyor olabilirsiniz. Bunu unuttum.” “Ah, ben aldırmıyorum,” dedi Branford; oysa *aldırıyordu.*

“Gidip alayım mı?”

March’ın koyu renk gözleri yavaşça aşağı, ona doğru döndü.

“Hayır, zahmet etme,” dedi genizden gelen tuhaf sesiyle. “Eğer kendini iyi hissediyorsan, öyle kal.” Kaba bir otoriteyle konuşuyordu.

“Evet,” dedi delikanlı, “iyi *hissediyorum,* tabii kabalık etmiş olmayacaksam.”

“Genellikle kabalık olarak kabul edilir,” dedi Banford. “Ama biz aldırmayız.”

“Haydi oradan, ‘kabalık olarak kabul edilir'miş,” dedi birdenbire March. “Kim kabalık olarak kabul ediyor?”

“Niye, Nellie, kimse etmese bile sen edersin,” dedi Banford, gözlüklerinin arkasında biraz aksilenerek ve yemeğinin boğazına takıldığını hissederek.

Fakat March yine dalgın ve dikkatsizdi, ağzındakileri yemek yediğinin farkında değilmiş gibi çiğniyordu. Ve delikanlı, parlak, izleyen gözlerle bir ona, bir ötekine baktı.

Banford gücenmişti. Bütün hoş nezaketine ve yumuşak sesine karşın, delikanlı ona küstah göründü. Ona bakmaktan hoşlanmıyordu. Berrak, dikkatli gözleriyle karşılaşmayı sevmiyordu; yüzündeki garip parlaklığı, narin, ince tüylü yanaklarını, oldukça donuk olan ama yine de tuhaf bir yaşam sıcaklığıyla yanıyor gibi görünen sağlıklı tenini görmeyi sevmiyordu. Ona bakmak kızı biraz hasta ediyordu: fiziksel varlığının niteliği fazlasıyla keskin, fazlasıyla sıcaktı.

Çaydan sonra, akşamlar çok sessiz oluyordu. Delikanlı kasabaya nadiren iniyordu. Genellikle okuyordu: özel saatlerinde, iyi bir okuyucuydu. Daha doğrusu, bir kere başlayınca, kendini vererek okuyordu. Ama başlamaya fazla İstekli değildi. Çoğu zaman gecenin karanlığında, geceleri sahip olduğu garip bir içgüdüyle av arar gibi dolaşarak ve vahşi sesleri dinleyerek tarlalarda ve çitler boyunca tek başına yürüyordu.

Ama bu gece, Banford’un rafından bir Yüzbaşı May-ne Reid kitabı alıp dizlerini iki yana açarak oturdu ve öyküye daldı. Kahverengimsi sarı saçları uzundu ve yana taranmıştı; başında kalın bir başlık gibi duruyordu. üzerinde hâlâ gömleği vardı; dizleri iki yana alabildiğine açılmış, kitap elinde ve bütün vücudu oldukça yorucu olan okuma eylemiyle meşgul, lambanın ışığında ileri doğru eğilirken, Banford’un oturma odasına bir oduncu kampı görüntüsü veriyordu. O da buna içerliyordu. Çünkü oturma odasında, yerde kırmızı bir Türk halısı ve koyu renk boyalı bir sehpa bulunuyordu, şöminenin şık, yeşil çinileri vardı, piyano son moda dans müziğinin notalarıyla açık duruyordu; Banford oldukça iyi çalıyordu; duvarlarda ise March’ın elle boyanmış kuğuları ve nilüferleri asılıydı. Üstelik, kütükler ocakta hoş bir biçimde, titreşerek yanarken, kalın perdeler çekilmiş, bütün kapılar kapalıyken ve çam ağaçları dışarıda, rüzgârda ıslık çalarak

ürperirken, içerisi sıcacık, kibar ve sevimliydi. Haki renkli dizlerini uzatıp orada, asker gömleğinin manşetleri kalın kırmızı bileklerinin üzerinde iliklenmiş oturan iri, kaba, uzun bacaklı gence içerliyordu. Delikanlı zaman zaman bir sayfa çeviriyor, zaman zaman da ateşe, yerleşen kütüklere keskin bir bakış atıyordu. Sonra tekrar yoğun ve soyutlanmış okuma işine dalıyordu.

March, masanın öbür ucunda, ara sıra nakış işliyordu. Rüyasında tilkinin kuyruğunun onu yaktığını gördüğü zamanki gibi, ağzı garip bir biçimde büzülmüş, güzel, diri, siyah saçları tutam tutam ayrılmıştı. Ancak tüm bedeniyle kilometrelerce uzakta gibiydi. Sanki rüyadaymış gibi, tilkinin evin etrafında, rüzgârda şarkı söylediğini, vahşi, tatlı ve bir çılgınlık gibi şarkı söylediğini duyuyordu adeta. Kırmızı ama biçimli ellerle beyaz pamuklu bezi yavaş yavaş işliyordu, çok yavaş, beceriksizce.

Banford da, alçak sandalyesine oturmuş, okumaya çalışıyordu. Ama bu ikisinin arasında kendini huzursuz hissediyordu. Devamlı kıpırdanıyor, etrafına bakınıp rüzgârı dinliyor ve gizlice arkadaşlarının birinden diğerine bakıyordu. Düz arkalıklı bir sandalyeye oturmuş, kısa panto-lonlu dizleri üst üste atılmış, yavaşça, güçlükle nakış işleyen March da ona sıkıntı veriyordu.

“Hay Allah!” dedi Banford. “Gözlerim kötü bu gece.” Ve parmaklarını gözlerine bastırdı.

Genç adam başını kaldırıp berrak parlak bakışıyla ona baktı, ama konuşmadı.

“Öyle mi, Jill?” dedi March dalgın bir tavırla.

Sonra delikanlı tekrar okumaya başladı ve Banford ister istemez kitabına döndü. Ama yerinde duramıyordu. Bir süre sonra gözlerini kaldırıp March’a baktı. Zayıf yüzünde tuhaf, adeta kötü niyetli küçük bir gülümseme vardı.

“Onlar için bir peni veririm, Nell,” dedi aniden.

March iri, ürkmüş siyah gözlerle dönüp baktı ve adeta dehşetle sarardı. Evin etrafında dolaşarak yumuşak, öylesine yumuşak bir sesle şarkı söyleyen

tilkiyi dinlemekteydi.

“Ne?” dedi dalgın bir tavırla.

“Düşüncelerin için bir peni veririm,” dedi Banford, alay eden bir ifadeyle. “Veya iki peni, eğer o kadar gizlilerse. ”

Delikanlı lambanın altından parlak, berrak gözlerle bakıyordu.

“Niye,” dedi March dalgın bir sesle, “neden paranı boşa harcamak istiyorsun?”

“İyi bir yatırım olacağını düşündüm,” dedi Banford.

“Rüzgârın sesinden başka bir şey düşünmüyordum,” dedi March.

“Hay Allah,” diye cevap verdi Banford. “Ben de bu kadar ilginç şeyler düşünebilirdim. Korkarım bu sefer paramı gerçekten boşa harcadım.”

“Eh, ödemen gerekmez,” dedi March.

Delikanlı birdenbire güldü. İki kadın da ona baktı; March, sanki onun orada olduğunun farkında değilmiş gibi, oldukça şaşırmış görünüyordu.

“Niye, böyle durumlarda borcunuzu öder misiniz?” diye sordu genç adam.

“A, evet,” dedi. Banford. “Her zaman öderiz. Kışın bazen Nellie’ye haftada bir şilin vermem gerektiği oldu. Yazın daha az tutuyor.”

“Ne, birbirinizin düşüncelerine para vermek mi?” diye güldü.

“Evet, geride kalan her şey tamamen tükendiği zamanlar.”

Genç adam, burnunu aniden bir köpek yavrusu gibi kırıştırarak ve ani bir keyifle sırıtarak, parlak gözlerle güldü.

“Bunu ilk defa duyuyorum,” dedi.

“Bailey Çiftliği’nde bir kış kalsaydın yeterince sık duyardın, sanırım,” dedi Banford, acınacak bir halde.

“O kadar mı yoruluyorsunuz?” diye sordu delikanlı.

“O kadar sıkılıyoruz,” dedi Banford.

“Ah! Ama neden sıkılıyorsunuz?” diye sordu ciddi ciddi.

“Neden sıkılmayalım?” dedi Banford.

“Bunu duyduğuma üzüldüm.”

“Üzülmelisin, eğer burada neşeli vakit geçirmeyi umuyor idiysen,” dedi Banford.

Genç adam kıza uzun uzun ve sertçe baktı.

“Eh,” dedi garip, genç ciddiyetiyle, “benim için yeterince neşeli.”

“Bunu duyduğuma sevindim,” dedi Banford.

Ve kitabına döndü. Daha otuz yaşında olmasına karşın, seyrek, zayıf saçlarında daha şimdiden birçok beyaz tel vardı. Delikanlı önüne bakmadı; gözlerini, iri ve dalgın gözleri, büzülmüş ağzıyla, güçlükle nakış işleyen March’a çevirdi. Kızın sıcak, soluk, ince bir teni ve narin bir burnu vardı. Büzülmüş ağzı şirret görünüyordu. Fakat bu şirret görüntü, koyu renkli kaşlarının tuhaf, kalkık kemeri ve gözlerinin iriliği, hayret ve dalgınlık dolu ürkek bakışı tarafından yalanlanıyordu. Yine gecenin içinde iyice uzaklaşmış gibi olan tilkiyi dinliyordu.

Delikanlı yuvarlak, çok berrak ve kararlı gözleriyle, lamba ışığının kenarında, yüzü yukarı dönük, sessizce onu seyrederek oturuyordu. Banford sinirle parmaklarını ısırarak saçlarının altından delikanlıya bakıyordu. O ise, sağlıklı yüzü ışığın altında, loşluğun kenarında yukarıya çevrilmiş, kusursuz, dalgın bir kararlılıkla March’ı seyrederek, tamamen hareketsiz oturuyordu. March aniden büyük, koyu renkli gözlerini nakışından kaldırdı ve onu gördü. Birden irkildi.

“İşte orada!” diye bağırdı elinde olmadan, son derece ürkmüş gibi.

Banford hayretle doğrularak dönüp baktı.

“Sana neler oluyor, Nellie?” diye bağırdı.

Fakat March, yüzü narin bir gül renginde kızarmış, kapıya doğru bakıyordu.

“Hiçbir şey! Hiçbir şey!” dedi aksilenerek. “Konuşamaz mıyım?”

“Evet, akıllıca konuşacaksan,” dedi Banford. “Ne demek istedin?”

“Ne demek istediğimi bilmiyorum,” diye bağırdı March öfkeyle.

“Ah, Nellie, ürkek ve sinirli olmayacaksın, umarım. *Daha* fazlasına katlanamayacağımı hissediyorum. Kimi kastettin? Henry’yi mi?” diye bağırdı zavallı Banford korkuyla.

“Evet. Sanırım,” dedi March kısaca. Tilkiyi asla itiraf edemezdi.

“Ah Tanrım, bu gece sinirlerim altüst oldu,” diye inledi Banford.

Saat dokuzda March bir tepsiyle ekmek, peynir ve çay getirdi; Henry bir fincan çay istediğini söylemişti. Banford bir bardak süt içti ve biraz ekmek yedi. Biraz sonra da:

“Ben yatıyorum, Nellie. Bu gece sinirlerim çok bozuk. Geliyor musun?” dedi.

“Evet, tepsiyi götürüp hemen geliyorum,” dedi March.

“Geç kalma öyleyse,” dedi Banford huysuzca. “İyi geceler, Henry. En son sen çıkarsan ateşe bakarsın, değil mi?”

“Evet, Bayan Banford, bakarım,” dedi delikanlı güven veren tavrıyla.

March mutfağa gitmek için mumu yakıyordu. Banford mumunu alarak yukarı çıktı. March ateşin yanına döndüğünde genç adama:

“Sanırım ateşi söndürmek ve diğer şeyler konusunda sana güvenebiliriz,” dedi. Eli kalçasında ve bir dizi gevşek, ona bakamıyormuş gibi başı utangaç bir şekilde yana çevrilmiş, orada duruyordu. Genç adam yüzünü kaldırmış, onu izliyordu.

“Gel, bir dakika otur,” dedi yumuşak bir sesle.

“Hayır, gideceğim. Jill bekliyordur ve gelmezsem tedirgin olur.”

“Bu akşam neden öyle sıçradın?” diye sordu genç adam.

“Ne zaman sıçradım?” dedi March sertçe, ona bakarak.

“Biraz önce, bağırdığın zaman.”

“Ha!” dedi March. “O zaman!.. Seni tilki sandım!” Ve yüzü yarı alaycı, garip bir gülümsemeyle buruldu.

“Tilki! Neden tilki?” diye sordu delikanlı yumuşak bir sesle.

“Geçen yaz bir akşam tüfekle dışarı çıktığımda, tilkiyi otların içinde, neredeyse ayaklarımın dibinde, yukarıya, doğruca bana bakarken gördüm. Bilmiyorum ... sanırım beni etkiledi.” Yine başını yana çevirdi ve sıkılgan bir tavırla ayağını oynattı.

“Peki, onu vurdun mu?” diye sordu delikanlı.

“Hayır, gözlerini öyle doğruca bana dikerek, sonra da yüzünde bir kahkahayla durup omzunun üzerinden bana bakarak beni öyle ürküttü ki.”

“Yüzünde bir kahkahayla!” diye tekrarladı Henry, kendisi de kahkaha atarak. “Seni korkuttu, öyle mi?”

“Hayır, beni korkutmadı. Yalnızca etkiledi.”

“Beni de tilki sandın, öyle mi?” diye güldü delikanlı, aynı tuhaf, çabuk küçük kahkahayla, burnunu kırıştıran bir köpek yavrusu gibi.

“Evet, öyle sandım, bir an için,” dedi March. “Belki de bilmeden onu düşünüyordum.”

“Belki de tavuklarınızı çalmaya falan geldiğimi düşünüyorsun,” dedi delikanlı, aynı genç kahkahayla.

Fakat March sadece iri, koyu renkli, boş gözlerle ona baktı.

“İlk defa,” dedi delikanlı, “bir tilkiye benzetiliyorum. Bir dakika oturmaz mısın?” Sesi çok yumuşak ve davetkârdı.

“Hayır,” dedi March. “Jill bekliyordur.” Fakat hâlâ gitmiyor, ışık halkasının hemen dışında, bir ayağı gevşek ve yüzü yana çevrilmiş duruyordu.

“Fakat soruma cevap vermeyecek misin?” dedi genç, sesini daha da alçaltarak.

“Hangi soruyu kastettiğini bilmiyorum.”

“Evet, biliyorsun. Tabii ki biliyorsun. Benimle evlenmeni kastediyorum.”

“Hayır, o soruya cevap vermeyeceğim,” dedi kız kesin bir tavırla.

“Vermeyecek misin?” Burnunda yine o tuhaf, genç gülüş belirdi. “Tilki gibi olduğum için mi? Bu yüzden mi?” Ve hâlâ gülüyordu.

Kız döndü ve uzun, ağır bir bakışla ona baktı.

“Bu yüzden bana karşı olmamalısın,” dedi genç. “Işığı azaltayım; gel de bir dakika otur.”

Kırmızı elini lambanın aydınlığının altına uzattı ve aniden ışığı kararttı. March orada, loşluğun içinde, gölgeli, ancak kıpırtısız durdu. Genç adam sessizce uzun bacaklarının üzerinde ayağa kalktı. Şimdi sesi olağanüstü yumuşak ve anlamlıydı; güçlükle işitiliyordu.

“Bir dakika kalacaksın,” dedi. “Sadece bir dakika.” Ve elini March’ın omzuna koydu. Kız yüzünü öteki tarafa çevirdi. “Gerçekten tilki gibi olduğumu düşünmediğine eminim,” dedi delikanlı, aynı yumuşaklıkla ve

sesinde bir kahkaha ifadesi, İnce bir alayla. “Değil mi?” Ve kızı yavaşça kendine doğru çekip hafifçe boynunu öptü. O ise ürktü, titreyerek geri çekildi. Fakat delikanlının güçlü, genç kolu onu tuttu ve yüzü yana dönük olduğu için, onu yine hafifçe boynundan öptü.

“Soruma cevap vermeyecek misin? Vermeyecek misin şimdi?” dedi yumuşak, hafif bir sesle. Kızın yüzünü öpmek için onu yakına çekmeye çalışıyordu. Ve hafifçe yanağını, kulağının yanını öptü.

O sırada Banford’un yukarıdan huysuzca, aksice seslendiği duyuldu.

“İşte Jill!” diye bağırdı March, irkilip doğrularak.

Ve o anda delikanlı şimşek hızıyla onu ağzından öptü, hızla, sürtünürcesine. Bu öpüş kızın bütün dokularını yakıp geçti adeta. Kız küçük bir çığlık attı.

“Vereceksin, değil mi? Vereceksin?” diye ısrar etti delikanlı yumuşak bir sesle.

“Nellie! Nellie! Neden bu kadar gecikiyorsun?” diye geldi Banford’un hafif çığlığı dışarıdaki karanlıktan.

Ancak genç adam kızı sıkı tutuyor, o dayanılmaz yumuşaklık ve ısrarla mırıldanıyordu:

“Vereceksin, değil mi? Evet de! Evet de!”

Ateşin, içinden geçip onu dağladığını ve artık hiçbir şey yapamayacağını hisseden March, mırıldandı:

“Evet! Evet! Ne istersen! Ne istersen! Yeter ki beni bırak! Yeter ki beni bırak! Jill çağırıyor.”

“Söz verdiğini biliyorsun,” dedi delikanlı sinsice.

“Evet! Evet! Biliyorum!” Sesi aniden tiz bir çığlığa dönüştü. “Tamam, Jill, geliyorum.”

Delikanlı irkilerek onu bıraktı ve March doğruca yukarıya gitti.

Sabah kahvaltıda, etrafa bakınıp hayvanlarla ilgilendikten ve kendi kendine burada kolayca yaşanabileceğini düşündükten sonra, delikanlı Banford'a:

"Biliyor musun, Bayan Banford?" dedi.

"Neyi?" dedi, iyi huylu, ürkek Banford.

Genç adam ekmeğine reçel süren March'a baktı.

"Söyleyeyim mi?" dedi ona.

Kız gözlerini kaldırıp ona baktı ve yüzü koyu pembe bir renk aldı.

"Evet, Jill'i kastediyorsan," dedi. "Yalnız bütün kasabaya anlatmazsın umarım." Ve kuru ekmeğini zorlukla yuttu.

"Neler oluyor?" dedi Banford, iyice açılmış, yorgun, hafifçe kızarmış gözlerle onlara bakarak. Zayıf, narin, küçücüktü; ince ve seyrek saçları kısa kesilmişti, soluk kahve ve gri renkleriyle yorgun yüzünün etrafında yumuşak bir biçimde dökülüyordu.

"Ee, sence ne olabilir?" dedi delikanlı, sır saklayan birisi gibi gülümseyerek.

"Nereden bilebilirim!" dedi Banford.

"Tahmin edemiyor musun?" dedi delikanlı, kendinden memnun, gözlerini parlatarak ve gülümseyerek.

"Edemiyorum. Üstelik denemeyeceğim."

"Nellie'yle ben evleneceğiz."

Banford bıçağını sanki bir daha kullanmayacakmış gibi zayıf, narin parmaklarından masaya bıraktı. Boş, kızarmış gözlerle bakakaldı.

"Ne yapacaksınız?" diye haykırdı.

"Evleneceğiz. Değil mi, Nellie?" ve delikanlı March'a döndü.

“Sen öyle söylüyorsun, en azından,” dedi March kısaca. Ama yine acı dolu bir ifadeyle kızardı. O da artık lokmasını yutamıyordu.

Banford vurulmuş bir kuş gibi ona baktı; zavallı, küçük, hasta bir kuş gibi. Yaralanmış ruhu yüzüne yansıyarak ona, kıpkırmızı kesilen March’a baktı.

“Asla! ” diye haykırdı çaresizce.

“Tamamen doğru,” dedi delikanlı, parlak ve zafer kazanmış bir edayla.

Banford, masadaki yiyeceklerin görüntüsü onu hasta ediyormuş gibi, yüzünü yana çevirdi. Birkaç dakika öylece, hasta gibi oturdu. Sonra bir elini masanın kenarına dayayarak, ayağa kalktı.

“Buna *asla* inanmayacağım, Nellie,” diye bağırdı. “Bu kesinlikle olanaksız!”

Ağlamaklı, üzüntülü sesinde sıcak bir öfke ve umutsuzluk emaresi vardı.

“Neden? Neden inanmayasın?” diye sordu delikanlı, sesinde tüm o yumuşak, kadifemsi küstahlığıyla.

Banford açılmış, dalgın gözlerinden, sanki müzedeki bir yaratıkmış gibi ona baktı.

“Ah,” dedi halsizce, “çünkü asla bu kadar aptal olamaz. Özsaygısını bu derece yitiremez.” Sesi soğuk ve ağlamaklıydı, titriyordu.

“Öz saygısını nasıl yitirecek?” diye sordu delikanlı.

Banford gözlüklerinin arkasından belirsiz, sabit bakışlarla ona baktı.

“Şimdiye kadar yitirmemişse,” dedi.

Delikanlı gözlüklerin arkasından gelen yavaş, belirsiz, sabit bakışlar altında kıpkırmızı, alev kırmızısı oldu.

“Hiç anlamıyorum,” dedi.

“Anlayamazsın. Anlamanı beklemiyordum,” dedi Banford, sözlerini daha da onur kırıcı yapan o dalgın, hafif, uzak ses tonuyla.

Delikanlı sandalyesinde kaskatı oturuyor, kıpkırmızı yüzünden sıcak, mavi gözlerle bakıyordu. Yüzüne çirkin bir bakış gelmişti.

“Tanrım, başını nasıl bir derde soktuğunu bilmiyor,” dedi Banford, ağlamaklı, dalgın, hakaret dolu sesiyle.

“Bu işin seninle ne ilgisi var, zaten?” dedi delikanlı öfkeyle.

“Seninle olduğundan daha fazla, belki de,” diye yanıtladı Banford ağlamaklı ve kin dolu bir sesle.

“Ya, öyle mi! Bunu hiç anlamıyorum,” diye atıldı delikanlı.

“Hayır, anlamazsın,” dedi Banford dalgınca.

“Her neyse,” dedi March, saçını arkaya itip kabaca ayağa kalkarak. “Tartışmanın yararı yok.” Ve ekmekle çaydanlığı kaparak uzun adımlarla mutfağa gitti.

Banford, sersemlemiş gibi, parmaklarını alnında ve saçında gezdirdi. Sonra döndü ve yukarıya çıktı.

Henry sandalyesinde kaskatı ve asık suratlı, yüzü ve gözleri yanarak oturdu. March gelip gidiyor, sofrayı topluyordu. Fakat Henry öfkeyle, kaskatı oturmaya devam etti. March’a aldırış etmiyordu. O tekrar sükûnetine ve yumuşak, düzgün, kaymak gibi cildine kavuşmuştu. Fakat ağzı büzülüydü. Masadan bir şeyler almak için her gelişinde delikanlıya bakıyor, büyük, meraklı gözlerle, yalnızca meraktan bakıyordu. Ne uzun, kırmızı yüzlü, somurtkan bir çocuk! O buydu işte. Kırmızı yüzü tarlaların ötesindeki bir kulübenin kırmızı bacası kadar uzak görünüyordu; March da Henry’ye o kadar tarafsızca o kadar uzaktan bakıyordu.

Daha sonra Henry kalktı ve tüfekle tarlalara çıktı. Ancak yemek vaktinde geldi; şeytan hâlâ yüzündeydi, fakat davranışları oldukça nazikti. Hiç kimse özel bir şey söylemedi; her biri bir üçgenin sivri köşesinde, inatçı bir

uzaklıkta oturdular. Öğleden sonra delikanlı hemen yine tüfekle çıktı. Akşam olurken bir tavşan ve bir güvercinle geldi. Bütün akşam evde kaldı, fakat ağzını hemen hemen hiç açmadı. Bir şeytan gibi öfkeliydi; hakarete uğradığını hissediyordu.

Banford'un gözleri kırmızıydı; belli ki ağlamıştı. Fakat tavrı her zamankinden daha uzak ve kibirliydi. Henry konuştuğu zaman bile, sanki bir serseri ya da o türden adi bir saldırganmış gibi başını çevirişi, delikanlının mavi gözlerinin öfkeden adeta kararmasına neden oluyordu. Gencin yüzü daha da asıktı. Fakat konuşmak için ağzını açtığında, nazik ses tonunu hiç unutmuyordu. March bu atmosferde adeta mutlu oluyordu. İki düşmanın arasında, yüzünde küçük, hınzır bir gülümsemeyle oturuyor, eğleniyor gibiydi. Hatta bu akşam, zahmetle nakış işleyişinde bile bir tür halinden memnunluk vardı.

Yattığı zaman, delikanlı iki kadının odalarında konuşup tartıştıklarını duydu. Yatakta oturdu ve ne dediklerini anlayabilmek için kulaklarını zorladı. Fakat hiçbir şey an-layamıyordu, sesler çok uzaktan geliyordu. Ancak Ban-ford'un sesinin yumuşak, kederli akışını ve March'in daha derin tonunu işitebiliyordu.

Gece sessiz, soğuktu. Dışarıda, çam ağaçlarının tepelerinden ötede, büyük yıldızlar yanıp sönüyordu. Genç adam dinledi, dinledi. Uzakta bir tilkinin bağırdığını ve çiftliklerden köpeklerin havlayarak cevap verdiğini duydu. Fakat duymak istediği bu değildi, iki kadının söyledikleriydi.

Sinsice yataktan kalktı ve kapısının yanında durdu. Öncekinden daha fazla duyamıyordu. Çok, çok dikkatlice kapının mandalını kaldırmaya başladı. Bir süre sonra kapısını açmıştı. Sonra sinsice koridora çıktı. Eski meşe döşemeler ayaklarının altında soğuktu ve inanılmaz derecede gıcırdıyordu. Çok, çok yavaşça sürünerek tek basamaktan yukarı çıkıp duvar boyunca kapılarının önüne kadar ilerledi. Ve orada nefesini tutarak dinledi. Banford'un sesi:

"Hayır, buna kesinlikle dayanamam. Bir ay içinde ölürüm. Onun da hedeflediği aynen bu, tabii ki. Onun oyunu aynen bu, beni mezarlıkta görmek. Hayır, Nellie, onunla evlenmek gibi bir iş yaparsan, kesinlikle burada kalamazsın. Onunla aynı evde yaşayamam, yaşayamam. Ah!

Elbiselerinin kokusu beni hasta ediyor. Ve kırmızı yüzü midemi bulandırıyor. O sofradayken yemek yiyemiyorum. Kalmasına izin vermekle ne aptallık etmişim. İnsan *asla* iyilik yapmaya çalışmamalı. Her zaman bir bumerang gibi geri uçup yüzüne çarpıyor.”

“Eh, yalnızca iki günü kaldı,” dedi March.

“Evet, Tanrı’ya şükür. Gittikten sonra da bir daha asla bu eve gelmeyecek. O buradayken kendimi öyle kötü hissediyorum ki. Ve eminim yalnızca senden neler alabileceğini hesaplıyor. Hepsi bu, biliyorum. O sadece çalışmak istemeyen ve bizim sırtımızdan geçineceğini düşünen işe yaramaz biri. Ama benim sırtımdan geçinmeyecek. Eğer bu kadar aptalsan, o zaman senin kendi sorunun. Burada olduğu zamanlar Bayan Burgess onu tanıyormuş. Yaşlı adam hiçbir zaman ona düzenli bir iş yaptıramazmış. Her fırsatta tüfekle çıkıp gidermiş, aynen şimdi olduğu gibi. Hep tüfek! Ah, bu işten nefret ediyorum. Ne yaptığını bilmiyorsun, Nellie, bilmiyorsun. Eğer onunla evlenirsen yalnızca seni aptal durumuna düşürecek. Çıkıp gidecek ve seni zor durumda bırakacak. Gideceğini biliyorum, eğer Bailey Çiftliği'ni bizden alamazsa ... ben yaşadıkça da alamayacak. Ben yaşadıkça buraya asla ayak basmayacak. Nasıl olacaktı, biliyorum. Yakında ikimizin de efendisi olduğunu düşünecekti, daha şimdiden senin efendin olduğunu düşündüğü gibi.”

“Ama değil,” dedi Nellie.

“Olduğunu düşünüyor, en azından. Ve istediği de bu: gelip burada efendi olmak. Evet, düşün! Bu yeri bunun için yaptık, öyle mi, iğrenç, kırmızı yüzlü bir çocuk, kaba bir işçi bize zorbalık etsin diye? Ah, kalmasına izin vermekle *gerçekten* hata ettik. Kendimizi hiç alçaltmamamız gerekirdi. Üstelik buradaki bütün İnsanlarla o kadar mücadele ettim, onların düzeyine indirilmemek için. Hayır, buraya gelmeyecek. Ve sonra biliyorsun ... bu yeri alamazsa, sanki seni hiç tanımamışçasına yine Kanada’ya ya da başka bir yere kaçacak. Sen ise burada, tamamen mahvolmuş ve aptal yerine konmuş olacaksın. Bir daha hiç huzurlu olamayacağımı biliyorum.”

“Buraya gelemeyeceğini söyleriz ona. Bunu ona söyleriz,” dedi March.

“Ah, zahmet etme, gitmeden önce bunu ona ben söyleyeceğim ve başka şeyler de. Konuşacak gücüm kaldığı sürece onun istediği olmayacak. Ah Nellie, o öyle berbat küçük bir hayvan ki, eğer teslim olursan seni hor görecek, hor görecek. Bir kedinin çalmayacağına ne kadar güvenirsem ona da o kadar güvenirim. O kurnaz, kurnaz ve buyurucu ve baştan aşağıya bencil, buz gibi soğuk. Bütün istediği seni kullanmak. Ve artık işine yaramadığın zaman, işte o zaman sana acırım.”

“O kadar da kötü olduğunu sanmıyorum,” dedi March. “Hayır, çünkü senin gözüne girmeye çalışıyor. Ama onu yeterince görürsen anlayacaksın. Of, Nellie, bunu düşünmeye bile dayanamıyorum.”

“Sana zarar vermeyecek, Jill, canım.”

“Öyle mi! Öyle mi! Yaşadığım sürece artık ne bir anlık huzur, ne de bir anlık mutluluk duyabileceğim. Hayır, Nellie ... ” ve Banford acı acı ağlamaya başladı.

Dışarıdaki çocuk, kadının boğuk hıçkırıklarını ve ağlayan kadını şaşılacak bir tatlılık ve şefkatle teselli eden March'ın yumuşak, derin, şefkatli sesini duyabiliyordu.

Gözleri öyle yuvarlak ve açıktı ki, bütün geceyi görüyor gibiydi; kulakları ise neredeyse kafasından fırlayacaktı. Donup kalmıştı. Sürünerek yatağa döndü, ama beyninden ateş çıktığını hissediyordu. Uyuyamıyordu. Yerinde duramıyordu. Kalktı, sessizce giyindi ve sürünerek tekrar koridora çıktı. Kadınlar sessizdi. Yavaşça aşağıya indi ve mutfağa gitti.

Sonra çizmelerini ve paltosunu giyip tüfeği aldı. Çiftlikten gitmeyi düşünmüyordu. Hayır, yalnızca tüfeği aldı. Olabildiğince yavaşça kapıyı açtı ve soğuk aralık gecesine çıktı. Hava sakin, yıldızlar parlaktı; çam ağaçları gökte işitilebilir biçimde kıpırdanıyor gibiydi. Vuracak bir şey arayarak sinsice bir çitin kenarından yürüdü. Bir yandan da, ateş edip kadınları korkutmaması gerektiğini anımsadı.

Av arar gibi, katırtırnaklarının etrafından ve yüksek, yaşlı, dikenli meşe korusunun içinden ormanın kenarına yürüdü. Sonra, kedi gözleri gibi karanlıkta adeta siyahlaşan ve keskinleşen büyümüş gözlerle karanlığın

içine bakarak çitin etrafından dolaştı. Bir baykuş kocaman bir meşe ağacının etrafında yavaşça ve kederle- ötüyordu. Genç adam dinleyerek, dinleyerek, gözleyerek tüfeğiyle sinsice yürüdü.

Orman kenarındaki meşelerin altında dururken, tepedeki komşu kulübeden köpeklerin ansızın ve ürkütücü bir biçimde haykırdığını ve etraftaki çiftliklerde uyanan köpeklerin havlayarak cevap verdiğini duydu. Aniden İngiltere ona küçük ve dar göründü. Kırların karanlıkta bile sıkışık olduğunu hissetti; gecenin içinde çok fazla köpek varmış gibi geldi ona. İngiliz çalılarının manzarayı kaplayan ağı gibi, sesten bir çite benzeyen bir gürültü yapıyorlardı. Tilkinin hiç şansı olmadığını hissetti. Çünkü bütün bu velveleyi başlatan o olmalıydı.

Onu gözlemenin tam sırasıydı! Kuşkusuz etrafı koklayarak gelecekti. Delikanlı yokuş aşağı, çiftlik evinin birkaç çam ağacıyla birlikte karanlık bir şekilde çöreklendiği yere doğru yürüdü. Uzun sundurmanın köşesinde, zifiri karanlıkta çömeldi. Tilkinin geleceğini biliyordu. Sayısız küçük evle dolu, gürültüyle havlayan, boğuk sesli bu İngiltere'de, tilkilerin sonuncusu olacakmış gibi geliyordu ona.

Yıldızlardan mı, yoksa ufuk yüzünden mi bilinmez, küçük bir ışığın düşer gibi olduğu açık kapıya sabit ve değişmez gözlerle bakarak uzun süre oturdu. Karanlık bir köşede, bir kütüğün üzerinde, tüfek dizlerinde oturuyordu. Çam ağaçları çıtırdıyordu. Bir ara bir tavuk onu ürküten bir gürültü ve gıdaklamayla ambardaki tüneğinden düştü ve o, bir sıçan olabileceğini düşünerek ayağa kalktı, gözlerini açarak gözetledi. Ama bir şey olmadığını *hissetti.* Sonra tekrar oturdu; tüfek dizlerindeydi ve ellerini sıcak tutmak için giysinin içine sokmuş, açık kapının solukluğuna sabit, kıpırtısız gözlerle bakıyordu. Soğuk havada canlı tavukların sıcak, iç bayıltıcı, zengin kokusunu duyabiliyordu.

Ve sonra ... bir gölge. Kapıda kayan bir gölge. Tüm görüş gücünü yoğunlaşmış bir kıvılcım halinde topladı ve kapıdan karnının üstünde sürünerek geçen tilkinin gölgesini gördü. Öyle gidiyordu, bir yılan gibi karnının üstünde. Delikanlı kendi kendine gülümsedi ve tüfeği omzuna kaldırdı. Ne olacağını çok iyi biliyordu. Tilkinin, tavukların kapısının tahtalarla kapatıldığı yere gideceğini ve etrafı koklayacağım biliyordu. Orada bir dakika yatarak içerideki tavukları koklayacağım biliyordu. Ve

sonra yine eski ambarın kenarında dolaşmaya başlayacak, içeri girmeye çalışacaktı.

Tavukların kapısı hafif bir meyilin tepesindeydi. Tilki, bir gölge gibi usulca, bu meyilden yukarı kaydı ve burnunu tahtalara dayayarak çömeldi. Aynı anda, gece tümüyle parçalanmış gibi, bir tüfeğin, eski binaların arasında yankılanan müthiş patlaması duyuldu. Fakat çocuk dikkatle gözledi. Ölürken pençelerini çırpan tilkinin beyaz karnını bile gördü. Sonra ilerledi.

Her yerde bir karmaşa vardı. Tavuklar ayaklarını sürüyor ve gıdaklıyor, ördekler viyaklıyordu; tay çılgınca tepinerek ayağa kalkmıştı. Fakat tilki yan yatmış, son titreyişleriyle çırpınıyordu. Çocuk onun üzerine eğildi ve tilkice kokusunu kokladı.

Yukarıda bir pencerenin açıldığı duyuldu, sonra March seslendi:

“Kim o?”

“Benim,” dedi Henry; “Tilkiyi vurdum.”

“Ah, Tanrım! Bizi ölesiye korkuttun.”

“Öyle mi? Çok özür dilerim.”

“Neden kalktın?”

“Etrafta dolaştığını duydum.”

“Peki, onu vurdun mu?”

“Evet, burada,” ve sıcak, ölü hayvanı yukarı kaldırarak avluda durdu. “Göremiyorsun, değil mi? Bir dakika bekle.” El fenerini cebinden çıkarıp ışığını ölü hayvana tuttu. Onu kuyruğundan tutuyordu. March, karanlığın ortasında sadece kızılımsı postu, beyaz karnı ve alt kısmı beyaz çenesiyle, sallanan garip pençelerini gördü. Ne diyeceğini bilemiyordu.

“Nefis bir şey,” dedi delikanlı. “Sana güzel bir kürk olacak.”

“Ben tilki kürkü giymem,” diye yanıtladı kız.

“Ya!” dedi delikanlı. Ve ışığı kapattı.

“Eh, herhalde şimdi içeri gelip yine yatarsın,” dedi March.

“Herhalde. Saat kaç?”

“Saat kaç, Jill,” diye seslendi March. Bire çeyrek vardı.

O gece March bir başka rüya gördü. Banford’un öldüğünü ve kendisinin hıçkıra hıçkıra ağladığını gördü. Sonra Banford’u tabutuna koyması gerekti. Ve tabut mutfakta, ateşin yanında, yarılmış odun parçalarının saklandığı kaba odun kutusuydu. Tabut buydu ve başka hiçbir şey yoktu; March ise ıstırap ve sersemlemiş bir şaşkınlık içinde, kutuyu kaplayacak, onu yumuşak tutacak, zavallı, sevgili ölüyü örtecek bir şeyler arıyordu. Çünkü onu oraya, korkunç odun kutusunun içine sadece beyaz, ince geceliğiyle yatıramazdı. Bu yüzden aradı, aradı, birçok şey topladı ve düşkırıklığının acısıyla kenara attı. Düşteki umutsuzluğu içinde, tek bulabildiği bir tilki postuydu. Bunun doğru olmadığını, bunu koymaması gerektiğini biliyordu. Ama bulabildiği tek şey buydu. Böylece tilkinin kuyruğunu katladı, sevgili Jill’inin başını bunun üzerine yatırdı ve tilkinin postunu çevirip cesedin üzerine sererek kızıl, alev rengi bir örtü oluşturdu ve ağladı, ağladı ... uyandığında da gözyaşlarının yüzünden aşağı aktığını gördü.

Sabahleyin onun ve Banford’un ilk yaptıkları şey, tilkiyi görmek için dışarı çıkmak oldu. Henry onu sundurmada topuklarından asmıştı; zavallı kuyruğu arkaya düşüyordu. Cazip, kalın kış kürküyle gençlik çağında güzel bir tilkiydi bu: tatlı bir altın kırmızısı rengindeydi, karnına doğru grileşiyordu, karnı bembeyazdı ve ucu saf beyaz, zarif bir siyahla gri karışımı, kocaman, gür bir kuyruğu vardı.

“Zavallı hayvan!” dedi Banford. “Böyle alçak bir hırsız olmasa, ona acırdım.”

March hiçbir şey söylemedi, ama kalçası bir yana çıkık, ayağını sürüyerek durdu; başaşağı sarkan ölü hayvanı seyrederken yüzü solgun, gözleri iri ve siyahtı. Tilkinin karnı kar gibi beyaz ve yumuşaktı: kar gibi beyaz ve yumuşak. Kız elini hafifçe tilkinin karnında gezdirdi.Tilkinin harikulade, siyah parıltılı kuyruğu gür ve fırça gibiydi; mükemmeldi. Kız elini bunun

üzerinde gezdirdi ve titredi. Defalarca o kalın kuyruğun gür tüylerini parmaklarının arasına alarak elini yavaşça aşağıya kaydırdı. Harikulade, sivri, sık, muhteşem bir kuyruk. Ve ölmüştü! Kız dudaklarını büzdü, gözleri siyahlaştı ve dalgınlaştı. Sonra kafayı eline aldı.

Henry yavaşça yaklaşıyordu, bu yüzden Banford biraz anlamlı bir tavırla yürüdü gitti. March orada, tilkinin kafası elinde, zihni karmakarışık bir halde duruyordu. Tilkinin uzun, güzel burnuna şaşıyor, şaşıyor, şaşıyordu. Her nedense burnu ona bir kaşığı ya da spatulayı anımsatıyordu. Onu anlayamadığını hissediyordu. Hayvan ona yabancıydı, anlaşılmaz, menzilinin dışında. Buzdan iplikler gibi harikulade gümüş rengi bıyıkları vardı. Bir de içi tüylü dimdik kulakları. Fakat o uzun, uzun, zarif, kaşık gibi burun!... ve altındaki olağanüstü beyaz dişler! Bunlar, ileriye doğru saplanıp canlı avını derin derin ısırmak, kanını ısırmak, ısırmak içindi.

“Nefis bir şey, değil mi?” dedi Henry, kızın yanında durarak.

“Ya, evet, güzel, iri bir tilki. Kim bilir kaç tavuğun kanına girdi,” diye yanıtladı March.

“Epeyce. Yazın gördüğün tilki bu muydu, ne dersin?”

“Sanırım büyük ihtimalle öyle,” diye cevap verdi

kız.

Genç adam kızı gözledi, ama ona bir anlam veremedi. Kısmen öyle çekingen ve bakir, kısmen de öyle sert, gerçekçi, şirretti ki. Söyledikleri, iri, garip, koyu renkli gözlerinin bakışından çok farklı gibi geliyordu ona.

“Derisini yüzecek misin?” diye sordu March.

“Evet, kahvaltı ettikten sonra ve onu çivileyecek bir tahta bulunca.”

“Tanrım, ne kuvvetli bir kokusu var! Pöf! Yıkansa bile İnsanın elinden zor çıkacak. Neden onu tutmak gibi bir aptallık yaptım bilmiyorum.” Tilkinin karnından aşağı ve kuyruğu boyunca gezdirdiği ve hatta kürkündeki koyu renkli bir noktadan küçük bir kan izi bulaşmış olan sağ eline baktı.

“Onun kokusunu aldıkları zaman tavukları gördün mü, ne kadar korkuyorlar?” dedi Henry.

“Evet, gerçekten!”

“Pirelerinin sana geçmemesi için dikkat etmelisin.”

“Ah, pireler!” diye yanıtladı March, kayıtsızca.

O gün, daha sonra, tilkinin derisinin çarmıha gerilmiş gibi bir tahtaya dümdüz çivilenmiş olduğunu gördü. Bu ona huzursuzluk verdi.

Delikanlı kızgındı. Sanki çenesinin bir kısmını yutmuş gibi, ağzı kapalı dolaşıyordu. Ama davranışları nazik ve samimiydi. Niyetinden hiç söz etmedi. March’ı da kendi haline bıraktı.

O akşam yemek odasında oturdular. Banford artık onu oturma odasına almıyordu. Ateşte çok büyük bir kütük vardı. Herkes meşguldü. Banford'un yazılacak mektupları vardı, March bir elbise dikiyordu, Henry ise küçük bir aleti onarıyordu.

Banford zaman zaman mektup yazmayı bırakıyor, etrafa bakıyor ve gözlerini dinlendiriyordu. Çocuğun başı aşağıda, yüzü işine gömülüydü.

“Söyle,” dedi Banford. “Hangi trenle gidiyorsun, Henry?”

Genç adam gözlerini kaldırıp, doğruca ona baktı.

“Sabah treniyle. Sabahleyin,” dedi.

“Hangisi, sekiz on mu, on bir yirmi mi?”

“On bir yirmi, sanırım,” dedi genç.

“Yarından sonraki gün mü?” dedi Banford.

“Evet, yarından sonraki gün.”

“Hmm!” diye mırıldandı Banford ve tekrar yazmaya başladı. Fakat zarfını yalarken:

“Peki gelecek için ne tür planlar yaptın, sorabilir miyim?” dedi.

“Planlar mı?”dedi Henry; yüzü çok parlak ve öfkeliydi.

“Sen ve Nellie hakkında, demek istiyorum, eğer bu işi devam ettirecekseniz. Sence düğün ne zaman olacak?” Alaycı bir tonla konuşuyordu.

“Ah, düğün!” diye cevap verdi genç. “Bilmiyorum.”

“Hiçbir şey bilmez misin sen?” dedi Banford. “Cuma günü çekip giderek her şeyi böyle çözümlenmemiş mi bırakacaksın?”

“Eh, neden olmasın? Her zaman mektuplaşabiliriz.” “Evet, tabii mektuplaşabilirsiniz. Ama bu yer konusunda emin olmak İstiyorum. Eğer Nellie aniden evlenecekse, yeni bir ortak aramam gerekecek.” .

“Eğer evlenirse burada kalamaz mı?” dedi delikanlı. Neyin geldiğini çok iyi biliyordu.

“A,” dedi Banford, “burası evli bir çift için uygun bir yer değil. Bir erkeği meşgul edecek kadar iş yok, bir kere. Para da kazanılamaz. Evlenirseniz burada kalmayı düşünmeniz yararsız olur. Kesinlikle!”

“Evet, ama burada kalmayı düşünmüyordum,” dedi Henry.

“Bilmek İstediğim de bu. Peki Nellie ne olacak? *O* ne kadar burada benimle kalacak, bu durumda?”

İki hasım birbirine baktı.

“Bunu bilemiyorum,” diye yanıtladı Henry.

“Ah, haydi oradan,” diye haykırdı Banford, aksilenerek. “Bir kadına evlenme teklif ediyorsan, ne yapacağın hakkında bir fikrin olmalı. Eğer hepsi bir aldatmaca değilse.”

“Neden aldatmaca olsun? Kanada’ya geri dönüyorum.”

“Onu da yanında mı götürüyorsun?”

“Evet, tabii.”

“Duyuyor musun, Nellie?” dedi Banford.

Başı dikişinin üzerine eğilmiş olan March, şimdi yüzünde belirgin bir kızarıklıkla, gözlerinde ve bükülmüş ağzında garip, şeytanca bir gülüşle başını kaldırdı.

“Kanada’ya gideceğimi ilk kez duyuyorum,” dedi.

“Eh, bir ara ilk kez duyman gerekiyor, değil mi?” dedi çocuk.

“Evet, sanırım,” dedi March kayıtsızca. Ve dikişine döndü.

“Kanada'ya gitmeye tamamen hazırsın, öyle mi? Öyle mi, Nellie?” diye sordu Banford.

March yine başını kaldırdı. Omuzlarını serbest bıraktı ve iğneyi tutan eli kucağına düştü.

“Nasıl gidcceğime bağlı,” dedi. “Bir asker karısı olarak, üçüncü mevkide, sıkışık vaziyette gitmek istediğimi sanmıyorum. Korkarım buna alışkın değilim.”

Çocuk parlak gözlerle onu seyretti.

“Burada kalıp benim önden gitmemi mi tercih edersin?” diye sordu.

“Evet, eğer tek seçenek buysa.”

“En akıllıcası bu. Kesin bir söz verme,” dedi Banford. “O geri dönüp sana bir yer bulduktan sonra gidip gitmeme konusunda kendini özgür bırak, Nellie. Bunun dışında her şey delilik olur, delilik.”

“Sence,” dedi delikanlı, “ben gitmeden evlensek, sonra da duruma göre, birlikte ya da ayrı ayrı gitsek daha iyi olmaz mı?”

“Bence bu berbat bir fikir,” diye bağırdı Banford. Fakat çocuk March’ı seyrediyordu.

“Ne düşünüyorsun?” diye sordu ona.

Kız gözlerini dalgınca boşluğa çevirdi.

“Bilmiyorum,” dedi. “Bunu düşünmem gerek.” “Neden?” diye sordu delikanlı, münasip bir biçimde. “Neden” Kız soruyu alay edercesine tekrarladı ve yüzünün yine pembe olmasına karşın gülerek ona baktı. “Birçok neden var, sanırım.”

Henry sessizce onu seyretti. Elinden kaçmış gibiydi. Ona karşı Banford’la birlik olmuştu. Üzerinde yine o garip, alaycı tavır vardı; kendisinin söylediği ya da hayatın sunduğu her şeyle kayıtsızca alay ediyordu.

“Tabii,” dedi, “seni yapmak istemediğin bir şeyi yapmaya zorlamak istemem.”

“Herhalde,” diye haykırdı Banford öfkeyle.

Yatma zamanı, Banford March’a:

“Sıcak su torbamı benim için yukarı götürüver, Nellie, olmaz mı?” dedi kederle.

“Olur, götürürüm,” dedi March, sevgili ama kararsız Jill’ine karşı çoğu zaman gösterdiği o yarı istekli haliyle.

İki kadın yukarıya çıktılar. Bir süre sonra March merdivenlerin tepesinden seslendi: “İyi geceler Henry. Aşağıya gelmeyeceğim. Lambaya ve ateşe bakarsın, değil mi?”

Ertesi gün Henry kaşları çatık, acemi genç yüzü tümüyle asık olarak dolaştı. Devamlı düşünüyordu. March’ın onunla evlenmesini ve onunla birlikte Kanada’ya gitmesini istemişti. Ve bunu yapacağından emindi. Onu neden

istediğini bilmiyordu. Ama istiyordu. Kafasına koymuştu. Engelle karşılaşan bir gencin öfkesi ile sarsılıyordu. Engellenmek, engellenmek! İçinden öyle öfkeleniyordu ki ne yapacağını bilemiyordu. Ama kendine hakim oluyordu. Çünkü şimdi bile işler değişik sonuçlanabilirdi. March ona gelebilirdi. Elbette gelebilirdi. Bunu yapmak onun göreviydi.

Akşama doğru durum yine gerginleşti. O ve Banford bütün gün birbirlerinden kaçmışlardı. Hatta Banford 11.20 treniyle kasabaya inmişti. O gün pazar vardı. 16.25'le geri döndü. Tam akşam olurken Henry onun koyu mavi mantolu ve koyu mavi şapkalı küçük bedeninin istasyondan sonraki ilk çayırı geçtiğini gördü. Ayağının etrafında ölü yapraklarla, yabani armut ağaçlarından birinin altında durdu. Kışın yıprattığı kaba çayırın üzerinden sebatla ilerleyen küçük mavi bedeni seyretti. Kolları paketlerle doluydu ve zayıf olduğundan yavaş yavaş, ama o kadar nefret ettiği o şeytanca küçük kararlılıkla ilerliyordu. Delikanlı onun her adımını seyrederek armut ağacının altında görünmeden durdu.

Eğer bakışlar kızı etkileyebilseydi, ilerlerken her bir bileğinde demirden bir kütük olduğunu hissederdi. "Kötü küçük bir şeysin sen," diyordu Henry hafifçe, uzaktan. "Kötü küçük bir şeysin. Umarım hiç yoktan bana yaptığın bütün kötülüklerin bedelini ödersin. İnşallah ödersin kötü küçük şey. İnşallah ödemek zorunda kalırsın. Ve ödeyeceksin, eğer dileklerin bir anlamı varsa. Kötü küçük yaratık seni."

Banford zahmetle yokuş yukarı çıkıyordu. Attığı her adımda Dipsiz Kuyu'ya doğru geri kayıyor da olsa, genç adam paketleri taşımasına yardım etmeye gitmezdi. Ah, işte March gidiyordu, kısa pantolonu ve kısa tüniğiyle, uzun adımlarla yürüyerek. Zavallı Banford'u kurtarmak için büyük bir kaygı ve istekle, hızla yokuş aşağı iniyor, hatta ara sıra birkaç adım koşuyordu. Henry kalbinde öfkeyle onu seyretti. Aşağıdaki o sürünen, koyu renkli küçük nesneye ulaşabilmek için nasıl da hendeklerden atlıyor, bir ev yanı-yormuş gibi nasıl da koşuyor, koşuyordu! Banford ise yalnızca hareketsiz durup bekledi. March gelip, bir demet sarı krizantem hariç, *bütün* paketleri aldı. Onları hâlâ Ban-ford taşıyordu ... sarı krizantemler!

"Evet, iyi görünüyorsun, değil mi?" dedi Henry, alçak sesle alacakaranlığın içine, "İyi görünüyorsun, orada, yukarıda bir demet çiçekle oyalanırken. Çiçeklere o kadar sıkı sarılıyorsun ki, ben olsam onları sana çayda

yedirirdim. Kahvaltıda yine verirdim, yapardım. Sana çiçek verirdim. Sadece çiçek.”

İki kadının ilerleyişini seyretti. Seslerini duyabiliyordu: March şefkatli ama hep açık sözlü ve biraz azarlayıcıydı; Banford belirsizce mırıldanıyordu. Belli ki iyi arkadaştılar. Tırmanmaları gereken kendi çayırlarının çitine gelinceye kadar ne dediklerini duyamıyordu. Sonra March’ın, kollarında bütün paketleriyle erkek gibi tahtaların üzerinden tırmandığını gördü ve durgun havada Banford’un huysuz sesini duydu:

“Neden paketleri taşımaya yardım etmeme izin vermiyorsun?” Sesinde acayip, kederli bir aksama vardı. Sonra March’ın güçlü ve pervasız sesi geldi:

“İdare ederim. Sen beni düşünme. Kendini ancak taşırsın.”

“Evet, bu çok iyi,” dedi Banford huysuzca. *‘“Sen beni düşünme'* diyorsun, sonra kimse seni düşünmüyor diye kendini sürekli incinmiş hissediyorsun.”

“Ne zaman kendimi incinmiş hissediyorum?” dedi March.

“Her zaman. Her zaman incinmiş hissediyorsun. Şimdi o çocuğun gelip çiftlikte yaşamasına izin vermediğim için incinmiş hissediyorsun.”

“Kendimi hiç de incinmiş hissetmiyorum,” dedi March.

“Hissettiğini biliyorum. Gittiği zaman surat asacaksın. Asacağını biliyorum.”

“Öyle mi?” dedi March. “Göreceğiz.”

“Evet, *göreceğiz*, ne yazık ki. Kendini nasıl bu kadar küçük düşürebiliyorsun, anlamıyorum. Kendini nasıl bu kadar alçaltabildiğini *aklım almıyor. ”*

“Kendimi alçaltmadım,” dedi March.

“Buna ne isim veriyorsun bilmiyorum, o zaman. Öyle bir çocuğun bu kadar arsız ve küstah olmasına ve seni aptal yerine koymasına izin vermek.

Kendin hakkında ne düşünüyorsun, bilmiyorum. Sonra sana ne kadar saygı duyacak sanıyorsun? Tanrım, onunla evlenirsen, senin yerinde olmak istemezdim.”

“Tabii ki istemezdin. Benim çizmelerim senin için fazla büyük ve yeterince zarif değil,” dedi March, hedefini bulamayan alaycı bir tavırla.

“Senin fazla gururlu olduğunu sanıyordum, gerçekten. Bir kadın kendini ağırdan almalı, özellikle böyle bir gençle. Düpedüz küstah o. Başlangıçta kendini bize zorla kabul ettirmesi bile.”

“Kalmasını biz söyledik,” dedi March.

“Bizi buna adeta zorladı. Üstelik öyle kibirli ve kendinden emin ki. Tanrım, tepemi attırıyor. Sana bu kadar saygısızca davranmasına nasıl izin verebiliyorsun, hiç anlayamıyorum.”

“Bana saygısızca davranmasına izin vermiyorum,” dedi March. “Sen kendini üzme, hiç kimse bana saygısızca davranamaz. Hatta sen bile.” Sesinde yumuşak bir meydan okuma ve belli bir ateş vardı.

“Evet, dönüp dolaşıp bana geliyor,” dedi Banford acı bir ifadeyle. “Sonu hep böyle oluyor. Sırf bana nispet olsun diye yapıyorsun galiba.”

1

Beyaz gece.

Şimdi sessizce dik, çimenli bayırdan yukarı ve katırtırnağı çalılarının arasından yamacın ötesine geçtiler. Çitin öbür tarafındaki çocuk alacakaranlıkta, biraz öteden onları izledi. Arada bir ağaçlaşmış kocaman eski akdiken çalılarının arasından, tepeye doğru sürünerek ilerleyen koyu renkli iki bedeni görüyordu. Bayırın tepesine gelirken, yakındaki damdan eğilen kocaman eski armut ağacı ve mutfağın küçük yan pencerelerinde parıldayan ufak sarı ışıkla, alacakaranlığın içindeki koyu renkli çiftliği gördü. Kapı mandalının tıkırtısını duydu ve iki kadın içeri girerken mutfak kapısının aydınlandığını gördü. Eve girmişlerdi.

Demek öyle!.. Onun hakkında böyle düşünüyorlardı. Dinlemek onda bir alışkanlık haline gelmişti, öyle ki ne duyarsa duysun, hiç şaşırmayacaktı. İnsanların kendisi hakkında söyledikleri onu kişisel olarak etkilemezdi. Yalnızca kadınların birbirlerine davranışları onu biraz şaşırtmıştı. Ve Banford'a karşı acı bir nefret duyuyordu. March ise yine onu cezbediyordu. Onu yine dayanılmaz biçimde cezbediyordu. Aralarında gizli bir ilişki, gizli bir bağ, çok özel, başka herkesi dışlayan ve birbirlerine gizlice sahip olmalarını sağlayan bir şeyler olduğunu hissediyordu.

Yine kızın onu isteyeceğini umdu. Ansızın kanı kaynayarak onunla hemen, belki de Noel'de evlenmeye razı olacağını umdu. Noel çok uzak değildi. Ne olursa olsun, kızı kendisiyle acele bir evliliğe ve birleşmeye sürüklemek istiyordu. Geleceklerini daha sonra ayarlayabilirlerdi. Ama her şeyin istediği gibi olacağını umuyordu. Bu gece Banford yukarı çıktıktan sonra March'in bir süre onunla kalacağını umuyordu. Yumuşak, kaymak gibi yanağına, garip, korkmuş yüzüne dokunabileceğini umuyordu. Yakınındaki büyümüş, korkmuş, koyu renkli gözlerinin içine bakabileceğini umuyordu. Hatta elini göğsüne koyarak tuniğinin altından yumuşak memelerini hissedebileceğini umuyordu. Bunu düşündükçe kalbi derin derin ve kuvvetle çarpıyordu. Bunu yapmayı çok istiyordu. Tuniğinin altındaki yumuşak memelerinden emin olmak istiyordu. March her zaman kahverengi keten ceketini boğazına kadar öyle sıkı düğmeliyordu ki. Yumuşak memelerinin o üniformanın içinde düğmelenmiş olması tehlikeli bir sır gibi geliyordu gence. Üstelik, o tuniğin içine kapatılmış oldukları halde, yumuşak bluzları ve şifon elbiseleri içindeki Banford'un memelerinden çok daha yumuşak, körpe, daha güzel ve cazip olduklarını

sanıyordu. Banford’un küçük, demirden memeleri olmalı, diyordu kendi kendine. Bütün zarifliğine, huysuzluğuna ve inceliğine karşın, küçük, demirden memeleri olmalıydı. Oysa sıkıca bağlı kaba tuniğinin altında, March’ın yumuşak, beyaz memeleri olmalıydı, beyaz ve görülmeyen. Kendi kendine bunları söylerken kanı kaynadı.

İçeriye, çaya gittiği zaman bir sürprizle karşılaştı. Sağlıklı yüzü ve canlı mavi gözleri parlayarak iç kapıda belirdi. İçeriye girerken her zamanki haliyle başını ileri doğru uzattı ve girmeden önce kapıda duraklayarak keskin ve dikkatli bir bakışla odanın içini seyretti. Üzerinde uzun kollu bir yelek vardı. Yüzü olağanüstü bir biçimde, dış mekanlara ait bir şeyin içeriye gelmiş halini andırıyordu; tıpkı böğürtlenler gibi. Kapıdaki anlık duraklamasında, masanın karşı uçlarında oturan iki kadını algıladı, onları keskince gördü. Ve March’ın mat, yeşil ipek krepten bir elbise giymiş olduğunu hayretle fark etti. Şaşkınlıktan ağzı açıldı. Kız aniden bıyık bırakmış olsa daha fazla şaşıramazdı. “Oo,” dedi, “sen elbise giyer miydin?”

Kız koyu pembe bir renkte kızararak başını kaldırdı ve ağzını bir gülümsemeyle burarak:

“Tabii giyerim. Elbise dışında başka ne giymemi bekliyorsun?”

“Bir çiftlik kızının üniformasını, tabii,” dedi delikanlı. “A,,” diye bağırdı March, kayıtsızca, “o sadece buradaki kirli, pis işler için.”

“Senin asıl kıyafetin değil mi yani?” dedi Henry. “Hayır, içerideyken değil,” dedi kız. Ama onun çayını koyarken hep kızarıyordu. Çocuk gözlerini ondan alamayarak masadaki sandalyesine oturdu. March’ın elbisesi mavimsi yeşil krepten çok sade bir elbiseydi, yakasının ve dirseklere kadar gelen kollarının etrafında simli dikişler vardı. Yakası basit ve yuvarlak kesilmişti ve beyaz, yumuşak boynunu açıkta bırakıyordu. Delikanlı onun kuvvetli ve sağlam adaleli kollarını biliyordu, çünkü onu çok defa kolları yukarı sıvanmış olarak görmüştü. Fakat onu tepeden tırnağa, tepeden tırnağa süzüyordu.

Banford, masanın öbür ucunda, tek kelime söylemiyor, tabağındaki sardalyeyle oynuyordu. Genç adam onun varlığını unutmuştu. Koca

lokmalarla ekmek ve margarinini yerken çayını bile unutuyor, yalnızca ısrarla March'a bakıyordu.

"Doğrusu, bir şeyin bu kadar fark edebileceğini bilmezdim!" diye mırıldandı, lokmalarının arasından.

"Ah, Tanrım!" diye bağırdı March, daha da kızararak. "Pembe bir maymun gibi oldum!"

Hızla ayağa kalkarak çay demliğini ateşe, çaydanlığa götürdü. Yeşil elbisesiyle ocakta çömelirken, çocuk daha da büyümüş olan gözlerini dikip ona baktı. Krepin altındaki bedeni yumuşak ve dişi görünüyordu. Ayağa kalkıp yürüdüğü zaman, bacaklarının modern, kısa eteğinin içinde hafifçe hareket edişini gördü. Siyah ipek çorapları ve ufak, altın rengi tokalı küçük rugan ayakkabıları vardı.

Hayır, o başka bir varlıktı. Tamamen bambaşkaydı. Onu her zaman, zırh gibi sağlam, kalça kısmı geniş, dizde düğmelenen, sert kumaştan yapılmış kısa pantolonu, kahverengi dolakları ve kalın çizmeleriyle gördüğü için, bir kadının bacaklarına ve ayaklarına sahip olduğunu hiç düşünmemişti. O bir kadının yumuşak, etekli bacaklarına sahipti ve ona erişilebilirdi. Genç adam saçlarının köküne kadar kızardı, burnunu fincanına gömdü ve Banford'u adeta kıv-randıran küçük bir sesle çayını içti; ve garip bir biçimde, aniden kendini bir delikanlı gibi değil, bir erkek gibi hissetti. Bir erkek gibi hissetti, tüm ağır sorumluluk yüküyle bir erkek. Ruhuna garip bir sükûnet ve ağırbaşlılık çöktü. Kendini bir erkek gibi, sakin hissetti, üzerinde biraz da erkek kaderinin ağırlığıyla.

Kız, elbisesi içinde yumuşak ve erişilebilirdi. Bu düşünce sonsuz bir sorumluluk gibi içine işledi.

"Ah, Tanrı aşkına, birisi bir şey söylesin," diye haykırdı Banford huysuzca. "Bir cenazede gibiyiz." Çocuk ona baktı; bu yüze katlanamıyordu.

"Bir cenaze!" dedi March çarpık bir gülümsemeyle. "Doğrusu, rüyama uymuyor bu."

Aniden odun kutusundan tabutu içinde Banford'u düşünmüştü.

“Ne, rüyanda bir düğün mü görüyordun?” dedi Ban-ford alay ederek.

“Galiba,” dedi March.

“Kimin düğünü?” diye sordu çocuk.

“Hatırlayamıyorum,” dedi March.

Elbise giydiği zaman hareketleri üniformasıyla olduğundan çok daha sakin olmakla beraber, bu akşam utangaç ve biraz beceriksizdi. Kendini soyulmuş, teşhir edilmiş, neredeyse uygunsuz hissediyordu.

Ertesi sabah Henry’nin ayrılışı hakkında rasgele konuşup plan yaptılar. Fakat akıllarını kurcalayan sorundan hiçbiri söz etmedi. O akşam oldukça sessiz ve samimiydiler; Banford’un söyleyecek hemen hemen hiçbir şeyi yoktu. Ama kendi içinde sakin, hatta sevecen gibiydi.

Saat dokuzda March tepsi içinde hiç bitmeyen çayla Banford’un almayı becerdiği küçük bir parça soğuk eti getirdi. Bu son akşam yemeğiydi, bu yüzden Banford sevimsiz olmak istemiyordu. Çocuğa biraz acıyor ve mümkün olduğunca nazik davranması gerektiğini hissediyordu.

Henry ise onun yatmasını istiyordu. Genellikle ilk yatan o oluyordu. Fakat Jill lambanın altındaki sandalyesinde oturuyor, ara sıra kitabına bakıyor ve gözleri ateşe dalıyordu. Odaya derin bir sessizlik çökmüştü.

Sessizlik, alçak bir sesle, “Saat kaç, Jill?” diye soran March tarafından bozuldu.

“Onu beş geçiyor,” dedi Banford, bileğine bakarak.

Ve sonra yine sessizlik. Çocuk gözlerini, dizlerinin arasında tuttuğu kitaptan kaldırdı.

Oldukça geniş, kedi şeklindeki yüzünde o inatçı bakış vardı, gözleri tetikteydi.

“Yatmaya ne dersiniz?” dedi March sonunda.

“Sen hazırsan ben de hazırım,” dedi Banford.

“A, iyi,” dedi March. “Sıcak su torbanı dolduruyım.”

Dediğini yaptı. Sıcak su torbası hazır olunca, bir mum yaktı ve onunla yukarı çıktı. Banford dikkatle dinleyerek sandalyesinde kaldı. March yine aşağıya indi.

“Hâlâ buradasın,” dedi. “Yukarı çıkıyor musun?”

“Evet, bir dakika,” dedi Banford. Fakat bir dakika geçti ve lambanın altındaki sandalyesinde oturmaya devam etti.

Kaşlarının altından bakarken gözleri kedi gözü gibi parlayan ve yüzü, değişmeyen inadıyla daha geniş, daha tombul ve kedi gibi görünen Henry, şimdi atışını denemek için ayağa kalktı.

“Ben gidip dişi tilkiyi bulmaya çalışacağım,” dedi. “Etrafta dolanıyor olabilir. Sen de bir dakika gelmez misin, Nellie, bir şey görebilecek miyiz bakalım?”

“Ben mi!” diye bağırdı March, ürkmüş, şaşkın yüzüyle yukarı bakarak.

“Evet. Haydi gel,” dedi genç adam. Sesinin böylesine yumuşak, sıcak ve baştan çıkarıcı, böylesine yakın olabilmesi olağanüstü bir şeydi. Onu duymak bile March’in kanını kaynatıyordu. “Bir dakikalığına gel,” dedi kızın yukarı dönük, kararsız yüzüne bakarak.

March üzerine eğilmiş ona bakan o genç, sağlıklı yüzün çekimine kapılmış gibi ayağa kalktı.

“Gecenin bu saatinde dışarı çıkmayacağını sanırım, Nellie!” diye haykırdı Banford.

“Evet, sadece bir dakikalığına,” dedi çocuk, dönüp ona bakarak ve garip, keskin bir tonla, havlarcasına konuşarak.

March aklı karışmış, şaşkın bir halde önce birine, sonra ötekine baktı. Banford savaşmak için ayağa kalktı.

“Doğrusu bu gülünç. Dışarıda acı bir soğuk var. O ince elbiseyle donarsın. Ve o ayakkabılarla. Böyle birşey yapmayacaksın.”

Bir anlık bir duraksama oldu. Banford March’la çocuğa dönerek küçük bir dövüş horozu gibi kabardı.

“Yo, kaygılanman gerektiğini sanmıyorum,” diye cevap verdi genç. “Yıldızların altında bir dakika kimseye zarar vermez. Yemek odasındaki kanepeden battaniyeyi alırım. Geliyorsun, Nellie.”

Banford’la konuşurken sesinde öyle bir hiddet, küçümseme ve öfke; March’la konuşurken de öyle bir şefkat ve gururlu bir otorite vardı ki, March:

“Evet, geliyorum,” diye cevap verdi.

Ve onunla birlikte kapıya döndü.

Banford, orada, odanın ortasında durarak aniden uzun uzun inlemeye ve hıçkırıklarla kasılmaya başladı. Zavallı, zayıf elleriyle yüzünü örttü ve ağlarken zayıf omuzları ıstırapla sarsıldı. March kapıdan geri baktı.

“Jill!” diye haykırdı, yeni uyanan biri gibi, çılgınca bir sesle. Ve sevgili arkadaşına doğru gidecek gibi oldu.

Fakat çocuk March’ın kolunu sıkıca kavradığı için, kı-mıldayamadı. Neden kımıldayamadığını bilmiyordu. Yüreğin çırpındığı, bedenin ise kıpırdayamadığı bir rüyada gibiydi.

“Aldırma,” dedi çocuk hafifçe. “Bırak ağlasın. Bırak ağlasın. Er geç ağlaması gerekecek. Gözyaşları içini rahatlatacaktır. Ona iyi gelir.”

March’ı yavaşça kapıdan dışarıya çekti. Fakat March yüzünü örtmüş, zayıf omuzları acı bir ağlamayla sarsılarak odanın ortasında duran zavallı küçük bedene son bir kez baktı.

Çocuk yemek odasından battaniyeyi aldı ve:

“Buna sarın,” dedi.

March itaat etti ve mutfak kapısına geldiler; genç adam kızı tatlı tatlı ve sıkıca kolundan tutuyordu, ama kız farkında değildi. Dışarıdaki geceyi görünce geri gitmeye kalktı.

“Jill’e dönmeliyim,” dedi. *Dönmeliyim!* Ah evet, dönmeliyim.”

Sesi kararlıydı. Çocuk onu bıraktı ve March içeriye yöneldi. Ama çocuk onu yine kavradı ve durdurdu.

“Bir dakika bekle,” dedi. “Bir dakika bekle. Gitsen bile hemen gitmiyorsun.”

“Bırak! Bırak!” diye bağırdı kız. “Benim yerim Jill’in yanında. Zavallıcık, hıçkırmaktan yüreği paralanıyor.”

“Evet,” dedi çocuk, acı bir sesle. “Seninki de öyle; ve benimki de.”

“Senin yüreğin mi?” dedi March. Genç adam onu hâlâ sımsıkı tutuyor ve alıkoyuyordu.

“Onun yüreği kadar iyi değil mi?” dedi. “Yoksa yüreğim olmadığını mı düşünüyorsun?”

“Senin yüreğin mi?” dedi kız yine, kuşkuyla.

“Evet, benim! Benim! Bir yüreğim *olmadığını* mı sanıyorsun?”

Ve sıcak kavrayışıyla kızın elini aldı ve sol göğsünün altına bastırdı. “İşte yüreğim,” dedi, “inanmıyorsan bak.”

March hayretle dinledi. Ve sonra genç adamın kalbinin korkunç, gaipten gelen bir şey gibi derin, ağır, güçlü vuruşunu duydu. Gaipten gelen bir şey gibiydi, dışarıdan ona işaret eden korkunç bir şey. Ve bu işaret onu felce uğrattı. Ta ruhunun derinliklerinde çarpıyor ve onu çaresiz bırakıyordu. Jill’i unuttu. Artık Jill’i düşünemiyordu. Onu düşü-nemiyordu. Dışarıdan gelen o korkunç işaret!

Çocuk kolunu beline sardı.

“Benimle gel,” dedi şefkatle. “Gel de söylememiz gerekenleri söyleyelim.”

Onu dışarıya çekip kapıyı kapattı. Ve March kasvetli bir şekilde onunla bahçe yolu boyunca yürüdü. Çarpan bir yüreği vardı demek! Koluyla battaniyenin üzerinden ona o sarılışı! O kadar şaşkındı ki, onun kim ya da ne olduğunu düşünemiyordu.

Genç adam kızı sundurmanın uzun ve alçak, kapaklı bir alet kutusu bulunan karanlık bir köşesine götürdü.

“Burada bir dakika oturacağız,” dedi.

March itaat edip onun yanma oturdu.

“Bana elini ver,” dedi genç.

Kız iki elini de ona verdi ve çocuk onları kendi ellerinin arasında tuttu. Gençti ve bu onu titretti.

“Benimle evleneceksin. Ben geri gitmeden benimle evleneceksin, değil mi?” diye yalvardı.

“İkimiz de aptalız, öyle değil mi?” dedi kız.

Genç adam, dışarı bakıp karanlık bahçeden evin ışıklı penceresini görmemesi için onu köşeye oturtmuştu. Onu tamamen orada, sundurmada, kendisiyle birlikte tutmaya çalışıyordu.

“Ne bakımdan aptalmışız?” dedi. “Benimle Kanada’ya gelirsen orada, dağlara yakın güzel bir yerde beni bekleyen bir işim ve iyi bir ücretim var. Neden benimle evlenmeyesin? Neden evlenmeyelim? Orada benimle birlikte olmanı İsterim. Orada, arkamda yaşam boyu bana ait birinin olduğunu hissetmek İsterim.”

“Sana daha iyi uyacak başka birisini kolaylıkla bulursun,” dedi March.

“Evet, kolaylıkla başka bir kız bulabilirim. Bulabileceğimi biliyorum. Fakat gerçekten istediğim birini değil. Temelli istediğim birisiyle karşılaşmadım hiç. Tüm hayatımı düşünüyorum, anlıyor musun? Evlenirsem, bunun yaşam

boyu süreceğini hissetmek istiyorum. Başka kızlara gelince: onlar sadece arada bir birlikte yürüyüşe çıkıla-bilecek hoş kızlar. Biraz oynaşmak için yeterince iyiler. Ancak hayatımı düşünüyorum da, onlardan biriyle evlenmek zorunda kalırsam çok üzülürüm; gerçekten üzülürüm."

"Sana iyi eş olamayacaklarını söylemek istiyorsun."

"Evet, öyle. Ama bana karşı görevlerini yapmayacaklarını kastetmiyorum. Yani ... ne demek istediğimi bilmiyorum. Ancak kendi yaşamımı düşününce ve bir de seni, ikisi birbirine çok iyi uyuyor."

"Peki ya uymazsa?" dedi kız, garip, alaycı tavrıyla.

"Uyacağını sanıyorum."

Bir süre sessiz oturdular. Genç adam kızın ellerini ellerinde tuttu, ama onunla sevişmedi. Onun bir kadın olduğunu ve savunmasız, erişilebilir olduğunu kavradığından beri, ruhuna belli bir ağırlık egemen olmuştu. Onunla sevişmek istemiyordu. Böyle bir eylemden adeta korkuyla kaçınıyordu. O bir kadındı ve savunmasızdı, sonunda ona erişebilecekti ve genç adam ileride olacaklardan adeta dehşetle çekiniyordu. En sonunda gireceğini bildiği bir tür karanlıktı bu, ama şimdilik bunu düşünmek bile İstemiyordu. Kadındı o ve kendisi de, onda aniden farkına vardığı bu garip savunmasızlıktan sorumluydu.

"Hayır," dedi March sonunda. "Ben aptalın biriyim. Aptal olduğumu biliyorum."

"Neden?" diye sordu çocuk.

"Bu işi sürdürdüğüm için."

"Beni mi kastediyorsun?"

"Hayır, kendimi kastediyorum. Kendimi aptal yerine koyuyorum, hem de büyük bir aptal."

"Neden, aslında benimle evlenmek İstemediğin için

mı?”

“A, buna karşı mıyım bilmiyorum, işin doğrusu. Mesele de bu. Bilmiyorum.”

Genç adam karanlıkta hayretle ona baktı. Ne demek İstediğini zerre kadar anlamamıştı.

“Şu anda benimle burada oturmaktan hoşlanıp hoşlanmadığını da bilmiyor musun?” diye sordu.

“Hayır, bilmiyorum aslında. Başka bir yerde mi olmak İsterdim, yoksa burada olmaktan hoşlanıyor muyum, bilmiyorum. Bilmiyorum aslında.”

“Bayan Banford’la mı olmak İsterdin? Onunla birlikte yatmış olmayı mı isterdin?” dedi genç adam meydan okurcasına.

March cevap vermeden önce uzun süre bekledi. “Hayır,” dedi sonunda. “Bunu istemezdim.”

“Bütün hayatını onunla birlikte geçirmen gerektiğini mi düşünüyorsun? Saçın ağarıp yaşlanıncaya kadar?” dedi Henry.

“Hayır,” dedi March, tereddüt etmeden. “Jill ile beni iki yaşlı kadın olarak bir arada düşünemiyorum.”

“Ben yaşlı bir adam, sense yaşlı bir kadın olduğumuz zaman, hâlâ şimdiki gibi beraber olabileceğimizi düşünmüyor musun?”

“Doğrusu, şimdi olduğumuz gibi değil,” diye cevap verdi March. “Ama hayal edebiliyorum ... hayır, edemiyorum. Seni yaşlı bir adam olarak hayal edemiyorum. Üstelik, korkunç bir şey bu.”

“Ne, yaşlı bir adam olmak mı?”

“Evet, tabii.”

“Zamanı gelince olmaz,” dedi Henry. “Ancak daha gelmedi. Ama gelecek. Ve geldiği zaman, senin de orada olacağını düşünmek isterim.”

“Bir tür yaşlılar pansiyonu,” dedi March alay eder-cesme.

March’taki kara mizah anlayışı onu hep şaşırtıyordu. Ne demek istediğini hiç anlayamıyordu. Büyük bir olasılıkla kendisi de pek anlamıyordu.

“Hayır,” dedi, incinerek.

“Neden hep yaşlılıktan söz ettiğini anlamıyorum,” dedi March. “Doksan yaşında değilim ki.”

“Öyle diyen oldu mu?” diye sordu çocuk, gücenerek.

Bir süre sessiz kaldılar, sessizlikte birbirlerinden uzaklaşarak.

“Benimle alay etmeni istemiyorum,” dedi Henry.

“İstemiyor musun?” diye karşılık verdi March, anlaşılmaz bir biçimde.

“Hayır, çünkü şu anda ciddiyim. Ve ciddi olduğum zaman, bununla alay edilmemesi gerektiğine inanıyorum.”

“Başka kimse seninle alay etmemeli demek istiyorsun,” diye cevap verdi March.

“Evet, öyle. Kendim de alay etmemeliyim demek istiyorum. Böyle ciddi olduğum zaman, o zaman ... şimdiki gibi işte, buna gülünmesini istemem.”

March bir süre sessiz kaldı. Sonra belirsiz, neredeyse üzgün bir sesle, “Hayır, sana gülmüyorum,” dedi.

Genç adamın kalbinde sıcak bir dalga yükseldi.

“Bana inanıyorsun, öyle mi?” diye sordu.

“Evet, sana inanıyorum,” dedi March, eski, yorgun kayıtsızlığından bir esintiyle, sanki yorgun olduğu için teslim oluyormuşçasına. Ama o aldırmadı. Yüreği sıcacık ve heyecan doluydu.

“Öyleyse gitmeden benimle evlenmeyi kabul ediyor musun? Ne dersin, belki Noel’de?”

“Evet, kabul ediyorum.”

“İşte!” diye çığlık attı genç. “Bu iş halloldu.”

Dallarına ve sürgünlerine düşen bir ateş gibi, tüm kanı damarlarında kaynayarak sessizce, bilinçsizce oturdu. Yalnızca bilmeden kızın iki elini göğsüne bastırdı. Bu garip heyecan hafiflemeye başlayınca, gerçeğe döner gibi oldu.

“İçeri girelim, olur mu?” dedi, soğuk olduğunun yeni farkına varmış gibi.

March cevap vermeden kalktı.

“Bunu söylediğine göre, gitmeden önce beni öp,” dedi çocuk.

Ve genç, ürkek bir öpücükle, onu yavaşça dudağından öptü. Bu öpücük March'a da kendini alabildiğine genç, ürkek, şaşkın, ve uyuyacakmış gibi yorgun, yorgun hissettirdi.

İçeri girdiler. Ve Banford orada, oturma odasında, küçük, garip bir cadı gibi ateşin yanında çömelmiş duruyordu. İçeri girerlerken kızarmış gözlerle dönüp baktı, ama kalkmadı. Genç adam onun, orada çömeldiği yerden onlara bakarken korkutucu, vahşi göründüğünü düşündü. Bakışının uğursuz olduğunu düşünerek parmaklarını çaprazlama birbirine geçirdi.

Banford gencin sağlıklı, coşkulu yüzünü gördü; tuhaf bir biçimde uzun boylu, parlak ve iri görünüyordu. March'ın yüzünde ise narin bir bakış vardı; yüzünü saklamak, gizlemek, göstermemek istiyordu.

“Sonunda geldiniz,” dedi Banford çirkin bir ifadeyle.

“Evet, geldik,” dedi Henry.

“Ne yaptıysanız fazlasıyla uzun kaldınız,” dedi Ban-ford.

“Evet, öyle. İşi hallettik. Olabildiğince çabuk evleneceğiz,” diye cevap verdi Henry.

“Ah, hallettiniz, öyle mi! Eh, umarım buna pişman olmazsınız,” dedi Banford.

“Ben de öyle umuyorum,” diye karşılık verdi Henry.

“Şimdi yatmaya gidiyor musun, Nellie?” dedi Banford.

“Evet, şimdi gidiyorum.”

“O zaman Tanrı aşkına gel, haydi.”

March çocuğa baktı. O ise çok parlak gözleriyle March’ı ve Banford’u süzüyordu. March arzuyla ona baktı. Onunla kalabilmek istiyordu. Onunla şimdiden evlenmiş olmayı, her şeyin bitmiş olmasını istiyordu. Çünkü ah, birden onunla kendini öylesine güven içinde hissetmişti ki. Onun varlığı öylesine garip bir güven ve huzur veriyordu ki. Keşke Jill’le değil, onun barınağında uyuya-bilseydi. Jill’den korkuyordu. Bu karanlık, duyarlı halinde Jill’le gidip onunla uyumak zorunda olması bir ıstıraptı. Çocuğun onu kurtarmasını istiyordu. Yine ona baktı.

Ve o, parlak gözlerle bakarak, March'ın hissettiklerini sezdi. Onun Jill’le gitmek zorunda olmasını anlayamıyor ve üzülüyordu.

“Verdiğin sözü unutmayacağım,” dedi, açıkça onun gözlerinin içine, doğruca gözlerinin içine bakarak; o tuhaf, parlak bakışıyla kızın tüm benliğini dolduruyor gibiydi.

March hafifçe, tatlılıkla ona gülümsedi. Yine kendini güvende ... onunla güvende hissetti.

Fakat çocuğun aldığı bütün önlemlere karşın, bir terslik oldu. Çiftlikten ayrılacağı sabah, yaklaşık altı mil ötedeki pazar yerine kadar March kendisine eşlik etti. Orada nüfus memuruna gidip, evlenmek üzere isimlerini astırdılar. Noel’de geri gelecek, düğün de o zaman olacaktı. Şimdi savaş gerçekten bittiğine göre, baharda March’ı beraberinde Kanada'ya

götürebilmeyi umuyordu. Bu kadar genç olmasına karşın, biraz para biriktirmişti.

“Elinden geldiğince bir kenara para ayırmalısın,” dedi.

March onu batıya giden trene geçirdi; kampı Salisbury Ovası’ndaydı. İri, koyu renkli gözlerle onun gidişini seyretti; ve tren genç adamın, alnında somurtkan bir öfke bulutu asılı olduğu zamanlar ya da parlak gözleri sabit bakışlarla baktığı anlar dışında, ifadesi hiç değişmeyen tuhaf, tombul, sağlıklı, geniş yanaklı yüzüyle birlikte uzaklaştıkça, hayatta gerçek olan her şey uzaklaşıyormuş gibi oldu. İfadesi şimdi de böyleydi. Tren uzaklaşırken orada, vagon penceresinden eğilip, ‘hoşça kal’ diyerek geriye, ona bakıyordu, ama yüzü hiç değişmemişti. Yüzünde hiçbir duygu yoktu. Yalnızca gözleri, aniden bir şey gören ve gözlerini dikip bakan bir kedininkiler gibi kısılıp sabit ve kararlı bakmaya başladı. Tren uzaklaşırken sabit gözlerle bakıyordu; March ise şiddetli bir umutsuzluk hissetti. Fiziksel varlığı olmayınca, ondan geriye hiçbir şey kalmamış gibiydi. Herhangi başka bir şey de kalmamıştı. Yalnızca genç adamın yüzü zihninde sabitleşmişti: dolu, sağlıklı, değişmeyen yanaklar, düz bir burun ve üstünde, dikkatle bakan iki göz. Tüm anımsayabildiği, neşeyle hırlayan bir köpek yavrusu gibi, gülerken aniden burnunu kırıştırışıydı. Ama kimdi ve neydi o ... hiçbir şey bilmiyordu; o kendisinden ayrılınca, ondan hiçbir şey kalmamıştı geride.

Henry, ayrılığın dokuzuncu gününde ondan şu mektubu aldı.

“Sevgili Henry,

“Her şey, şu bizimle ilgili mesele bana imkansız görünüyor. Sen burada yokken ne büyük bir çılgınlık yaptığımı görüyorum. Sen buradayken de, hiçbir şeyi olduğu gibi göremiyorum sanki. Her şeyi gerçekdışı görmeme neden oluyorsun. Sonra yine Jill’le yalnız kalınca aklım başıma geliyor ve kendimi nasıl aptal yerine koyduğumu ve sana nasıl haksızlık ettiğimi anlıyorum. Çünkü kalbimde seni gerçekten sevdiğimi hissedemezken bu işi sürdürmem sana haksızlık olmalı. İnsanların aşk hakkında bir sürü boş ve anlamsız söz söylediğini biliyorum ve ben bunu yapmak İstemiyorum. Basit gerçeklere bağlı kalmak ve akıllıca hareket etmek istiyorum ve bunu yapamadığımı hissediyorum. Seninle evlenmek için bir neden

göremiyorum. Aptal bir genç kızken erkeklere delicesine aşık olduğumu hayal ederdim; sana bu tür bir aşk duymadığımı biliyorum. Benim için tam bir yabancısın ve bana öyle geliyor ki hep öyle kalacaksın. Öyleyse neye dayanarak seninle evleneceğim? Jill'i düşündüğüm zaman, o bana on kere daha gerçek geliyor. Onu tanıyorum, onu çok seviyorum ve onun küçük parmağını bile incitsem bir canavarmışım gibi kendimden nefret ediyorum. Onunla birlikte yaşıyoruz. Sonsuza kadar süremese bile, sürdüğü kadarıyla bir yaşam şekli bu. Ve ikimizden biri yaşadığı sürece devam edebilir. Ne kadar yaşayacağımızı kim bilir? O küçücük, narin bir varlık ... ne kadar narin olduğunu belki de benden başka kimse bilmiyor. Bana gelince, günün birinde kuyuya düşebileceğimi hissediyorum. Seni ise hiç gözümün önüne getiremiyorum. Seninle nasıl olduğumu ve ne yaptığımı düşündükçe, bir tahtamın eksik olmasından korkuyorum. Beynimin bu kadar erken sulanmaya başladığını düşünmek beni üzer, ama galiba öyle oluyor. Bana öyle yabancısın ve alışık olduğum şeylerden öyle farklısın ki, ortak hiçbir şeyimiz yok gibi. Aşka gelince, kelimesi bile olanaksız görünüyor. Jill'e karşı duyduğum sevginin anlamını biliyorum; seninle aramızda bunun kesinlikle olanaksız olduğunu da biliyorum. Gelelim Kanada'ya gitme konusuna. Böyle bir şeye söz verirken aklımı kaçırmış olduğuma eminim. Bu benim neredeyse kendimden korkmama neden oluyor. Yapmakla yükümlü olmadığım aptalca bir şey yapıp son günlerimi bir akıl hastanesinde geçirebileceğimi hissediyorum. Yaptıklarımdan sonra ancak buna layık olduğumu düşünebilirsin, ama benim için pek de hoş bir düşünce değil bu. Tanrı'ya şükür ki Jill burada, onun burada olması da aklımı başımda hissetmeme neden oluyor, aksi halde ne yapardım bilmiyorum; bir akşam tüfekle bir kaza çıkarabilirdim. Jill'i seviyorum ve yaptığım aptallık yüzünden bana karşı duyduğu sevecen öfkesi bana güvence veriyor ve aklımı başıma getiriyor. Söylemek istediğim şu, bu işi unut-sak olmaz mı? Seninle evlenemem ve gerçekten, bana yanlış geliyorsa böyle bir şey yapmam. Hepsi büyük bir hata. Kendimi tam bir aptal durumuna düşürdüm; tüm yapabileceğim senden özür dileyip unutmam ve bana aldırış etmemeni rica etmek. Tilki kürkün neredeyse hazır ve iyi görünüyor. Bu adresin hala doğru olup olmadığını bildirirsen ve sana karşı korkunç ve çılgın davranışlarım için özürlerimi kabul edersen, onu sana postaladıktan sonra meseleyi kapanmış sayacağım.

“Jill en candan selamlarını gönderiyor. Annesi ve babası Noel’de bizimle kalıyorlar.

“Selam ve sevgilerimle,

“ELLEN MARCH”.

Çocuk bu mektubu kampta teçhizatını temizlerken okudu. Dişlerini kenetledi ve bir an öfkeden adeta soldu, gözlerinin çevresi sarardı. Hiçbir şey söylemedi, gözü hiçbir şey görmez oldu ve tamamen mantıksız olan kurşuni bir hiddetten başka bir şey hissetmedi. Başaramamıştı! Yine başaramamıştı! Başaramamıştı! Kadını istemiş, ona sahip olmayı kafasına koymuştu. Bu kadına sahip olmanın, geleceği, kaderi ve ödülü olduğunu hissediyordu. O, dünyadaki cenneti ve cehennemiydi; başka kimseyi istemiyordu. Öfkeden ve engellenmiş çılgınlıktan kör olmuş bir halde, sabahı geçirdi. Bir amaç için pusuda bekliyor ve kafasında planlar yapıyor olmasaydı, delice bir hareket yapabilirdi. İçinin derinliklerinden kükremek, ulumak, dişlerini gıcırdatmak, bir şeyler kırmak geliyordu. Ama çok zekiydi. Toplumun ona üstün geldiğini ve gizlice plan yapması gerektiğini biliyordu. Bu yüzden, dişleri kenetlenmiş, vahşi bir yaratık gibi burnu garip bir biçimde hafifçe yukarı kalkmış, sabit gözleriyle dik dik bakarak, öfkeden ve üzerindeki baskıdan sarhoş bir halde, sabahki işlerini tamamladı. Kafasında tek bir şey vardı: Banford. March’ın taşkınlığına hiç ama hiç aldırış etmiyordu. Tek bir diken onu dalıyor, zihnine batıyordu. Zihninde, ruhunda, tüm benliğinde, onu delirtircesine dalayan bir diken. Bunu çıkarması gerekiyordu. Bu yüzden ölse bile Banford dikenini hayatından çıkarması gerekiyordu.

Kafasında bu tek sabit fikirle, yirmi dört saatlik izin istemeye gitti. Buna hakkı olmadığını biliyordu. Bilinci olağanüstü keskindi. Nereye gitmesi gerektiğini biliyordu ... yüzbaşıya gitmeliydi. Ama yüzbaşıya nasıl ulaşabilirdi? Ahşap barakalardan ve çadırlardan oluşan o koca kampta yüzbaşının nerede olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu.

Ama subaylar kantinine gitti. Yüzbaşısı oradaydı; ayakta durmuş üç subayla konuşuyordu. Henry kapıda, hazırolda durdu.

“Yüzbaşı Berryman’le konuşabilir miyim?” Yüzbaşı kendisi gibi Cornwall'luydu.

“Ne İstiyorsun?” diye seslendi yüzbaşı.

“Sizinle konuşabilir miyim, Yüzbaşı?”

“Ne İstiyorsun?” diye cevap verdi yüzbaşı, subay arkadaşlarının arasından kımıldamadan.

Henry bir an konuşmadan amirini seyretti.

“Beni reddetmezsiniz, değil mi, efendim?” dedi ciddiyetle.

“Ne İstediğine bağlı.”

“Yirmi dört saatlik izin alabilir miyim?”

“Hayır, bunu isteyemezsin.”

“Biliyorum. Ama istemek zorundayım.”

“Cevabını aldın.”

“Beni geri çevirmeyin, Yüzbaşı.”

Orada, kapıda öylesine çakılı duran çocukta tuhaf bir şeyler vardı. Cornwall’lu yüzbaşı o tuhaflığı hemen hissetti ve kurnazca ona baktı.

“Hayrola, ne oluyor?” dedi merakla.

“Bir konuda başım dertte. Blewbury’ye gitmeliyim,” dedi çocuk.

“Blewbury, öyle mi? Kızların peşinden mi?”

“Evet, mesele bir kadın, Yüzbaşı.” Orada, başı biraz ileri uzanmış duran çocuğun rengi, birden korkunç derecede attı, hatta sarardı ve dudakları adeta acıyla titredi. Yüzbaşı bunu gördü ve o da biraz sarardı. Yana döndü.

“Git, o zaman,” dedi. “Fakat Tanrı aşkına hiçbir şekilde dert yaratma.”

“Yaratmam, Yüzbaşı, teşekkür ederim.”

Gitmişti. Tedirgin olan yüzbaşı bir cin ve likör aldı. Henry bir bisiklet kiralayabildi. Kamptan ayrıldığı zaman saat on ikiydi. Altmış millik ıslak ve çamurlu yolu pedal çevirerek aşması gerekiyordu. Ama ne yiyeceğini bile düşünmeden seleye oturup yola çıktı.

Çiftlikte March, bir süre önce el attığı bir işle meşguldü. Sundurmanın ucunda, katırtırnaklarıyla dolu iki çayırın arasındaki çitin bulunduğu küçük bir bayırda, bir küme İskoç köknar ağacı diziliydi. Bu ağaçlardan en uzaktaki ölüydü ... yazın ölmüştü; iğneleri kahverengi ve kupkuruydu. Çok büyük bir ağaç değildi. Ve tamamen ölmüştü. Bu nedenle, ağaç kesimine izin verilmediği halde, March onu almaya karar vermişti. Yakıtın kıt olduğu bu günlerde mükemmel bir yakacak olacaktı.

Bir haftayı aşkın bir süredir, gövdesine baltayla gizlice birkaç darbe vuruyor, arada bir beş dakika süreyle, kimsenin görmemesi için alçaktan, yere yakın bir yerden kesiyordu. Testereyi denememişti; tek başına çok zor işti. Şimdi ağaç, dibinde esnemeye benzeyen kocaman bir gedikle, tek bir adalesinin üstünde tünemiş gibi düşmeye hazır duruyor, ama düşmüyordu.

Aralık ayında, rutubetli bir akşam vaktiydi, ormandan ve vadilerden soğuk sisler yükseliyordu ve karanlık çökmek üzereydi. Uzaktaki alçak ormanların ötesinde, güneşin gözden kaybolmakta olduğu yerde hafif bir sarılık vardı. March baltasını alarak ağaca gitti. Darbelerinin cılız sesleri, kış havasına bürünmüş çiftliğin çevresinde hayli etkisizce yankılanıyordu. Banford kalın paltosuyla dışarı çıktı, ama başında şapka olmadığından, seyrek, kısa kesilmiş saçları, çam ağaçlarında ve ormanda uğuldayan huzursuz rüzgarda uçuşuyordu.

“Neden korkuyorum, biliyor musun,” dedi Banford, “ağacın sundurmanın üstüne düşüp bizi bir de onu tamir etmek için uğraşmak zorunda bırakmasından.”

“Yo, sanmıyorum,” dedi March, doğrulup sıcak alnını koluyla silerek. Kıpkırmızı olmuştu; gözleri iri iri açılmış ve tuhaftı; üst dudağı iki beyaz ön

dişinin üstünde adeta tavşana benzer garip bir biçimde yukarı kalkmıştı.

Siyah paltolu ve melon şapkalı, kısa boylu şişman bir adam sallanarak avludan geçti. Pembe bir yüzü ve beyaz sakalı, ufak, uçuk mavi gözleri vardı. Çok yaşlı değildi, ama sinirliydi ve küçük, kısa adımlarla yürüyordu.

“Ne dersin, baba?” dedi Banford. “Düşerken sundurmaya çarpabileceğini düşünmüyor musun?”

“Sundurma mı, hayır!” dedi yaşlı adam. “Sundurmaya çarpmaz. Çite çarpar desek daha doğru olur.”

“Çit önemli değil,” dedi March, yüksek sesiyle.

“Her zamanki gibi yanıldım, öyle mi!” dedi Banford, dağılan saçlarını gözlerinden iterek.

Rüzgarla eğilen ve çatırdayan ağaç, tek bir kıymığın üzerinde durur gibiydi. İki çayırın arasında, küçük, kuru bir hendeğin kıyısında dikiliydi. Kıyının tepesinde, çalılıklara doğru yokuş yukarı uzanan bir çit dolanıyordu. Tarlanın köşesinde, sundurmanın yakınında ve avluya açılan kapının yanında birkaç ağaç kümelenmişti. Yorgun çayırlardan bu kapıya doğru, yatay olarak, anayoldan gelen çimenli, çukurlu yol uzanıyordu. Orada, kısa, kalın, birbirinden uzak dikey direkler ve bunları birleştiren yarılmış, uzun sırıklardan oluşan bir başka köhne çit bulunuyordu. Üçü, ağacın arkasında, sundurmanın bulunduğu çayırın köşesinde, avlu kapısının hemen üstünde duruyorlardı. İki damı ve verandasıyla ev, avlunun ötesindeki küçük, çimenlik bir bahçede derli toplu duruyordu. Omzunda küçük, kırmızı, yünlü bir şal bulunan küçük, şişman, pembe yüzlü bir kadın verandaya çıkmıştı.

“Daha düşmedi mi?” diye bağırdı, sesi elverdiğince. “Hâlâ düşünüyor,” diye seslendi kocası. İki kıza karşı tavrı her zaman biraz alaycı ve hicivliydi. O oradayken March vurmaya devam etmek İstemiyordu. Adama gelince, mecbur kalmadıkça yerden bir çubuk kaldırmaz, kızı gibi, omzundaki romatizmadan yakınıp dururdu. Soğuk öğlen sonrasında, avluya yakın aşağı köşede üçü bir süre sessiz durdular.

Uzaktan bir bahçe kapısının çarptığını duyunca bakmak için uzandılar. Karşıda, yeşil yatay yolda, birisi bisikletiyle çimenlerin üzerinde aşağı yukarı sarsılarak yaklaşıyordu.

“A, bu bizim çocuklardan biri ... Jack bu,” dedi yaşlı adam.

“Olamaz,” dedi Banford.

March bakmak için başını uzattı. Yalnızca o, koyu yeşilli şekli tanımıştı. Kızardı, ama hiçbir şey söylemedi.

“Hayır, Jack değil, sanmıyorum,” dedi yaşlı adam, beyaz kirpiklerinin altından küçük yuvarlak mavi gözlerle bakarak.

Bir dakika sonra bisiklet sarsılarak görüş alanına girdi ve binicisi kapıda indi. Henry'ydi bu; yüzü ıslak ve kırmızıydı ve çamurla lekelenmişti. Tamamen çamura batmış gibiydi.

“Aa!” diye bağırdı Banford, korkmuş gibi. “Bu Henry!”

“Ne!” diye mırıldandı yaşlı adam. Boğuk, hızlı, mırıl-danırcasına bir konuşma tarzı vardı ve hafif sağırdı. “Ne? Ne? Kim o? Kim dedin? O genç adam mı? Nellie’nin delikanlısı mı? Oh! Oh!” Pembe yüzüyle beyaz kirpiklerinde o hicivli gülümseme belirdi.

Henry, terli alnından ıslak saçları iterken onları görmüş ve yaşlı adamın dediklerini duymuştu. Sıcak, genç yüzü soğuk ışıkta alev alev yanıyor gibiydi.

“A, hepiniz orada mısınız!” dedi, ani, küçük köpek yavrusu gülüşüyle. Pedal çevirmekten öyle ısınmış ve ser-semlemişti ki, nerede olduğunun farkında bile değildi. Bisikleti çite dayadı ve üzerinden tırmanarak avluya girmeden köşeye, bayırın üzerine geçti.

“Doğrusunu söylemek gerekirse, *seni* beklemiyorduk,” dedi Banford anlamlı bir ifadeyle.

“Hayır, beklediğinizi sanmam,” dedi Henry, March’a bakarak.

O, kenarda, bir dizini sarkıtmış ve baltanın başını serbestçe yere dayamış, gevşek bir halde duruyordu. İri açılmış gözleri dalgındı ve üst dudağı o çaresiz, büyülenmiş tavşan ifadesiyle dişlerinden yukarı kalkık duruyordu. Delikanlının kırmızı, parlak yüzünü gördüğü anda onun için her şey bitmişti. Başının ileri doğru uzanışını görür görmez, eli kolu bağlanmış gibi çaresiz kalmıştı.

“Ee, kim bu? Kimmiş bakalım?” diye sordu yaşlı, alaycı adam mırıldanan sesiyle, gülümseyerek.

“Bu sana sözünü ettiğimiz Bay Grenfel, baba,” dedi Banford soğukça.

“Sözünü ettiniz, elbette. Başka hiçbir şey de konuşmuyordunuz neredeyse,” diye mırıldandı yaşlı adam, yüzünde garip küçük alaycı gülümsemesiyle. “Nasılsınız,” diye ekledi, aniden elini Henry’ye uzatarak.

Çocuk irkilmiş gibi onun elini sıktı. Sonra iki adam birbirlerinden uzaklaştılar.

“Salisbury Ovası'ndan bisikletle geldin, öyle mi?” diye sordu yaşlı adam.

“Evet.”

“Hm! Uzunca bir yol. Ne kadar sürdü, ha? Epeyce sürmüş olmalı. Sanırım birkaç saat.”

“Aşağı yukarı dört saat.”

“Ha? Dört! Evet, öyle olmalı. Ne zaman geri dönüyorsun, öyleyse?”

“Yarın akşama kadar vaktim var.”

“Yarın akşama kadar, ha? Evet. Hm! Kızlar seni beklemiyorlardı, değil mi?”

Ve yaşlı adam beyaz kirpiklerinin altındaki uçuk mavi, yuvarlak, küçük gözlerini alaycı bir ifadeyle kızlara doğru çevirdi. Henry de dönüp baktı. Biraz utanır gibi olmuştu. Sığırların nerede olduğunu görmek ister gibi hâlâ

uzun uzun uzakları gözetleyen March’a baktı. Kızın eli, başı serbestçe yere dayalı duran baltanın topu-zundaydı.

“Orada ne yapıyordun?” diye sordu Henry yumuşak, kibar sesiyle. “Ağaç mı kesiyordun?”

March duymamış gibiydi; sanki kendinden geçmişti.

“Evet,” dedi Banford. “Bir haftadan fazladır onunla uğraşıyoruz.”

“Ya! Ve hepsini tek başınıza mı yaptınız?”

“Her şeyi Nellie yaptı, ben bir şey yapmadım,” dedi Banford.

“Gerçekten mi! Çok çalışmış olmalısın,” dedi Henry, tuhaf, sevecen bir ses tonuyla doğrudan March’a seslenerek. O cevap vermedi; kendinden geçmiş gibi, yana dönük, yukarıdaki ormana doğru uzun uzun bakarak durdu.

“Nellie!” diye bağırdı Banford sertçe. “Cevap veremez misin?”

“Ne ... ben mi?” diye bağırdı March, irkilip dönerek ve herkese tek tek bakarak. “Biri bana bir şey mi söyledi?”

“Rüya görüyor!” diye mırıldandı yaşlı adam, yana dönüp gülümseyerek. “Aşık olmalı, ha; gündüz vakti rüya görüyor! ”

“Bana bir şey mi söyledin?” dedi March, çocuğa garip bir uzaklıktan bakar gibi; gözleri açılmış ve kararsız, yüzü hafifçe kızarmıştı.

“Ağaçla çok uğraşmış olmalısın dedim,” diye cevap verdi Henry kibarca.

“Ha, o mu! Aralıklı olarak uğraştım. Çoktan düşmüş olmalıydı.”

“Gece düşüp bizi ölesiye korkutmadığı için şükrediyorum,” dedi Banford.

“İzin ver de senin yerine ben bitireyim, olur mu?” dedi Henry.

March baltanın sapını ona doğru uzattı.

“Yapar mıydın?” dedi.

“Evet, sen istersen.”

“Eh, düşünce sevineceğim, hepsi bu,” dedi March kayıtsızca.

“Ne tarafa düşecek?” dedi Banford. “Sundurmaya çarpar mı?”

“Hayır, sundurmaya çarpmaz,” diye yanıtladı genç adam. “Sanırım oraya, açığa düşer. Ancak bükülüp çite çarpabilir.”

“Çite mi çarpabilir!” diye bağırdı yaşlı adam. “Ne, çite mi çarpabilir! O açıyla eğilirken mi? Baksana, sundurmadan da ötede. Çite çarpmaz.”

“Hayır,” dedi Henry, “çarpacağını sanmam. Açığa düşmesi için yeterince yer var, sanırım açığa düşecek.”

“Geriye, *bizim* üstümüze devrilmez, değil mi?” diye sordu yaşlı adam alaycı bir ifadeyle.

“Hayır, devrilmez,” dedi Henry, kısa paltosunu ve tuniğini çıkararak. “Ördekler! Ördekler! Geri gidin!”

Kahverengi benekli dört ördek, önlerinde kahverengili yeşilli bir erkek ördekle, sıra halinde üst çayırdan aşağı ilerliyor, çırpıntılı bir denizin üstünde seyreden kayıklar gibi geliyor, çite ve küçük insan grubuna doğru yokuş aşağı son süratle koşuyor, sanki İspanyol Donan-ması’ndan haber getiriyormuş gibi heyecanla vakvaklıyordu.

“Aptal şeyler! Aptal şeyler!” diye bağırdı Banford, ördekleri kovmak için ileri atılarak. Fakat onlar, sarı yeşil gagalarını açarak ve heyecanla bir şey söylemek ister gibi gaklayarak, hevesle ona doğru yaklaştılar.

“Yiyecek yok. Burada hiçbir şey yok. Biraz beklemelisiniz,” dedi Banford onlara. “Gidin. Gidin. Dönüp avluya gidin.”

Gitmediler, bu yüzden Banford onları kapının altından avluya döndürmek için çite tırmandı. Sonra, popolarını küçük gondolların pruvaları gibi sallayarak ve kapının çubuğunun altından dalarak, yine heyecanlı bir sıra

halinde badi badi gittiler. Banford bayırın tepesinde, çitin hemen üzerinde dikilip aşağı, diğer üç kişiye doğru bakarak durdu.

Henry de yukarı, ona doğru baktı ve gözlüklerinin arkasındaki garip, yuvarlak gözbebekli, zayıf gözleriyle karşılaştı. Delikanlı tamamen hareketsizdi. Yukarıya, eğilen zayıf ağaca doğru baktı. Ve uçan bir kuşu gözleyen bir avcı gibi göğe bakarken, kendi kendine: "Ağaç tam şöyle düşerse, düşerken de tam şu kadar dönerse, oradaki dal onu aynen o bayırın tepesinde durduğu yerde vurur," diye düşündü.

Tekrar kıza baktı. Banford, her zamanki hareketiyle, yine alnından saçları itiyordu. Genç adam yüreğinde onun ölümüne karar vermişti. İçinde korkunç, hareketsiz ve yal-nızca.ona ait olan bir güç vardı sanki. Bir kıl payı kadar bile yanlış yöne dönse, gücünü kaybedecekti.

"Kendine dikkat et, Bayan Banford," dedi. Onun yerinden kımıldamamasını şiddetle dilerken, kalbi atmaz oldu.

"Kim, ben mi kendime dikkat edeceğim?" diye bağırdı Banford, sesinde babasının alaycı tonuyla. "Niye, bana baltayla vurabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Hayır, ancak ağacın vurması mümkün," diye yanıtladı genç adam bütün ciddiyetiyle. Fakat sesinin tonu, kaygısının sahte olduğunu ve sırf canı öyle istediği için onu kımıldatmaya çalıştığını ima ediyormuş gibi geldi kıza.

"Kesinlikle olanaksız," dedi.

Henry onu duydu. Ama gücünü kaybetmek kaygısıyla, buz gibi hareketsiz durdu.

"Hayır, mümkün olabilir. Sen en iyisi bu tarafa gel."

"Of, haydi. Kanada usulü yaman bir ağaç kesme gösterisine tanık olalım," diye tersledi kız.

"Hazırım, öyleyse," dedi çocuk, baltayı alarak ve etrafının açık olduğunu görmek için dönüp bakarak.

Dünyanın durur gibi olduğu, bir anlık katıksız, hareketsiz gerilimle dolu bir bekleyiş oldu. Sonra birden delikanlının bedeni son derecede uzun ve korkunç göründü; art arda, şimşek gibi çakan iki hızlı vuruş yaptı, ağaç bölündü, yavaşça döndü, havada garip bir biçimde büküldü ve ani bir karanlık gibi toprağa indi. Ondan başka hiç kimse neler olduğunu görmedi. Büyük dalın karanlık ucu aşağı, aşağı, üzerine doğru inerken, Banford'un çıkardığı garip küçük çığlığı hiç kimse duymadı. Hiç kimse onun biraz çömeldiğini ve darbeyi boynunun arkasına yediğini görmedi. Hiç kimse dışarı doğru savrulduğunu ve titreyen bir yığın halinde çitin dibine serildiğini de görmedi. Ondan başka hiç kimse. Ve o, vurduğu bir yaban kazını seyreder gibi, yoğun, parlak gözlerle seyretti. Yaralanmış mı, yoksa ölmüş müydü? Ölmüştü.

Hemen yüksek sesle çığlık attı. March, öğlen sonrasında uzaklara, ta uzaklara uzanan vahşi bir feryat kopardı. Ve baba acayip, böğürür gibi bir ses çıkarmaya başladı.

Henry çitten atlayıp kenara koştu. Kızın boynunun ve başının arkası bir kan, bir dehşet yığınıydı. Onu ters çevirdi. Bedeni küçük çırpınışlarla titriyordu. Fakat aslında ölmüştü. O bunu, böyle olduğunu biliyordu. Ruhunda ve kanında biliyordu. Yaşamındaki derin gereksinim gideriliyordu; yaşayacak olan oydu. Diken bağırsaklarından çıkarılmıştı. Banford'u yavaşça yere bıraktı. O ölmüştü.

Henry ayağa kalktı. March orada taş gibi tamamen hareketsiz duruyordu. Yüzü ölü gibi beyazdı, gözleri birer büyük, siyah havuzdu. Yaşlı adam berbat bir halde çitin üzerinden tırmanıyordu.

"Korkarım ki ağaç onu öldürmüş," dedi çocuk.

İhtiyar adam çitin üzerinde çabalarken ağlar gibi, garip sesler çıkarıyordu. "Ne!" diye haykırdı March, çarpılmış gibi irkilerek.

"Evet, korkarım öyle," diye tekrarladı çocuk.

March ileri doğru geliyordu. O daha çite gelmeden Henry çitin üzerinden geçmişti.

“Ne diyorsun, onu öldürdü mü?” diye sordu keskin bir sesle.

“Korkarım öyle,” diye cevap verdi çocuk hafifçe.

March korkudan bembeyaz oldu. İkisi karşı karşıya durdular. Siyah gözleri son kez direnircesine Henry’ye baktı. Sonra acı dolu son bir başarısızlıkla, ağlamak İstemeyen, ama içinden yenilmiş olan ve henüz ağlama aşamasına gelmemiş o ilk küçük, kuru ve korkulu hıçkırıkla sarsılan bir çocuğun küçük, titrek tavrıyla sızlanmaya başladı.

Henry kazanmıştı. March orada, kuru hıçkırıklarla ür-pererek ve ağzı hızla titreyerek, tamamen çaresiz duruyordu. Sonra, bir çocuk gibi, gözyaşları birden boşaldı ve kör bir ıstırapla ağlamaya başladı. Çimenlerin üzerine çöküp kalarak, elleri göğsünde, yüzü ise görmeyen, sarsılan bir ağlamayla yukarı dönük halde oturdu. Henry aşağı, ona doğru bakarak sessiz, solgun ve sanki ebediymiş gibi kızın tepesinde durdu. Hiç kımıldamadı, ama aşağı, ona baktı. Ve sahnenin bütün üzücülüğüne, kendi kalbinde ve bağırsaklarında duyduğu acıya karşın, memnundu, kazanmıştı.

Uzun bir süre sonra ona doğru eğilip ellerini tuttu.

“Ağlama,” dedi hafifçe. “Ağlama.”

March, gözlerinden yaşlar akarak, çaresizlik ve itaat dolu, kendinden geçmiş bir bakışla yukarı, ona doğru baktı. Görmüyor gibiydi, ama saygıyla bakıyordu. Genç adamı bir daha hiç bırakmayacaktı. Henry onu kazanmıştı. Bunu biliyordu ve hoşnuttu, çünkü kızı yaşamı için istiyordu. Yaşamı ona sahip olmalıydı. Ve artık onu kazanmıştı. Yaşamının sahip olması gereken şey buydu.

Ama onu kazanmış olsa bile, henüz ona sahip değildi. Planladığı gibi Noel’de evlendiler ve yine on günlük izin aldı. Cornwall’a, denizin üzerindeki kendi köyüne gittiler. Çiftlikte oturmanın March’a artık korkunç geldiğini anlıyordu.

Ancak March, ona ait olsa da, ondan ayrı olamıyor-muş gibi gölgesinde yaşasa da, mutlu değildi. Onu bırakmak istemiyor, ancak onun yanındayken kendini özgür hissetmiyordu. Etrafındaki her şey onu izliyor, ona baskı

yapıyor gibiydi. Delikanlı onu kazanmıştı; March onun yanındaydı, onun karısıydı. Ve ... ona aitti, kendisi de bunu biliyordu. Ama hoşnut değildi. Çocuğun önünde hâlâ bir engel vardı. Onunla evli olmasına ve görünüşe göre her bakımdan ona sahip olmasına karşın ve March'ın onun kendisine sahip olmasını *istemesine*, bunu İstemesine ve artık başka hiçbir şey istememesine karşın, bunu hâlâ tam olarak başaramadığını anlıyordu.

Bir şey eksikti. Kızın ruhu yeni bir yaşamla dalgalanacak yerde, yaralanmışçasına güçten düşüyor, kanıyor gibiydi. Eli kocasının elinde, uzun süre oturup denize bakıyordu. Koyu renkli, boş gözlerinde bir tür yara vardı; yüzü de biraz süzülmüş görünüyordu. Delikanlı onunla konuştuğunda, hafif yeni bir gülümsemeyle, eski sevgi biçimi açısından ölmüş ve yeni tarza tam olarak erişemeyen bir kadının garip, titrek küçük gülümsemesiyle ona dönüyordu. Hâlâ, bir şeyler *yapması*, bir yönde kendini zorlaması gerektiğini hissediyordu. Ve yapacak hiçbir şey, kendini zorlayacak hiçbir yön yoktu. Ve genç adamın yeni aşkının, üzerine yüklediği edil-ginliği tam olarak kabullenemiyordu. Eğer âşıksa, bir biçimde, severek *çaba* göstermesi gerekirdi. Günümüzün, aşkta *çaba* gösterme doğrultusundaki yorgun gereksinimini duyuyordu. Fakat aslında artık aşkta çaba göstermemesi gerektiğini biliyordu. Henry kendisine karşı çaba gösteren bir aşkı istemiyordu. Bu onun alnının kararmasına neden oluyordu. Hayır, aşkıyla ona karşı çaba göstermesine izin vermiyordu. Hayır, edilgin olması, kabul etmesi ve aşkın yüzeyi altına gömülmesi gerekiyordu. Kayıktan aşağı bakarken gördüğü deniz yosunları gibi olmalıydı, suyun altında ebediyen narince salınan, tüm narin lifleri hafifçe akıntıya bırakılmış, gölgeli denizin içinde duyarlı, çok duyarlı ve algılayıcı olan ve yaşadıkları sürece asla, asla yükselip suyun üzerinden dışarıya doğru bakmayan deniz yosunları gibi. Asla. Ölünceye kadar asla sudan dışarıya bakmayan ve ancak o zaman, birer ceset olarak suyun yüzeyinde sürüklenen, ama yaşadıkları sürece hep suyun altında, hep dalganın altında olan yosunlar. Dalganın altında güçlü, demirden de güçlü kökleri olabilirdi; akıntının içindeki yumuşak salınımlarında azimli ve tehlikeli olabilirlerdi. Suyun altında, dayanıklı meşe ağaçlarının karada olduklarından daha güçlü, daha yıkılmaz olabilirlerdi. Fakat bu hep suyun altında, suyun altındaydı. Ve o, bir kadın olarak, böyle olmalıydı.

O ise tam tersine öyle alışmıştı ki. Sevgi ve yaşam konusunda tüm kaygıyı ve tüm sorumluluğu taşıması gerekmişti. Her gün, gelecek günden, gelecek yıldan; sevgilijill'inin sağlığı, mutluluğu ve iyiliğinden o sorumlu olmuştu. Hatta dünyanın iyiliğinden bile sorumlu hissetmişti kendisini. Ve bu, kendi küçük çapında, dünyanın iyiliğinden sorumlu olduğuna dair bu harika duygu, onun büyük uyaranı olmuştu.

Ama başaramamıştı. Kendi küçük tarzında bile başarısız olduğunu biliyordu. Kendi sorumluluk duygusunu tatmin etmekte başarısızlığa uğramıştı. Öyle zordu ki. Başlangıçta son derece muhteşem ve kolay gibi görünüyordu. Ama ne kadar gayret ederseniz, o kadar zorlaşıyordu. Bir tek sevgili yaratığı mutlu etmek öyle kolay görünmüştü ki. Ama ne kadar gayret ederseniz, başarısızlık da o kadar kötü oluyordu. Korkunçtu. Bütün yaşamı boyunca erişmeye, erişmeye çalışmış, erişmeye çalıştığı şey de son derece yakın görünmüştü, ta ki kendi son sınırına uzanıncaya kadar. Sonra da hep onun ötesinde kalmıştı.

Hep ötesinde, belirsiz, anlaşılmaz bir biçimde ötesinde kalmış ve sonunda kendisine hiçlik kalmıştı. Elini uzattıkça, erişmeye çalıştığı yaşam, erişmeye çalıştığı mutluluk, erişmeye çalıştığı iyilik hep geri kayıyor, gerçekdışı oluyordu. Bir amaç, bir kesinlik istiyordu ... ve böyle bir şey yoktu. Hemen ötede olabilecek bir şeye hep bu korkunç uzanma, uzanma, çabalama ... Jill'i mutlu etmek için bile ... Jill öldüğü için memnundu. Çünkü onu hiçbir zaman mutlu edemeyeceğini anlamıştı. Jill sürekli kendini üzerek daha da zayıflayacak, daha da güçsüzleşecekti. Acıları azalacağı yerde artıyordu. Hep böyle olacaktı. Onun öldüğüne seviniyordu.

Jill bir erkekle evlenseydi, yine aynı şey olacaktı. Kadın, erkeği mutlu etmek için çabalayacak, çabalayacak, kendi sınırları içinde dünyasının iyiliği için didinecekti. Ve hep başarısızlığa ulaşacaktı. Parada ya da hırsta, küçük, aptalca başarılara. Fakat başarıyı en çok istediği noktada, tek bir sevgili insanı mutlu ve kusursuz yapmak için gösterilen acı dolu çabada, başarısızlık neredeyse felaket oluyordu. Sevdiğinizi mutlu etmek isterseniz, onun mutluluğu hep erişilebilir gibi görünür. Sadece bunu, şunu ve öbürünü yaparsanız. Bunu, şunu ve öbürünü hep iyi niyetle yaparsınız, her defasında başarısızlık biraz daha korkunç olur. Sevginizle kendinizi parçalayabilirsiniz, bütün gücünüzle çabalayabilir ve kendinizi

zorlayabilirsiniz, ama mutluluk konusunda işler kötüden daha kötüye, kötüden daha kötüye gider. O korkunç mutluluk yanılgısı.

Zavallı March, iyi niyeti ve sorumluluğuyla kendini öyle zorlamıştı ki, yaşam ve her şey, tümüyle korkunç bir hiçlik uçurumuymuş gibi geliyordu ona. Hemen elinizin ötesindeki bir yarıkta titreyen o mavi ve güzel, ölümcül mutluluk çiçeğine ne kadar uzanırsanız, daha da uzandığınızda dipsiz kuyuya dalar gibi kaçınılmaz bir biçimde içine dalacağınız, altınızdaki dik kayaların korkunç ve müthiş uçurumunun o kadar korkuyla farkına varırsınız. Çiçek üstüne çiçek koparırsınız ... ama hiçbir zaman o çiçek değildir. Çiçeğin kendisi ... çanağı, korkunç bir uçurumdur, dipsiz kuyudur.

Kazanmak istediğiniz kendi mutluluğunuz olsun, bir başkasınınki olsun, mutluluk arayışının tüm tarihçesi bu-dur. Daha da zorlarsanız kaçınılmaz bir biçimde içine düşeceğiniz dipsiz hiçliğin korkunç duyumuyla biter; hep böyle biter.

Ya kadınlar?.. Bir kadın mutluluktan başka hangi amacı düşünebilir? Yalnızca kendisi ve bütün dünya için mutluluğu düşünür. Bunu ve başka hiçbir şeyi. Ve böylece, sorumluluğu üstlenip amacına doğru yönelir. Onu orada, gökkuşağının dibinde görebiliyordur. Ya da biraz daha ötede, maviliklerde. Uzakta değil, uzakta değildir.

Ancak gökkuşağının sonu, sonsuza kadar aşağı düşseniz de ulaşamayacağınız dipsiz bir uçurumdur; mavilikler ise, sizi ve tüm çabalarınızı boşluğuna yutsa bile, her zamankinden de boş kalacak dipsiz bir kuyudur. Sizi ve tüm çabalarınızı. Erişilebilir mutluluk yanılsaması budur işte!

Zavallı March, mavi amaca doğru öyle harika bir çıkış yapmıştı ki. İleri, daha ileri gittikçe de, boşluğu kavrayışı o kadar korkunç olmuştu. Bir işkence, sonunda bir çılgınlık.

Bittiği için memnundu. Sahilde oturup denizin üzerinden batıya doğru bakmaktan ve büyük çabanın sona erdiğini bilmekten memnundu. Artık hiçbir zaman sevgi ve mutluluk için çaba harcamayacaktı. Ve Jill selametle ölmüştü. Zavallı Jill, zavallı Jill. Ölmek tatlı olmalıydı.

Ona gelince, ölüm onun kaderi değildi. Kaderini Henry'ye bırakması gerekecekti. Ama o, bundan fazlasını istiyordu. Kendisini savunmasız vermesini, gömülüp onun içinde kaybolmasını İstiyordu. Oysa kendisi ... son kilometre taşındaki bir kadın gibi hareketsiz oturup seyretmek istiyordu. Görmek, bilmek, anlamak İstiyordu. Yanında o varken, yalnız olmak istiyordu.

Ve o! Kızın artık seyretmesini, artık görmesini, artık anlamasını istemiyordu. Doğuluların kadının yüzünü peçeyle örttükleri gibi, onun kadın ruhunu peçeyle örtmek İstiyordu. Kendini ona teslim etmesini ve bağımsız ruhunu uyutmasını istiyordu. Tüm çabasını, *raison d'etre'il* gibi görünen her şeyi ondan almak istiyordu. Boyun eğmesini, teslim olmasını, tüm yorucu bilincinden gözü kapalı olarak vazgeçmesini sağlamak istiyordu. Bilincini ondan almak ve onu yalnızca kadını yapmak istiyordu. Yalnızca kadını.

Ve o, uyumak isteyen, ama sanki uyku ölümmüş gibi uykuya karşı mücadele eden bir çocuk gibi, öyle yorgun, öyle yorgundu ki. Uyanık kalmanın inatçı çabası ve gerginliğiyle gözlerini alabildiğine açıyor gibiydi. Uyanık *kalacaktı.* Bilecekti. Düşünecek, yargılayacak ve karar *verecekti.* Kendi yaşamının dizginlerini kendi ellerinde tutacaktı. Sonuna kadar bağımsız bir kadın *olacaktı.* Fakat her şeyden öyle yorgundu ki. Ve uyku yakın görünüyordu. Ve çocukta öyle çok huzur vardı ki.

Ancak orada, Batı Cornwall'un yüksek, vahşi yamaçlarındaki bir oyukta oturup batıya doğru uzanan denizin üzerinden bakarken, gözlerini daha da, daha da çok açıyordu. Batıya doğru, uzakta, Kanada, Amerika vardı. Bilecekti ve önünde uzananları görecekti. Ve yanında oturup aşağıya, martılara bakan çocuğun kaşlarının arasında bir bulut ve gözlerinde hoşnutsuzluğun gerginliği vardı. March'ın, onun içinde huzurlu, uykuda olmasını istiyordu. Onun içinde uykuda, huzurlu olmasını istiyordu. Ama March işte *orada,* kendi uyanıklığının gerginliğiyle ölüyordu. Ama uyumaya-

1 Varoluş nedeni.

caktı; hayır, asla. Çocuk bazen acı acı, onu bırakmış olması gerektiğini düşünüyordu. Banford'u asla öldürmemeliydi. Banford'la March'ı

birbirlerini öldürmeye bırakmalıydı.

Fakat bu yalnızca sabırsızlıktı ve delikanlı bunu biliyordu. Batıya gitmek için bekliyor, bekliyordu. İngiltere’den ayrılıp batıya gitmek, March’ı götürmek için yanıp tutuşuyordu. Bu sahilden ayrılmak için! Denizleri geçtikçe, bir biçimde onu sokarak zehirlediğini düşündüğü için öylesine nefret ettiği bu İngiltere’den ayrıldıkça, kızın uyuyacağına inanıyordu. Sonunda gözlerini kapayacak ve kendisine teslim olacaktı.

İşte o zaman ona ve en sonunda kendi hayatına sahip olacaktı. Kendi hayatına sahip olamadığını hissederek sinirleniyordu. March teslim olup onun içinde uyuyuncaya kadar asla hayatına sahip olmayacaktı. O zaman genç bir adam ve bir erkek olarak tüm hayatına sahip olacak, March da bir kadın ve bir dişi olarak tüm hayatına sahip olacaktı. Artık bu korkunç zorlanma olmayacaktı. March artık bir erkek, bir erkeğin sorumluluğuna sahip bağımsız bir kadın olmayacaktı. Hayır, kendi ruhunun sorumluluğunu bile ona teslim etmesi gerekecekti. O bunun böyle olduğunu biliyordu ve inatla kıza karşı direniyor, teslim olmasını bekliyordu.

“Denizleri aşıp oraya, Kanada’ya vardığımız zaman kendini daha iyi hissedeceksin,” dedi kıza, yamaçta kayaların arasında otururlarken.

March, gerçek değilmiş gibi uzağa, denizin ufkuna baktı. Sonra uykuya karşı mücadele eden bir çocuğun gergin, garip bakışıyla dönüp ona baktı.

“Öyle mı?” dedı.

“Evet,” diye yanıtladı Henry, sakin bir ifadeyle.

March’ın uykuyla ağırlaşarak bilinçsizleşen göz kapakları yavaş bir hareketle kapandı. Ancak gözlerini yine açarak:

“Evet, olabilir. Bilemiyorum. Orada nasıl olacağını bilemiyorum,” dedi.

“Hemen gidebilseydik!” dedi Henry, sesinde acıyla.

YÜZBAŞININ BEBEĞİ

1

“Hannele!”

“Ja-a."

“Wo bist du?”

“Hier. ”

“Wo dann?”

Hannele başını işinden kaldırmadı. Yanında bir sepet dolusu renkli ipek parçasıyla ve ellerinde, giydirmekte olduğu bir bebekle, bir okuma lambasının altında, alçak bir sandalyede oturuyordu. Bebeğin dizine bir şey yapıyordu, öyle ki zavallı küçük centilmen, kolları çılgınca savrularak başaşağı sallanıyordu. Ve bu hiç de yakışık almıyordu, çünkü bebek, üzerine sıkıca oturan ekose bir pantolon giymiş bir İskoç askeriydi.

Kapıya hafifçe vuruldu ve aynı ses, bir kadın sesi:

“Hannele?” diye seslendi.

“Ja-a!”

“Burada mısın? Yalnız mısın?” diye sordu ses Almanca.

“Evet ... içeri gel.”

Hannele’nin sesi pek cesaret verici değildi. Kapı açılırken bebeğini çevirdi ve ceketini düzeltti. Koyu renk gözlü genç bir kadın, muzip bir çekingenlikle kapıdan İçeriye göz attı. Kalın bir pelerini ve kulaklarına kadar çekilmiş küçük, siyah bir şapkası vardı; şık bir sokak kıyafeti içindeydi.

“Tamamen, tamamen yalnız!” dedi yeni gelen, hayret dolu bir sesle. “O nerede, o halde?”

“Bunu bilmiyorum,” dedi Hannele.

“Ve sen burada yalnız oturuyor ve onu mu bekliyorsun? Ama hayır! Buna cesaret derim! Korkmuyor musun?” Mitchka arkadaşına doğru yürüdü.

“Neden korkayım?” dedi Hannele sertçe.

“Ama hayır! Peki, ne yapıyorsun? Bir tane daha kukla mı? Bu iyi bir tane, ama! Ha ... ha ... ha! O! Bu o! Hayır ... hayır ... bu çok fazla güzel! Hayır ... bu çok fazla güzel, Hannele. Bu o ... tıpatıp o. Yalnız pantolonu.”

“O da bu pantolonları giyiyor,” dedi Hannele, bebeğini dizinde durdurarak. Bir İskoç alayına mensup bir subayın, ince, narince yapılmış, omuzları hafifçe, zarifçe öne eğilmiş ve üzerine sıkıca oturan ekose pantolonlu kusursuz bir portresiydibu. Yüzü çok güzel modellenmişti; koyu tenli, küçük, kısa kesilmiş, koyu renk bıyıklı, iyice açılmış koyu renk gözlü, bir subayı ve centilmeni belirleyen o uzaklık ve kusursuz çekingenlik havasıyla harikulade bir portreydi.

Mitchka ileri doğru eğilerek bebeği inceledi. Sıcak, koyu altın rengi bir teni ve kızıl-kahverengi gözlerinin üzerinde berrak siyah kaşları olan güzel bir kadındı.

“Hayır,” diye fısıldadı kendi kendine, dehşete düşmüş gibi. “Bu o. Bu o. Ancak pantolon değil. Çok güzel ama pantolon. Gerçekten bu kadar güzel, mükemmel bacakları mı var?”

Hannele cevap vermedi.

“Tıpatıp o. Onun kadar mükemmel. O kadar kusursuz. O aynen böyle: mükemmel. Bunu gördü mü?”

“Hayır,” dedi Hannele.

“Ne diyecek, o zaman?” İrkildi. Hassas kulağı taş merdivenlerde bir ses yakalamıştı. Yüzüne bir korku ifadesi geldi. Kapıya ve odadan dışarı koştu ve kapıyı arkasından kapattı.

“Kim o?”, merdivenlerden aşağı bağırdığı duyuldu.

Cevap Almanca geldi. Mitchka hemen tekrar kapıyı açtı ve Hannele'ye katılmak üzere geri geldi.

"Yalnızca Martin," dedi.

Durup bekledi. Kapıda bir adam belirdi ... dimdik, askeri.

"Ah! Kontes Hannele," dedi hızlı, kesin tarzıyla, uzakta, eşikte durarak. "İçeri girebilir miyim?"

"Evet, girin," dedi Hannele.

Adam hızlı, askeri adımlarla içeriye girdi, başıyla selam verdi ve bebeği dikmekte olan kadının elini öptü. Sonra, çok daha samimi bir şekilde, dudaklarını Mitchka'nın ellerine dokundurdu.

Bu arada Mitchka odaya göz gezdiriyordu. Tavanı meyilli ve iki güzel hareketle duvarlara doğru kıvrılan çok büyük bir çatı odasıydı bu. Koyu renk gölgelikli okuma lambasından gelen ışık, tavanın kocaman, beyaz boyalı kemerine, duvarlardaki çeşitli eşyaların üzerine hafifçe düşüyor ve Hannele'nin yumuşak, kırmızı elbisesiyle, İpek sepetiyle oturduğu yerde parlak bir renk havuzu oluşturuyordu.

O, koyu sarı saçlı ve güzel, berrak tenli sarışın bir kadındı. Yukarı, adama bakarken yüzü ışıldar gibiydi; onda canlı bir hayat ışığı vardı. Adam yakışıklıydı, sinekkaydı tıraş olmuştu, biraz fazlaca açılmış çok mavi gözleri vardı. Yüzünde savaşı görmek mümkündü.

Mitchka odada dolaşıyor, her şeye bakıyor ve: "Güzel! Ama güzel! Ne zevkli! Bir erkek ama ne zevkli! Hayır, bir kadına ihtiyaçları yok. Hayır, şuraya bak, Martin; Yüzbaşı Hepburn bütün bu odayı kendisi düzenlemiş. İşte bir erkek. Görüyor musun? Öyle basit, ama öyle kibar. Bir kadına ihtiyacı var," diyordu.

Oda gerçekten güzeldi; geniş, soluk, yumuşak ışıklıydı. Koyu mavi çiniden büyük bir sobayla ısıtılıyordu ve boyalı ahşaptan büyük köylü büfeleri ya da dolapları ve üzerinde yazı malzemeleri, bazı bilimsel aletler ve güzel, kızıl çiçekleri olan bir kaktüs bitkisi bulunan kocaman bir yazı masası dışında

çok az mobilyası vardı. Fakat bir erkeğin odasıydı. Küçük bir tepside tütün ve pipolar vardı, ilerideki ahşap çivilerde askeri paltolar ve kemerler asılıydı ve bir rafta iki tabanca duruyordu. Sonra, biri pencerelerden birinin yanındaki bir ayağın üzerine oturtulmuş iki tane teleskop vardı. Masanın üzerinde çeşitli astronomi aletleri duruyordu.

“Hem o yıldızları okuyor. Bir düşünün ... o bir gökbilimci ve yıldızları okuyor. Garip, garip insanlar, şu İn-gilizler!”

“O İskoç,” dedi Hannele.

“Evet, İskoç,” dedi Mitchka. “Fakat, biliyor musunuz, onunla beraberken korkuyorum. O kapalı bir uçta. Onunla nereye varabileceğimi bilmiyorum. Sen de ondan korkuyor musun, Hannele? Ah, kapalı bir yol gibi!”

“Neden korkayım?”

“Ah, sen! Ne zaman korkman gerektiğini bilmiyorsun belki. Ama gelip bizi burada bulacak olursa? Hayır, hayır ... gidelim. Gidelim, Martin. Gel, gidelim. Yüzbaşı Hep-burn’un gelip beni bu odada bulmasını istemiyorum, yo, hayır! Hoşlanmıyorum. Hoşlanmıyorum bundan,” dedi Mitchka, şimdi İngilizcesini deneyerek. Hoş bir şekilde birkaç cümle söyledi. “Yo, hayır, Bay Yüzbaşı, ben sizin gelmenizi istemiyorum. Geldiğiniz zaman burada olmaktan hoşlanmıyorum. Yo, hayır. Hiç değil. Giderim. Giderim, Hannele. Giderim, Hannele’m. Ve sen gerçekten burada kalıp onu mu bekleyeceksin? Ama ne zaman gelecek? Bilmiyor musun? Aman Tanrım, hoşlanmıyorum, hoşlanmıyorum. Erkeğin odasında beklemem. Hayır, hayır ... Asla ... *jamais ... jamais, voyez ... vous.* Ah, sen zavallı Hannele! Ve İngiltere’de karısı ve çocukları mı var? Asla! Hayır, asla onu beklemeyeceğim.”

Martin’i telaşla kapıdan dışarı itmiş, pelerinini düzeltmiş ve edalı, zarif bir poz alarak sokak için hazırlanmıştı. Hannele’ye el salladı, gözlerini korkmuş gibi açtı ve gitti. Kontes Hannele bebeği yine eline aldı ve ayakkabısını dikmeye başladı. Şu anda yaşamını bu kuklaları yaparak kazanıyordu.

Fakat huzursuzdu. Kollarını kıvrık tutmak onu yormuş gibi, onları kucağına bastırdı. Sonra adamın yazı masasının üzerindeki küçük saate baktı. Yemek

vakti çoktan geçmişti ... neden gelmemişti? Biraz kızarak içini çekti. Bebeğinden bıkmıştı.

İpek sepetini bir tarafa koyarak pencerelerden birine gitti. Dışarıda yıldızlar beyaz ve çok yakın görünüyordu. Aşağıda, evlerin damlarının karanlık yığını vardı; damların karartısının altından bir ışık dumanı ve ta aşağıdaki kentten hafif, bölük pörçük gürültüler yükseliyordu. Oda yüksek, uzak, göklerde gibiydi.

Kadın masaya gitti ve adamın, içinde mektuplar bulunan mektup tutacağına, mühür mumuna ve pul kutusuna baktı. Aslında neye dokunduğunu fark etmeden, sadece değişiklik olsun diye, eşyalara dokundu ve onları biraz kımıldattı. Sonra bir kalem aldı ve sert Gotik harflerle adını yazmaya başladı ... Johanna zu Rassentlow ... defalarca kendi adını ve sonra bir kere, buruklukla, tuhafça burnunu tuhaf bir şekilde keskinleştirerek, Alexander Hepburn yazdı.

Sonunda, yazmaktan bıkarak kalemi attı. Uzaktaki bir pencerenin yanında, büyük teleskopun durduğu yere doğru gitti, ve parmakları birkaç dakika namlunun üzerinde, adamın dokunuşlarıyla biraz daha parlamış olan yerde durdu. Sonra huzursuzca sandalyesine döndü. Merdivenlerde adamın sesini duyduğunda kuklasını eline almıştı. Yüzünü kaldırdı ve o içeri girerken seyretti.

“Merhaba, sen!” dedi adam yavaşça, kapıyı arkasından kapatırken. Kadın hızla ve kısaca ona baktı, fakat kımıldamadı ve cevap vermedi.

Adam hızlı, sessiz hareketlerle paltosunu çıkardı ve onu ahşap çivilere asmaya gitti. Kadın onun ayak sesini duydu ve tekrar baktı. Adam elindeki bebeğe benziyordu, üniformalı, uzun boylu, ince, iyi yetişmiş bir erkek. Döndüğünde, koyu renkli gözleri iyice açılmış görünüyordu. Siyah saçları şakaklarda ağarmaya başlamıştı ... ilk beyazlar.

Kadın bebeğini dikiyordu. Adam, bir şey söylemeden, yazı masasından tekerlekli sandalyeyi yaklaştırdı, öyle ki dizleri neredeyse kadına dokunarak oturuyordu. Sonra bacak bacak üstüne attı. Güzel, ekose çoraplar giymişti. Bilekleri ince ve zarif görünüyordu; kahverengi ayakkabılar onun bir parçasıymış gibi uygundu. Birkaç dakika, oturmuş dikiş diken kadını

seyretti. Işık kadının altın rengi, koyu altın rengi ve gölgeli tutamları olan yumuşak, narin saçlarına düşüyordu. Kadın başını kaldırmadı.

Adam, bebeği almak için sessizce küçük, çıplak görünüşlü, kahverengi elini uzattı. Kolunun ön kısmında siyah kıllar vardı.

Kadın yukarı, ona baktı. Yüzü erkeğinkine kıyasla tuhaf bir şekilde taze ve parlak görünüyordu.

“Onu görmek mi istiyorsun?” diye sordu, tabii bir İngilizceyle.

“Evet,” dedi adam.

Kadın pamuk ipliğini kopardı ve kuklayı ona verdi. Adam bir bacağı diğerinin üzerine atılmış, bebeği bir eliyle tutarak ve koyu renkli gözleriyle anlaşılmaz bir şekilde gülümseyerek oturuyordu. Kusursuz bir biçimde yandan ayrılmış olan saçları kömür gibi siyah ve parlaktı.

“Beni yakalamışsın,” dedi nihayet, neşeli, ahenkli sesiyle.

“Ne?” dedi kadın.

“Beni yakalamışsın,” diye tekrarladı adam.

“Umurumda değil,” dedi kadın.

“Ne ... umurunda değil mi?” Adam birdenbire gülümsemeye başladı. Garip bir cevap verme tarzı vardı, sanki bütün dikkatini vermiyormuş, sanki başka bir şey düşünüyormuş gibi.

“Çok geç kaldın, değil mi?” dedi kadın.

“Evet. Biraz geç kaldım.”

“Neden?”

“İşin doğrusu, Albay’la konuşuyordum.”

“Benim hakkımda mı?”

“Evet. Senin hakkındaydı.”

Kadın yukarı, onun yüzüne bakarak otururken sarardı. Ama adamın karanlık yüzünde üzüntü olup olmadığını anlamak imkansızdı.

“Tatsız bir şey mi var?” dedi kadın.

“Eh, evet. Biraz tatsızdı. Senin hakkında değil, demek istediğim. Ama benim için biraz sıkıntılıydı.”

Kadın onu seyretti. Fakat adam hâlâ daha fazlasını söylemiyordu.

“Neydi?” dedi kadın.

“Eh, sadece beklediğim şey. Senin hakkında fazla şey biliyor gibiler ... senin ve benim hakkımda, demek istiyorum. Gayrıresmi olarak hiç kimsenin aldırdığı yok aslında. Aksilik şu ki, görünüşe göre bu işi resmen ele almak zorunda kalacaklar.”

“Neden?”

“Eh ... anlaşılan karım Tümgeneral’e mektuplar yazmış. O karımın bir aile dostu ... ömrü boyunca karımı tanıyormuş. Ve sanırım karım bazı söylentiler duymuş. Aslında, duyduğunu biliyorum. Bana yazdığı mektupta öyle diyor.”

“Ve sen ona ne diyorsun öyleyse?”

“Ona iyi olduğumu ... merak etmemesini söylüyorum. ”

“Bunun onu merak etmekten alıkoymasını beklemiyorsun, değil mi?” diye sordu kadın.

“A, bilmiyorum. Neden merak etsin?” dedi adam.

“Bir sebebi olabilir bence,” dedi Hannele. “Bir yıldır onu görmüyorsun. Ve eğer sana tapıyorsa- ”

“Yo, bana taptığını sanmıyorum. Benden yalnızca hoşlandığını düşünüyorum.”

“Onun için bu kadar önemsiz olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Neden olmasın? Tabii benden *emin* olmaktan hoşlanıyor.”

“Ama şimdi emin değil mi?”

“Hayır ... aynen öyle. Aynen. Mesele bu. Mesele burada. Albay izin alıp eve gitmemi tavsiye ediyor.”

Bir kolundan tuttuğu bebeğe tuhaf, parlak, karanlık, görmeyen gözlerle bakarak oturdu. Saçının düzgün ayrımına ve koyu renkli gözlerini garip bir şekilde dikerek bakma tarzına kadar, kendisinin olağanüstü bir benzeriydi bu.

“Ne kadar zaman için?” diye sordu kadın.

“Bilmiyorum. Bir ay için,” diye cevap verdi adam, önce belirsiz bir şekilde, sonra kesinlikle.

“Bir ay için!” Kadın onu seyretti ve onun, gözlerinin önünden yavaşça kaybolduğunu görür gibi oldu.

“Peki, gidecek misin?” diye sordu.

“Bilmiyorum. Bilmiyorum.” Adamın başı eğik kaldı; dalgınca düşünüyor gibiydi. “Bilmiyorum,” diye tekrarladı. “Ne yapacağıma karar veremiyorum.”

“Gitmek ister miydin?” diye sordu kadın.

Adam kaşlarını kaldırarak ona baktı. Siyah gözleriyle ve doğrudan insan görüşünden ziyade altıncı his gibi olan o tuhaf, parlak, görmeyen bakışıyla doğruca ona baktığı zaman kadının kalbi eriyordu. Ona baktığı zaman ne gördüğünü asla bilmiyordu.

“Hayır,” dedi adam, sade bir şekilde. “Gitmek istemiyorum. İngiltere’ye gitmek için herhangi bir istek duyduğumu sanmıyorum.”

“Neden?” diye sordu kadın.

“Bilemiyorum.” Sonra adam yine ona baktı. Ağzıyla yavaşça gülümserken gözlerinde tuhaf beyaz bir ışık parıldıyor gibiydi ve, “Senin bilmen gerekir sanırım, eğer kimse bilmiyorsa,” dedi.

Kadının yüzüne sevinçli, yarı korkmuş bir ifade geldi.

“Beni bırakmak istemediğini mi söylemek istiyorsun?” diye sordu, nefesi kesilerek.

“Evet. Sanırım bunu söylemek istiyorum.”

“Ama emin değilsin?”

“Evet, eminim, tamamen eminim,” dedi adam ve o tuhaf gülümseme yüzünde dolaştı, o garip ışık gözlerinde parıldadı.

“Beni bırakmak istemediğinden mi?” diye kekeledi kadın, başını yana çevirerek.

“Evet, seni bırakmak istemediğime tamamen eminim,” diye tekrarladı adam. Tuhaf, çok ahenkli bir İskoç sesi vardı. Fakat kadını ikna eden ve korkutan, yüzündeki anlaşılmaz gülümsemeydi. Adeta grotesk bir gülümsemeydi, tuhaf, pusuda bekleyen, değişmez görünen bir sırıtmaydı.

Kadın korkmuştu ve yüzünü yana çevirdi. Tekrar adama baktığı zaman onun yüzü, parlak bir taştan yan grotesk bir şekilde oyulmuşçasına, derin kazılmış, garip çizgileri, parlak, koyu renkli bir teni ve sabit bir bakışı olan bir maske gibiydi. Düzgün, güzel biçimli başındaki siyah saçları ebedi görünüyordu.

“Biraz yorgun musun?” diye sordu kadın.

“Evet, sanırım öyleyim.” Adam siyah, görmeyen gözlerle ve maske gibi bir yüzle kadına baktı. Sonra bir şey duymuş gibi yan tarafa göz attı. Sonra, eli

kemerinde, kalkarak, “Kemerimi çıkarıp ceketimi değiştireceğim, senin için sakıncası yoksa,”dedi.

Geniş, kahverengi kemerini çözerek odanın karşı tarafına doğru yürüdü. Üzerine iyi oturan, iyi kesimli, hâki renkli bir üniforma giymişti. Kemerini astı ve önünü düğmelemediği eski, hafif bir tunik giymiş olarak geri döndü. Bir elinde terliklerini taşıyordu. Ayakkabılarını çözmek için oturduğu zaman, kadın yine kolunun ön kısmının ne kadar siyah ve kıllı olduğunu, kahverengi elinin ne kadar çıplak göründüğünü fark etti. Aşağı eğilirken saçları başında sıkı bir miğfer gibi siyah, düzgün ve kusursuz duruyordu.

Terliklerini giydi, ayakkabılarını kenara taşıdı ve yine sandalyesine oturarak zevkle gerindi.

“İşte,” dedi. “Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum.” Ve kadına baktı. “Ee,” dedi, “ya sen nasılsın?”

“Ben mi?” dedi kadın. “Ben önemli miyim?” Biraz acı konuşuyordu.

“Sen önemli misin?” diye tekrarladı adam, kadının sesindeki acıyı fark etmeden. “Neden, nasıl bir soru bu! Tabii ki çok önemlisin. Ne? Değil misin?” Ve garip gülümsemesiyle gülümseyerek ... bir an için kadına, maymunların, sabun taşından oyulmuş Çin işi gorillerin sabit hüznünü hatırlattı ... elini kadının çenesinin altına koydu ve parmağını hafifçe yanağında gezdirdi. Kadın derin derin kızardı.

“Ama senin kadar önemli değilim, değil mi?” dedi sanki meydan okuyarak.

“Benim kadar önemli! Olur şey değil, ben hiç de önemli değilim. Hiç de önemli değilim!” ... sözlerinin garip, dalgalanan sesi kadını şaşırttı. Gerçekte ne demek istiyordu?

“Ve ben bundan da daha önemsizim,” dedi acı bir şekilde.

“Yo, hayır, değilsin. Hayır, değilsin. Çok önemlisin. Gerçekten çok önemlisin, seni temin ederim.”

“Ya karın?” ... soru asice geldi. “Karın? O önemli değil mi?”

“Karım? Karım?” Bu kelime adamın ağzından, sanki ne demek olduğunu tam olarak bilmiyormuş gibi çıkıyordu. “Eh, evet, kendi çevresinde önemli sanırım.”

“Hangi çevre ?” diye atıldı Hannele, bir kahkahayla.

“Kendi çevresi, tabii. Kendi evi, kendi yuvası ve iki çocuğu. Onun çevresi bu.”

“Ya sen? ... senin yerin nerede?”

“Şu anda yerim yok,” dedi adam.

“Fakat mesele de bu değil mi,” dedi Hannele. “Eğer bir karın ve bir yuvan varsa, buna ait olmak senin vazifen değil mi?”

“Evet, sanırım öyle, eğer istiyorsam,” diye cevap verdi adam.

“Ve *istiyorsun}”* diye meydan okudu kadın.

“Hayır, istemiyorum,” diye cevapladı adam.

“Ee, öyleyse?” dedi kadın.

“Evet, tamamen,” diye cevap verdi erkek. “Bir ikilem olduğunu itiraf ediyorum.”

“Ama ne yapacaksın?” diye ısrar etti kadın.

“Doğrusu, bilmiyorum. Henüz bilmiyorum. Ne yapacağıma karar vermedim.”

“O halde karar vermeye başlasan iyi olur,” dedi kadın.

“Evet, bunu biliyorum. Bunu biliyorum.”

Adam ayağa kalktı ve odada huzursuzca bir aşağı, bir yukarı yürümeye başladı. Fakat yüzünde aynı boş karanlık vardı. Elleri cebindeydi. Hannele kendini çaresiz hissederek oturdu. Adama âşık olmamak elinde değildi:

ellerine, tuhaf, büyüleyici vücut yapısına, anlaşılmaz varlığına. Onun, ayaklarını yere koyma tarzını seviyordu, yürürken bacaklarını oynatma şeklini seviyordu, belinin biçimini seviyordu, başını hafifçe eğme tarzını ve yüzünün garip, karanlık dalgınlığını, düşünmezliğini seviyordu. Fakat şimdi huzursuzluğu kadını yalnız mutsuz ediyordu. Bundan bir şey gelmezdi. Ama onu buna kendisi itmişti.

Adam ellerini ceplerinden çıkardı ve bir mıknatısa dönen bir demir parçası gibi kadına döndü. Yine onun önünde oturdu ve yüzüne bakarak ellerini ona uzattı.

“Bana ellerini ver,” dedi hafifçe, kadının itiraz etmesine imkân vermeyen o garip, kayıtsız, yumuşak, manidar ses tonuyla. “Bana ellerini ver ve birlikte olduğumuzu hissedeyim. Kelimelerin pek bir anlamı yok. Hiçbir anlamları yok. Ve insanın bütün düşündükleri ve planladıkları boşa çıkıyor. Birlikte olduğumuzu hissedeyim, gerisine aldırmıyorum.”

Yavaş, ahenkli tarzıyla konuşuyordu ve kadının ellerini ellerinin arasına aldı. Kadın hâlâ sesini bulmaya çabalıyordu.

“Fakat gerekecek. Karar vermen gerekecek. Buna mecbursun,” diye ısrar etti.

“Evet, sanırım öyle. Sanırım öyle. Fakat şimdi birlikte olduğumuza göre, düşünmeyeceğim. Şimdi birlikte olduğumuza göre, bunu unutalım.”

“Ama artık unutamayacağımız zaman?”

“Eh ... o zaman, bilmiyorum. Fakat ... bu gece bana öyle geliyor ki ... bunu unutsak iyi olur.”

Sesinin yumuşak, ahenkli, dalgalanan tonu kadına kendini çaresiz hissettirdi. Adamın ona hiçbir zaman cevap vermediğini hissetti. Yanıt sözcükleri ondan zorla, bir şeyler söylemek ihtiyacıyla çıkıyor gibiydi. Fakat o kendisi hiçbir zaman konuşmuyordu. İşte oradaydı, önündeki sürekli, boş bir sessizlik.

Kadın kendisiyle mücadele ediyordu. Adam elini, bir kedi patisinin bazen canlı bir hava yumağı gibi insana dokunduğu şekilde, olağanüstü yumuşak bir yarı dokunuşla, yine hafifçe kadının yanağına koyduğu zaman, elinin o neredeyse fark edilmeyen okşayışının büyüsü olmasaydı, kadın kasılarak geri çekilir ve ona, böyle isteksiz ve yetersiz olduğu sürece onunla bir ilişkisi olamayacağını söylerdi. Ona bunları söylemek istiyordu. Ama başladığı zaman adam hep, kadının bütün vücuduna bürümcük iplikler örer gibi olan aynı yumuşak, dalgalanan sesle cevap veriyordu, öyle ki kadın net olarak düşünemiyor, hareket edemiyor, hatta hissedemiyordu. Ruhu, içinde isyanla inliyordu. Yine de, adam elini hafifçe çenesinin altına koyduğu, yüzünü kaldırdığı ve o grotesk gülümsemesiyle ona gülümsediği zaman ... onun kendisini öpmesine izin verdi.

“Bu gece ne düşünüyorsun?” dedi adam. “Ne düşünüyorsun?”

“Albay sana tam olarak ne söyledi?” dedi kadın, gözlerini sertleştirmeye çalışarak.

“A, o mu!” diye cevap verdi erkek. “Ona aldırma. Onun hiçbir önemi yok.”

“Fakat neyin önemi var, öyleyse?” diye ısrar etti kadın. Adamdan neredeyse nefret ediyordu.

“Neyin mi önemi var? Doğrusu, benim için şu anda bu odanın dışındaki hiçbir şeyin. Zaman ya da mekânda hiçbir şeyin önemi yok benim için.”

“Evet, şu an!” diye tekrarladı kadın acı bir şekilde. “Ama bir de gelecek var. *Benim* gelecekte yaşamam gerekiyor.”

“Gelecek! Gelecek! Gelecek her gün tüketilir. Benim için gelecek, siyah iplikten büyük bir düğüm gibidir: Her sabah serbest bir ucundan çözmeye başlarsın ve günün bu-dur. Ve her akşam çözdüğün kadarını koparıp atarsın ve yığın bu kadar azalmış olur: sadece bir iplik daha az, bir gün daha az. Geleceğin bütün önemi bu benim için.”

“Öyleyse senin için hiçbir şeyin önemi yok ve benim de önemim yok. Dediğin gibi, yalnızca işe yaramayan bir iplik ucu,” diye erkeğe direndi kadın.

“Hayır, orada yanılıyorsun. Sen benim için gelecek değilsin.”

“Neyim öyleyse? ... geçmiş mi?”

“Hayır, bunların hiçbiri. Hiçbir şey değilsin. Bu bakımdan hiçbir şey değilsin.”

“Teşekkür ederim,” dedi kadın İstihzayla, “eğer hiçbir şey değilsem.”

Fakat adamın ilgisiz konuşmaları bile kadını çaresiz bırakıyordu. Onu tam farkedilmeyen, belirsiz öpüşlerle öpüyor ve boğazına dokunuyordu. Ve adamın anlamsızlığı kadını büyülüyor ve onu güçsüz bırakıyordu. Adama bir anlam veremiyordu, hiçbir anlam. Yine de, öperken öylesine garip olan ağzı ve kıllı ön kolları ve siyah kıllı, zarif, güzel göğsü ... bütün bunlar bir muammaydı onun için, sanki Mars’tan gelen bir adam onunla sevişiyormuş gibi. Ve kadın ağırlaşmış, büyülenmişti ve onu saran bu büyüyü seviyordu. Fakat aynı zamanda sevmiyordu.

Kontes zu Rassentlow’un ana caddelerden birinde bir stüdyosu vardı. Aslında bir mülteciydi. Ve bugünlerde eğer bir mülteciyseniz, bir grandük ya da bir dilenci olabilirsiniz. Fakat Hannele bir dilenci değildi, çünkü o ve arkadaşı Mitchka bu bebekleri, işli, renkli yünlerden güzel yastıklar ve kadınsı sanatın buna benzer objelerini yaptıkları bir atölyeye sahiptiler. Bebekler oldukça meşhurdu; böylece iki kadın açlıktan ölmüyorlardı.

Hannele atölyede fazla çalışmazdı. Yüzbaşınınki kadar büyük olmayan, aynı çatı altında bir başka güzel çatı odası olan kendi odasında yalnız olmayı tercih ederdi. Fakat öğleden sonraları sık sık atölyeye gider ve eğer müşteri gelirse, o zaman onlara çay ikram edilirdi.

Alexander’ın bebeği asla satış için düşünülmemişti. Bir öğlen üzeri Hannele neden onu atölyeye götürdü, bilmiyoruz. Ama götürdü ve onu küçük bir dolabın üzerinde dur-durttu. Bir subay ve centilmenin harikulade küçük bir portresiydi bu; fiziği nefes kesecek şekilde modellenmişti.

“Ve bu ... bu deha!” diye haykırdı Mitchka. “Bu bir *chef d’oeuvre*! Bu senin başyapıtın, Hannele. Bu gerçekten fevkalade. Ve güzel! Güzel bir adam, değil mi? Fakat hayır, bu çok fazla gerçek. Nasıl cesaret ettiğini

anlamıyorum. Hep senin iyi olduğunu düşünürdüm, Hannele, benden çok daha iyi huylu olduğunu. Ama şimdi beni korkutuyorsun. Senin kötü olduğundan korkuyorum, biliyor musun? Senin kötü olduğunu düşünmek beni korkutuyor. *Aber nein!* Fakat onu orada bırakmayacaksın, değil mi?

“Neden olmasın?” dedi Hannele, İstihzayla.

Mitchka hayret, kınama ve korkuyla koyu renkli gözlerini kocaman açtı.

“Ama bırakmamalısın,” dedi.

“Neden olmasın?”

“Hayır, bunu yapamazsın. Adamı seviyorsun.”

“Öyleyse?”

“Onun kuklasını orada bırakamazsın.”

“Neden bırakamayayım?”

“Fakat gerçekten kötüsün. *Du bist wirklich bös.* Bir düşün! ... ve o bir İngiliz subayı.”

“Öyle bile olsa kutsal değil.”

“Seni kentten kovacaklar. Seni sürecekler.”

“Sürsünler, o halde.”

“Fakat hayır! Ne yaparsın? Berlin’e ya da Münih’e gidip yeniden başlamak zorunda kalsaydık, bu korkunç olurdu. Burada her şey öyle iyi gitti ki.”

“Umurumda değil,” dedi Hannele.

Mitchka arkadaşına baktı ve başka bir şey söylemedi. Fakat kızgındı. Bir süre sonra döndü ve ültimatomunu verdi.

“Sen burada değilken,” dedi, “kuklayı bir çekmeceye kaldıracağım. Onu hiç kimseye, hiç kimseye göstermeyeceğim. Ve sana söylemeliyim, onu orada görmek beni korkutuyor. Beni korkutuyor. Ve benim başımı belaya sokmaya hakkın yok, anlıyor musun? İngiliz subaylarına bakan ben değilim. Onları sevmiyorum, benim için fazla soğuk ve mükemmeller. İngiliz subayları yüzünden asla başıma bir bela getirmeyeceğim.”

“Korkma,” dedi Hannele. “Seni rahatsız etmezler. Bizim bildiğimiz her şeyi yeterince iyi biliyorlar. Her yerde casusları var. Sana bir şey olmaz.”

“Fakat seni gitmeye mecbur ederlerse ... ve ben burada, atölyede kalmak zorundayım.”

Ancak yararı yoktu; Hannele inatçıydı.

Böylece, güneşli bir öğlen üzeri kapı çalındı: hâlâ güzelliğini koruyan kırışık yüzüyle, beyazlı küçük bir hanımefendiydi bu.

“Tünaydın!” ... biraz süslü püslü, orta sınıf İngilizcesiyle. “Atölyenizdeki eşyalarınızı görebilir miyim acaba?” “A, evet!” dedi Mitchka. “Lütfen giriniz.”

İçeri girdi küçük hanımefendi, süslü elbisesi ve buruşuk güzelliğiyle. Fazla yaşlı olmamalıydı: belki de ellinin altındaydı. Ve yüzünün bu kadar kırışmış olması tuhaftı, çünkü vücudu çok muntazam, gözleri parlaktı ve gülerken dişleri güzeldi. Elbiseleri içinde çok iyi görünüyordu: kalın dokunmuş beyaz İpekten bir elbise, sadece uçlarında kuyruklar olan geniş, ermin bir atkı ve üzerinde atmaca türünden, yeşil tüyler salınan siyah bir şapka. Oldukça fazla mücevher takmıştı ve kendinden memnun bir halde oturup etrafa bakınırken saçlarına dokunmak için parmaklarını kaldırdığında, oğlak derisinden beyaz eldivenlerinin üzerinde iki bilezik şıngırdadı.

“Çok hoş bir atölyeniz var ... çok hoş ... gerçekten nefis! Daha nefis bir şey tahayyül edemezdim.”

Mitchka, müstehzi bir reverans yaptı ve garip, çarpıcı İngilizcesiyle:

“Ya, evet. Biz de çok seviyoruz,” dedi.

Bir paravanın arkasına kaçmış olan Hannele, şimdi hızla ortaya çıktı.

“Ah, nasılsınız?” diye gülümsedi yaşlıca bayan. “İki kişi olduğunuzu duymuştum. Şimdi hanginiz hanginiz, sorabilir miyim? Bu,” ve sevimli bir şekilde gülümseyerek beyaz oğlak derisi bir parmakla Mitchka’ya İşaret etti ...

“ş^{e}y^{-}”

“Annamaria von Prielau-Carolath,” dedi Mitchka, hafifçe eğilerek.

“Ya!”. .. ve beyaz oğlak derisi parmak hızla çekildi. “Ve bu-”

“Johanna zu Rassentlow,” dedi Hannele, gülümseyerek.

“Ah, evet! Kontes von Rassentlow! Ve bu, Barones von ... von ... fakat bana söyleseniz bile asla hatırlayamayacağım, zira isimlerle hiç aram yoktur. Neyse, birine Kontes ve diğerine Barones diyeceğim. Benim gibi bir zavallı için bu idare eder, değil mi? Şimdi eşyalarınızı görmeyi çok İsterim, mümkünse. İngiltere’ye götürmek için küçük bir hediye almak İstiyorum. Buna benzer şeylere dünya kadar gümrük vergisi vermek zorunda kalmam sanırım, değil mi?”

“Yo, hayır,” dedi Mitchka. “Gümrük vergisi yok. Oyuncaklar, biliyorsunuz, onlar onlara...” Kekeledi ve İngilizcesi iflas etti, bu yüzden Hannele’ye döndü.

“Oyuncaklardan gümrük vergisi almıyorlar ve nakışları da fark etmiyorlar,” dedi Hannele.

“A, iyi. O zaman mesele yok,” dedi ziyaretçi. “Gerçekten hoş bir şey alabileceğimi umuyorum. Şurada çok güzel bir bluz görüyorum, çok nefis. Fakat benim için fazla canlı, korkarım. Bir zamanlar olduğum kadar genç değilim, ne yazık ki.” Güzel dişlerini göstererek sevimli küçük gülümsemesiyle gülümsedi ve kulaklarındaki eski inciler sallandı.

“Bebekleriniz hakkında öyle çok şey duydum ki. Gerçekten enfes olduklarını, birer sanat eseri olduklarını duyuyorum. Birkaç tane görebilir

miyim, lütfen?”

“A, evet,” diye geldi Mitchka’nın değişmez cevabı. Bu ünlem tüm İngilizcesinin temel taşıydı.

Ellerinde hiçbir zaman üç veya dört bebekten fazlası bulunmazdı. Bu kez sadece iki tane vardı. Meşhur yüzbaşı, çekmecesinde saklıydı.

“Çok güzel! Harikulade!” diye mırıldandı küçük hanımefendi, sanatkarane bir mırıltıyla. “Bence bunlar çok nefis. Bunları yapmanız harikulade, Kontes. Bunları yapan sizsi-niz, değil mi? Yoksa ikiniz de birlikte mi yapıyorsunuz?”

Hannele izah etti ve inceleme ile rapsodi birlikte devam etti. Fakat belli ki küçük hanımefendi ihtiyatlı bir alıcıydı. Eşyaları dikkatle gözden geçiriyor, ve iki kereden daha fazla düşünüyordu. Bebekler onu cezbetmişti ... ama pahalı olduklarını düşünüyor ve tereddüt ediyordu.

“Keşke,” dedi hayıflanarak, “daha çok sayıda bebek olsaydı. Çok seveceğim bir tane olabilirdi gibi hissediyorum, biliyor musunuz? Tabii bunlar çok cici ... çok ciciler: ve verilen emeği düşünürseniz, her peniye değerler. Fakat içimde öyle bir his var ki, nasıl olduğunu bilmez misiniz, yalnızca bir, iki tane daha olsaydı, kesinlikle onsuz yaşayamayacağım bir tane bulabilecektim. Nasıl olduğunu bilmez misiniz? İnsan öyle aptal ki, tabii. Goethe ne diyor ... *‘Dort wo du nicht bist?’mi?* ... Almancam başlangıç seviyesinde bile değil, bu yüzden kusuruma bakmamalısınız. Fakat manası şu: olduğunuz yerde değil, bir başka yerde mutlu olabileceğinizi hissedersiniz daima. Böyle değil midir? Ah, evet, öyle sıklıkla doğrudur ki ... öyle sıklıkla. Fakat her zaman değil, Tanrı’ya şükür. ” Tuhaf, küçük bir gülümsemeyle kendi kendine gülümsedi, dudaklarını büzdü ve devam etti: “Evet, bebekler hakkında böyle hissediyorum. Sadece bir, iki tane daha olsaydı. Bir tane bile yok mu?”

Sevimli bir şekilde Hannele’ye baktı.

“Evet,” dedi Hannele, “bir tane var. Fakat sipariş edildi. Satılık değil.”

“Ah, görebilir miyim acaba? Eminim güzeldir. Ah, görmek için ölüyorum. Kadın merakı nedir bilirsiniz, değil mi?”... çınlayan küçük gülüşüyle güldü. “Eh, korkarım ben tam bir kadınım, ne yazık ki. İnsanda bir nebze erkeklik olursa çok daha katı ve dayanıklı olabiliyor, öyle düşünmüyor musunuz? Fakat korkarım ben tam bir kadınım.” İçini çekti ve sessizleşti.

Hannele yavaşça çekmeceye gitti ve yüzbaşıyı çıkardı. Onu küçük kadına verdi. Kadın korkmuş görünüyordu. Gözleri yuvarlak ve çocuksu bir hal aldı, yüzü sarardı. Kekelerken mücevherleri sinirli bir şekilde şıngırdadı:

“Şimdi bu ... bu -” ve küçük, isterik bir gülüşle güldü.

Kaçmak ister gibi döndü.

“Oturmamın bir sakıncası var mı?” dedi. “Sanırım ayakta durmak -” ve bir sandalyeye çöktü. Yüzünü yana çevirmişti. Fakat kuklayı sıkı sıkı tutuyor, ağır taşlı yüzüklerle bezeli küçük, beyaz parmakları onun belini kavrıyordu.

“Biliyor musunuz,” diye atıldı, dehşete düşen Mitch-ka. “Biliyor musunuz, bu İngilizlerden birinin, bir centilmenin canlı resmi, biliyor musunuz? Canlı resmi, biliyor musunuz?”

“Bir portre,” dedi Hannele parlak bir şekilde.

“Evet,” diye mırıldandı ziyaretçi belirsizce. “Eminim öyledir. Eminim gerçekten çok ustaca bir portredir.”

Bir zincirle oynadı ve kendini gizlemek ister gibi, gözlerinin önüne altından küçük, uzun saplı bir gözlük tuttu. Ve gözlüğünün perdesi arkasından elindeki şekle baktı.

“Fakat,” dedi, “İngiliz, daha doğrusu İskoç subaylarından hiçbiri artık vücuda oturan ekose pantolon giymiyor ... gece kıyafeti dışında.”

Sesi belirsiz ve uzaktı.

“Hayır, şimdi giymiyorlar,” dedi Hannele. “Fakat doğru kıyafet bu. Çok güzel buluyorum, ya siz?”

“Doğrusu, bilmiyorum. Duruma göre değişir” ... ve küçük kadın titrek bir şekilde güldü.

“Ya, evet,” dedi Hannele. “Biçimli bacaklar gerektirir.” “Bebeğinizin aslınınkiler de öyle olmalı ... oldukça,” dedi bayan.

“A, evet,” dedi Hannele. “Bence bacakları çok güzel.” “Oldukça!” dedi hanımefendi. “Sizin isimlendirdiğiniz gibi, portresine bakılırsa. Beyefendinin adını sorabilir miyim ... eğer patavatsızlık olmazsa?”

“Yüzbaşı Hepburn,” dedi Hannele.

“Evet, tabii ki öyle. Hemen tanıdım. Onu yıllardır tanırım.”

“Ah, lütfen,” diye söze karıştı Mitchka. “Ah, lütfen, bunu gördüğünüzü ona söylemeyin. Ah, lütfen! Lütfen hiç kimseye söylemeyin.”

Ziyaretçi küçük, kurşuni bir gülümsemeyle yukarı baktı.

“Ama neden olmasın?” dedi. “Zaten ona hemen söyleyemem, çünkü şu anda burada olmadığını duydum. Ne zaman döneceğini biliyor musunuz acaba?”

“Sanıyorum yarın,” dedi Hannele.

“Yarın!”

“Ve lütfen!” diye yalvardı, yalvaran ıstırabı içinde çok güzel görünen Mitchka, “lütfen onu gördüğünüzü hiç kimseye söylemeyin.”

“Söz mü vermeliyim?” diye gülümsedi küçük hanımefendi, yorgun bir şekilde. “Peki, o halde, gördüğümü ona söylemeyeceğim. Ve sanırım artık gitmem gerekiyor. Evet, yalnızca yastık kılıfını alacağım, teşekkür ederim. Ne kadar olduğunu bir daha söyleyin, lütfen.”

O akşam Hannele huzursuzdu. Adam üç gündür bir görevle uzaktaydı. O gece dönüyordu ... yemek vaktine yetişmiş olması gerekirdi. Ama gelmemişti ve odası kilitli ve karanlıktı. Hannele birkaç saat önce uşağın

sobayı yaktığını duymuştu. Şimdi oda üç gündür olduğu gibi karanlık ve boştu.

Hannele, uzakta olduğu üç gün içinde onu unutmuş gibi olduğu için çok tedirgindi. Erkek onun içinden tamamen kaybolmuş gibiydi. Hatta onu zorlukla hatırlayabiliyordu. Onun için öyle önemsiz bir hale gelmişti ki, kadın şaşkındı.

Şimdi gerçekten öyle olup olmadığını anlamak için onu tekrar görmek istiyordu. Onun gelmekte olduğunu hissediyordu. Daha şimdiden onun kendisine doğru bir etki yaptığını hissediyordu. Ama ne? Peki, adam gerçek miydi? Neden onun bebeğini yapmıştı? Eğer o hiçbir şey değilse, neden bebeği o kadar önemli olmuştu? Neden bu öğleden sonra onu o komik küçükkadına göstermişti? Neden kendisi böyle aptaldı, karışıklığa girmenin öylesine tatsız olduğu bu yerde kendini karışıklığa sokuyordu? Neden bu işe karışmıştı? Her şey öyle gerçekdışıydı ki. Ve özellikle o gerçekdışıydı: günlük hayatta hiç duymadığınız, rüyadaki bir insan kadar gerçekdışı. Günlük hayatta, kendi Alman arkadaşları gerçekti. Martin gerçekti: Alman erkekleri onun için gerçekti. Ama bu diğeri, düpedüz orada değildi. Aslında mevcut değildi. Bir hiçlikti gerçekte. Bir hiçlikti ... ve kadın her nasılsa onunla bir münasebete girmişti.

Mümkün müydü? Mutlak bir hiç ile bu kadar yakın ilişkiye girmiş olması mümkün müydü? Şimdi o orada olmayınca onu hayal bile edemiyordu. O, hayal gücünün dışına çıkmıştı ve bebeğine baktığında bile yararsız bir kukladan başka bir şey göremiyordu. Ama yine de bu ölü kukla için taviz veriyordu, şimdi, taviz vermesinin öylesine tehlikeli olduğu bir zamanda.

Kendi Alman arkadaşları ... kendi Alman erkekleri ... onlar erkektiler, gerçek birer varlıktılar. Fakat bu İngiliz subayı, ne olduğu belirsiz bir şeydi. O sadece farazi bir varlıktı. Eğer geri gelmezse, kadın biraz garip fakat sahte bir hikaye, insanın hayal gücünü tamamen sahte olarak çalıştıran bir *tour de force* okumuş gibi olacağını hissediyordu.

Buna rağmen huzursuzdu. Bir şeyler daha olabileceği konusunda pusuda bekleyen bir kuşkusu vardı. Bu yüzden boyuna sahanlığa çıkıyor ve adamın gelişini duyabilmek için dinliyordu.

Evet ... bir ses vardı. Evet, merdivenlerde onun yavaş adımları ve sesinin yavaş, dalgalanan mırıltısı vardı. Ve onun sesini duyar duymaz kadın yine korktu. Orada bir şeyler olduğunu anladı. Ve ansızın adamın varlığının gerçekliğini, kendi Alman erkek arkadaşlarının gerçeksizliğini hissetti. Onun ecnebi sesinin garip, yavaş melodisini duyduğu anda, içinde her şey değişir gibi oldu ve Alman arkadaşları Martin ve Otto ve Albrecht, cisimsiz ve saydam şeyler gibi soluk ve belirsiz bir hale geldiler.

Bununla hesaplaşması gerekiyordu, birinden diğerine bu gidip gelmeyle. Adam orada olduğu zaman, müthiş gerçek görünüyordu. Orada olmadığı zaman tamamen belirsizdi ve kendi ırkının kendi erkekleri kesinlikle tek gerçek gibiydi.

Fakat adam konuşuyordu. Kiminle konuşuyordu? Adımların, taş merdivenlerin boşluklarından yukarı yavaşça, yorgunca yankılandığını ve seslerin yavaşça, belirsizce birbirine karıştığını duydu. Adamın sesinin yavaş, yumuşak izi ... ve sonra ... evet, bir kadının garip, hızlı tonları. Ve hizmetçilerden birinin değil, çünkü İngilizce konuşuyorlardı. Dikkatle dinledi. Kendi kendine konuşur gibi, pek çok konuşan bir kadının hızlı, ama biraz durgun, biraz hüzünlü sesi. Hannele’nin hassas kulakları söylediklerini yakaladı: “Evet, Barones'in çok güzel bir yaratık olduğunu düşündüm, çok hoş. Fakat olağanüstü derecede İspanyol’a benziyor. Hatırlıyor musun, Alec, Malaga'da? O zaman hep mantillalarıyla seni büyülediklerini düşünürdüm. Mantilla içinde çok hoş görünürdü o. Ancak belki fazla açık kalpli, fazla fevri, zavallı şey. İspanyol vakarı yok onda. Zavallı şey, ona acıyorum. İkisine de, aslında. Kendin için ve soylu unvanın için değer verilmeye alıştıktan sonra, geçimini sağlamak için bu şeyleri yapmak zorunda kalmak çok zor olmalı. Onlar için çok zor, zavallı şeyler. Barones, Kontes, biraz gülünç geliyor, onlardan yünlü nakışlar alırken. Fakat ellerinde değil, sanırım, zavallı şeyler. Unvanları tamamen bırakmak en iyisi, bence -”

“Eh, bırakıyorlar, insanlar izin verirse. Ancak, İngiliz-ler ve Amerikalılar Friiulein von Prielau -Carolath falan demek yerine Barones ya da Kontes demeyi çok daha kolay buluyorlar.” “Sadece Friiulein diyebilirler, bizim mü-rebbiyelerimize dediğimiz gibi ... ya da bir zamanlar, Alman mürebbiyelerimiz varken dediğimiz gibi,” diye geldi kadının sesi.

“Evet, diyebiliriz,” dedi adamın sesi.

“Ne de olsa, eğer pek de güzel olmayan bebekler ve yünlü nakışlar satman gerekiyorsa unvanların ne yararı var.”

“Ah, tamamen! Tamamen! Zaten unvanların belki de bir hata olduğunu düşünüyorum. Fakat her zaman unvanlar olmuştur,” diye geldi adamın yavaş müzikal sesi, çaresiz bir kayıtsızlığın nakaratıyla. Uykusunda konuşan bir adam gibiydi.

Hannele aşağıda, merdivenlerdeki bir dönemeçten dönen mavi-yeşil turna tüylerinden kuyruğu gördü ve aceleyle geri çekildi.

Damda, adamın bazen teleskobunu oturtup yıldızları veya ayı, mümkün olduğu zaman ayı gözlediği küçük bir platform vardı. Çok emin bir platform değildi bu; sadece üst koridorun, daha doğrusu üst sahanlığın (çünkü yalnızca çatı odalarının arasındaki bir alandı) ucundaki pencerenin dışında, damın küçük bir çıkıntısıydı. Arkadaki çatı odası Hannele’nindi; görmüş olduğumuz oda ve aslında yalnızca bir sandık odası olan küçük yatak odası adama aitti. O gelmeden önce, Hannele tavan arasında yalnızdı. O zamanlar, adamın odaları sandık odası ve çamaşırların kurutulduğu çamaşır odasıydı. Fakat o, yıldızlarından dolayı yüksekte olmak istemiş ve burası hoşuna gitmişti.

Hannele gece geç vakit onun etrafta dolaştığını duydu. Uyuyamıyordu. Adam onu tedirgin ediyordu. Ay doğmuştu; gökte büyük ve parlaktı. Katedralde çanların yavaşça ikiyi çaldığını duydu: kurşuni gecede iki muazzam ses damlası. Ve yine, dışarıda, damda, adamın boğazını temizlediğini duydu. Sonra bir kedi uludu.

Kadın kalktı, koyu renkli bir şala sarındı ve sahanlıktan uçtaki pencereye gitti. Dışarıda gökyüzü ay ışığıyla doluydu. Erkek kocaman bir kedi gibi çömelmiş, bir tabureye oturmuş, dizlerini iyice açmış, teleskobundan yukarı bakıyordu. Bu vaziyette, damda kurşundan bir şekil gibi, tamamen hareketsiz oturuyordu. Ay ışığı siyah karolardan oluşan büyük meyilde kurşun gibi parlıyordu. Kadın pencerede hareketsiz durarak seyretti. Ve adam teleskobun başında sabit ve hareketsiz kaldı.

Kadın hafifçe pencere camına vurdu. Adam, iyice genişlemiş gece gözleriyle bakan bir erkek kedi gibi dönüp baktı. Sonra elini aşağıya uzattı ve pencereyi açtı.

“Merhaba,” dedi sessizce, “Uyumadın mı?”

“Sen yorgun değil misin?” diye cevap verdi kadın, biraz kızgın bir şekilde.

“Hayır, alabildiğine uyanıktım. Bu gece ay güzel, değil mi? Nasıl? Çok hayret verici. Yukarı gelip ona bir bakmak istemez misin?”

“Hayır, teşekkür ederim,” dedi kadın telaşla, bu düşünceyle dehşete düşerek.

Adam duruşuna geri dönerek teleskoptan yukarı baktı.

“Çok hayret verici,” dedi, mırıldanarak. Kadın, hem kocaman ekim ayı, hem de göz kamaştıran beyaz-yeşil ışıkla dolu gökyüzü tarafından büyülenmiş olarak bir süre bekledi. Başka türden bir gündüz gibiydi. Ve erkek orada, damda, bir kedi gibi oturuyordu! Aynen bir başka gezegendeki gündüz gibiydi.

Nihayet kadına doğru döndü. Yüzü hafifçe parlıyordu ve gözleri geceleyin bir kedininki gibi genişlemişti.

“Biliyor musun, bir ziyaretçim vardı?” dedi.

“Evet.”

“Karım.”

“Karın mı?” ... Kadın gerçekten şaşırmış bir halde yukarı baktı. Onun bir tanıdık, belki teyzesi, veya hatta ablası olabileceğini düşünmüştü. “Ama senden epeyce yaşlı,” diye ilave etti.

“Sekiz yaş,” dedi adam. “Ben kırk bir yaşındayım.”

Bir sessizlik oldu.

“Evet,” dedi adam, düşünceli bir şekilde. “Dün aniden, habersiz gelmiş ve beni bulamamış. Otelde kalıyor, Vier Jahreszeiten’da.”

Bir duraklama oldu.

“Onunla birlikte kalmayacak mısın?” diye sordu Han-

nele.

“Evet, herhalde yarın ona katılacağım.”

Daha da uzun bir duraklama oldu.

“Neden bu gece değil?” diye sordu Hannele.

“Eh, işte, -bu gecelik erteledim. Karımın oteldeki odasını değiştirme telaşı olurdu ... ve gece olmuştu ... ve seyahatten sonra kirliydim.”

“Ama yarın gideceksin!”

“Evet, yarın gideceğim. Bir hafta. Ondan sonra neola-cağından emin değilim.”

Epeyce uzun bir duraklama oldu. Adam genişlemiş, boş, siyah gözlerle hiçliğe bakarak damdaki taburesinde oturmaya devam etti. Kadın aşağıda, açık pencere aralığında düşünerek durdu.

“Otele, onun yanma gitmek istiyor musun?” diye sordu Hannele.

“Eh, pek istemiyorum. Fakat aldırmıyorum, aslında. Çok iyi arkadaşız biz. Doğrusu, on sekiz yıldır arkadaşız ... on yedi yıldır evliyiz. Ah, iyi küçük bir kadın o. Duygularını incitmek İstemiyorum. Ona bir kötülük gelsin İstemem, anlıyor musun? Tersine, ona dünyadaki bütün iyilikleri diliyorum.”

Hannele’nin bu rasgele sözleri nasıl boş bir şaşkınlıkla dinlediği hakkında hiçbir fikri yoktu.

“Fakat -” diye kekeledi kadın. “Fakat onunla sevişmeni beklemiyor mu?”

“A, evet, onu bekliyor. Buna emin olabilirsin: bir kadın gibi.”

“Ya sen?” ... soruda tehlikeli bir nitelik vardı.

“Eh, eğer yalnızca kısa bir süre içinse aldırmıyorum, aslında, biliyor musun? Ona alışığım. Ondan her zaman hoşlandım, biliyor musun ... ve eğer ona zevk veriyorsa ... doğrusu, hayattan olabildiğince zevk almasını İsterim.”

“Fakat sen ... sen kendin! Sen bir şey hissetmiyor musun?” Hannele'nin şaşkınlığı inanmazlık noktasına erişiyordu. Adamın bunları uydurduğunu hissetmeye başladı. Kendi görüşünden o kadar farklıydı ki. Orada öyle sessizce oturup iyi niyetle böyle sözler söylemek: hayır, bu imkansızdı.

“Benim önemli olduğumu düşünmüyorum,” dedi adam masumiyetle.

Hannele başını çevirdi. Eğer bu yalan değilse, budalalık, ya da daha kötüsüydü. O anda söyleyecek bir şeyi yoktu.

Adamın bir çekirge veya bir kurbağa yavrusu ya da bir fosil gibi bir tür psişik fenomen olduğunu hissediyordu. Ona insani bir görüşle bakılmamalıydı. Hayır, o gerçekten normal değildi. Ve bir zamanlar kadını büyülemişti! Onu bir sonraki sorusunu sormaya iten, yalnızca saf, şaşkın bir meraktı.

“Fakat sen hiçbir zaman önemli değil misin, o halde?” diye sordu ve tonunda bir nebze istihza ve kahkaha vardı. Adam alınmadı.

“Doğrusu ... çok ender olarak,” dedi. “Çok ender olarak önemliyim. Hayat bana böyle geliyor. İnsanın o kadar az önemi var ki.”

Kadın şaşkınlıktan başının döndüğünü hissetti. Bir de o kendine erkek diyordu!

“Fakat eğer o kadar önemsizsen, herhangi bir şeyi neden yapıyorsun?” diye sordu kadın.

“Ah, yapmak zorundasın. Hem neden olmasın? Kendin önemli olmasan bile, neden bir şeyler yapmayasın? Aya bak. Benim var olup olmamam ay

için hiç önemli değil. Öyleyse neden benim için önemli olsun?”

İnanmazlıkla dolu ifadesiz bir duraklamadan sonra kadın:

“Kahkahadan ölebilirim. Bütün bunlar bana öyle gülünç geliyor ki ... hayır, buna inanamıyorum,” dedi.

“Belki bu da bir görüş,” dedi adam.

Uzun ve gebe bir sessizlik oldu: neye gebe olduğunu söylemek istemiyoruz.

“Ve dolayısıyla ben senin için hiçbir şey ifade etmiyorum, öyle mi?” dedi kadın.

“Bunu söylemedim,” diye cevap verdi adam.

“Hiçbir şey sana bir şey ifade etmiyor,” diye meydan okudu kadın.

“Bunu söylemiyorum.”

“Karın ... ya da ben ... ya da ay ... *toute la meme chose”*

“Hayır ... hayır ... olaya böyle bakılmamalı... ”

Kadın öyle mutlak bir şaşkınlıkla baktı ki, eğer bir tek kelime daha duyarsa içinde bir şeylerin gerçekten patlayacağını hissetti. Bu bir erkek miydi? ... peki, neydi? Kadın için bu kadarı fazlaydı.

“Peki, allahaısmarladık,” dedi. “Umarım Vier Jahres-zeiten’da iyi vakit geçirirsin.”

Böylece adamı hâlâ damda oturur bıraktı.

“Sanırım,” dedi kendi kendine, “aşk a *l’anglaise* bu. Ama benim yutamayacağını kadar büyük bir lokma.”

“Gelip benimle çay içmez misiniz ... lütfen! Haydi gelin şimdi. Çok soğuk değil mi? Evet ... peki şimdi ... benimle içeri gelin ve küçük oturma odamızda güzel, sıcak bir fincan çay içelim. Hava öyle ansızın değişiyor ki

ve gerçekten insanın biraz takviyeye ihtiyacı oluyor. Fakat belki de çay içmiyorsunuz?”

“A, evet. İngiltere’de öyle alıştım ki,” dedi Hannele.

“Öyle mi! Peki şimdi, İngiltere’de çok kaldınız mı?”

“A, evet -”

İki kadın Domplatz’da karşılaşmışlardı. Bayan Hep-burn olağanüstü derecede, Hannele’nin bebeklerinden biriymiş gibi görünüyordu. Garip çizgili derilerden komik, küçük bir pelerin, küçük, koyu yeşil bir etek ve biraz tüylü bir çeşit şapka giymişti. Hannele onun yanında adeta dev gibi görünüyordu.

“Fakat şimdi içeri gelip çay içeceksiniz, değil mi? Ah, lütfen gelin. *De rigueur* olup olmadığına aldırış etmeyin. Ben her zaman istediğimi yaparım. Korkarım kocam bazen şoke oluyor ... ama bu elimizde değil. Hiç kimsenin bana kural koymasına izin vermem.” Sevimli küçük gülüşüyle güldü. “Haydi şimdi içeri gelin ve sıcak çörek de var mı bakalım. Soğuk havada çayla birlikte sıcak çöreği çok severim. Siz de seviyorsunuzdur umarım. Yani, eğer varsa. Daha bilmiyoruz.” Küçük kahkahasını çınlattı. “Kocam içerde olabilir ya da olmayabilir. Fakat sizin ve benim için fark etmez, değil mi? İşte, tam dört buçuğu çalıyor. İngiltere’de çayı hep buçukta içeriz. Kocam çaya bayılır. Adamımızın çay için zili çalmakta, on iki ayda bir kere bile, buçuğu beş dakika geçirdiğini sanmıyorum. Akşam yemeği biraz gecikirse kocam hiç aldırmaz. Ama çay gecikirse epeyce ... doğrusu epeyce huysuzlaşır.” Bir kahkaha çınlattı. “Gerçi bunu söylememe-liyim. İyilik ve sabrın simgesidir o. Asla zalimce bir şey yaptığını gördüğümü sanmıyorum ... ya da zalimce bir söz söylediğini. Fakat bugün içeride olacağını pek sanmam.”

Ancak o içerideydi; otelde, üst kattaki küçük oturma odasında, bacakları ayrık ve elleri pantolonunun ceplerinde duruyordu. Hannele’nin girdiğini görünce kaşlarını belli belirsiz kaldırdı.

“Ah, Kontes Hannele ... karım sizi de getirmiş! Çok iyi, çok iyi! Atkınızı alayım. A, evet, elbette...”

“Çay için zili çaldın mı, canım?” diye sordu Bayan Hepburn.

“Iı ... evet. Sen gelir gelmez getirmelerini söyledim.” “Evet ... peki. Tekrar çalıp üç kişilik der misin, canım.” “Evet, elbette. Elbette.”

Zili çaldı ve elleri ceplerinde, çayı bekleyerek durdu. “Doğrusu şimdi,” dedi Bayan Hepburn çaydanlığı kaldırırken ve bilezikleri çıngırdadı, kocaman pırlanta yüzükleri ışıldadı, ufacık inci kümelerinden büyük küpeleri oldukça kırışık yanağına hafifçe vurdu, “çok hoş değil mi, Kontes zu ... Kontes zu ... ”

“Rassentlow,” dedi adam. “Sanırım çoğu kişi Kontes Hannele diyor. Biz kendi aramızda hep böyle diyoruz. Kontes Hannele’nin dükkânı diyoruz.”

“Kontes Hannele’nin dükkânı. Bu çok hoş değil mi, şimdi; söylenişinde bile öyle bir romantizm var ki. Krema alıyor musun?”

“Teşekkür ederim,” dedi Hannele.

Çay bir gevezelik bulutu içinde geçti; bu arada Bayan Hepburn çaydanlığı idare ediyor, ispirto alevini yakıyor, üfleyerek söndürüyor, çaydanlığın buharının içine bakıyor, daha çay olup olmadığını göremiyordu ... ve ...“Evde bir çay kaşığı dolusuna varıncaya kadar... çaydanlıkta ne kadar çay olduğunu bilirim. Fakat bu çaydanlık ... neden yapıldığını bilmiyorum ... gümüş değil, onu biliyorum ... o kadar ağır ki daha şimdiden beni birkaç kere aldattı. Ve kocam açgözlü bir adam, açgözlü bir adam ... en az üç fincan ister ... ve bulabilirse dört veya beş! Evet, canım, bugün bol çayım var. Beş tane bile içebilirsin, son ikisini açık içmeye aldırmazsan. Fincanınızı doldurayım, Kontes Hannele. Bence çok hoş bir

ısım.”

“Hannele adında bir piyes var, değil mi?” dedi adam. Beş fincanını içtiği, karısı da sigarasını upuzun, ince, beyaz bir ağızlığın ucuna yerleştirip küçük bir Çinli kadın gibi uzaktan tellendirmeye başladığı zaman, küçük bir fasıla oldu.

“Alec, canım,” dedi Bayan Hepburn. “Bayan Rack-ham’lere benim için o mesajı bırakmayı unutmayacaksın. Unutulacağından öyle korkuyorum ki.”

“Hayır, canım, unutmam. Iı ... şimdi gitmemi İster miydin?”

Hannele onun karısıyla konuşmaya başlarken ne kadar sık “ıı” dediğini fark etti. Fakat öyle iyi arkadaştılar ki, ikisi.

“Doğrusu, eğer gidersen, canım, çok rahatlayacağım. Fakat acele etmeni hiç İstemem.”

“Eh, şimdi gitsem de olur.”

Ve gitti. Bayan Hepburn misafirini alıkoydu.

“Bana karşı öyle iyi ki,” dedi küçük kadın. “Gerçekten harikulade. Ve hep böyle olmuştur ... her zaman. Öyle ki, eğer küçük bir hata yapacak olursa... eh, biliyor musunuz, çok ciddiye almam gerekmez.”

“Hayır,” dedi Hannele, kulaklarının adeta hayretle gerildiğini hissederek.

“Savaş yüzünden. Yalnızca savaş yüzünden. Erkekler üzerinde korkunç derecede bozucu bir etkisi oldu.”

“Ne bakımdan?” dedi Hannele.

“Ahlaki bakımdan. Gerçekten, savaştan önceki gibi kalan bir tek erkek bile yok. Korkunç derecede yozlaştılar.” “Öyle mi?” dedi Hannele.

“Öyle, gerçekten. Niye, Alman erkekleri ve subayları da öyle değil mi?”

“Evet, sanırım,” dedi Hannele.

“Ve ben eminim, duyduklarıma göre. Fakat tabii ilk baştan kabahat kadınların. Biz zavallı kadınlar! Suçlu bir ırkız, korkarım. Fakat asla taş atmam. Günaha teşvik edilmek nedir, ben de bilirim. Biraz flört etmeliyim ... ve daha gençken ... doğrusu, erkekler benden kaçamazlardı, sizi temin ederim. Ve öyle sık alazlandım ki. Ama asla tam olarak yanmadım. Kocam hiçbir zaman önemsemezdi. Aslında emniyette olduğunu bilirdi. A, evet,

ona her zaman sadık oldum, Ama yine de ... ateşe çok yaklaştım.” Ve sevimli küçük gülüşüyle güldü.

Hannele kulaklarının sağlam olduğundan emin olmak için onları parmaklarıyla yokladı.

“Tabii savaş sırasında korkunçtu. Belli bir hastahane-de, namusunu koruyan bir kızın kalmasının tamamen imkansız olduğunu biliyorum. Başhemşireler ve hastabakıcılar onu hemen kovarlardı. Kendileri gibi olmadığı sürece onu barındırmazlardı. Ve bunun ne demek olduğunu biliyorsunuz. Aynen Balzac’ın hikayesindeki manastır gibi ... hangisini kastettiğimi biliyorsunuzdur, eminim.” Ve kahkahası neşeyle çınladı.

“Ancak, ne bekleyebilirsiniz, herkese yetecek kadar erkek olmayınca! İrlanda’da bir arkadaşım vardı. O ve kocası bir zamanlar ideal bir çiftti, ideal bir çift. Gerçek birer oyun arkadaşıydılar. Ve bundan fazlasını söyleyemezsiniz, değil mi? Sonra savaş sırasında adam binbaşı oldu. Ve kadın, zavallı şey, adam eve döndüğünde birlikte geçirecekleri güzel vakitleri öyle umutla bekliyordu ki. O benim gibi ve kendine ait küçük bir geliri olacak kadar şanslı ... büyük bir servet değil ... ama... işte ... Peki şimdi, ne diyecektim? A, evet, adam eve döndüğünde geçirecekleri güzel vakitleri umutla bekliyordu: rüyalarıyla yaşıyordu, zavallı şey, biz talihsiz kadınların her zaman yaptığı gibi. Sanırım bu huyumuzdan asla vazgeçmeyeceğiz.” Küçük, çınlayan bir kahkaha attı. “Doğrusu, hiçbir şekilde. Hiçbir şekilde.” Bayan Hepburn bir itiraz hareketiyle bol mücevherli küçük elini kaldırdı. Tuhaf şey, elleri güzel ve beyazdı; boynu ve göğsü de, şimdi küçük bir çay elbisesi giydiği için, ışıldayan küçük zincirler ve renkli taşlar karmaşası altında düzgün, beyaz ve güzel görünüyordu. Neden yüzü ona bu kötü oyunu oynayıp tamamen kı-rışmıştı? Ama öyleydi.

“Hiçbir şekilde,” diye tekrarladı küçük hanımefendi. “Eve çok değişmiş olarak döndü. Karısı onu güçlükle tanıyabildiğini söylüyordu. Size küçük bir olay anlatayım. Ufak bir şey, ama manidar. Eve geliyormuş ... ordudan serbest kaldıktan bir süre sonraymış bu ... Londra’dan eve geliyormuş ve karısına onu gemide karşılamasını söylemiş: saatini falan vermiş. Karısı gemiye gitmiş, zavallı şey, ama adam gelmemiş. Karısı beklemiş ve hiçbir açıklama falan yapılmamış. Bu yüzden ertesi gün yine gidip gemiyi

karşılayıp karşılamamaya karar verememiş. Ancak, gitmemeyi kararlaştırmış. Böylece tabii, adam o gemiyle gelmiş. Eve geldiğinde karısına: ‘Neden gemiyi karşılamadın?’ demiş. ‘Eh,’ demiş karısı, ‘dün gittim ve sen gelmedin.’ ‘O zaman neden bugün yine karşılamadın?’ Düşünün, yüzsüzlüğe bakın! Ve bir zamanlar gerçek birer oyun arkadaşlarıydılar. Kalp kırıcı, değil mi? ‘Peki,’ demiş karısı kendini savunarak, ‘neden dün gelmedin?’ ‘A,’ demiş adam, 'kentte hoşlandığım bir kadına rastladım ve geceyi onunla geçirmemi istedi, ben de öyle yaptım.’ Şimdi buna ne diyorsunuz? Böyle bir şeyi tasavvur edebiliyor musunuz?”

“Yo, hayır,” dedi Hannele. “Ben buna gereksiz zalimlik derim.”

“Aynen! Ona böyle bir şey söylemek ne kadar korkunç! Zalimlik! Eh, bugün dünya böyle. Kocam öyle biri olmadığı için şükrediyorum. Mükemmel olduğunu söylemiyorum. Ama ne yaparsa yapsın, asla kırıcı olmaz ve zalim olamaz. Asla olamaz. Bana asla yalan söylemez ... bunu biliyorum. Ama duygusuz zalimlik, hayır, Tanrı’ya şükür, onda bunun bir zerresi yok. Kötü olan benim, eğer birimiz kötüyse.” Küçük kahkahası çınladı. “Ah, fakat bana hep mükemmel davranmıştır, mükemmel. Hiçbir zaman ters bir söz söylememiştir. Hatta düğün gecemizde, önümde diz çöktü ve Tanrı’nın yardımıyla, hayatımı mutlu kılmaya söz verdi. Ve doğrusu, mümkün olduğunca sözünü tuttu. Hayatta tek amacı, hayatımı mutlu kılmak oldu.”

Küçük hanımefendi parlak, düşünceli bir bakışla pencereye doğru batı. Romantik bir öyküdeki kadın kahramanı oynuyordu. Hannele onun bir kadın kahraman olduğunu, kendi hayat öyküsünde başrolü oynadığını görebiliyordu. Bu öyle kadınca bir uğraştır ki, hiçbir kadın buna seyirci yapılmaktan alınmaz.

“Korkarım yaradılışımda annelikten çok kadınlık var,” diye devam etti küçük kadın kahraman. “İki çocuğuma tapıyorum. Oğlan Winchester’da, küçük kızım da Brit-tany’de bir manastırda. Ah, onlar çok şeker şeyler, ikisi de. Fakat erkek benim aklımda önce geliyor, korkarım ki. Korkarım biraz eski kafalıyım. Ama aldırmayın. Başka erkeklerdeki cazibeleri görebiliyorum ... hem de nasıl! Tam anlamıyla enfes bir yaratık vardı ... çok zeki bir mühendis ... ama bundan çok, çok daha fazlası. Ama aldırmayın.” Küçük kadın kahraman sanki havada parfüm varmış gibi etrafı kokladı,

mücevherli ellerini kavuşturdu ... ve devam etti: “Ancak ... ben kendim de alevin etrafında kanat çırpmak nedir, bilirim. Biliyor musunuz, ben İrlandalıyım ve biz İrlandalıların elinde değildir. Ah, kesinlikle İngiliz olmak istemem. Yalnızca o bir nebze hayal gücü, bilirsiniz...” Küçük kahkaha çınladı. “Ve bu yüzden kocama anlayış gösterebiliyorum, belki de göstermemem gerektiği zaman bile. Evde benimle beraberken, başka bir kadını asla düşünmezdi, asla. Hatta bazen bana kendimi biraz suçlu hissettirirdi. Ama işte! Beni tanıdıktan sonra, hiçbir zaman başka bir kadını etten ve kemikten yapılmış olarak düşündüğünü sanmıyorum. Anlayabiliyordum. Sevimli, kibar, hoştu ... amadiğer kadınlar onun için etten ve kemikten değildi, yalnızca birer insan, ziyaretçi ... o tür şeylerdiler. Hayretler içinde kalırdım, ben olsaydım bir dakikada delice aşık olacağım çok güzel bir yaratık gelirdi ... o İse çekici, çok hoş olurdu; kızın niteliklerini görebilirdi, fakat kız onun için, diyelim, bir saksı karanfil veya güzel, eski bir *punto di Mi-lana* parçasından daha fazla bir şey ifade etmezdi. Et ve kemik değildi. Eh, belki insan kendini fazla emniyette hissedebiliyor. Belki insana küçücük bir tutam kıskançlık tuzu gerekiyor. Sanırım öyle. Ve benim on yedi senedir bir tek kıskançlık anım olmadı. Öyle ki, gerçekten, burada devam eden bir şeyin fısıltısını duyduğum zaman, adeta memnun oldum. Kendi küçük kabahatlerim için beraat ettiğimi hissettim, bir kere. Ve onun belki biraz daha insancıl olduğunu hissettim. Çünkü, ne de olsa, aşık olmak tamamen insanca bir şey, eğer uzun süre yalnızsan ve güzel bir kadınla berabersen ... ve kendin de çekici bir erkeksen.”

Hannele şaşkınlıktan gözlerini kocaman açmış ve kulaklarını kabartmış oturuyor, bir sonraki ifşaları bekliyordu.

“Eh, tabii,” dedi, bir şey söylemesinin beklendiğini bilerek.

“Evet, tabii,” dedi Bayan Hepburn, ona sertçe bakarak. “Bu yüzden gelip işlerin ne kadar ileri gittiğini görmemin iyi olacağını düşündüm. Devam etmek için elimde yalnızca bir ipucu vardı. Herhangi bir isim herhangi bir şey bilmiyordum. Elimde yalnızca bir Alman ve mülteci bir aristokrat olduğu ... ve kocamın stüdyoyu ziyaret ettiği konusunda bir ipucu vardı.” Küçük hanımefendi Hannele’ye sertçe baktı ve ellerini sevimli bir şekilde

birbirine kenetleyerek nefes nefese küçük bir kahkaha attı. Hannele tamamen ifadesiz, gerçekten sersemlemiş bir halde oturuyordu.

“Tabii,” diye devam etti Bayan Hepburn, “bu kadarı kafiydi. Bu tamamen yeterli bir ipucuydu. Korkarım atölyeyi ziyaret ettiğimde niyetim olabileceği kadar saf değildi. Korkarım bebeklerden daha fazla bir şey görmek istiyordum. Ama bana onun bebeğini gösterdiğinizde, o zaman anladım. Tabii ondan sonra şüphenin gölgesi bile kalmadı. Ve onun kocamı sevdiğini hemen anladım, zavallı şey. Öyle heyecanlıydı ki. Ve kim olduğum hakkında hiçbir fikri yoktu. Ve siz bana bebeği göstermekle öyle zalimce davrandınız ki. Tabii, kime gösterdiğiniz hakkında hiçbir fikriniz yoktu. Fakat onun için, zavallı şey, öyle bir sınamaydı ki. Nasıl acı çektiğini görebiliyordum. Ve çok hoş olduğunu söylemeliyim ... altın rengi teni, kızılımsı kehribar rengi gözleri ve güzel, güzel duruşuyla çok, çok hoş. Ve öyle saf, fevri bir tabiatı var ki. Bir dakikada her şeyi ele veriyor. Ve sonra derin sesi ... “A, evet ... A, lütfen!” ... bir çocuk gibi. Ve başının o hoş dönüşü ve sade, kibar elbisesiyle tam bir aristokrat. Ah, çok çekici. Ve eğer kocam bana sahip olmasaydı, tam onu cezbe-deceğini bildiğim bir tip. Bunu defalarca düşündüm ... defalarca. Bir kadın bir erkekten daha yaşlı olduğu zaman, bunları düşünüyo r... özellikle erkeğin de çekici noktaları varsa. Ve eğer bana sahip olmasaydı sevmiş olacağı kadını hayal ettiğim zaman, bu hep bir İspanyol tipi olmuştur. Ve Barones görünüşüyle olağanüstü derecede İspanyol. Soylu bir İspanyol atası olmuş olmalı. Öyle düşünmüyor musunuz?”

“A, evet,” dedi Hannele. “Avusturya’da da, çeşitli imparatorlarla, öyle çok İspanyol olmuş ki.”

“ V. Charles ile, aynen öyle. Aynen. Öyleolmuş olmalı. Ve böylece onda bütün İspanyol güzelliği ve bütün Alman duyguları var. Tabii bende o vakar, o kibir yok. Fakat o çok, çok hoş ve eminim ondan asla nefret edemezdim. Denesem bile edemezdim. Ve denemeyeceğim. Fakat kocamın onu sık sık görmesinin çok tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Aynı fikirde değil misiniz, şimdi?”

“Ah, fakat gerçekten,” diye ekledi Hannele. “Bir şey yok, gerçekten.”

“Doğrusu,” dedi küçük bayan, başını kurnazca yana eğerek, “daha fazla bir şey olmasını istemem.”

Ve bir anlık mutlak bir duraklama oldu. İki kadın da düşünüyorlardı. Hannele küçük hanımefendinin onunla dalga geçmekte olup olmadığını merak ediyordu.

“Her neyse,” diye devam etti Bayan Hepburn, “kıvılcım orada ve ateşin yayılmasına niyetim yok. Alevleri körüklememek için ben kendim de çok, çok dikkatli olacağım. Son düşüneceğim şey kocama olay çıkarmak olur. Bunun öldürücü olacağına inanıyorum.”

“Evet,” dedi Hannele, duraklama sırasında.

“Çok dikkatli gidiyorum. Fazla bir şey olmadığını mı düşünüyorsunuz ... kocamla Barones arasında?”

“Hayı r... hayı r... olmadığına eminim,” diye haykırdı Hannele, inanç dolu bir sesle. Küçük hanımefendinin kuşkularında kendisi böyle tamamen hiçe sayıldığı için adeta içerlemişti.

“Hm! ... mm!” diye mırıldandı küçük kadın, başını yavaşça ve akıllıca sallayarak. “Ben o kadar emin değilim. Oldukça ileri gitmediğine o kadar emin değilim.”

“Yo, hayır!” diye bağırdı Hannele, gerçekten öfkeli bir itirazla.

“Eh,” dedi diğeri. “Ne olursa olsun, daha da ileri gitmesine niyetim yok.”

Mutlak bir sessizlik oldu.

“Söylediğinizden daha fazla şey var. Söylediğinizden daha fazla şey var,” diye yüksek sesle düşündü küçük kadın. “Onu tanıyorum, bir kere. Yüzünde bir bulut olduğunu biliyorum. Ve bunun bir an bile dağılmadığını biliyorum. Ve ona atölyeye gittiğimi söylediğim ve yastık kılıfını gösterdiğim zaman, kendini suçlu hissettiğini anladım. O kadar kolay aldanmam. Biz İrlandalılarda bir nebze altıncı his var, sanıyorum. Tabii ona meydan

okumadım. Bebekten bile bahsetmedim. Bu arada, bebeği kim ısmarladı? Bana söylemenizde bir sakınca var mı?”

“Hayır, ısmarlanmamıştı,” diye itiraf etti Hannele. “Ah ... tahmin etmiştim ... tahmin etmiştim!” dedi Bayan Hepburn, parmağını kaldırarak. “En azından, onu bir yabancının ısmarlamadığını biliyordum. Tabii biliyordum.” Ve kendi kendine gülümsedi. “Böylece,” diye devam etti, “bundan bahsetmeyecek kadar akıllı davrandım. Yaraları deşip açığa çıkarmaya İnanmıyorum. Onları yavaşça örtüp iyileşmelerine izin vermeye inanıyorum. Fakat onun çok güzel bir yaratık olduğunu düşündüğümü söyledim.” Küçük hanımefendi parlak bir şekilde Hannele’ye baktı.

“Evet,” dedi Hannele.

“Ve kocamın tavrı çok belirsizdi. ‘Evet, fena değil,’ dedi. Kendi kendime: Ha, oğlum, ‘fena değil’inle beni aldatamazsın,’ diye düşündüm. ‘Fena değil’den çok daha fazla bir şey o. Böyle de söyledim. Tabii, bir kuşkum olduğunu bildirmek istiyordum.”

“Peki, sizce biliyor muydu?”

“Tabii biliyordu. Tabii biliyordu. ‘Evli ve bekar bu kadar çok yabancı erkeğin olduğu bir kentte bulunması çok tehlikeli,’ dedim. Ve o zaman bana doğru döndü ve ah, öyle açıkça kendini ele verdi ki. ‘Neden?’ dedi. Fakat ne mağrur, soğuk bir ton. Kendi kendime: ‘Tehlike bölgesinden uzaklaştırılmanın zamanı geldi, sevgili oğlum,’ dedim. Ama ona: Birisi muhakkak ona aşık olur, diye cevap verdim. ‘Hiç de değil,’ dedi, ‘yalnız kendi memleketlileriyle arkadaşlık ediyor.’ ‘Öyle mi diyorsun,’ diye cevap verdim, ‘o hoş, kırık dökük İngilizcesiyle! İkisinin kentte kalmalarına izin verilmesi şaşılacak şey.’ Ve o zaman yine üzerime geldi. ‘Aman Tanrım!’ dedi. ‘Gidecek başka yerleri olmadığı ve azıcık geçimlerini burada sağladıkları halde, yalnızca güzel göründükleri için kovulmalarını mı İsterdin?’ Sizi temin ederim, bütün evlilik hayatımızda, daha önce bir kere bile öyle mütehakkim bir şekilde üzerime gelmemişti. Bu yüzden yalnız sessizce: ‘Kendi erkeklerimizi korumak İsterdim,’ dedim. Ve o daha fazla bir şey söylemedi. Fakat kaşlarının altından bana baktı ve odadan dışarı çıktı.”

Bir sessizlik oldu. Hannele, elleri kucağında bekledi ve Bayan Hepburn, elleri kucağında düşünceye daldı. Yüzü sarı ve çok kırışık görünüyordu.

“Peki şimdi,’ dedi, birdenbire yine canlanarak. “Ne yapmalıyız? Yani ne yapılmalı? Siz Barones’in en yakın arkadaşısınız. Ve ona hiçbir zarar gelmesini İstemiyorum, hiç.”

“Ne yapabiliriz?” dedi Hannele, duraklama sırasında.

“Bir süredir kocamı ordudan ayrılmaya teşvik ediyorum,” dedi küçük kadın. “Üç ay içinde ayrılabileceğini biliyorum. Fakat birçok erkek gibi, kendine

ait bir geliri yok ve kendini bağımlı hissetmek istemiyor. Tam bir saçmalık! Bu yüzden orduda kalmak istediğini söylüyor. Daha önce asla gerçek arzularıma karşı çıktığını bilmem.”

“Fakat bir erkeğin bağımsız olması gerçekten de daha iyi,” dedi Hannele.

“Olduğunu biliyorum. Fakat aynı zamanda evde olmak onun için daha iyi. Ve ona rasathanelerden birinde bir görev bulabilirim. Meteoroloji işinde bir şeyler yapabilir.” Hannele artık cevap vermeyi reddetti.

“Tabii,” dedi Bayan Hepburn, “eğer burada kalacak olursa, Barones’in kentten ayrılması çok daha iyi olur.” “Asla kendi seçimiyle ayrılmayacağına eminim,” dedi Hannele.

“Ben de eminim. Ama kendi isteğiyle taşınmasının çok daha akıllıca olacağını görmesi sağlanabilir.”

“Neden?” dedi Hannele.

“Çünkü her an İngiliz yetkililer tarafından uzaklaştırılabilir.”

“Neden uzaklaştırılsın?” dedi Hannele. “Erkeklerimizi tehdit eden kadınların uzaklaştırılması gerektiğini düşünüyorum.”

“Fakat o erkeklerinizi tehdit etmiyor.”

“Eh, o konudaki kanaatim farklı.”

Bu kesin bir çıkmazdı.

“Gevezeliğimle sizi çok uzun zaman tuttuğuma eminim,” dedi Bayan Hepburn. “Ama her şeyi mümkün olduğu kadar basit hale getirmek istedim. Daha önce dediğim gibi, ona karşı hiçbir kötü niyet hissedemem. Ancak işlerin böyle-ce devam etmesine de izin veremem. Ne zaman sona ereceğini yalnız Tanrı bilir. Tabii kocamı görevinden çekilip İngiltere’ye geri dönmeye ikna edebilirsem ... her neyse, göreceğiz. Dünyada kin besleyecek son insan olduğuma eminim.”

Bunu söylerken sesinin tonu dehşetli bir tehdit taşıyordu.

Hannele sandalyesinden kalktı.

“Ah, bir şey daha,” dedi ev sahibesi, küçük, dantel bir mendil çıkarıp bununla zarif bir şekilde burnuna dokunarak. “Acaba” ... ve yine burnuna dokundu ... “o bebeği alabilir miyim ... biliyorsunuz - ?”

“O -?”

“Evet, kocamınki”... küçük hanımefendi mendiliyle burnunu ovuşturdu.

“Fiyatı üç gine,” dedi Hannele

“Ya, öyle mi!” ... ses tonu çok soğuktu. “Satılık olmadığını sanıyordum.”

Hannele atkısını üzerine aldı.

“Gönderirsiniz ... değil mi? ... Lütfen.”

“Önce arkadaşıma sormalıyım.”

“Evet, tabii. Fakat eminim onu bana gönderme nezaketini gösterir. Biraz ... uygunsuz bir şey, öyle düşünmüyor musunuz?”

“Hayır,” dedi Hannele. “Bir yağlıboya portreden daha fazla değil.”

“Öyle mi?” dedi ev sahibesi soğukça. “Eh, yağlıboya bir portre bile olsa ona kendim sahip olmak isterim sanırım. Bu bebek -”

Hannele bekledi, ama sonu gelmedi.

“Her neyse,” dedi, “fiyatı üç gine veya mark olarak karşılığı.”

“Çok iyi,” dedi küçük hanımefendi, “bebek elime geçtiği zaman üç ginenizi alacaksınız.”

Hannele yoluna giderken düşünüyordu. Bir erkek asla karısının, “kocam’dan bahsederek onu gösterdiği kadar düşkün bir kimse değildir. Dolayısıyla, eğer bir kadın kocasını başka bir dişinin pençelerinden kurtarmak istiyorsa, sadece bu dişiyi çaya davet etsin ve gayet içten bir

şekilde “kocam, biliyorsun” hakkında konuşsun. Her erkek bir zamanda kendini bir kadınla korkunç bir aptal durumuna düşürmüştür. Hiçbir kadın asla unutmaz. Ve çoğu kadın bir başka kadına, gerçek bir dokunaklılıkla, bütün olayı ifşa edebilir. Mesela, Alec’in düğün gecesinde, karısının ayakları dibinde, kendisini onun ömür boyu mutluluğuna adamaya ant içtiği tablo ... ne zaman sevgili yüzbaşısını düşünse, bu tablo tekrar tekrar aklına geliyordu. Yüzbaşı için yıkıcı sonuçlarla. Tabii eğer kendi ayakları dibinde olsaydı, o zaman Hannele bunun neredeyse doğal olduğunu, aşk gösterisinin neredeyse gerekli bir parçası olduğunu düşünürdü. Fakat o diğer küçük kadının ayakları dibinde! Peki, o diğer küçük kadın ne giyiyordu? Düğün gecesi! Hanne-le bütün kalbiyle bunun, narin, çiçekli ipekten berbat küçük bir gecelik olmadığını ümit etti. Tasavvur edin, o küçük hanımefendi! Belki şık küçük bir *punto di Milano* başlık ve narin, çiçekli ipekten bir jüpon içinde, adam da belki pantolon askılarıyla. Ah, bağışlayıcı Tanrı, bizi diğer insanların tedbirsizliklerinden koru. Hayır, uygun gece kıyafeti içinde olduğuna emin olalım ... yirmi yıl önce ... çok dekolte, arkada toplanmış ve yere değen bol etekler, yüksek taranmış saçlarına tutturulmuş küçük bir tüy ve birçok mücevher: tabii inciler: ve adam bir ziyafet ceketi ve beyaz bir yelek içinde: muhtemelen Lugano veya Biarritz’de bir otelin yatak odasında. Ve kadın? Bir küçük eli adamın omzunda mı duruyordu? ... yoksa yatak odasındaki kanepede mi oturuyordu? Ah, korkunç düşünce! Yine de adeta kaçınılmazdı, bu sahne. Hannele hiç evlenmemişti, fakat olayın gerçekleşmesine, böyle bir sahnenin hemen hemen kaçınıl-

maz olduğunu bilecek kadar yaklaşmıştı. Her balayının vazgeçilmez bir parçası. Erkek dizlerinin üzerinde, topukları havada!

Ve kim bilir saçları o zaman ne kadar siyah ve düzgündü! Ve herhalde şakaklarında hiç ak yoktu. Ne yakışıklı bir damat. Belki yakasında hâlâ bir beyaz gül vardı. Ve onun, yeni siyah pantolonu ve kolalı yakasıyla orada diz çöktüğünü görebiliyordu. Ve başının önüne eğildiğini görebiliyordu. Ve gür, ahenkli sesinin: “Tanrı’nın yardımıyla, hayatını mutlu kılacağım. Bunun için yaşayacağım, başka hiçbir şey için değil,” dediğini duyabiliyordu. Ve o zaman küçük hanımefendinin gözleri yaşarmış ve oldukça görkemli bir şekilde: “Teşekkür ederim, sevgilim. Bundan tamamen eminim,” demiş olmalıydı.

Ah! Ah! Kocalar kendi karılarına bırakılmalı: ve kadınlar kendi kocalarına. Ve hiçbir yabancı, evlilik oyununun bu korkunç parçalarına ortak edilmemeli. Yok, diye düşündü Hannele, bu sahne gerçekten doğruydu. Hakikaten olmuştu. Ve ben o sahnenin erkeğine âşık oldum. O küçük hanımefendinin vefakâr kocasına. Ah Tanrım, ah Tanrım, bu nasıl mümkündü! O dizlerinin üzerinde, dizlerinin üzerinde, topukları havada!

Katıksız bir aptal mıyım? diye düşündü kendi kendine. Aslında onun aşkıyla aptallaşan bir budala mıyım sadece? Nasıl yapabildim? Nasıl yapabilirim? Karısına: “Evet, sevgilim!” deyişi! Onun söylediklerini yapışı! Elleri ceplerinde odanın içinde kıpırdanıp duruşu! Karısı benimle konuşmak İstediği için onu gönderdiği zaman gidişi. Ve karısının benimle konuşmak İstediğini biliyor. Ve bana söyleyebileceği şeyleri biliyor. Ama bir uşak gibi, soru sormadan buyurduğu işe gidiyor. “Ne istersen yaparım, sevgilim.” Bu sözleri küçük hanımefendiye defalarca söylemiş olmalıydı. Ve hem de yapmış olmalıydı. Bütün yeminlerini ve vaatlerini yerine getirmiş olmalıydı.

Ah! Ah! Hannele kendisinin onunla ilişkiye girdiğini düşündükçe ellerini ovuşturuyordu. Ve ona öyle erkekçe görünmüştü ki. İçinde öyle çok sessiz, erkeksi ihtiras var gibiydi ki. Öte yandan ... küçük hanımefendi! “Kocam her zaman bana karşı çok tatlı olmuştur.” Düşünün! Ve üstelik dizlerinin üzerinde. Ve onun “Evet, canım! Elbette. Elbet-te”si. Küçük hanımefendiden korktuğundan değil. Sadece ona, hapse atılmış veya cennete düşmüş gibi bağlıydı.

Düş mü görüyordu; ona nasıl aşık olmuştu? Ah, hiç olmamış olmayı öyle isterdi ki. Kendini hiç vermemiş olmayı isterdi. Ona! ... kendini ona vermişti! ... hem de bir köle gibi. Sözlerine ve hareketlerine dört elle sarılıyor ve sanki Sezar’mış gibi ona saygı gösteriyordu. Adam ona öyle görünmüştü: sessiz bir Sezar gibi. Germanicus gibi. Ne gibi olduğunu bilmiyordu.

Bütün bunlar nasıl olmuştu? Onu ne aldatmıştı? Yalnızca yakışıklılığı mı? Hayır, pek değil. Çünkü pek de hoşlanmadığı, sabit bakışlı bir yakışıklılıktı bu. Çekiciliği olmuş olmalıydı. Çekiciliği olmalıydı. Evet, çekiciliği vardı. Etkili olduğu zaman.

Çekiciliği bir süredir kadını etkilemiyordu ... karısının gelişinden sonraki akşamdan beri asla. Ondan beri adam ona oldukça berbat geliyordu. Oldukça berbat... aptal... bir ahmak ... sınırlı, biraz kaba bir insan. Çekiciliği etkili olmadığı zaman adam ona böyle görünüyordu. Sınırlı, biraz kalitesiz bir insan. Ve Schieberler, vurguncular ve kaba, gösterişçi insanlarla dolu bir dünyada, olabilecek en kötü şey buydu. Sınırlı, kalitesiz, biraz gösterişçi bir kişi! Küçük hanımefendinin kocası! Ve ah Tanrım, onunla öyle derin bir ilişkiye girmişti ki! Ancak karısının gelişinden beri adam onunla yalnız konuşmamıştı. Muhtemelen onunla bir daha hiç yalnız konuşmayacaktı. Bunu delice umuyordu. Korkunç olan şey, geçmişte kalanlar, ikisinin arasında olmuş olanlardı. Bunu düşündüğü zaman ürperiyordu. Küçük hanımefendinin kocası!

Fakat şüphesiz bunu izah edecek bir şey vardı. Çekicilik, yalnızca çekicilik. Bir çekiciliği vardı. Ve sonra, ah Tanrım, çekicilik etkisini kaybedince! Şu anda, Hannele’nin durumunda, öyle tamamen etkisini kaybetmişti ki, ağzında bile bir tuz tadı vardı. Bütün bunlar ne anlama geliyordu?

Çekiciliği neydi, nihayetinde? Ona nasıl tesir etmiş olabilirdi? Onu yine en iyi halinde düşünmeye başladı: yukarılarda, yıldızlara yakın o büyük, tenha çatı odasında yalnız oldukları zamanki varlığı. Odası! ... büyük, beyaz ... boyalı duvarlar, tütünün o ilk kokusu, sessizlik, yıldızların yakın olduğu duygusu, teleskoplar, enfes kızıl çiçekli kaktüs: ve her şeyden çok, kadına da öylesine uygun gelen, varlığının o garip, uzak, gizli sessizliği. Dinlemek için tuhaf bir şekilde başını çevirişi ... neyi dinlemek için? ... sanki yıldızlarda bir şey duymuş gibi. iyice açılmış, adeta ısrarla bakan siyah gözlerindeki o garip, kader gibi bakış. Üzerinde her zaman bir bulut varmış gibi görünen kaşlarının güzel çizgileri. Yürürken düzgün, güzel bacaklarının yavaş zarafeti ve göğsünün eşsizliği! Ah, o çekiciliğin yine onu kapladığını hissedebiliyordu. Yılanın yüreğini ısırdığını, arzu oklarının içini yaktığını hissedebiliyordu.

Fakat yine de ... ve düşüncelerinden Vier Jahresze-iten’daki bu son küçük çay partisine geri döndü. Adamın sesini düşündü: “Evet, sevgilim. Elbette. Elbette yaparım.” Ve yüzündeki aptal, kalitesiz bakışı düşündü. Ve karısının buyruklarını yerine getirmek için bir uşak gibi gidişini.

Ve o zaman, çekicilik yine kayboldu, gün batımının kızıl ışığının yanan bir şehirden kaybolup onu kirli bir endüstriyel delik halinde bıraktığı gibi. işte çekicilik bu kadardı!

Çekicilik bu kadardı. Kendi türündeki erkeklere bağlı kalmış olmalıydı, mesela bir centilmen ve cesur bir asker, tuhaf ve hoşsohbet bir insan olan Martin'e. Ancak onun büyüsü yoktu. Büyü mü? Bu kelime bile onu kıvrandırıyordu. Büyü mü? Sahtekârlık. Sahtekârlık, hepsi buydu. Büyü!

Ama yine de ... fazla aceleci olmayalım. Ya o büyük, yüksek çatı odasındaki gecelerde, büyü *gerçekten* var idiyse? Var mıydı? Evet. Evet, bunu kabul etmesi gerekirdi. Büyü vardı. Ya varlığında ve temasında büyü var idiyse, küçük hanımefendinin kocasında? Fakat ağzında yine o kötü tadı duydu.

Böylece, adamın o fazlasıyla uçucu büyüsü kuyruğundan sıkıca tutmaya çalışarak, baştan başladı. Yarabbi, bu büyü öyle çabuk hayal kırıklığına kayıyordu ki. Yine de. Eğer var idiyse vardı. Ve eğer varsa, sahip olmaya değerdi. Eğer isterseniz buna bir yanılsama diyebilirdiniz. Fakat gerçek bir deneyim olan bir yanılsama, sahip olmaya değerdir. Belki bu yanılsama, hayalin kendisinden daha büyük bir yanılsamaydı. Belki, küçük hanımefendiden ve küçük hanımefendinin kocasından kaynaklanan tüm bu hayal kırıklığı, o birkaç akşamın yanılsamasından ve büyüsünden daha sahteydi. Belki hayatın uzun hayal kırıklığı, kısa ve gerçek yanılsama anlarından daha sahteydi. Ne de olsa ... onun göğsünün narin karanlığı, tuniğini değiştirdikten sonra odasında yavaşça karşıya yürürken onunla birlikte gelir gibi olan gizem ... Yok, yok, eğer onun çekiciliğinin yanılsamasını muhafaza edebilirse, tüm hayal kırıklığını şeytanlara verebilirdi. Yok, yalnızca onun çekiciliğinin büyüsü altında olsun. Yalnızca büyü onun üzerinde olsun. Bütün özlemi buydu. Ve savaşması gereken şey hayal kırıklığının bayağılığıydı. Küçük hanımefendinin bayağılığı, küçük hanımefendinin kocasının bayağılığı, samimiyetsizliğinin, "Evet sevgilim. Elbette! Elbette!"sinin bayağılığı ... savaşması gereken buydu. Adam o zaman bayağı ve korkunç oluyordu. Ama ayrıca, damda yalnız oturup yıldızları seyreden o garip şekil! Kaktüsün harikulade kırmızı çiçeği. Tuniğini değiştirdikten sonra odanın karşısından gelirken onunla birlikte ilerleyen gizem. Eğilmiş, çizmelerini çözerkenki cazibesi ve hüznü, sessizliği. Ve eliyle kadının çenesinin altını okşarkenki o garip, grotesk,

sabit gülümsemesi! Hayatın bütünü bir seçimdir. Ve eğer cazibeyi, büyüyü, çekiciliği, hayali, sihri seçerse! O diğerinden, küçük hanımefendinin kocasındansa ölüm daha iyiydi. Sonuçta, kendi bildiği o garip, narin göğüslü Sezar olduğu kadar, küçük bayanın kocası mıydı o? Hangisiydi?

Hayır, kadına bebeği göndermeyecekti. Küçük hanımefendi asla bebeği almayacaktı.

Kendisi de ne iyi bir bebek olurdu! Yarabbi, ne pörsü-müş bir mücevher!

Yüzbaşı Hepburn mektuplarını almak için hâlâ ara sıra eve uğruyordu. Merdivenleri tırmanmak zorunda kalmaması için, hizmetçi her zamanki mektuplarını holde belli bir yere koyuyordu. Bir gün mektuplarının arasında ... daha doğrusu, bir başka mektupla beraber, çünkü yazışmaları çok azdı ... armalı bir zarf buldu. Bu zarfın içinde de iki mektup.

“Sevgili Yüzbaşı Hepburn,

“Bayan Hepburn’den ilişikteki mektubu aldım. Senin bir kopyan olan bebeği almasına rızam yok, bu yüzden bu notu cevaplamayacağım. Ayrıca bizi neden kentten uzaklaştırmaya çalıştığını anlamıyorum. O gün çaydan sonra benimle konuştu, ve anlaşılan Mitchka’nın senin sevgilin olduğuna inanıyor. Hiçbir şey söylemedim ... yalnızca doğru olmadığını. Fakat benden korkması gerekmez. Kendini üzmeni istemiyorum. Fakat durumu bilsen iyi olur.

“JOHANNA Z.R.”

Diğer mektup karısının, iyi tanıdığı kalın kâğıdı üzerine ve iyi tanıdığı iri, “aristokrat” el yazısıyla yazılmıştı.

“Sevgili Kontes,

Acaba bir yanlışlık veya bir anlaşmazlık mı oldu diye merak ediyorum. Dört gün önce sözünü ettiğimiz o bebeği göndereceğinizi söylemiştiniz, ama daha bir izini görmedim. Atölyeyi ziyaret etmeyi düşündüm, ama Barones’i rahatsız etmek istemedim. Eğer bebeği hemen gönderebilirseniz,

çok minnettar olurum, çünkü benim elimde olmadığı sürece kendimi rahat hissetmeyeceğim. Karşılığında bir çek alacağınıza güvenebilirsiniz.

Eski aile dostumuz, Tümgeneral Barlow dün beni ziyaret etti ve Tommy'lerimiz ve burada ahlaklarının korunması konusunda çok ilginç bir sohbet yaptık. Anlaşılan is-

tenmeyen kişi ya da kişileri yirmi dört saat önceden haber vererek uzaklaştırmaya tam yetkimiz var. Fakat tabii bütün bunlar mümkün olduğu kadar sessizce ve skandala neden olmamak niyetiyle yapılıyor.

Lütfen yarına kadar bebeği ve belki gelecekle ilgili niyetleriniz hakkında bir ipucu almama izin verin.

Yalnızca arkadaşınız olmaya çalışan birisinden en iyi dileklerle.

Saygılarımla, EVANGELINE HEPBURN"

Ve sonra korkunç bir şey oldu: gerçekten çok korkunç bir şey. Hannele olayı kentin akşam gazetesi ... *Abendb*-latt'ta okudu. Mitchka gece saat onda, tam Hannele yatacağı sırada gazeteyle koşarak yukarıya geldi.

Bayan Hepburn yatak odasının penceresinden, otelin üçüncü katından, aşağıdaki kaldırıma düşmüş ve ölmüştü. Akşam yemeği için giyiniyormuş. Ve anlaşılan sabahleyin küçük bir jüpon yıkamış ve kuruması için pencerenin pervazına koymuş. Pencereden düştüğünde bir sandalyenin üzerinde durmuş, ona uzanıyor olmalıymış. Giyinme odasında olan kocası, garip küçük bir ses, boğulur gibi bir çığlık duymuş ve ne olduğunu görmek için karısının odasına gelmiş. Ama karısı orada değilmiş. Pencere açık ve sandalye pencerenin yanındaymış. Adam etrafa bakınmış ve karısının bir an için odadan ayrıldığını düşünmüş, böylece tıraş olmaya devam etmiş. Hizmetçilerden biri koşarak içeri geldiğinde tıraşı yarılamışmış. Pencereden dışarı, aşağıya, sokağa baktığı zaman bayılmış ve eğer hizmetçi onu zamanında içeriye çekmiş olmasaymış, o da düşecekmiş.

Hemen ertesi gün yüzbaşı çatı odasına geri döndü. Gece geç vakit adam hafifçe kapısına vuruncaya kadar, Hannele bilmiyordu. Onun yumuşak vuruşunu derhal tanıdı.

“Biraz sohbet etmek için gelmez misin?” dedi adam.

Kadın cevap vermeden önce birkaç saniye duraladı. Ve sonra, belki de şaşkınlık, kabul etmesine neden oldu: şaşkınlık ve merak.

“Evet, bir dakika sonra,” dedi, kapıyı adamın yüzüne kapayarak.

Onu sessiz çatı odasında, tamamen hareketsiz, pipo bile içmeden oturur buldu. Adam kalkmadı, yalnızca hafif bir gülümsemeyle dönüp baktı. Ve kadın onun yüzünün farklı, daha esnek göründüğünü düşündü. Ama loş ışıkta pek seçemiyordu. Ondan biraz uzağa oturdu.

“Sanırım duydun,” dedi adam.

“Evet.”

Uzun bir duraklamadan sonra, adam devam etti:

“Evet. Olması imkansız bir şey gibi görünüyor. Ama oldu.”

Hannele’nin kulakları keskindi. Ama onları ne kadar zorladıysa da, adamın sesinin anlamını yakalayamadı.

“Korkunç bir şey. Çok korkunç bir şey,” dedi.

“Evet.”

“Tamamen kaza sonucu mu düştü sence?” dedi.

“Öyle olmalı. Hizmetçi bir dakika önce içerideydi ve o oldukça mutlu görünüyordu. Sanırım o geniş pencere pervazından uzanırken aniden beyni dönmüş olmalı. Beni neden çağırmadığını düşünemiyorum. Yüksek bir pencereden dışarı bakmaya bile asla tahammül edemezdi. Altında bir boşluk görse derhal hasta olurdu. Aya gerçekten baka-madığını, bunun sanki korkunç bir yükseklikten aşağı düşecekmiş gibi hissettirdiğini söylerdi. Ona şöyle bir bakmaktan fazlasına asla cesaret edemezdi. Sanırım her zaman, sanki aydaymış gibi, altındaki müthiş boşluğu hissederdi.”

Hannele sözlerini değil, sesini dinliyordu. Söylediklerinde biraz otomatik bir şeyler vardı. Ama insanlar şok geçirdiklerinde hep böyle olur.

“Senin için de korkunç olmuş olmalı,” dedi.

“Ah, evet. O anda berbattı. Berbat. Çarpmayı ta içimde duydum, biliyor musun?”

“Berbat!” diye tekrarladı kadın.

“Ama şimdi,” dedi adam, “bu konuda tuhaf bir şekilde mutlu hissediyorum kendimi. Mutlu hissediyorum. Onun adına mutlu hissediyorum, eğer bunu anlayabiliyorsan. Büyük bir gerginlikten kurtulduğunu hissediyorum. Şimdi hayatında ilk defa özgür olduğunu hissediyorum. O tatlı bir kişiydi, ve orijinal bir kişiydi, ama evlerde yaşamaya ve mobilyalarda oturmaya ve bu tür şeylere mahkûm edilmiş bir peri gibiydi, biliyor musun? Bu asla onun tabiatı değildi.”

“Öyle mi?” dedi Hannele, kendisi boş bir şaşkınlıkla oturarak.

“Her zaman onun yanlış devirde ... veya yanlış gezegende doğmuş olduğunu hissettim. Doğduğu anda tropikal bir ormandan çıkarttığın ve ilk andan itibaren numaralar yapmayı öğrettiğin bir tür narin yaratık gibi. Ne demek istediğimi biliyorsun. Bütün ömrünce hayatın numaralarını yaptı ve bunda becerikli küçük bir maymun gibiydi. Beni nöbetlere sokardı. Fakat kendi zavallı küçük ruhu, bir tür peri ruhu, o garip İrlandalı yaratıklar, bütün hayatı boyunca içine hapsedilmiş, mezara gömülmüştü. Orada mezara gömülmüştü ve o arada, bu devirde doğarsan yapman gereken, hayatın tüm numaralarını yapıyordu.”

“Fakat,” diye kekeledi Hannele, “eğer özgür olsaydı ne yapardı?”

“Ama, görmüyor musun, bugün dünyada yapacağı hiçbir şey yok. Lisanını al, mesela. O asla İngilizce konuşuyor olmamalıydı. Ne lisan konuşuyor olmalıydı bilmiyorum. Çünkü eğer İrlanda lisanını alırsan, onu yalnızca İngilizceden geri öğreniyorlar. İngilizce düşünüyorlar ve sadece üzerine İrlanda dilinde kelimeler koyuyorlar. Ama İngilizce asla onun dili değildi. Dudaklarından köpürüyordu, adeta. Ve başka lisanı yoktu. En baştan

konuşmaya zorladığın ve böylece ancak bu konuşma seslerini bağırabi-len bir sığırcık gibi, biliyor musun? Hayatını kurtarmak için bile olsa, kendi ıslığını çalamaz. Yapamaz. Onu kaybetmiştir. Tüm doğal kendini ifade etme tarzı çökmüştür ve ancak yapay olabilir.”

Uzun bir duraklama oldu.

“Eğer bilinmeyen bir lisanda konuşabilseydi, o harikulade mi olurdu, o halde?” dedi Hannele kıskançlıkla.

“Harikulade olurdu demiyorum. Gerçek şu ki, konuşan bir sığırcığın alelade bir sığırcıktan çok daha harikulade olduğunu düşünürüz. Ben kendim öyle düşünmüyorum, ama çoğu insan öyle düşünüyor. Ve o bir tür sığırcık olurdu. Kendi lisanı ve kendi usulleri olurdu. Şimdiki durumda, zavallı şey, her zaman kendini düzenliyor, bir kafesin içinde çırpınıyor ve gevezelik ediyordu. Ve bizim kendi derilerimizin içinde olduğumuzu bilmediğimiz gibi, asla kafesin içinde olduğunu bilmiyordu.”

“Ama,” dedi Hannele, bir nebze istihzayla, “bütün bunları ... yalnızca kendini teselli etmek için ... uydurmadığını nereden biliyorsun?”

“Ah, bunları çok önceden düşündüm,” dedi adam. “Yine de,” diye atıldı kadın, “hepsini uydurmuş olabilirsin ... şey için ... hayatın için bir tür teselli olarak.”

“Evet, olabilirim.” dedi adam. “Fakat sanmıyorum. Gözlerinden anlardım. Hiç gözlerine dikkatettin mi? Ben sık sık gözlerini yakalardım. Ve o konuşuyor olurdu, tüm lisan dudaklarından köpürerek. Ve gözleri öyle berrak, parlak ve farklıydı ki. Bir şey dinleyen ve korkmak üzere olan bir çocuğunki gibi. Her zaman başka bir şey dinliyor ... ve bekliyordu. Sana söyleyeyim, aynen o İskoç şarkısındaki o peri gibiydi, bir ölümlüye aşık olan ve anayolun kenarında dehşet içinde oturup yağmur kuşlarını ve kervan çulluklarını duyarak onun gelmesini bekleyen. Ancak günümüzde kır yollarından motorlu kamyonlar geçiyor, zavallı şeye çarpıp bayıltıyorlar ve o, şuursuz bir halde dünyamıza taşınıyor; ayıldığı zaman bizim lisanımızı konuşmaya ve bizim davrandığımız gibi davranmaya çalışıyor, başka bir şey hatırlayamıyor ve böylece devam ediyor, ta ki bir gümbürtüyle kendi dünyasına geri düşünceye kadar.”

Hannele sessizdi ve adam da öyle.

“Onu seviyordun o halde?” dedi kadın nihayet.

“Evet. Ama şu şekilde. Çocukken bir kuş yakalamıştım, bir kara başlı yalı bülbülü ve onu bir kafese koymuştum. Ve o kuşu sevdim. Neden bilmiyorum, ama onu sevdim. O kuşu çok sevdim. Tüm katırtırnakları ve fundalar ve kayalar ve sarı katırtırnağı çiçeğinin sıcak kokusu ve ben çocukken sonu yokmuş gibi görünen gökyüzü, erkek çocukların olduğu gibi adeta deli olduğum her şey, kanat çırpan o küçük bülbüldeymiş gibi geliyordu bana! Ve başka ne yapacağını pek bilmezmiş gibi tohumunu gagalardı; ve etrafa bakar, şarkı söylemeye başlardı. Fakat birkaç gün sonra başını yana çevirdi ve öldü. Evet, öldü. Çocukken o bülbülden aldığım duyguyu bir daha asla duymadım ... onu görünceye kadar. Ve o zaman hepsini yeniden duydum. Hepsini yeniden duydum. Ve aynı duyguydu. Biliyordum, çok önceden biliyordum, ölecekti. Yine de kafesin içinde tohumunu gagalayacak ve etrafa bakacaktı. Ama sonunda ölecekti. Yalnız bu çok daha uzun sürecekti. Ama yalı bülbülü gibi kafeste ölecekti.”

“Ama kafesi çok seviyordu. Elbiselerini ve mücevherlerini çok seviyordu. Evini ve mobilyaları ve bu tür şeyleri tam bir çılgınlıkla sevmiş olmalı.”

“Seviyordu. Seviyordu, ama oyuncaklarını seven bir çocuk gibi. Ancak onun için büyük, harikulade oyuncaklardı onlar. A, evet, onlardan hiç ayrılmazdı. Asla eşyalarını unutmazdı... boncuklarını ve kürklerini ve mobilyalarını. Onlardan bir dakika uzaklaşamazdı. Ve zihninde her şey onlarla karışmıştı.”

“Korkunç!” dedi Hannele.

“Evet, korkunçtu.” diye cevap verdi adam. “Korkunç,” diye tekrarladı Hannele.

“Evet, tamamen. Tamamen! Ve giderek daha kötü oluyordu. Konuşma tarzı daha kötü oluyordu. Sanki dudaklarından köpürüyormuş gibi. Fakat gözleri asla parlaklığını kaybetmedi, asla o peri bakışını kaybetmedi. Ancak onlarda korku görürdüm. Her şeyden korku ... etrafına topladığı bütün o şeylerden bile. Aynen bülbülümün kafesinden dışarıya baktığı gibi ...

öylesine parlak ve keskin bakışlarla, ama sanki onunla dışarısı arasındakinin yalnızca kafes olduğunu bilmiyormuşçasına. Engelin kendi içinde olduğunu zannediyordu. İçeri kapatılmanın kendi yaradılışının bir parçası olduğunu sanıyordu. Ve karım da bunu kendi yaradılışının bir parçası zannediyordu. Ve böylece ikisi de öldü.”

“Benim anlayamadığım,” dedi Hannele, “kafesinin dışında ne yapacağı. Bibloları ve mobilyaları ve konuşması dışında başka ne hayatı olabilirdi?”

“A, hiç. İnsanlar için dışarıda hayat yok.”

“Öyleyse hiçbir şey yok,” dedi Hannele.

“Bu doğru. Büyük ölçüde, hiçbir şey yok.”

“Teşekkür ederim,” dedi Hannele.

Uzun bir duraklama oldu.

“Ve belki ben suçluydum. Belki bir tür harekette bulunmam gerekirdi. Ama ne yapacağımı bilmiyordum. Hayatım için, ne yapacağımı bilmiyordum, onu mutlu etmeye çalışmaktan başka. Yeterince parası vardı ... ve benimle paylaşmasında bir sakınca görmüyordum. Her zaman bir bahçem vardı ... ve astronomi. Ayı seyretmek benim için muazzam bir avuntu oldu. Harikulade oldu. Kuşuma ya da ona baktığım gibi kafesin içine bakacağıma ... doğruca dışarı bakıyorum ... özgürlüğe ... özgürlüğe.”

“Aya, demek istiyorsun?” dedi Hannele.

“Evet, aya.”

“Ve senin özgürlüğün bu mu?”

“En büyük özgürlük duygusunu bulduğum yer o,” dedi erkek.

“Eh, ayı kıskanmayacağım,” dedi Hannele, bir süre sonra.

“Neden kıskanasın? Kıskanılacak bir şey değil.”

Biraz sonra, kadın adama iyi geceler diledi ve ondan ayrıldı.

Bu nazik zamanda, Yüzbaşı'nın emin olduğu başlıca şey, bir baltanın onu sevdiği insanlara bağlayan bağları ve damarları kesmiş, ve kendisinin tüm hayati insan ilişkilerinin kanayan uçlarıyla kalmış olduğuydu. Neden böyle olduğunu bilmiyordu. Fakat insan duygusal değişikliklerinin nedenlerini ve niçinlerini asla bilemez, tabii.

Yalnızca öyle olduğunu biliyordu. Onunla tanıdığı ve sevdiği bütün İnsanlar arasındaki duygusal akım kesilmişti ve şimdilik yalnızca bu bölünmenin farkındaydı. Onunla hemcinsleri arasında meydana gelen bölünmenin, şimdi onlarla arasında olan yarığın. Hiç kimsenin ya da hiçbir şeyin kabahati değildi bu. Ne kendini, ne de onları suçlaya-mıyordu. Vuku bulan şey uzun süredir hazırlık halindeydi. Şimdi aniden bu bölünme. Uzun, yavaş bir uzaklaşma olmuştu: ve şimdi bu ani, sessiz kopma.

Bunun başlıca sonucu, Hannele'yi bile görmek istememesiydi. Hatta onu düşünmek bile istemiyordu. Fakat herhangi bir başkasını görmek, herhangi bir başkasını düşünmek de İstemiyordu. Arkadaşlarından ve tanıdıklarından, onların ilgi ifadelerinden adeta bir tiksinme duygusuyla kaçınıyordu. Herhangi birisi onun hislerini paylaşmak istediği zaman, bu onda ani bir tiksinti uyandırıyordu. Hiçbir türden his veya duygu paylaşmak istemiyordu. Başka insanlar arasında dolaşıyor olsa da, esasen kendi başına olmak istiyordu.

Bu yüzden kendi işlerini yoluna koymak ve vazifeten çocuklarını görmek için İngiltere'ye gitti. Çocukları için dünyadaki en iyi şeyleri diliyordu ... kendisiyle herhangi bir duygusal ilişkiden başka her şeyi. Kızını derhal manastırdan almaya ve neşeli bir İngiliz okuluna vermeye karar verdi. Oğlu olduğu yerde iyiydi.

Yüzbaşı'nın şimdi ona bağımsızlığını vermek için yeterli bir geliri vardı, ama karısının evini devam ettirmeye yeterli değildi bu. Böylece evi ve içindeki çoğu şeyi satma-

ya hazırlandı. Ayrıca serbest olabildiği anda orduyu bırakmaya karar verdi. Ve istediği bir şeye rastlayana kadar bir süre dolaşmayı düşündü.

Böylece kış geçinceye kadar Almanya'ya dönmedi. Ordudan serbest kalmıştı. Akıntıya kapılmış yaşıyor, işlerini yoluna koyuyordu. Bunlar pek de önemli değildi. Ve bütün bu sürede, Hannele'ye bir kere bile yazmadı. İnsanların duygularını paylaşmakta ısrar etmelerinden duyduğu tiksintiyi atlatamıyordu. Onların duygularına ve faaliyetlerine tahammül edemiyordu. Diğer insanlar istedikleri bütün duygulara, hislere, iştiyaka ve hareketli faaliyetlere sahip olabilirlerdi. Hatta kendileri için böyle muhtelif heyecanlara sahip olmaları pek iyiydi. Fakat duygularını ona bulaştırmak veya onu faaliyetlerine karıştırmak için ona yaklaştıkları anda, içinde çaresiz bir tiksinti yükseliyor ve onlardan kaçıncaya kadar, fiziksel olarak bile, kendini hasta hissediyordu.

Bu bir aşık için uygun bir ruh hali değildi. Hannele'yi düşünemiyordu bile. Başka herhangi birini ise düşünmesi gerekmediğini hissediyordu. Karısı öldüğü için derin, çok derin bir şekilde müteşekkirdi. Artık merhamet sona ermişti; çünkü zavallı şey, uçan bir kuş gibi kurtulmuş ve kendi yoluna, boşluğa gitmişti.

Bununla birlikte, bir erkek kırk yaşında hayatını bitirmemiştir. Ancak, hayatının bir büyük safhasını bitirmiş olabilir.

Ve Alexander Hepburn yalnız yaşayacak bir adam değildi. Bütün dertlerimiz, der akıllı birisi, yalnız olamadığımız için başımıza gelir. Ve bu çok doğrudur. Hepimiz yalnız olabilmeliyiz, yoksa sadece birer kurban oluruz. Fakat yalnız olabildiğimiz zaman, yapılacak tek şeyin, bir başka ... hatta aynı İnsanla yeni bir ilişkiye başlamak olduğunu fark ederiz. İnsanların birer telgraf direği gibi hep ayrı ayrı dikili durması saçmalıktır.

Sevgili yüzbaşımız için de öyle. Bir telgraf direği gibi yalnızlığa doğru çırpınmıştı: bu da onun için kesinlikle gerekliydi. Fakat sonra yeni bir özlemle tomurcuklanmaya başladı ... ne için? Aşk için mi?

Bu, kendine İnce İnce sorup durduğu bir soruydu. Ve gerçekten, on sekiz ya da yirmi yaşındaki hoş genç kızlar onu çok cezbediyordu: öylesine taze, öylesine fevriydiler ki ve harikulade bir şeymiş gibi ona saygı gösteriyorlardı. Keşke yalnızca bir tanesi yerine, iki veya üç tanesiyle evlenebilseydi!

Aşk! Bir erkeğin belli bir emeli olmadığı zaman, aklı, bir iğnenin kutba döndüğü gibi, sürekli olarak oraya döner. O yorucu kelime: Aşk. Öyle çok anlama gelir ki. Karısı için beslemiş olduğu duygu anlamına geliyordu. Onu sevmişti. Fakat böyle bir aşkı tekrar yaşamak zorunda kalma düşüncesi onu ürpertiyordu. Orada burada rastladığı çok hoş genç şeyler: bütün kalplerini vermeye hazır, taze, fevri kızlar için beslediği duygu anlamına da geliyordu. Ah, evet, onların yarım düzinesine aşık olabilirdi. Fakat olmamasının daha iyi olacağını biliyordu.

Nihayet Hannele’ye yazdı ve cevap alamadı. Sonra Mitchka’ya yazdı ve yine cevap alamadı. Böylece bilgi İstemek için yazdı ... ve hiçbir bilgi alamadı, iki kadının Münih’e gitmiş olduğundan başka.

Şimdilik işi o kadarla bıraktı. Onun için, Hannele tam olarak toz pembe bir aşkı temsil etmiyordu. Daha ziyade zorlu bir kaderi. Ona tapmıyordu. Onun için bir nebze tapınma duymuyordu. Gerçek şu ki, kadın cinsinin bütün güzellikleri ve erdemleri, Hint Adaları’ndaki bütün altınla birleşse, onu artık tapınma işine özendirmezdi. Bir defa dizlerinin üzerine çökmüş, kekeleyerek, taptığı kişiyi mutlu etmeye çalışacağına ant içmişti. Ve artık ... bir daha asla... Asla.

Bu defa onu cezbeden şey, kendisine tapınılmasıydı. O taze genç şeylerden birisi ona bir Tanrı’ymış gibi tapardı. Ve bu düşüncede çok çekici bir şey vardı. Çok ...çok çekici. Kendi evinizde her şeye gücü yeten Tanrı olmak, güzel, genç bir şeyin size tapması, ve sizin bir Gloria gibi parlak ihtişam ışınları yaymanız. Buna kim özenmezdi: kırk yaşında? Ve bu yüzden oyalanıyordu.

Fakat sonunda aniden trenle Münih’e gitti. Ve oraya vardığı zaman, kenti son derece rahatsız, Bavyeralıları kaba ve aksi buldu ve kayıp dişilerden, Cafe Stephanie’de bile, hiçbir iz bulamadı. Etrafta dolaştı durdu.

Ve sonra bir gün, ah yarabbi, bebeğini bir mağazanın vitrininde gördü: küçük bir sanat mağazasının. Büyülenmiş gibi durdu ve bakakaldı.

“Doğrusu, bu şeytanca bir şey,” dedi. “Kendini bir mağaza vitrininde görmek!”

Öyle tiksinmişti ki, mağazaya girmedi.

Sonra, bir hafta boyunca her gün, o küçük sokakta yürüdü ve mağaza vitrininde kendisine baktı. Evet, bir eli cebinde, orada duruyordu. Ve bebeğin de bir eli cebindeydi. Kasketi kaşlarının üzerine iyice indirilmiş, orada duruyordu. Ve bebeğin de kasketi kaşlarının üzerine iyice indirilmişti. Fakat, Tanrı'ya şükür, kendi kasketi artık sivil yünlü kumaştandı. Ama başını biraz ileriye uzatmış sabit koyu renkli gözlerle bakarak orada duruyordu. Ve küçük kendisi, o sefil bebek de başını biraz ileriye uzatmış, sabit koyu renkli gözlerle bakarak orada duruyordu. Öyle gerçek bir küçük adamdı ki, onu adeta sersemletiyordu. Onu ne kadar sık görürse, o kadar çok sersemletiyordu. Ve ondan o kadar çok nefret ediyordu. Ancak bebek onu büyülüyordu ve adam yine bakmaya geliyordu.

Ve o hep oradaydı. Ufak tefek süs eşyaları ve biblolar arasında, bir eli cebinde ve yapacak hiçbir şeyi olmadan orada tembel tembel duran, yalnız, küçük bir birey. Zavallı şeytan, dünyaya öylesine aykırı bir şekilde oturtulmuştu ki. Ama yine de erkekliğinden hiçbir şey kaybetmemişti.

Bütün umutsuzluğuna rağmen, erkeksi küçük bir şeytan. Fakat öylesine bir soyutlanma, ya da ait olmama hali. Ama ekose pantolonuyla gergin ve erkeksi. Ve ne tuhaf bir durum! ... sağında birkaç eski çömlek ve solunda sıkıcı bir pirinç mürekkep tablasıyla, küçük bir Japon lake dolaba dayanmış, tembel tembel duruyordu; bu arada, fonun her tarafından pek de güzel olmayan file dantel parçaları sarkıyordu. Zavallı küçük şeytan: kasti bir hiciv gibiydi.

Ve sonra bir gün kayboldu. Dolap ve file dantel ve sıkıcı mürekkep tablası oradaydı: ama küçük beyefendi yoktu. Yüzbaşı derhal mağazaya girdi.

“O bebeği sattınız mı? ... o meçhul askeri?” diye ekledi, ne dediğini pek bilmeden.

Bebek satılmıştı.

“Kimin aldığını biliyor musunuz?”

Kız çok soğuk bir şekilde ona baktı; bilmiyordu.

“Bir zamanlar onu yapan hanımefendiyi tanırdım. Doğrusu, o bebek bendim,” dedi.

Kız şimdi ona ani bir ilgiyle baktı.

“Bana benzediğini düşünmüyor musunuz?” dedi.

“Belki” ... kız gülümsemeye başladı.

“O bendim. Ve onu yapan hanımefendi bir arkadaşımdı. Adını biliyor musunuz?”

“Evet.”

“Grafin zu Rassentlow,” diye haykırdı adam, gözleri parlayarak.

“A, evet. Ama onun bebekleri ünlüdür.”

“Nerede olduğunu biliyor musunuz? Münih’te mi?”

“Onu bilmiyorum.”

“Öğrenebilir misiniz?”

“Bilmiyorum. Sorabilirim.”

“Veya Barones von Prielau-Carolath.”

“Barones öldü.”

“Öldü mü?”

“Salzburg’da bir ayaklanmada vuruldu. Bir aşığı diyorlar -”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Gazetelerden.”

“Ölmüş! Bu mümkün mü? Zavallı Hannele.”

Bir duraklama oldu.

“Peki,” dedi, “adresi soruşturabilirseniz ... tekrar uğrarım.

Sonra kapıdan geri döndü.

“Bu arada, bebeği kaça sattığınızı söyleyebilir misi-mz?”

Kız tereddüt etti. Meslek ayrıntılarını ifşa etmeye hiç de meraklı değildi. Fakat nihayet isteksizce cevap verdi. “Beş yüz mark.”

“Ne ucuz,” dedi erkek “İyi günler. Öyleyse tekrar uğrayacağım.”

Sonra yine bir iz buldu. *Müenchener Neue Zeitungun* dedikodu sütununda: Atölye yorumlarının altındaydı. “Theodor Worpswede’in son resmi, bir bebek, cam bir kavanozda iki ayçiçeği ve tost üzerinde bir yumurtadan ibaret eğlenceli bir grubu içeren bir natürmort. Üç cisim arasındaki tezat son derece oyalayıcı ve öğretici ve bu belki de Worpswede’in en ilginç yapıtlarından biri. Bu arada, bebek, verimli Kontes Hannele’mizin eserlerinden biri. Canlı Gal-li’nin bacaklarına sıkıca yapışarak itibarlı Jül Sezar’ı ve askerlerini öylesine dehşete düşüren o ünlü ekose pantolonlardan giymiş bir İngiliz, daha doğrusu İskoç subayının tasviri. Tabii, biz artık dehşete düşmüyoruz, fakat sevgili Kontes’imizin yaratıcı dehasına hayranlık duyuyoruz. Bebek bir başyapıt ve Theodor Worpswede’in natürmortunda bir başka başyapıt doğurmuş. Bu arada, Kontes zu Ras-sentlow’un nişanı hakkında bir söylenti duyduk. Anlaşılan şanslı adam, Tirol’deki o en güzel sayfiye Kaprun’dan Herr Regierungsrat von Poldi -”

Yüzbaşı natürmortu satın aldı. Kendisinin, yumurta ve ayçiçekleriyle beraber bu yeni tasviri biraz korkutucuydu. Böylece resmiyle birlikte Avusturya’ya, Kaprun’a gitmeye hazırlandı, berbat şeyi Almanya’dan çıkarmak için savaştı ve Avusturya’ya sokmak için yine savaştı. Yorgun ve müthiş öfkeli bir halde Salzburg’a vardı; hiçbir şeyde güzellik görmüyordu. Ertesi gün Kaprun’daydı.

Burası savaştan önce kibar ve şık bir sayfiyeydi: Alp-lerin ortasında güzel, küçük bir göl, su kıyısında eski bir Tirol kasabası, karşıda yükselen yeşil yamaçlar ve daha ötede bir buzul. Hâlâ kalabalık ve hâlâ kibardı. Ama ne

yazık, kırık, iflas etmiş, çaresiz bir kibarlık; ve neredeyse boş mağazalar vardı.

Yüzbaşı biraz sersemlemiş gibiydi. Kendisini zengin, yanlış türden Yahudilerle dolu bir otelde buldu ve bundan sonra olacakları merak etti. Yer güzeldi, ama yaşam değildi.

Sonradan görme.

Herr Regierungsrat ilk bakışta etkileyici değildi. Ellisine yaklaşıyordu ve onun sınıfından ve ırkından birçok erkek gibi, şişmanlamış ve biraz gevşemişti. Ayrıca o korkunç, altı bol ceketlerden giyiyordu, bizim bol etekli redingotlarımızın bir çeşit zavallı akrabası: en iyi şekilde bir aile ceketi olarak tarif edilebilir bu. Ceket yürürken etrafında sallanıyordu ve adam ilk bakışta aşağı orta sınıf gibi görünüyordu.

Ama değildi. çökmüş Avusturya’da bir görevli olarak, cumhuriyetçiydi tabii. Ama yaradılış olarak bir monarşist, hayır, bir emperyalistti, her gerçek Avusturyalı gibi. Ve o gerçek bir Avusturyalıydı. Ve bu sıfatla, göründüğünden çok daha hassas ve inceydi. Ve insan ona alıştıkça, ince burnu ve biraz acı, büzülmüş ağzı ve şişmanca yüzü, son Roma İmparatorlarından bazılarının büstlerini andırmaya başlıyordu. Ve insan onunla beraber oldukça, yavaş yavaş tüm o şişkin burjuva görüntüsünden bir çeşit *grand geste* geldiğini fark ediyordu. Elinde değildi. Ruhunda geniş ve kaygısız bir şeyler vardı: büyük, biraz iddialı ve görgüsüz görünen, fakat aslında hiç de görgüsüz olmayan, yalnızca biraz buruk ve çevresine karşı oldukça ilgisiz olan bir şeyler. İlk bakışta öyle sıradan ve *parvenu'* görünüyordu ki. Ama sonra insan, onun büyük, eski bir imparatorluğun, bir tür Epikürcülük içine düşmüş ve biraz buruk bir mensubu olduğunu kavramak zorunda kalıyordu. Hiçbir küçüklük, hiçbir bayağılık ve hiçbir gerçek kabalık yoktu onda. Ama büyük bir konuşmacıydı ve dinleyicilerine karşı acımasızdı.

Hannele’yi cezbeden onun konuşmasıydı. Akşam yemeği görünür görünmez başlıyor ve devam ediyor, şarap sürahisini ve kadehi beraberinde villanın gölün üzerindeki balkonuna taşıyarak, geceyarısına kadar devam ediyordu. Yaz gecesi durgun ve ılıktı: göl derin ve dolgun uzanıyor; ve eski

kasaba karşıda ışıldıyordu. Karşı tarafta, gecenin içinde gizli olan muazzam buzul tepelerinden, havada hafif

Görkemli tavır.

bir kar kokusu vardı. Bazen fenerli bir saıiıl .ı l l uı j;ıi,u 1111 gırdatıyordu. Terastan sarkan filbahar çiçekleri, v.ıpı .ıld.ıı gibi, tamamen siyahtı.

Orada, Tirol'ün tam kalbinde, her şey öyle gıi/cldi kı. Oteller ışıklarla parıldıyordu: elektrik ışığı hâlâ ucıı/d ıı. Gecede bir doluluk ve güzellik var gibiydi. Ama yine de lıir sebeple her şey çok korkunç ve harap ediciydi: yaşam ruh u hep kıvranıyor, kanıyor gibiydi.

Ve Herr Ragierungsrat çok yönlü bir Avusturyalının nükteli konuşkanlığıyla sürekli konuşuyordu. Gerçekten çok nükteli, çok insancıldı ve onda İmparatorluğun gerçek bir Romalısını hatırlatan bir nebze keskin istihza vardı. O ince stoacılık, o duygusal olmayan Epikürcülük, o tür pervasız umutsuzluk, kadınları büyülüyordu, tabii. Ve özellikle Hannele'yi. Adam sürekli konuşuyordu ... önemli bir memuriyete sahip olduğu ve yöneten sınıftan birisi olduğu savaş öncesindeki işleri hakkında ... sonra savaş hakkında -sonra şimdiki zamanın umutsuzluğu hakkında: ve hepsinde, kendine gülen bir kayıtsızlıktan ve umutsuzluktan kaynaklanan bir büyüklük, bir kaygısızlık var gibiydi. Gerçek, eski Avusturya Hannele'yi her zaman büyülemişti. Nükteli, buruk ve kayıtsız Herr Regierungsrat'ta temsil edilmiş haliyle, onu kendinden geçiriyordu.

Ve tabii, adam içgüdüsel olarak ona dönüyor, hızlı, aralıksız tarzıyla konuşuyordu, bir kahkaha ve içmek için bir duraklama ve yeni bir başlangıçla. Kadın onun Avusturyalı konuşma tarzının sesini seviyordu: canlı kaygısızlığını, doğruluk standartlarına karşı keskin kayıtsızlığını. Ah, evet, işte burada *grand geste* hâlâ mevcuttu.

Büyük göğsünü kadına doğru çeviriyor ve şişman, biçimli eliyle hızlı bir hareket yapıyor, ortaya bir başka karmaşık, kaba görünümlü öykü atıyor, ağzını büzüyor ve yine bardağını boşaltıyordu. Sonra yarı unutulmuş purosuna bakıyor ve yeniden başlıyordu.

Onda adeta çocuksu ve fevri bir şeyler vardı: kadına dönüşü ve büyük göğsünü tuhaf bir şekilde ona açıyor gibi oluşu. Ve yine, orada, sandalyesinde dizlerini açmış otururken, adeta ebedi görünüyordu. Sanki bir daha asla kalkmayacak, ebediyen oturacak ve konuşacaktı. Sanki oturmak amacı dışında bacakları yok gibiydi. Sanki ayakta durmak ve yürümek onun için doğal olmazmış gibi.

Yine de nihayet kalkıyor ve Fransa ya da Almanya'nın asla edinmediği görkemli bir hareketle kadının elini öpüyordu: kaygısızlık, diğer insanların standartlarına karşı derin bir kayıtsızlık ve sonra eğilip onun elini öperken öylesine ani bir durgunluk. Kadın kendini sürgünde bir kraliçe gibi hissediyordu, tabii.

Ve belki kendini sürgünde bir kraliçe gibi hissetmek, *in situ*bir kraliçe gibi hissetmekten daha tehlikelidir. Kadın ona âşık oldu, iki çocuklu, elli yaşındaki bu iri, şişman, gevşek dula. Onun, Avusturya dışında hiçbir değeri olmayan bir miktar Avusturya parasından başka hiç parası yoktu. Almanya'ya bile gidemiyordu. Orada, Tirol'ün ortasındaki bu çukurda çakılıp kalmıştı.

Fakat çöküş dönemindeki eski bir Romalı olarak, hâlâ bir emeli vardı. Seneden seneye ve hiç gürültü yapmadan kendi bölgesinin: Chiemgau ve Pinzgau'nun çok ayrıntılı ve eksiksiz bir tarihi için gerekli malzemeyi toplamıştı. Hannele, onun bu konudaki bilgi sermayesinin tükenmez olduğunu fark etti ve zekâsı öyle ince, öyle insancıldı ve kavrama gücü öyle geniş görünüyordu ki, ona adeta saygı duydu. O bu tarihi yazmak istiyordu. Ve kadın ona yardım etmek İstiyordu.

Çünkü işler böyleyken onu asla yazmazdı, tabii. O Regierungsrat'tı, yani kentinin ve yakın çevresinin küçük yerel yöneticisiydi. Amthaus eski, muazzam bir binaydı ve orada yüksek topuklu genç hanımefendiler kâğıt yığınları arasında Tirol kostümlü, çıplak dizli genç beyefendilerle flört ediyorlar ve ara sıra hoş, ilginç bir tavır almak ve bir iki kelime yazmak için ayrılıyorlar, sonra biraz daha ilginç eğlence için telaşla bir araya geliyorlardı. Aşk maceraların" asıl yerinde dan başka bir şeye uygun olmayan bir yaştaki güzel yapılı, yakışıklı birçok genç insanın bu dairenin idari işlerini yürütmesi olağanüstü bir şeydi. Ve Herr Regierungsrat, geniş ceketi kanat gibi uçuşup kâğıtları titreterek, şaraptan biraz kızarmış eski

Romalı yüzü buruk bakışıyla gülümseyerek, büyük, eski odadan bir içeri bir dışarı süzülüyordu. Ve tabii, Macaristan sınırı istila ediyor da olsa, Viyana'da kolera salgını da olsa, ilk sözü bir nükte oluyordu.

Bacaklarının üzerinde olduğu zaman çevik, canlı bir şekilde yürüyor ve ceketinin etekleri hep uçuşuyordu. Böy-lece, birkaç adımda bir birisine selam vererek ve sırıtarak, ama yine de belli bir mağrur ihtiyatla, kentin içinde dalgalanıyordu. A, evet, onda insanların ona güvenmesini sağlayan belli bir keskin kibir vardı. Ve lehçeyi öyle canlı bir şekilde konuşuyordu ki.

Hannele onunla evlenmek istediğini hissediyordu. Ona yakın olmak istiyordu. Onun tarihini yazmasını istiyordu. Onun kendisini sürgünde bir kraliçe gibi hissettirmesini istiyordu. Hiç kimse elini tam olarak onun öptüğü gibi öpmemişti: o ani durgunluk ve tuhaf, mert kendini bı-rakışla. Kadına kendini nasıl da bırakıyordu! ... dehşetli ... harikulade ... belki biraz da korkunç bir şekilde. Geç evlendiği karısı, yedi yıllık evlilikten sonra ölmüştü. Hannele bunu da anlayabiliyordu. Biri ya da diğeri ölmeliydi.

Hannele nişanlandı. Fakat bir şey onun evlilikten önce tereddüt etmesine neden oluyordu. Avusturya'da olmak, kısa bir süre sonra mutlaka batacak olan, kazaya uğramış bir gemide olmak gibiydi. Ve Herr Regierungsrat ile evlenmek, mahkûm edilmiş o geminin mahkûm edilmiş kaptanıyla evlenmek gibiydi. Kader duygusu cazibenin bir parçasıydı.

Ama yine de tereddüt ediyordu. Yaz haftaları geçti. Yabancılar sel gibi akarak kenti doldurdular ve çekirgeler gibi yiyecekleri tükettiler. İnsanlar artık kâğıt parayı saymıyor, kiloyla tartıyorlardı. Köylüler onu un ambarının bir köşesinde biriktiriyor ve fareler gelip kemiriyordu. Hiç kimse bundan sonraki yiyeceğin nereden geleceğini bilmiyordu: yine de hep geliyordu. Ve göl yüzenlerle kaynıyordu. Yüzbaşı geldiği zaman, bütün gün boyunca yüzen iri yarı, güçlü insan kalabalıklarına, muhteşem sarışın erkek ve kadın tenlerine şaşkınlıkla baktı. Tevekkeli değil, eski Romalılar vahşi Almanların büyük sarışın vücutları karşısında hayretler içinde kalmışlardı.

Doğrusu, hayat bir çılgınlık gibiydi. Oteller günde bin beş yüz kron alıyordu: yaşlı ve genç kadınlar, köylü kıyafetiyle, çiçekli koton elbiseler ve gösterişli, pahalı ipek önlüklerle dolaşıyorlardı: Adamlar, çıplak dizler ve küçük kısa ceketlerle, Tirol kıyafeti giyiyorlardı. Ve erkekler için doğru şey,

deri şortun ve mavi keten ceketin mümkün olduğu kadar eski olmasıydı. Eğer deri şortunuzun arkasında bir delik varsa, bu daha da iyiydi.

Her şey öylesine fizikseldi ki. Öyle muhteşem çıplak kol ve bacaklar ve çıplak vücutlar ve sokaklarda, otellerde, her yerde, kadınların çıplak, beyaz kolları ve erkeklerin çıplak, esmer, güçlü dizleri ve butları. Her yerde ten duygusu ve tenin sonsuz sızısı. Ayakta durarak tek bir eğri kürekle ve yavaş, ağır bir gondolcu hareketiyle gölün karşısına doğru kürek çeken köylülerde bile, fiziksel özlemin aynı sonsuz sızısı vardı.

Alexander Hannele'ye rastladığı zaman ağustostu. Çiçekli bir güneş şemsiyesinin altında yüiiiyordu; küçük kırmızı güllü ve kırmızı ipek önlüklü mavi koton bir elbise giymişti. Şapkası yoktu, kolları çıplak ve yumuşaktı ve kısa elbisesinin altında beyaz çorapları vardı. Yeni bir nükteyle gülen iri ve çevik Herr Regierungsrat, yanındaydı.

Alexander, hafif bir yazlık takım ve Panama şapkayla, cebine yirmi bin kron sokarak bankadan çıkıyordu. Kadının Amtsgericht'ten, yanında Herr Regierungsrat ile güneş ışığıyla dolu bir alandan karşıya doğru geldiğini gördü. Kadın gülüyordu ve onu fark etmedi.

Adam şapkasını çıkarıp onu selamlayıncaya kadar fark etmedi. Sonra gördüğü şey, siyah, düzgün, parlayan bir baştı ve kadın sarardı. Adamın siyah, düzgün, sıkı başını görünce bütün mavi Avusturya günü gözlerinin önünde büzülür gibi oldu.

“Nasılsınız, Kontes! Sizinle karşılaşacağımı umuyordum.”

Kadın yine onun yavaş, hüzünle çınlayan, dalgalanan sesini duydu ve elini şemsiyenin sapıyla birlikte göğsüne bastırdı. Onu unutmuştu ... garip, yavaş sesini unutmuştu. Ve şimdi gecenin sessizliğinde duyulan bir ses gibiydi. Ah, dünyanın aniden gözlerinin önünde yarılıp, içindeki bu karanlığı göstermesi ne kadar zordu. Onun gelmemiş olmasını İsterdi.

Onu, sert ve soğuk duran Herr Regierungsrat'a takdim etti. Yüzbaşının nerede kaldığını sordu. Ve sonra, başka ne diyeceğini bilemediği için:

“Çaya gelmez misiniz?” dedi.

Gölün karşısında bir villada kalıyordu. Evet, adam çaya gelecekti.

Gitti de. Bir sandal ve onu karşıya geçirecek bir adam kiraladı. Uzak değildi. Villa orada duruyordu, üst üste dizili kahverengi balkonları, her tarafta ışıldayan parlak kır-

mızı ve beyaz sardunyaları, bir köşede kümelenmiş filbahar ağaçlarıyla. Bütün yeşil panjurlar açıktı: ama etrafta hiç kimse yoktu. Suyun kenarındaki küçük bahçede, arkadaki koyu yeşil ağaçlarla çevrelenmiş gül ağaçları uzun ve ince görünüyordu. Sandalyeler ve bahçe koltuklarıyla beyaz bir masa, büyük bir söğüt ağacının gölgesinde duruyor ve hemen arkada minderli bir hamak sallanıyordu. Fakat görünürde kimse yoktu. Bahçenin önünde küçük bir iskele ve yanında oldukça büyük bir kayıkhane vardı.

Yüzbaşı kayıkhanenin villaya ait olduğundan emin değildi. Suyun yüzeyinden bağırışmalar, gülüşmeler geliyor, birileri yüzüyordu. Başında küçük kırmızı bir kep ve ince, genç, kalçalarında ufak kırmızı bir mayo olan uzun boylu, çıplak bir genç kayıkhanenin basamaklarında durmuş, yakında yüzen üç kadına sesleniyordu. Beyaz kepli, koyu renk saçlı kadın basamaklara doğru yüzdü ve çocuğu bileğinden yakaladı. Çocuk bağırdı, güldü, itiraz etti, ayağıyla kadının göğsünü dürttü.

“Nein, nein, Hardu!” diye bağırdı kadın, çocuk onu ayak parmağıyla gıdıkladıkça. *“Hardu! Hardu! Hör'auf!...* Yeter!” ... ve gürültüyle tekrar suya düştü. Genç adam sesi yeni değişen bir delikanlının yüksek sesli, derin gülüşüyle güldü.

“Was macht er dann?” diye bağırdı bir ses sulardan. “Ne yapıyor?” Süratle yüzen, büyük, koyu renkli gözleri suyun yüzeyinden eğlenceyle bakan koyu tenli bir kızdı bu.

“]etzt Hardu hör'auf. Nein.]etzt ruhigl Yeter artık! Sessiz ol artık.” Ve koyu tenli kadın güneşe, kayıkhanenin soluk, kaba tahta basamaklarına tırmanıyor, su, koyu mavi mayosunda, yumuşak kalıplı sırtında ve belinde parlıyordu; bu arada çocuk ayağını uzatmış, onu suya geri itmeye çalışıyordu. Fakat kadın yukarı tırmandı ve hafifçe soluyarak güneşte,

basamaklarda oturdu. Olgun, güzel vücudu ve biçimli, güçlü kadın bacaklarıyla, koyu tenli ve çekici görünüyordu.

Bahçede tepsisiyle siyah-beyaz kıyafetli bir hizmetçi belirdi.

“Kaffee, gnadige Frau\"

Ses suyun üzerinden açık seçik geliyordu.

“Hannele! Hannele! Kaffee!” diye seslendi kayıkhanenin basamaklarındaki kadın.

“Tante Hannele! Kaffee!” diye seslendi koyu renk gözlü kız, suyun içinde dönüp, sonra eve doğru yüzerek.

“Kaffee! Kaffee!” diye gürledi genç adam hevesle.

“Ja -al leh *kom-mm,"* diye şakıdı Hannele’nin sesi sudan.

Saçları ipek bir eşarpla bağlanmış olan koyu renk gözlü kız basamaklara ulaşmıştı ve sıkı siyah mayosuyla ince, genç bir balık gibi dışarı tırmanıyordu. Üçü basamaklarda kümelenmiş duruyorlardı; daha yaşlı olan kadının bir kolu gencin çıplak omuzlarında ve diğer kolu kızın omuzlarındaydı. Ve hepsi koro halinde şakıdılar:

“Hannele! Hannele! Hannele! *Wir warten auf dich."*

Kayıkçı kürek çekmeyi bırakmıştı ve sandal yavaşça yanaşıyordu. Davetsiz misafirden dolayı aile sessizleşti. Çekici görünüşlü kadın döndü ve ona yakışan koyu mavi bornozunu aldı. Onu sanki bir opera peleriniymiş gibi omuzlarına savurdu. Genç adam sandala baktı.

Yüzbaşı Hannele’yi seyrediyordu. Kadın ipek gibi, kahverengimsi saçlarına beyaz bir eşarp bağlamış, eve doğru yüzüyordu. Adam onun beyaz omuzlarını ve altta, berrak suda sallanan beyaz bacaklarını gördü. Sandalın etrafında ansızın balıklar sıçramaya başladı.

Ötede, basamaklardaki üç kişi davetsiz sandalı hınçla seyrederek sessiz duruyorlardı. Kayıkçı başını çevirdi ve onları seyretti. Yüzü onlara dönük

olan Yüzbaşı, Hannele’yi seyrediyordu. Kadın yavaşça ve kolaylıkla yüzerek geldi, basamakların parmaklığını yakaladı ve ileri doğru eğilerek, yavaşça sudan dışarı tırmandı. Bacakları iri ve parlak beyazdı ve zengin görünüyordu, arkasındaki mavi damarlarla zengin, beyaz butlar ve kavisli kalçalarının dolu, zengin yumuşaklığı.

“Ach! Schön! ’S war shön! Das Wasser ist gut," diye duyuldu sesi, nefesini alırken yarı şakıyarak. “Çok güzeldi.” *“Heiss,"* dedi yukarıdaki kadın. *“Zu warm. Too warm."*

Genç adam Hannele’ye yol açtı; kadın basamakların tepesinde etrafına bakınarak, biraz soluyarak ve ellerini başındaki eşarbın düğümüne götürerek doğruldu. Bacakları muhteşem ve beyazdı.

“Kuck de Leut, die da bleiben," dedi mavi bornozlu kadın, alçak bir sesle. “Orada duran insanlara bak.”

“fa!” dedi Hannele kayıtsızca. Sonra baktı. Adeta korkuyla irkildi, kaçmak istercesine öbür tarafa baktı, tekrar geri baktı ve şapkasını çıkaran Yüzbaşı’nın gözleriyle karşılaştı.

Yüksek, korkmuş bir sesle haykırdı:

“Ah, ama ... yarın sanıyordum!”

“Hayır ... bugün,” diye geldi Yüzbaşı'nın sakin sesi suyun üzerinden.

“Bugün! Emin misin?” diye bağırdı kadın, sandala seslenerek.

“Tamamen eminim. Ama istersen yarın yaparız,” dedi adam.

“Bugün! Bugün!” diye tekrarladı kadın şaşkınlıkla. “Hayır! Bir dakika bekle.” Ve koşarak kayıkhaneye girdi.

“Was ist es?" diye sordu koyu tenli kadın, onu takip ederek. “Nedir?”

“Bir arkadaş ... bir ziyaretçi ... Yüzbaşı Hepburn,” diye geldi Hannele’nin sesi.

Kayıkçı şimdi yavaşça iskeleye doğru kürek çekti. Koyu tenli kadın, bir opera pelerini gibi mavi bornozuna sarınmış, gururla ve kayıtsızca bahçenin arkasından yürüdü ve basamaklardan verandaya çıktı. Hannele, ayaklarına bol gelen terliklerini şıpırdatarak, eski, sarı bir bornoza sarınmış bir halde iskeleye geldi ve el sıkıştı.

"Çok özür dilerim. Çok aptalca davrandım. Yarın olduğuna emindim," dedi.

"Hayır, bugündü. Fakat senin hatırın için yarın olmasını dilerdim," diye cevap verdi adam.

"Hayır. Hayır. Önemi yok. Bir dakika beklemenin bir sakıncası yok, değil mi? Böyle aptal olduğum için bana kız-mamalısın."

Böylece, topuksuz terlikler çıplak topuklarına çarparak gitti. Sonra büyük gözlü, esmer kız gizlice eve girdi ve sonra da soğukkanlılıkla giden çıplak genç. Güzel, yakışıklı bir erkek olacaktı ve bunu biliyordu.

Hepburn ve Hannele, gökte soğuk soğuk sırıtarak orada, hep görünürde duran buzula küçük bir gezi yapacaklardı. Hava çok sıcaktı, ama o sabah gökte hafif bulutlar vardı. Yüzbaşı şafaktan hemen sonra gölün karşı tarafına kürek çekmişti. Hannele küçük tekneye bindi ve kasabaya geri döndüler. Suyu kırıştıran bir rüzgar vardı, öyle ki sandal hopluyor ve çatırdıyordu. Kıvrımlı dağların arasında, bir girintideki buzul, soğuk ve öfkeli görünüyordu. Fakat gökte sabah çok hoştu ve gölün başındaki alçak araziden, ikinci ot hasadının hafif kokusunu taşıyan çok tatlı bir esinti geliyordu. Ötede, bir dağ duvarı gibi çıplak gri kayalar, hafif, ince kar parçalarıyla saf kayalar duruyordu. Bir önceki gün gölün üzerine yağmur yağmıştı. Güneş Bre-itsteinhorn'un arkasından belirecekti; bulutları mavi ışık ve sarı parlaklık içinde yüzen gök yine güzel ve neşeliydi. Fakat Pinzgau Vadisi'nden karanlık bulutlar fışkırıyor gibiydi. Ve gölün karşısında, her şey gölgeliydi ve su artık sabah göğünü yansıtmıyordu.

O gün bir bayram günüydü; tatildi. Daha şimdiden, bu erken saatte, dağlardan üç genç adam Badeanstalt'ın basamaklarının yakınında yüzüyorlardı. Erken sabah suyunda yuvarlanan ve salınan sağlam vücutlarıyla yakışıklı, erkekler. Hoşlarına da gidiyordu. Ama Hepburn için hep sanki karanlık bir kanat, bir kader gibi göğe, bu dağların üzerine

gerilmiş gibiydi. Ve bu üç genç, şehvetli, çıplak adam gölgede yüzüyor ve yuvarlanıyordu.

Hepburn’ünki hareket eden ilk sandaldı. Onu otelin kayıkhanesine bağladı ve Hannele’yle o küçük kente girdiler. Bulutlarla kesilmiş olan göğün ışığı yukarıda parlak olduğu halde, kent derin bir gölge içindeydi. Siyah - beyaz kentteki gölge, bir tortu gibi karanlık, soğuk ve ağır duruyordu.

Bütün dükkanlar kapalıydı, ama tepelerden gelen köylüler daha şimdiden bayram kıyafetleriyle etrafta gezini-

yorlardı. Erkekler futbol şortu gibi kısa deri pantolonları, çıplak esmer dizleri ve kocaman çizmeleriyle; yeşil astarlı küçük gri ceketleri ve arkasında mağrur dağ keçisi kuyruklu yeşil şapkalarıyla. Kayıp ruhlar gibi etrafta başıboş dolaşıyor gibiydiler ve şapkalarının arkasındaki mağrur dağ keçisi kuyruğu, kuyruğu havada bir dağ keçisi gibi mağrur, kibirli, dik duran bu kuyruk, ellerini pantolonlarının ön ceplerine sokmuş, aylak aylak dolaşan erkeklerin kayıp ruhlu bakışları tarafından yalanlanıyordu. Bazı kadınlar da etrafta sürünüyorlardı: komik küçük siyah şapkalarıyla köylü kadınlar. Şapkaların altında kalın altın bantlar ve uzun siyah kurdeleler vardı, arkada şapkanın altındaki bir fiyonktan başlayıp, eteğin ucuna kadar dalgalanan geniş, siyah, dalgalı kurdeleler. Sıkı korseli masif, ağır, dolu etekli ve parlak ya da koyu renk önlüklü kalın, koyu renk elbiseleriyle bu kadınlar, dağ kadınlarının ağır adımlarıyla, ağır, çevik ileri doğru eğilen hareketiyle yürüyorlardı. Kasaba gününün başlamasını bekliyorlardı.

Hepburn’ün sırtında, içinde o gün için yiyecek bulunan bir çanta vardı. Ama ekmek eksikti. Fırının kapısını açık buldular ve bir somun aldılar: uzun, sıcak bir somun saf beyaz ekmek, güzel, tatlı ekmek. Fiyatı yetmiş krondu. Hepburn için, kayıp bir ülkede bu nefis ekmeğin nereden geldiği hep bir muammaydı.

Saatin durduğu küçük meydanda insan kümeleri, büyük bir motorlu omnibüs ve aşağı yukarı sekiz kişi alan bir otomobil vardı. Hepburn, iki bilet için yedi yüz kronunu ödemişti. Hannele başını ince bir eşarpla bağladı ve kollu ceketini giydi. O ve Hepburn önde, süzgün şoförün yanında oturdular. Ve saat yedide otomobil hareket etti, kasabadan dışarı fırladı, yukarı doğru dikilen küçük siyah kuleleriyle siyah-beyaz, güzel, eski bir

Tirol Schloss'unun, yani malikânesinin ve istasyonun yanından ve göl kenarındaki ağaçların altından geçti. Yol iyi değildi, fakat büyük bir süratle gidiyorlardı, sazların büyüdüğü gölün ucundan ileriye, dağların iki parça halinde yarıldığı vadinin açık ağzına doğru. Otomobilin içi soğuktu. Hepburıı önünü boğazına kadar ilikledi ve şapkasını kulaklarına çekti. Hannele'nin eşarbı dalgalanıyordu. Hiçbir şey söylemeden, dimdik, yüzü ince ve keskin, ilerisini seyrederek oturuyordu. Nehir, derin Pinzgau Vadisi'nden kükreyerek ve kudurarak geliyordu, soluk soluk köpüren buzlu sularıyla bir buzul nehri. Otomobil onun üzerinden, kütük köprünün üzerinden geçti, karşıdaki muazzam yamaçlara doğru fırladı. Ve sonra ani, kocaman bir dönüş, dağ yamacının yüksekliği altında bir sapış ve yine ileri doğru yalpalayarak bir fırlayış, ana yolun armut ağaçlarının altından, vadi ağzını ve köpüren nehri öylesine azametli bir şekilde seyreden büyük, eski, harap kalenin yanından; ileri, bir kasabanın balkonlu köy evlerinin büyük damlarının altından seğirterek, sonra bir başka vadi ağzına doğru dönerek. Orada, bir tepede kümelenmiş hep siyah ve beyaz küçük bir kasaba vardı, siyah bir çan kulesi olan beyaz bir kilise, siyah kuleli beyaz bir kale ve Tirol'ün kümelenmiş, sayısız siyah-beyaz evleri. Kırlangıçların yuva yaptığı ve içinde bütün bir İngiliz kulübesinin İnşa edilebileceği kocaman, geniş holleriyle, köy evlerinde bile bir ihtişam vardı.

Böylece otomobil bu yeni, dar, daha vahşi, daha uğursuz vadiden yukarı fırladı. Bir sürü yarı vahşi genç at, güzel kızılımsı şeyler, otomobilin etrafına atıldılar ve kalın böğürlü büyük bir kısrak, topukları otomobile doğru parlayarak ileride, yolda koşmaya başladı; bu arada tayı arkadan kişniyor ve feryat ediyordu. Fakat hayır, kısrak yoldan dönemiyordu. Otomobil arkasında, ileri doğru zorlanarak koştu, koştu. Ve sonra nihayet yana saptı, vahşi nehir yatağının kenarındaki ince kızılağaçların arasına.

"Bir inek değilse, bir at bu," dedi, kulaklıkları kulağında, zayıf ve sessiz olan ve gelinciğe benzeyen şoför.

Fakat büyük kısrak çılgınca bir dönüşle sarsılmıştı vc feryat ederek, kişneyerek geriye, tayına doğru atılıyordu. Hannele korkmuştu.

Otomobil hızla ilerledi, çayırların arasından, çıplak, beyaz bir dağ yolu boyunca. İleride dağ yüzünün ve çam ağaçlarının karaltısı vardı. Sağda, bu noktada sarımsı kahverengi olan soğuk, azgın, bir aslana benzeyen nehi, ve

ötede, yukarıda yamaç vardı. Fakat yol şimdilik vahşi vadinin ıslak çayırlarından oldukça düz bir şekilde gidiyordu. Açılması gereken kapılar vardı ve Hepburn, sanki uşakmış gibi, onları açmak için aşağı atlıyordu. Arkada oturan yanlış türdeki ağır Yahudiler kıpırdamıyorlardı, tabii.

Bir tümsekteki bir evde şoför kornasını çaldı ve “Baba! Baba!” diye bağıran çocuklar ve sonra sepetli bir kadın dışarı koştular. Çocuklarına sıcak, erkekçe mavi gözlerle gülümseyen, gelinciğe benzer adamdan birkaç kısa sözcük, sonra otomobil ileri atıldı. kendi ailesine bakarken adamın tavırları o kadar farklıydı ki. Hepburn kapıları açarken teşekkür bile edemiyordu. Orta sınıf insanlardan oluşan yükünden nefret ediyor ve hatta onları hor görüyordu. Sınıf nefreti derin, derindir ve bütün insani duyguları uçurumunda yutmaya başlar. Böylece sert, sessiz, zayıf, yetenekli ve yolcularına karşı tarafsız olan küçük şoför, kulaklıklar kulağında, ve zayıf burnu soğuk, oturuyordu.

Otomobil aniden ağaçlara ve vadiye doğru döndü. Nehir bir uçurumun dibinde haykırıyordu. Yaprakları diken diken olan çam ağaçları etrafta duruyorlardı. Hava siyah ve soğuk ve ebediyen güneşsizdi. Otomobil bu siyahlıkta, kaya duvarların ve köknar ağaçlarının altında hızla ilerledi.

Sonra aniden durdu. İleride sarımsı kurşuni ve muazzam görünen, kocaman bir motorlu omnibüs vardı. Buzuldan dönen bir önceki gecenin turistleri ve gezginleri. Koca bir kaya gibi duruyordu. Ve daha küçük olan otomobil, taştan yüzün altındaki kayalık şarampole doğru meylederek, yanından sıyrıldı.

Böylece, ölüm gölgesinin bu vadisinde, bir süre sonra, otomobil yukarı doğru dik hamlelerle yalpalayarak, şaşılacak bir şekilde tırmanarak, ağaçların ve kayaların yanından yukarı doğru çabalayarak, nihayet yolun sonuna geldiler. Kahverengi ahşaptan kocaman bir han ya da turist oteliydi bu: ve burada yol, ağaçların çevrelediği ve üzerine sarktığı küçük, geniş bir koyda sona eriyordu. Ötede bir garaj vc kükreyen bir nehrin üzerinde bir köprü vardı ve hep tepedeki ağaçların karaltısı ve hemen yukarıdaki dayanılmaz dik yamaçlar.

Hannele büyük ceketini bıraktı. Karanlığın üzerinde gök mavi görünüyordu. Boğuk sesli köprünün üstünden, buzlu suyun ebedi, çılgın akışının

üzerinden, patikanın hemen yükselen eğimine doğru, karanlık ağaçların altından yola çıktılar. Fakat bir tür nöbetçi kulübesindeki küçük, yaşlı bir adam, elli veya altmış kron istedi: görünüşe göre yolun bakımı için, bir tür geçiş ücreti olarak.

Diğer turistler geliyordu ... bazıları önce bir içki içmek için duruyorlardı. İkinci omnibüs daha gelmemişti. Han-nele ve Hepburn o karanlık patikadan, ağaçların altından yavaşça yukarı yürüyen ilk iki kişiydiler. Kayaların yüzünde asılı duran otlar hâlâ çiy ile kaplıydı. Birkaç yabani ağaç-çileği, küçük bir öbek yaban mersini ile orada burada böğürtlenler ve birkaç öbek olmamış kızılcık vardı. Yukarı ve aşağı geçen yüzlerce turist toplanacak fazla bir şey bırakmıyordu. Bazı dağ çançiçekleri, mavi sudan çanlar gibi, karanlıklarında soğuk soğuk parlayarak sarkıyordu. Bazen tüylü ve uçuk mor bir dağçanı, tüylerini kabartmış, başını sert ve gergin bir şekilde aşağı eğerek yalnız başına duruyordu. Ara sıra büyük, ıslak, yayılmış bir papatya görülüyordu.

Böylece ikisi, dik bir çıkıntı halindeki yoldan yavaşça yukarı tırmandılar. Bu vadi yalnızca bir dağ yarığıydı, sert, yaşayan kayada dimdik yarılmış, yeryüzünün bu gizli, çıplak yerinde saç gibi gelişen siyah ağaçlarıyla. Açık yarığın dibinde, azgın, doyumsuz su ebediyen kükrüyordu. Yukarıdan gökyüzü, dünyanın yarığına zorla giren keskin bir kama ve o ebedi, yırtıcı su, kamanın çelik ağzı, kayaların yoğunluğuna işleyen korkunç ucu gibiydi. Işık dolu yumuşak göğün ve suyun yumuşak köpüğünün, karanlık, güçlü yeryüzüne saplanıp içine işleyebileceğini kim düşünebilirdi? Ama öyleydi. Hannele ve Hepburn, uçurumda yarı yolda asılı duran dik, küçük bir çıkıntı halindeki yoldan yukarı zahmetle çıkarken, tekrar tekrar geriye, otelin şimdi ta aşağıda, ıslak ve kaya parçaları gibi sıkışmış görünen kahverengi ahşabına ve çakıl damlarına bakıyorlardı. Sonra tekrar, yukarı doğru çabalayan bir sonraki turistlere. Sonra aşağı, yırtıcı bir hayvan gibi hızla akan suya. Ve sonra, daha yükseldikçe, yukarıya, kayanın muazzam kurşunî kenarlarına, göğün çizgisinden aşağı doğru çirkin, sarp bir dönüşle meyleden kurşuni, çıplak kayaya da bakıyorlardı.

Kalbinin derinliklerinde Hepburn bundan nefret ediyordu. Nefret ediyordu, tiksiniyordu, adeta müstehcen gibiydi, karanlıkta çalıların saç gibi büyüdüğü ve suyun kükrediği bu uçuruma doğru kayan, düşünülmeyecek

kadar büyük ve masif bu kurşuni, çıplak, kaygan kaya. Yukarıda seyrek karlar vardı.

Böylece ikisi o vadinin ebedi kenarından, çabayla terleyerek, yavaşça tırmanmaya devam ettiler. Bazen, şimdi yükselmiş olan güneş, hendeğin onların olduğu tarafında dolu dolu parlıyordu. Turistler yokuş aşağı da azar azar iniyorlardı. Çıplak kollu, çıplak başlı ve kocaman çizmeli iki genç kız: büyük sırt çantalı ve şapkalarında *edelweiss1* olan erkek turistler: *“Bergheil”* diyerek selam veriyorlardı. Fakat yüzbaşı “İyi günler”2 diyordu. Bu *Bergheil* işini reddediyordu. Bu korkunç dağlarda insanların turist gibi kaynaşması kendini neredeyse hasta hissetmesine neden oluyordu.

O ve Hannele de birlikte iyi değildiler. Aralarında bir tür sessiz düşmanlık vardı. Kadın tırmanma çabasından nefret ediyordu; fakat yüksek hava, havadaki soğuk, suyun vahşi kedi uluması gibi sesi, kurşun renkli kayanın o korkunç yamaçları, bütün bunlar onu bir başka tür vahşiliğe

1 Edelvays: Çok yükseklerde yetişen bir çiçek. Güneşe en yakın yaşayan çiçek olarak bilinir.

2 Dağa selam doğru heyecanlandırıyor ve tahrik ediyordu. Ve koyu renkli, oldukça ince ve kedi gibi olan, narin ayaklı bir ırkın fiziksel kibarlığını taşıyan adam, kayaya zorlukla tırmanmaktan nefret ediyordu, suyun sesinden nefret ediyordu, bu onu korkutuyordu ve yüksek hava bir engerek gibi göğsünü ısırıyordu.

“Harika! Harika!” diye bağırdı kadın, muhteşem göğsüne büyük nefesler çekerek.

“Evet. Ve korkunç. İğrenç,” dedi adam.

Kadın hızla ve sesinde dağın yüksek, tiz sesiyle döndü.

“Eğer sevmiyorsan,” dedi, biraz alaycı bir şekilde, “neden geldin peki?”

“Denemem gerekiyordu,” dedi adam.

“Ve eğer sevmiyorsan,” dedi kadın, “neden benim için bozmaya çalışıyorsun?”

“Nefret ediyorum,” diye cevap verdi adam.

Daha yükseğe, daha aydınlığa, açıklığa, güneşe tırmanıyorlardı. Vadinin yarığı aşağıda kalıyordu. Karşıda yalnızca saf gökten eğilen sarp, kurşun renkli, kaygan, çıplak kaya vardı. Belli bir açıda, ötede, uzak ve küçük görünen gölü, ufka doğru belirsiz ve küçülmüş gibi olan o diğer kayaların taştan bir perdeye benzeyen duvarını görebiliyorlardı. Ve kesik kesik bulutlar ve aralıklı mavi güneş ışığıyla gökyüzünü.

“Harika, harika, yüksekte olmak,” dedi kadın, büyük nefeslerle soluyarak.

“Evet,” dedi adam. “Gerçekten harika. Fakat çok iğrenç. Ben deniz seviyesine yakın yaşamak istiyorum. Dağ tepesine uygun biri değilim.”

“Belli ki değilsin,” dedi kadın.

“Bergheil!” diye bağırdı, çıplak kollu ve çıplak göğüslü, çıplak başlı, korkunç, çivili çizmeli, sırt çantalı ve bastonlu ve dağ karının bütün bronz rüzgârı ve güneşi teninde ve rengi hafifçe açılmış saçlarında olan bir genç. Kocaman, ağır sırt çantası, buruşuk, kalın çorapları, berbat, çivili çizmeleriyle, Hepburn onu tiksindirici buluyordu.

“Guten Tag,” diye cevap verdi soğukça.

“Grüss Gott, ” dedi Hannele.

Ve genç Tannhauser, genç Siegfried, bu genç, güzel Balder, kayalardan aşağı tırmanarak, ilerleyerek ve bastonunu sallayarak yürüdü. Ve hemen gencin arkasından, saçları rüzgârda uçuşan ve gömleğinin göğsü açık, fitilli kadifeden kısa pantolonu, buruşuk yün çorapları, kalın çizmeleri, bir dağcı sın çantası ve bir dağcı bastonuyla yürüyerek bir genç kız geliyordu. Kız selam vermeden geçti. Ve çiftimiz öfkeli bir sessizlik içinde durup onun dağın kenarından inişini seyretti.

Ah, evet, her şey sona erer, en uzun tırmanış bile. Böylece, çokça ter ve çaba ve huysuzluktan sonra, Hep-burn ve Hannele yolun o çirkin, kocaman vadi yarığından üst bölgelere doğru kıvrıldığı yuvarlak yamaca çıktılar. Böylece düzlüğe, korkunç bir şeyden çıkar gibi ağaçlardan dışarıya, kaya ve otlardan ibaret çıplak, kocaman bir sete çıktılar.

“Tanrı’ya şükür!” dedi Hannele.

Böylece yamacın etrafından yorgun argın yürüdüler ve sonra önlerinde, daima, daima harikulade olan bir şeyi, ilk suların dalgalandığı şu sığ, çıplak üst vadilerden birini gördüler. Düz, sığ, tamamen ıssız bir vadi, göğün altında geniş bir çanak kadar geniş, her tarafında kaya bayırlar ve gri, kaygan taşlar ve uçurumlarla ve aşağı doğru inen kar şeritleri ve buz köklerinin zikzaklarıyla ve sonra birçok noktalardan aşağı, buz köklerinden ve kar hançerlerinin ucundan aşağıya akan ırmaklar, dere ve ırmaklarla, özgürlüğüne yeni kavuşmuş bir çılgınlıkla aşağı, şelaleler ve çağlayanlar ve iplikler halinde aşağı, vadinin sayısız kayalar ve taşlarla kaplanmış ve tek bir ağaç, görünen tek bir çalı bulunmayan geniş, sığ yatağına akan sularla.

Yalnızca, tabii, iki otel ya da restoran yeri vardı. Fakat bunlar ancak taşların arasında kaybolmuş alçak, yayılmış, köylü-görünüşlü yerlerdi çatılarındaki taşlarla sadece vadi yatağının bir parçası gibi görünüyorlardı. Vadi oradaydı; kayalar ve yuvarlanmış taşlarla ve bu iki evle serpiştirilmişti ve sayısız yeni sularla ve kurak yerinde taşlarla döşcnmiş, boğuk sesli bir ırmakla ve ıssız düzlükte önce bir evin, sonra diğerinin önünden dolanan, bir ırmağın, sonra bir diğerinin üzerinden geçen, üstünde buzulun dışarı çıkarılmış korkunç, koca bir dil gibi sarktığı uzaktaki kaya yüzüne doğru kıvrılan ince patikayla örülmüştü.

“Ah, bu harikulade!” dedi adam, kendi kendine konuşur gibi.

Ve kadın hemen onun yüzüne baktı, adam kendi ötesine bakarken gözlerindeki garip, boş, sfenks gibi bakışı gördü. Gözleri siyah ve sabitti ve öyle hareketsiz görünüyordu ki, sanki bu üst gerçeklerle yüzleşirken ebediymiş gibiydi.

Kadın zaferle titredi. Adamın yenildiğini hissetti.

“Gerçekten harikulade,” dedi.

“Harikulade. Ve sonsuza kadar harikulade,” dedi adam.

“Ah, kışın -” diye haykırdı kadın.

Adamın yüzü değişti ve kadına baktı.

“Kışın buraya çıkamazsın,” dedi.

Devam ettiler. Yamaçlarda sığırlar otluyordu: inek çıngıraklarının, durgun havaya buzun yavaş şıngırtısı gibi düşen o yalıtılmış dong-dong-dong sesleri geliyordu. Bu ses adamda hep ilkel, adeta umutsuz bir melankoli uyandırırdı. Hep kendini kederli hissetmesine neden olurdu. Etrafına bakındı. Tek bir ağaç ya da çalı yoktu; yalnızca ağaçların ve çalıların yerine serpilmiş kocaman gri kayalar ve soluk kaya parçaları vardı. Ama evet, koyu renkli, sık bir sakal gibi bir kenara yapışmış olan alp gülü çalıları vardı.

“Mayısta,” dedi adam, “oradaki taraf alp gülleriyle pespembe oluyor herhalde.”

“Gelmeliyim. Gelmeliyim!” diye haykırdı kadın.

Yol boyunca serpiştirilmiş turistler vardı ve yumuşak tüylü, uzun kulaklı katırlar tarafından çekilen iki ufak, alçak araba. Bu arabalar otomobilleri karşılamak ve Buzul Oteli’ne erzak getirmek için doğruca aşağıya indiler: çünkü ileride bir tane daha büyük otel vardı. Hepburn o üst vadide, erken suyun o ilk sallanan beşiğinde mutluydu. Sanki buz, yeryüzünün etini ısırmışmış gibi, kayanın içine saplanmış olan kocaman buz ve kar dişlerini ve şeritlerini görmek hoşuna gidiyordu. Ve diş uçlarından doğum çığlığını atarak aşağı akan boğuk sesli suyu.

Çimenli yolun kenarında ve kayaların altında birçok çiçek vardı: büyük, soğuk ve koyu renkli, neredeyse siyah olan ve koyu mor renkli buz gibi görünen harikulade çan-çiçekleri: sonra sanki bir peri kurbağa buzdan kabarcıklar üflemişmiş gibi ufak, uçuk mavi çanlardan küçük kümeler: sonra piskopos asası şeklindeki sert, daha büyük, tüylü dağçanı: sonra

toprak rengiyle dokundurulmuş uçuk eflatun yılanotundan birçok yıldız: ve sonra fırtına külâhı, sarı, çuhaçiçeği sarısı fırtına külâhı ve koyu renkli fırtına kü-lâhı ile dolu yerler. Garip, zengin fırtına külâhının o koyu mavi, siyah-mavi, korkunç rengi Hepburn'ün tekrar tekrar bakmasına neden oluyordu. Nasıl olurdu da buzda o parlak mavi-mor yoğun karanlık ... o asil zehir ... bolca fırtına külâhının o yılan gibi ihtişamı bulunurdu?

Gürültülü derelerden birinin yanında, güneşteki bir kayanın altında, nane ya da kekik kokuları arasında, biraz yemek yemek için oturdular. Saat on bir sularıydı. Zayıf bir arı, kokulu çiçeklerden ve gözlük otlarından bir içeri, bir dışarı girip çıkıyordu. Su, taşların üzerinden salıverilmiş, bütün şehveti ve hırsıyla akıyordu. Adam Hannele için parlak ve buzlu bir bardak dolusu aldı ve kadın onu kırmızı Macar şarabıyla karıştırdı.

Turistler, hacılar gibi yoldan aşağı dolaşıyorlardı, ve vadinin kapalı ucunda bir merdiven gibi yukarı çıkan oyulmuş yolu tırmanırken, oldukça ufak görünüyorlardı. Onları yalnızca hareketlerinden fark edebiliyordunuz. Fakat vadi yatağında, yuvarlanan taşlar gibi, taşlar kadar küçük görünüyorlardı. Çok zarif bir katır, yünlüler giymiş orta yaşlı bir kadını ve golf pantolonu giymiş uzun boylu, kendini beğenmiş bir adamı takip ederek yanlarından geçti. Katır çok eğlendirici küçük bir araba çekiyordu, kırmızı kadifeyle kaplanmış, yuvarlak bir ofis sandalyesine benzeyen ve iki tekerlek üzerine oturtulmuş bir sandalye. Kırmızı kadife eski olduğu için altın ve portakal rengi ve meyve suyu gibi olmuştu: gerçekten güzel bir renkti. Ve küçük, kılıksız bir yaratık olan katırcı, heyecanla yanından yürüyordu.

"Ah," diye bağırdı Hannele, "bu neredeyse savaştan öncesi gibi görünüyor: neredeyse o kadar huzurlu."

"Ancak sandalye çok eski püskü ve hepsi kendilerini müstesna hissediyorlar," dedi erkek.

Orada, o üst vadide, huzur duygusu yoktu. Suların akışı silah patlaması gibiydi ve bütün turistler bir tür çılgınlık içinde, mutlu olmak, ya da heyecanlanmak için bir çılgınlık içinde gibiydiler. Yüreği perişan eden bir duyguydu bu.

İkisi, değişen güneş ışığında, kayalarının altında, karla keskinleşmiş havayı kokulandıran dağ çiçekleriyle oturdular, yumurtalarını ve sosislerini yediler ve parlak kırmızı

Macar şarabını içtiler. Güzeldi: neredeyse savaştan önceki gibiydi: neredeyse aynı ebedi tatil duygusu vardı, sanki dünya insanın bitmeyen tatili için yapılmış gibi. Ama tam değil. Bir daha asla tam öyle değil. Dünya insanın bitmeyen tatili için yapılmamıştır.

Alexander ekmeği sırt çantasına geri koyarken haykırdı:

“A, buraya bak!”

Kadın baktı ve onun kağıda sarılmış yassı bir paket çıkardığını gördü: belli ki bir resimdi bu.

“Bir resim!” diye bağırdı.

Adam onu açtı ve kadına uzattı. Theodor Worpswe-de’in Sti//eben’iydi bu: fazla büyük değildi; bir tahta üzerine yapılmıştı.

Hannele ona baktı ve sarardı.

“Bu iyi,” diye bağırdı, kaçamaklı bir tonla.

“Oldukça iyi,” dedi adam.

“Özellikle suda pişmiş yumurta,” dedi kadın.

“Evet, suda pişmiş yumurta adeta canlı.”

“Ama bunu nereden buldun?”

“A, ressamın stüdyosunda buldum.” Ve kadına onun izini nasıl sürdüğünü anlattı.

“Ne kadar olağanüstü!” diye bağırdı kadın. “Ama onu neden satın aldın?”

“Tam olarak bilmiyorum.”

“Onu sevdin mi?”

“Hayır, tam öyle değil.”

“Onu asla asamazsın.”

“Hayır, asla,” dedi adam.

“Fakat bir sanat eseri olarak iyi olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Bir resim olarak oldukça ustalıklı olduğunu düşünüyorum. Ruhunu sevmiyorum, tabii. Bunun için fazla Kato-lik’im.”

“Hayır. Hayır,” diye kekeledi kadın. “Biraz korkunç aslında. Bu yüzden neden aldığını merak ediyorum.”

“Belki de başkasının almasını önlemek için,” dedi adam.

“Çok mu rahatsız oluyorsun, o halde?” diye sordu kadın.

“Hayır, çok rahatsız olmuyorum. Bebeği satmandan pek hoşlanmadım,” dedi adam.

“Paraya ihtiyacım vardı,” dedi kadın sakince.

“Ah, tamamen.”

Birkaç dakikalık bir duraklama oldu.

“Senin beni sattığını hissettim,” dedi kadın, sakin ve vahşi bir şekilde.

“Ne zaman?”

“Karın ortaya çıktığı zaman. Ve sen ortadan kaybolduğun zaman.”

Yine bir duraklama oldu: bu defa adamın duraklaması.

“Sana yazdım,” dedi adam.

“Ne zaman?”

“Şey ... mart, sanırım.”

“A, evet. O mektubu aldım.” Kadının sesi aynı derecede sakin ve daha da vahşiydi.

Böylece ikisine da ait olan bir duraklama oldu. Sonra kadın kalktı.

“Artık gitmek istiyorum,” dedi. “Bu gidişle asla buzula ulaşamayacağız.”

Adam resmi sardı, çantasını sırtına aldı ve yola koyuldular. Kadın ara sıra yol kenarından yıldızlı, eflatunumsu toprak rengi yılanotlarını toplamak için eğiliyordu. Vadi otellerinin ikincisini geçerken, adamın ve karısının dışarıda küçük bir masada oturmuş ekmek ve peynir yediklerini, bu arada kırmızı kadifeli sandalyesinin kenarda, otların üzerinde beklediğini gördüler. Solda bütün bir koru dolusu siyah-mor gece gölgesini ve damlarındaki taşlarla, bu tür yerlerde otların arasından taşların büyüdüğü gibi büyümüş görünen bazı uzun, alçak sığır kulübelerini geçtiler. Vahşi, kurak yerde birkaç siyah domuz bağırıyordu.

Böylece vadinin başına dolandılar ve ilerideki sarp yüzü ve ta yukarıda, bir hayvanın dişlerinden damlayan buhar ya da köpük gibi, derin buz dişlerinden aşağı doğru buharlaşan çağlayanları gördüler. Ve orada, kayanın yamacından kaymak üzere olan kocaman, mavimsi -beyaz bir kürk gibi, buzulun bir ucu duruyordu.

Vadinin tekrar daraldığı yerde çiçekler çok güzeldi, özellikle o kadar kolaylıkla salınırmış gibi görünen, ama koyu renkleri ve üst dağ çiçeklerinin o korkunç hareketsizliğiyle sarkan, çançiçeği gibi büyük, koyu renkli, buzlu çanlar. Ve yol dönerek uçurumun yüzündeki uzun meyile çıktı ve orada bir merdiven gibi tırmandı. İkisi yavaşça, yavaşça yukarı tırmandılar. Şimdi yine vadiyi aşağıda, arkada görüyorlardı. O hanımefendi katır kulaklı sandalyesiyle geliyordu; arkaya dönük olarak oturmuş ve sıkıca battaniyelere sarınmıştı. Golf pantolonlu, uzun boylu, sarışın, orta yaşlı koca, başı açık, hemen arkadan yürüyordu.

Alexander ve Hannele yavaşça, yavaşça meyilden yukarı, Parnassus çimenlerinin beyaz ve damarlı çiçeklerinin, adeta beyaz çiçek bedenine bürünmüş su gibi, gölgede hâlâ dimdik ve serin yükseldiği, damlayan kaya yüzünün altından tırmandılar. Yukarıda, korkunç, kocaman, mavimsi bir pençe gibi, buzulun kayan ucunu gördüler. Ve göğün çizgisinden karanlık, gri bulutlar tütüyor, sanki bir buz kazanından siyah ve buzlu püskürtülmüş gibi tütüyordu.

“Yağmur yağacak,” dedi Alexander.

“Fazla değil,” dedi Hannele kısaca.

“Umarım,” dedi adam.

Ve kadın hâlâ o dik meyilden yukarı çıkmakta acele etmiyor, durup bakmakta ısrar ediyordu. Böylece karanlık, buz-siyahı bulutlar tüterek yoğunlaştı ve yağmur soğuk bir rüzgârda uçuşmaya başladı. Katır sandalyesi aceleyle geçti; Tannhauser kocası koyu renkli, pelerinli paltosuna uzanırken, hanımefendi yünlü şapkasında küçük bir sülün süsüyle arkası katıra dönük olarak rahatça oturuyordu.

Alexander’ın rüzgârlığı vardı ama Hannele’nin, kadınların evde giydikleri türden hafif, örgü bir hırkadan başka bir şeyi yoktu. Yukarıdaki oyuk doruğun üzerinden soğuk, çelik gibi bir yağmur geliyordu. Bayırdan yukarı ilerlediler. Arkadan bir başka katır, acele eden küçük, yaşlı bir adam ve üzerinde yukarıdaki otel için lahana, havuç, bezelye ve et parçaları ile dolu sepetlerle, el arabası gibi küçük bir araba geliyordu.

“Wird es viel sein?” diye sordu Alexander küçük cüceye. “Çok olacak mı?”

“Was meint der Herr?” diye cevap verdi öbürü. “Beyefendi ne diyor?”

“Der Regen, wir des lang dauern? Yağmur çok sürecek mi?”

“Nein. Nein. Dies ist kein langer Regen.”

Böylece, dışkılamak için tam o noktada durması gereken katırıyla, küçük adam yoluna devam etti; Hannele ve Alexander bayırda kalan son kişilerdi.

Hava, yağmurun çelik soğuğu ve sıcak dışkı kokuyordu. Alexander yağmurun Hannele'nin omuzlarına ve mavi eteğine çarpışını seyretti. “Yazık ki büyük ceketini aşağıda bıraktın,” dedi. “Bunu şimdi söylemenin ne yararı var!” diye cevap verdi kadın, öfkeyle sarararak.

“Tamamen,” dedi adam, gözleri alevlenerek ve yüzü kararak. “Herhangi bir zamanda herhangi bir şey teklif etmenin ne yararı var, aslında?”

Yukarıda neredeyse görünmeden sarkan bir buzul pençesi ve aşağıdaki uçurumda yüksek sesle coşan sularla, o tırmanan, meyilli uçurumun hemen hemen doruğunda tünemiş dururlarken, kadın yağmurda ona döndü. Kadın adama döndü ve adam da kadına.

“Bana ne zaman bir şey teklif ettin?” dedi kadın, yüzü buz kadar acı bir öfkeyle, yağmurun ta kendisi kadar çıplak olarak. “Bana ne zaman bir şey teklif ettin?”

“Ne zaman tekliflere açık oldun?” dedi adamın, karanlık bir yüzle ve gözleri garip bir şekilde parlayarak.

“Ben mi? Ben mi? Ha! Bir şey teklif etmeni beklemedim mi? Ve senin yapabildiğin tek şey bir resimle buraya gelip bebeğini sattığım için beni azarlamak. Ha! Onu sattığım için memnunum. Aptal, kısır bir suretti zaten, aptal, sabit bakışlı bir şey. Satmayıp ne yapacaktım. Neden saklamalıymışım, sence?”

“Neden bugün benimle buraya geliyorsun, o halde?” “Neden bugün seninle buraya mı geliyorum?” diye cevap verdi kadın. “Harikulade olan ve bana kuvvet veren dağları görmeye geliyorum. Ve buzulu görmeye geliyorum. Buraya seni görmeye geldiğimi mi sanıyorsun? Neden geleyim? Her zaman aşağıda bir otelde ya da bir diğerindesin.” “Buzulu ve dağları benimle görmeye geldin,” diye cevap verdi adam.

“Öyle mi? O zaman hata ettim. Tanrı'nın dağlarına bile kusur bulmaktan başka bir şey yapamıyorsun.”

Adamın yüzünden ansızın karanlık bir alev geçti. “Evet,” dedi, “onlardan nefret ediyorum, nefret ediyorum. Karlarından ve yapmacık hallerinden

nefret ediyorum.

“Yapmacık halleri!” diye güldü kadın. “Ah! Senin için dağlar bile yapmacık, öyle mi?”

“Evet,” dedi adam. “Azametleri ve yücelikleri. Yüceliklerinden nefret ediyorum. İnsanların dağ tepelerinde azametle yürümelerinden ve kendilerini coşkulu hissetmelerinden nefret ediyorum. Hepsini orada, dağlarının tepelerinde bırakıp midelerini doldurmak için buz çiğnetmek İsterdim. Onları bir daha aşağı bırakmazdım, bırakmazdım. Bütün bunlardan nefret ediyorum, haberin olsun; nefret ediyorum.”

Kadın hayretle onun karanlık, parlayan, etkisiz yüzüne baktı. Gün ışığında ve buz yağmurlarında yanan karanlık bir alevmiş gibi geldi ona: çok etkisiz ve gereksiz.

“Biraz deli olmalısın,” dedi, görkemli bir şekilde, “dağlar hakkında böyle konuşmak için. Senden o kadar büyükler ki.”

“Hayır,” dedi adam. “Hayır! Değiller.”

“Ne!” diye yüksek sesle güldü kadın. “Dağlar senden büyük değil mi? Fakat olağanüstüsün.”

“Benden büyük değiller,” diye bağırdı adam. “ Senin bir merdivende durduğunda benden büyük olmadığın gibi. Benden büyük değiller. Benden küçükler.”

“Ah! Ah!” diye bağırdı kadın hayret ve alayla. “Dağlar senden küçük.”

“Evet,” diye bağırdı adam, “küçükler.”

Kadın onu seyrederken adam aniden sessizleşti ve uzaklaşır gibi oldu. Yüzünde hiç sohbet isteği yoktu ve kadından çok uzakta, bir hudut çizgisinin ötesinde duruyor gibiydi.Ve öfkeli şaşkınlığının ortasında, kadın onu hayretle ve biraz da büyülenerek seyretti. Hangi ülkeye aitti bu adam, o halde ... hangi karanlık, değişik atmosfere?

“Megalomaniden muzdarip olmalısın,” dedi. Ve hissettiğini söyledi.

Fakat adam sadece karanlık, tehlikeli, mağrur gözlerle ona baktı.

Yağmurda sessizlik içinde yollarına devam ettiler. Adam, ihtiraslı bir sessizlik ve tahakkümle, içinde düşüncenin yerini alan garip, karanlık, buyurgan bir kuvvetle doluydu. Ve her zaman düşünen kadın, düşünerek gidiyordu: “Deli mi? Ne demek istiyor? O deli mi? Beni zorlamak istiyor. Beni bir şeye zorlamak istiyor. Beni neye zorlamak istiyor? Onu sevmemi mi istiyor?”

Bu son soruda durdu. Adamın istediği şeyin onu sevmesi olduğuna karar verdi. Ve bu düşünce, kibirini ve gururunu okşadı ve adama duyduğu öfkeyi yatıştırdı. Ona karşı oldukça yumuşamış hissetti kendini.

Fakat bu konuda ne kadar tuhaf davranıyordu! Onu sevmesini istiyordu. Bundan emindi. Her zaman onu sevmesini istemişti, başlarda bile. Ancak bu konuda karar vermemişti. Karar vermemişti. Karısı öldükten sonra karar vermek için uzaklaşmıştı. Şimdiyse kararını vermişti. Onu sevmesini istiyordu. Ve bebeğini sattığı için alınmış, son derece alınmıştı.

Böylece, Hannele’ninvardığı sonuç bu oldu. Ve bu onu memnun ediyor, gururunu okşuyordu. Ve yağmurda yürürlerken, adama karşı oldukça sıcak duygular beslemesine neden oluyordu. Bu arada, yağmur hafiflemekteydi. Yaklaşmakta oldukları oyuk doruğun üzerindeki köpük epeyce seyrekleşiyordu. Biraz ötede sarkan buzul pençesini yine görebiliyorlardı. Yağmur geçecekti. Ve şimdi otelden ve Lammerboden’in üçüncü seviyesinden uzak değillerdi.

Onu sevmesini istiyordu. İçinde yine kendisini çok parlak ve muzaffer hissetti ve omuzlarındaki yağmura bir zerre aldırmadı. Onu sevmesini istiyordu. Evet, öyle olmalıydı. Onu sevmek istemiyordu. Hayır. Onun kendisini sevmesini istiyordu.

Ama yine de, tabii, kadınlara özgü bir biçimde, adamın sevgisini var kabul ediyordu. Öyle çok erkek onu sevmeye öylesine hazır olmuştu ki. Ve bu ... hayretine, infialine, ve biraz da gizli memnuniyetine ... onun kendisini sevmesi için inatla ısrar ediyordu. Pekala ... öyle olsun. Mesele buydu: kadının onu sevmesi için inatla ısrar ediyordu. Erkeğin ne hissettiği dikkate alınmamalıydı. Kadın onu sevmeliydi. Ve kadını buna zorluyordu. Anlamı

buydu. Sessiz, kara, buyurgan ruhunda, kadını mecbur etmek, onun üzerinde güç sahibi olmak istiyordu. Onun üzerinde güç sahibi olmak için onun kendisini sevmesini istiyordu. Fiziksel olarak, cinsel olarak ve içeriden, içten, onu zorlamak istiyordu.

Ve kadın! Doğrusu, o da zorlanmayacağına bir o kadar emindi. Onu sevecekti. ihtimal ki onu sevecekti: büyük ihtimalle zaten seviyordu. Fakat onun tarafından hiçbir şekilde zorlanmayacaktı. Hayır, o eğer sevgisini istiyorsa, önünde diz çökmeliydi. Ve o zaman onu severdi. Çünkü onu seviyordu zaten. Fakat koyu gözlü küçük bir efendi ve zorba asla istemiyordu.

Ve vardığı muzafferane sonuç buydu. Bu arada yağmur hemen hemen dinmişti, tırmandıkları üst seviyenin neredeyse kenarına ulaşmışlardı *ve* adanı, kadının 1 >111111 ıı hissettiğine, nedüşündüğüne vehatta ne olduğuna emimıl madığı için onu seyretmesine neden olan o sessiz. çekingen likle yürüyordu. O, kadın için bir bilmeceydi: duyguların da ve hatta sözlerinde ebediyen anlaşılmazdı. Hissettikle rinde ve söylediklerinde hiçbir mantık ve muhakeme yok gibi geliyordu kadına. Bir sonraki ruh halinin nereden çıkacağını asla bilemiyordu. Ve bu, kadının huzursuz olmasına, onu seyretmesine neden oluyordu. Ve aynı zamanda ilgisini çekiyordu. Adamda anlaşılmazlığın büyüsü vardı. Ve garip, esrarlı yüzü ... aslında sadece anlamsız bir maske değildi, çünkü yarım saat önce onun tamamen anlaşılmaz ve kadına göre biraz aptalca bir ihtirasla eridiğini görmüştü. Tuhaf, siyah, mantıksız bir ihtiras. O garip, karanlık vahşilikle, dağlardan büyük olduğunu iddia etmek ... Delilik! Delilik! Megalomani.

Fakat kendini ele verdiği için onu affediyor ve hatta ondan hoşlanıyordu. Ve anlaşılmaz ışıklar saçan tuhaf ihtirası kadın için oldukça büyüleyiciydi. Ona birazcık acıyordu. Ama onun tarafından zorlanmayacaktı. Ona ve kara ihtirasına teslim olmayacaktı. Hayır, asla. Eşit şartlarda aşk olmalı ya da hiçbir şey olmamalıydı. Eşit şartlarda aşka tamamen hazırdı. Yalnızca onun bunu teklif etmesini bekliyordu.

Otelde turistlerin uğultusu vardı. Alexander ve Hannele restoranda oturmuş, sıcak kahve ve süt içiyorlar, pamuk elbiseli, önlüklü ve çıplak kollu genç kızları, genç kız boyunlu ve kocaman, doyumsuz çizmeli sarışın gençleri ve yanlış türden ve yanlış biçimli birçok Yahudiyi seyrediyorlardı. Bu

Yahudilerin hepsi de, Üzerlerine oturmayan Tirol kıyafetiyle, aristokrat Avusturya'nın bütün hareketlerini ve telaffuzunu takınarak, çok Avusturyalı davranıyorlardı; öyle ki, doğru dürüst dinlemediğiniz, ya da iki kere bakmadığınız takdirde, gerçekten Avusturyalı aristokratlar olduklarını düşünebilirdiniz. Önyargı ne olursa olsun, onlar muhakkak ki bu yaz Alplerin efendileri, ya da en azından Alp otellerinin efendileriydiler. Yanlış türden Yahudiler. Yine de, onlar bile bu heyecanlı *Bergheil* atmosferine sağlıklı, aklı başında, hayalden ve duygusallıktan uzak bir hava veriyorlardı. Koyu gözlü, alaycı varlıkları, genç kız boyunlu dağ gençlerine: "Ruhunuzu o kadar kanatlandırmayın, canlarım," diyor gibiydi.

Yağmur dinmişti. Gri bir gökten bir demet güneş ışığı geliyordu. Alexander sırt çantasını bıraktı ve ikisi açık havaya çıktılar. Önlerinde tırmanışın son seviyesi, Lammer-boden uzanıyordu. Bu, tepelerin arasında biraz tüyler ürpertici bir çukur, aşağı yukarı bir mil uzunluğunda son bir sığ vadiydi. Ucunda, buzulun muazzam, statik deresi, buzdan oluşan küt dağ tepesinden akıyordu. Buz, donuk, kasvetli bir renkteydi; çok sıcak geçen yaz, yüzeyini eritmişti: ve böylece, kayalık yıkıntılardan vadi yatağı üzerinde, taşla beneklenmiş buzdan bir dalga duvarı halinde sona eren, kocaman, durdurulmuş, ıslak bir sel gibiydi. Taşlar ve kaya bloklarından tüyler ürpertici bir iniş, içinden bir ırmağın kudurmuş gibi aktığı küçük vadi yatağı. Solda, gri kaya yükseliyordu, fakat buzul oradaydı; aşağıya kocaman buz pençeleri gönderiyordu. Üst tepelerde yayılmış yatan ve vadiye korkunç buz pençeleri uzatan kocaman, uzun kürk-

lü bir buz ayısı gibiydi: yukarıdan yeryü/üıum Lın \ılıiıı larında balık avlayan muazzam bir gök ayısı gil>i. l lq> burn'ü sadece dehşetle dolduruyordu. Hanncle'yi de km kutuyordu, ama ona bir coşkunluk duygusu veriyordu. Kayaların arasında duran muazzam, kırışık pençelerden bazıları canlı mavi bir renkteydi, ama kristal bakır sülfat gibi korkutucu, zehirli bir mavi. Buzun çoğunluğu kasvetli, yarı saydam yeşilimsi bir griydi.

İkisi kütle halindeki, ıssız taş yatağından, kayaların altından ve suların üzerinden, ana buzula yürümek üzere yola çıktılar. Bu son menzilde, çiçekler daha da güzeldi. Özellikle koyu çançiçekleri büyük ve neredeyse siyah ve buz-metalikti: donuk bir buz şıngırtısı çıkardıklarını hayal

edebilirdiniz. Ve Parnassus çimenleri dimdik duruyor, beyaz damarlı büyük çanakları buzlu havaya son derece çıplak ve açık tutuluyordu.

Vadinin sonundaki mesafeyi kapatan büyük, küt buz doruğunun arkasından, soluk-gri, belirsiz bir sis ya da bulut kaynaşıyor, gri-ölü bir gaz gibi göğe kocaman neşrolu-yor ve buzulun tepesini kaplıyordu. Vadi boyunca insanlar tuhaf bir şekilde önemsiz görünüyor, taş ve kayanın gri dağınıklığının arasından böcekler gibi geçiyorlardı. Hannele ve Alexander yorucu yol boyunca hızla ilerlediler.

“Şimdi geldiğine memnun musun?” dedi kadın, muzaffer bir edayla adama bakarak.

“Geldiğime çok memnunum,” dedi adam. Gözleri *Bergheil* coşkunluğundan ziyade çile veya mistik mücadele olan bir heyecanla açılmıştı. Heyecanının garip titreşimi kadın için manzarayı tuhaf, biraz da korkunç yapıyordu. O da titredi. Fakat onun için büyük, sessiz, yaşayan buzul hâlâ bütün çekiciliğin ve coşkunluğun anahtarını tutuyor gibiydi. Ona heybetli bir hayvan gibi geliyordu.

Yaklaştıkça buz duvarını gördüler: kalın kabuklu ve taş ve pislik parçalarıyla beneklenmiş buzul ucunu. Taşlarla gizlenmiş alt kısımdan su fışkırıyordu. İyice yaklaşınca, koca canavarın her tarafından terlediğini, saf, yarı saydam, yarı erimiş buzdan oluşan kenarlarından ter sızıntılarının ve derelerinin aşağı aktığını gördüler. Buzul işte oradaydı, altında durdukları buz duvarında aniden sona eriyordu. Yakından bakılınca, buz saftı, ama su yüklüydü; bütün yüzeyi sıcak yazdan biraz çürümüştü. Kasvetli bir şekilde yarı saydam ve sulu, koyuca mavimsi-yeşil bir renkteydi. Fakat toprağa yakın yerlerde yine parlak renkli oluyordu, duvarların ebediyen sızdığı yerde, ıslak taşların üstündeki küçük mağaralarda, yeşimtaşı gibi yeşil parıltılar ve ince, soluk safir gibi mavi parıltılarla.

Alexander buzulun üstüne tırmanmak istiyordu. Tek arzusu buydu ... onun üzerinde durmak. Böylece saydam, ıslak duvarın altında, kayaların arasından yukarıya, kılavuz yolun buzun üzerine çıktığı yere doğru çabaladılar. Önlerinde birkaç kişi daha vardı ... yalnızca günlük turistler ... ve hepsi daha ileri gitmeyi göze almakta kararsızdı. Çünkü buzdan yamaç dik ve kaygan yükseliyordu, saf, güneşle kenetlenmiş, terleyen buz halinde.

Yine de, kavisli bir sırt gibiydi. Kocaman bir pençenin tepesindeki düzlük gibi, üstüne ve daha yukarıya, ilk seviyeye tırmanabilirdiniz.

Küçük İnsan kümesi orada, kasvetli, saf, sırılsıklam görünüşlü buzdan yokuşa dönük duruyordu. Hepsi de korkuyordu: doğal olarak. Fakat insan oldukları için, hepsi de korkusunu aşmak İstiyordu. Buzun İnsan teni gibi, böyle-sine saf görünmesi tuhaftı. Parlak değildi, çünkü yüzeyi yumuşak, derin bir üstderi gibi yumuşaktı. Fakat muazzam derinliklere kadar saf buzdu.

Alexander biraz tereddüt ettikten sonra dikkatle buzu denemeye başladı. Ondan korkuyordu. Ve bastonu yoktu; yalnızca düzgün tabanlı çizmeleri vardı. Fakat buzulun üzerinde durmak için büyük bir arzu duyuyordu. Böylece, dikkatli ve titrek bir şekilde, saf yamaçtan yukarı birkaç adım çabalamaya başladı. Yüzeyde buz yumuşaktı; topuğunu içine batırabiliyor ve yanlamasına kavrayabiliyordu. Böylece, sendeleyerek ve yanlamasına giderek birkaç yarda yukarı gitti ve çıplak buz yamacına çıktı.

Aşağıdaki gençler ve şişman adam, ayrıca iki genç kız da derhal uğraşmaya başladılar. Ancak, Alexander dikkatle ve çabalayarak önden gitti. Buz yamacı daha dik ve yuvarlaktı, öyle ki herhangi bir şekilde ayakta durmak zordu. Bazen kayıyor ve yanık parmak uçlarıyla yumuşak buz kütlesine yapışıyordu. Sonra ceketini yere atmayı ve ona basmayı denedi. Sonra da aşağı eğilip parmaklarıyla kavrayarak ve dört ayak üzerinde gider gibi gülünç bir şekilde, oldukça hızlı gitti.

Hannele aşağıdan seyretti, gülünç gösteriyi gördü ve hem korktu, hem eğlendi, ama daha çok korktu. Ve seslenip durarak aşağılardaki Avusturyalıları neşelendirdi.

“Geri gel. Lütfen geri gel.”

Fakat adam tekrar ayağa kalktığı zaman aşağıda mavi elbisesiyle duran kadına sadece yarı dargın bir şekilde el salladı. Bastonları ve çivili çizmeleri olan diğer adamlar şimdi yüreklenmişlerdi ve yengeçler gibi çabalayarak kahramanımızın yanından geçiyorlar, ondan daha başarılı oluyorlardı.

Adam buzda bir yarığa gelmişti. Kenarına yakın oturdu ve aşağıya baktı. Soluk renkle ergimiş, ve aşağıda, yarığın içinde yoğun bakır-sülfat mavisine ergimiş temiz, saf buz. Kristal gibi değildi; bir boraks boncuğunun kaynak alevi altında eritildiği gibi ergimişti. Ve çatlağın derinliklerinde keskin, kötücül bir şekilde maviydi.

Adam yukarı baktı. Daha yamacın yarısına varmamıştı. Böylece devam etti, yumuşak bedenli buzun koca vücudunun üzerinde, bazen eğilip dört ayak üstünde giderek, bazen ceketini kullanarak, genellikle topuğunun kenarını saplayarak. Hannele aşağıdan geri dönmesi için ona bağırıyordu. Fakat şimdi iki genç daha onunla hemen hemen aynı seviyedeydi.

Böylece aşağı yukarı üst kenarın üzerinden aşıncaya kadar çabaladı. Orada durdu ve buza baktı. Büyük, oyuk bir buz dünyası halinde yukarılardan aşağıya geliyordu. Tümü hareketsiz, tümü buzdan tepeler ve vadiler ve yamaçlardan oluşan bir dünya, korkunç bir yer. Yukarılarda gri sis-bulut büyüyordu. Ve yakında uzun, kocaman yarıklar vardı, yan yana, buzun içindeki solungaçlar gibi. Sanki buz bu kocaman kabartılı solungaçlardan nefes alıyor gibiydi. insan dizi halindeki bu uçurumların içine, korkutucu derinliklerine ve asit gibi yoğun, çatlak derinleştikçe daha da yoğun bir maviyle yanan renge bakabiliyordu. Ve açık solungaçların, yarıkların üstünde kümelenmiş uçuk mavi ve kabarık tepelerine. Sanki buz oradan nefes alıyordu.

İşin mucizesi, dehşeti ve acılığı. Ne açılacak sıcak bir yaprak, ne de yapılacak bir yaşam hareketi. Cansızlıkta kendine yeten bir dünyaydı, tüm bu buz.

Gençler onu geçmekte olduğu halde, aşağı inmek üzere döndü. Ve müthiş bir kavis halinde aşağı doğru inen çıplak saydam buzu, ayağının altında hep aynı saydamlığı görünce korktu. Eğer ayağı kayarsa, mutlaka ta aşağıya kadar kayarak gider ve birkaç kemiğini kırardı. Oturduğu zaman bile tırnaklarıyla buza yapışması gerekiyordu, çünkü eğer kaymaya başlarsa, poposunun üstünde aşağıya kadar hızla kayar ve Tanrı bilir nasıl düşerdi.

Hannele aşağıdan seyrediyordu. Ve adam korkmuştu; tünemiş, buzun sırtında oturmuştu ve nasıl İneceğini bilmiyordu. Yukarıda, havada kabarık duran kocaman, mavi buz solungaçlarını görüyordu. Aşağılarda iki mavi

çatlak, sonra taşların üzerinde son ıslak, düz buz pençeleri vardı. Ve orada Hannele ve buraya kadar gelmiş olan üç dört kişi duruyordu. Ancak, yamaç ne kadar dik olursa olsun, topuklarını yeterince kuvvetli bir şekilde yanlamasına saplayarak ayakta durabileceğini gördü. Böylece ani kalkış ve duruşlarla, zikzaklar çizerek inmeye başladı.

O inerken, ipler, sırık, çivili çizmelerden oluşan bütün teçhizatla siyah sakallı bir rehber geldi. O ve yanındaki beyefendiler buzdan yukarı ilerlemeye başladılar. Çizmelerinde diş gibi dikilen o çivilerle, çok kolaydı: ve üzerine bastıracak bir sırıkla.

Beklemekten bıkan ve aynı zamanda korkan Hannele, buzlu adımlarla dönüş yolculuğuna çıkmıştı. Adam, buzdan kurtulmuş olmaktan memnundu, ama heyecanlıydı ve tatmin olmuştu. Arkaya bakınca, rehberin ve buzdaki adamların bu buz dünyasını ve havanın durumunu izlediklerini gördü. Sonra onlar da aşağı inmek üzere döndüler. Gün emniyetli değildi.

Düşünerek, oldukça heyecanlı bir şekilde, kayalardan ve hızla akan sudan ibaret bu çölü geçerek otele döndüler. Güneş bir an için sıcak sıcak parlıyordu ve parmak uçları buzdan biraz kanadığı halde, adam kendini mutlu hissetti.

“Fakat bir gün,” dedi Hannele, “bir rehberle yukarıya, yükseğe, buzulun içine kadar gitmek isterim.”

“Hayır,” dedi adam. “Ben yeterince ileriye gittim. Toprakta lahanaların yetiştiği dünyayı tercih ederim. Buzullarda hiçbir şey yetişmiyor.”

“Yalnızca buzullarda yaşayan buzul pireleri olduğunu söylüyorlar,” dedi kadın.

“Doğrusu, buz bana yenecek kadar iyi görünmedi, bir pire için bile.”

“Bilinmez,” diye güldü kadın. “Ama gittiğine memnunsun, değil mi?”

“Çok memnunum. Artık bir daha asla gitmem gerekmiyor.”

“Ama harikulade olduğunu düşünmedin mi?” “Olağanüstü. Ve korkunç, bence.”

Otelde geyik eti ve ıspanak yediler ve tekrar aşağıya doğru yola çıktılar. İkisi de kendini daha mutlu hissediyordu. Kadın biraz çiçek topladı ve ölmemeleri için onları mendilinin içine koydu. Ve biraz şarap içmek için yine derenin yanında oturdular.

Fakat bulut dumanı buzulun arkasından yine yoğun bir şekilde büyüyordu. Hannele huzursuzdu. Aşağı inmek istiyordu. Böylece oldukça çabuk gittiler. Birçok başka turist de aceleyle aşağıya doğru iniyordu. Yağmur başladı ... buzulun ötesinden savrulan keskin bir avuç damla. Böylece Hannele ve Hepburn dinlenmek için durmadılar, fakat dik, karanlık vadiden aşağı, otomobil terminaline doğru rahatça indiler.

Orada çay içtiler; biraz yorgun fakat rahattılar. Büyük otel restoranı çirkindi ve kirli görünüyordu. Böylece gri, erken bir alaca karanlığın hüznünde yine dışarı çıktılar ve bir bankta oturarak turistleri, yolcuları ve otomobilcileri seyrettiler. Viyana’dan üç Yahudi vardı ve kızın kocaman, beyaz tüylü bir köpeği vardı; bir buzağı kadar büyük, beyaz, tüylü, ipeksi ve bir oyuncak kadar sevimliydi. Erkekler, tabii, onu okşamaya ve hayran olmaya geliyorlardı, hayatta ve romanlarda erkeklerin hep yaptığı gibi. Ve kız kayışı tutarak roman kapaklarındaki kadın kahramanların tavrıyla poz veriyor ve arkaya doğru eğiliyordu. Beyaz, soğukkanlı canavarın bir Sibirya step köpeği olduğunu söylüyordu. Alexander steplerin böyle bir yaratığa ne anlam verdiğini merak eti. Ve üç Yahudi, popüler romanslardan çıkma kibar Avusturyalılar gibi davranıyorlardı.

“Herr Regierungsrat ile evlenmeyi düşünüyor musun?” dedi Alexander.

Kadın gözlerini açarak dönüp baktı.

“Öyle görünüyor, değil mi!” dedi.

“Tamamen,” dedi adam.

Hannele tüylü beyaz köpeği seyrediyordu. Böylece, köpek her daim sevimli olan arka tarafını sallayarak ona

doğru geldi, tabii. Kadın hâlâ ona bakıyordu, ama ona dokunmadı.

“Neden böyle bir soru soruyorsun?” dedi.

“Bilmiyorum. Ama yine de, aslında cevap vermedin. Gerçekten tam olarak Herr Regierungsrat ile evlenmek niyetinde misin? Şu anda kesin niyetin bu mu?”

Kadın yine ona baktı.

“Ama cevap vermeden önce,” dedi, “neden sorduğunu bilmem gerekmez mi?”

“Muhtemelen zaten biliyorsun,” dedi adam.

“Emin ol ki bilmiyorum.”

Adam birkaç dakika sessiz kaldı. Kocaman tüylü köpek önünde durup, dili dışarda, ayartıcı bir şekilde soludu. Adam yalnızca ona boş boş baktı.

“Eh,” dedi, “eğer Herr Regierungsrat ile evlenmeyecek olsaydın, benimle evlenmeni teklif edecektim.”

Kadın sabit bakışlarla otomobil garajına baktı; yüzünde çok hafif bir eğlenme, ya da zevk, ya da alay bakışı vardı: ya da üçü birden. Ve belli bir utangaçlık.

“Ama neden?” dedi.

“Neden ne?” diye karşılık verdi adam.

“Neden seninle evlenmemi teklif edesin?”

“Neden mi?” diye cevap verdi adam, ağır tonlarıyla. “Neden mi? Peki, bir erkek genellikle hangi amaçla bir kadının kendisiyle evlenmesini ister?”

“Hangi amaçla?” diye tekrarladı kadın, biraz kibirli bir şekilde.

“Ne sebeple, öyleyse!” diye düzeltti adam.

Kadın birkaç dakika sessiz kaldı. Yüzü kapalıydı ve biraz uyuşmuş görünüyordu; elleri kucağında çok hareketsiz duruyordu. Adamdan uzağa, yolun karşısına baktı.

“Genellikle tek bir sebep vardır,” diye cevap verdi, biraz küçük bir sesle.

“Evet?” diye cevap verdi adam merakla. “Nedir o sence?”

Kadın tereddüt eti. Sonra, biraz tutuk bir şekilde:

“Onu gerçekten sevdiği için, sanırım. Bir erkeğin bir kadına evlenme teklif etmesi için tek mazeret bu gibi geliyor bana.” dedi.

Bunu, kadının bozmaya niyetli olmadığı mutlak bir sessizlik takip etti. Adam cevap vermek zorunda olduğunu biliyordu ve her nedense, besbelli söylenmesi gereken şeyi söylemek istemiyordu.

“Senin beni ya da benim seni sevip sevmediğimiz konusunu bir yana bırakırsan -” diye başladı.

“Onu kesinlikle bir yana bırakmayacağım,” dedi kadın.

“Ve ben kesinlikle dikkate almayacağım,” dedi adam, aynı derecede inatçı bir şekilde.

Bunun üzerine kadın döndü ve yüzünde hayret, alay ve öfkeyle, doğruca ona baktı.

“Gerçekten deli olduğunu düşünüyorum,” dedi. “Bunu düşündüğünü pek sanmıyorum,” diye cevap verdi adam. “Yalnızca bir öç alma yöntemi bu. Maksadımı çok açıkça anladığını sanıyorum.”

“Maksadını!” diye haykırdı kadın. “Maksadını! Ah, demek bütün bu palavralarda bir maksadın var?” “Tamamen!” dedi adam.

Kadın bir süre kızgınlıkla sessiz kaldı. Sonra öfkeyle: “Seni temin ederim ki maksadını görmüyorum. Hiçbir maksat görmüyorum. Yalnızca küstahlık görüyorum.” “Çok iyi,” diye cevap verdi adam. “Mesele, sevgi esasına göre evlenip evlenmeyeceğimiz.”

“Gerçekten! Evlenmek! Biz, evlenmek! Meselenin hiçbir şekilde bu olduğunu sanmıyorum.”

Adam bankın altından, bacaklarının arasından sırt çantasını çıkardı. Ve sırt çantasından meşhur resmi.

“Birbirimize âşık olmamız gerektiği zaman,” dedi, “benim o bebeğimi yaptın, değil mi?” Ve iğrenç resme bakarak oturdu.

“Beni gerçekten sevdiğini düşünerek asla bir an bile hayale kapılmadım,” dedi kadın acı acı.

“Öteki meseleyi al, senin beni sevip sevmediğini,” dedi adam.

“Bana olan aşkına inanamazken seni nasıl sevebilirdim?” diye haykırdı kadın.

Adam yine resmi dizlerinin arasına koydu.

“Aşk hakkındaki bütün bu şeyler,” dedi, “çok şaşırtıcı ve çok karmaşık.”

“Çok! Senin için. Aşk benim için yeterince basit,” dedi kadın.

“Öyle mi? Öyle mi? Peki, benim o bebeğimi yapmana basit aşk mı neden oldu?”

“Neden senin bir bebeğini yapmayayım? Sana bir zararı var mı? Ve bir bebek değil miydin, Tanrı aşkına! Bir bebekten başka bir şey değildin. Öyleyse sana ne zararı var?”

“Evet, var. Bana çok büyük zararı var,” diye cevap verdi adam.

Kadın hayret ve hiddetten iyice açılmış gözlerle ona döndü.

“Neden? Neden, Tanrı aşkına? Neden olduğunu söyleyebilir misin bana?”

“Tam olarak değil, söyleyemem,” diye cevap verdi adam, resmi alıp önünde tutarak. Kadın bir kedinin, burnunu yanan bir sigaradan öteye çevirdiği gibi,

yüzünü öteye çevirdi. “Fakat baktığım zaman ... buna baktığım zaman ... seninle benim aramızda aşk olmadığını biliyorum.”

“Öyleyse neden benimle böyle utanç verici bir şekilde konuşuyorsun?” diye parladı kadın, gözleri öfke ve aşağılanma duygusuyla yaşararak. “Senin o bebeğini yaptığım için benden küçük bir intikam almak istiyorsun, sanırım.”

“Olabilir, ufak bir ölçüde,” dedi adam.

“Hepsi bu. Hepsi ve tümü bu,” diye haykırdı kadın. “Ve bana yalnızca bunun için geri geldin ... bu aşağılık intikam için. Peki, şimdi aldın onu. Ama lütfen benimle konuşma artık. Büyük omnibüsle eve dönmeye çalışacağım.”

Kadın kalktı ve uzaklaştı. Adam onun otobüs biletçisini aradığını gördü. Onun garajın avlusuna girdiğini gördü. Ve onun bir süre sonra tekrar çıkıp nehre giden yolda yürüdüğünü gördü. Otelin önünde oturmaya devam etti. Yapacak başka bir şey yoktu.

Büyük otobüsle gelen turistler toplanmaya başlamışlardı. Ve biraz sonra kocaman, kurşuni araç çıkageldi ve otel kapısının önünde durdu; bir ev kadar büyüktü. Yolcular yerlerine tırmanmaya başladılar. Beyaz köpeğin iki adamı gidiyorlardı: fakat beyaz köpeğin kadını ve köpek geride kalıyordu. Hepburn, Hannele’nin kendini naklettirme-yi başarıp başaramadığını merak etti. Bundan şüpheliydi, çünkü omnibüsün kalabalık olduğunu biliyordu.

Üstelik, bileti kendisindeydi.

Yolcular doluşmuşlardı. Biletçi biletleri topluyordu. Vc nihayet koca otobüs uzaklaştı. Yolun sonundaki koy şimdi çok boş görünüyordu. Beyaz köpekli kadın bile gitmişti. Biraz sonra Luxus denen öteki arabanın gelmesi gerekiyordu. Hepburn oturdu ve bekledi. Gecenin serinliği çöküyor, ağaçlar korkunç görünüyordu.

Nihayet Hannele yine İsteksizce yaklaştı.

“Sanıyorum,” dedi, “biletim sende.”

“Evet, bende,” diye cevap verdi adam.

“Bana verir misin, lütfen?”

Adam bileti ona verdi. Kadın bir an oyalandı. Sonra uzaklaştı.

Bir otomobilin sesi geldi. Luxus, muzafferane bir horultuyla garaj avlusundan çıkıp otelin kapısında durdu. Hannele de telaşla geldi. Doğruca arka kapılardan birine gitti. Hepburn’le onun yerleri önde, şoförün yanındaydı. Han-nele’nin ayağı arka koltuğun basamağındaydı. Ve sonra korktu. Küçük, keskin yüzlü şoför ... biletçi yoktu ... arabaya bakarak geldi. Bir makinistin keskin, madeni gözleriyle kadına baktı.

“Gelen bütün İnsanlar geriye dönüyor mu?” diye sordu kadın, çekinerek.

“Jawohl ”

“Dolu mu ... bu araba?”

“Jawohl. ”

“Başka yer yok mu?”

“Nein.”

Hannele büzüldü. Şoför pek az konuşuyordu.

Yolculardan altısı oradaydı; dördü oturmuştu bile. Hepburn otelin kapısında hareketsiz oturuyor, Hannele yolda, arabanın yanında oyalanıyor ve küçük şoför, boynunda kocaman yünlü bir atkıyla, etrafta dolanarak ve bir İçeri, bir ve dışarı koşarak iki eksik yolcuyu arıyordu. Tabii ki iki eksik yolcu vardı. Hayır, onları bulamıyordu. Ve iki tavşanın peşindeki bir gelincik gibi, sessizce, aceleyle yine gitti. Ve nihayet, herkesin huysuzlanmaya başladığı sırada, onları ortaya çıkarttı ve aceleyle arabaya getirdi.

Şimdi Hannele yerini aldı ve Hcpburn onun yanına oturdu. Şoför biletleri kaptı ve onların yanından İçeriye tırmandı. Araba kindar bir gıcırtıyla vadiden aşağıya kaydı. Bir başka tatsız gezi bitmiş, bir başka cehennemi, sevinçli tatil sona ermişti.

“Bari,” dedi Hepburn, “söyleyeceğim şeyi bitireyim.”

“Ne?” diye bağırdı Hannele, hızla giden arabanın rüzgârında uçuşarak.

“Söyleyeceğim şeyi bitireyim bari,” diye bağırdı adam; rüzgâr sesini dağıtıyordu.

“Bitir öyleyse,” diye bağırdı kadın, eşarbının uçları arkasında titreşerek.

“Karım öldüğü zaman,” dedi adam yüksek sesle,”bir daha sevemeyeceğimi biliyordum.”

“Ya-a!” diye bağırdı kadın, alaycı bir şekilde.

“Aslında,” diye haykırdı adam, “bana göre aşkın bir hata olduğunu anladım.”

“Neyin hata olduğunu?” diye bağırdı kadın.

“Aşkın,” diye feryat etti adam.

“Aşkın!” diye bağırdı kadın. “Hata olduğunu?” Sesinin tonu müstehziydi.

“Şahsen benim için,” dedi adam, haykırarak.

“Ah, yalnızca şahsen senin için,” diye bağırdı kadın, bir kahkahayla.

Araba büyük bir dönüş yaptı ve kadın, şoförün üstüne düştü. Sonra doğruldu. Araba bir dönüş daha yaptı ve kadın Alexander’ın üstüne düştü. Öfkeyle doğruldu. Ve şimdi dümdüz gittiler ve ortalık biraz daha sessiz gibiydi.

“Anladım ki,” dedi adam, “sevmeye girişmekle her zaman hata yapmışım.”

“Senin için bir girişim olmuş olmalı,” diye bağırdı kadın. “Evet, korkarım ki öyleydi. Bunu hiçbir zaman gerçekten istemedim. Ama istediğimi sandım. Ve işte orada hata yaptım.”

“Acaba kimi sevdin? ... bir girişim olarak bile?” diye sordu kadın.

“Bir kere annemi: ve o bir hataydı. Sonra kız kardeşimi: ve o bir hataydı. Sonra hayatım boyunca tanıdığım bir kızı: ve o bir hataydı. Sonra karımı: ve o en korkunç hatam-dı. Ve sonra seni sevme hatasına başladım.”

“Beni sevme girişimine, demek istiyorsun,” dedi kadın. “Fakat buna asla tam olarak girişmedin. Beni sevmeye asla gerçekten girişmedin.”

“Tam olarak değil, değil mi?” dedi adam.

Ve kadın, onun bu girişimde bulunmamış olmasına öfkelenerek oturdu.

“Hayır,” diye devam etti adam. “Tam olarak değil. Onun için sana geri döndüm. Seni sevmek istemiyorum. Sevgi esasına dayanan bir evlilik istemiyorum.”

“Hangi esasa dayanan bir evlilik, öyleyse?”

“Ben kelimelere dökmeden de biliyorsun sanıyorum,” dedi adam.

“Gerçekten, seni temin ederim ki bilmiyorum. Fazlasıyla esrarengizsin,” diye cevap verdi kadın.

Hızla giden bir otomobilde konuşmak sinir bozucu bir iştir. İkisi de dinlenmek ve daha sessiz bir yol aralığını beklemek için durakladılar.

“Kelimelere dökmek pek kolay değil,” dedi adam. “Fakat sevgi esasına dayanan evliliği bir kere denedim ve uzun vadede çok berbat bir iş olduğunu söylemeliyim. Ve hangi kadınla beraber olursam olayım, benim için öyle olacağına ınanıyorum.”

“Sende bir bozukluk olmalı, öyleyse,” dedi kadın. “Aşk söz konusu olduğunda. Ama yine de evliliği istiyorum. Evliliği istiyorum. Bir kadının bana saygı göstermesini ve itaat etmesini istiyorum.”

“Eğer buyruklarında tamamen makul ve çok esirgeyici olursan,” dedi Hannele. “Ve emirlerini verirken çok dikkatli olursan.”

“Gerçekte, bir tür sabırlı Griselda istiyorum. Saygı gösterilmek ve itaat edilmek istiyorum. Sevgi istemiyorum. ”

“Grisclda. O aptal kocasına saygı göstermeyi nasıl başardı, ona itaat ettiyse bile: anlayamadığım bir şey bu,” dedi Hannele. “Onun hakkında aslında ne düşündüğünü bilmek isterdim. Aynen herhangi bir kadın, zorba, aptal bir koca hakkında ne düşünürse.”

“Doğrusu,” dedi adam, “bunun bana bir yararı yok.” Bundan sonra, araba istasyonda duruncaya kadar sessiz kaldılar. Orada indiler ve gölün kenarında, ağaçların altında yürüdüler.

“Bir yere otur,” dedi adam, “ve bitirelim.”

Onun ne söyleyeceğini duymak için gerçekten istekli olan ve bütün kadınlar gibi ... sonra ne kadar alay ederse etsin ... en derin düşüncelerini ifşa etmeye başlayan bir erkeği büyüleyici bulan Hannele, onun yanına oturdu. Gri bir akşamdı; hava yeni yeni kararıyordu. Gölün karşısında ışıklar parıldıyor, oradaki otel, ışıklarını diziyordu. Birkaç küçük kayık sessizce sahile yanaşıyordu. Genellikle umumi bir tatilin sonunda gelen o özel hüzün duygusu ile dolu, gri, ağır bir akşamdı.

“Saygı ve itaat: ve uygun fiziksel duygular,” dedi adam. “Benim için evlilik bu. Başka bir şey değil.”

“Fakat uygun fiziksel duygular aş değilse nedir?” diye sordu Hannele.

“Hayır,” dedi adam. “Bir kadın ona tapmanı ve ona âşık olmanı ister ... ve ben bunu yapmayacağım. Geri kalan yaşamak zorunda kalsam bile, bunu bir daha yapmayacağım. Sana ne tapacağım, ne de âşık olacağım.”

“Bir şansın olmayacak, teşekkür ederim. Peki neyi uygun fiziksel duygular olarak adlandırıyorsun, eğer âşık değilsen? Sanırım iğrenç bir şey istiyorsun.”

“Eğer bir kadın bana saygı duyarsa ... kesinlikle, bütün yaradılışıyla bana saygı duyarsa ... ve bu yüzden bana itaat ederse, sanırım ona olan arzum, ona âşık olduğum, ya da ona taptığım takdirde olacağından çok daha derin olacaktır.”

“Bu aynı şey. Eğer seversen, her şey oradadır ... hepsi: saygın ve itaatin ve her şey. Ve eğer aşk yoksa, hiçbir şey yoktur,” dedi kadın.

“Bu doğru değil,” diye cevap verdi adam. “Bir kadın erkeği sevebilir, ona tapabilir, fakat asla ona saygı göstermeyecek ve itaat etmeyecektir. Bugün en çok seven ve tapan kadınlar, her an kocasının bir bebeğini yapmaya başlayabilir ... senin benimkini yaptığın gibi.”

“Ah, o ebedi bebek! Neden böylesine aklına takılıyor?”

“Bilmiyorum. Ama o orada. Kötü niyetli değildi. Gurur okşayıcıydı, diyebilirsin. Fakat bir diken gibi içime saplanıyor: bir diken gibi. Ve o orada, dünyada, Almanya’da bir yerde. Ve İstediğini söyleyebilirsin, fakat bugün her kadın, erkeğini ne kadar severse sevsin, her an onun bir bebeğini yapmaya başlayabilir. Ve bebek onun kahramanı olur: ve kahramanı bebeğinden daha fazla bir şey olmaz. Karım bunu yapabilirdi. Yaptı da, kafasında. Onda da benim bir bebeğim vardı, elbette. Başka kadınlarla benim hakkımda konuştuğunu duydum. Ve onun bebeği senin yaptığından çok daha aptaldı. Fakat hepsi aynı şey. Bir kadın seni severse, senin bir bebeğini yapacaktır. Bebeğini yapıncaya kadar asla tatmin olmayacaktır. Ve bebeğini elde ettiği zaman, bütün İstediği budur. Ve aşk bu demektir. Ve bu yüzden, sevilmeyeceğim. Ve sevmeyeceğim. Kimsenin beni sevmesini İstemiyorum. Bu bir hakaret. Kırk yıldır hakarete uğramış olduğumu hissediyorum: aşk tarafından ve beni sevmiş olan kadınlar tarafından. Sevilmeyeceğim. Ve sevmeyeceğim. Saygı gösterileceğim ve İtaat edileceğim: ya da hiçbir şey.”

“Öyleyse büyük ihtimalle hiçbir şey olacak,” dedi Hannele, acı bir alayla. “Çünkü seni temin ederim ki aşktan başka sunacak hiçbir şeyim yok.”

“Öyleyse aşkını kendine sakla,” dedi adam.

Kadın kısaca güldü.

“Ya sen?” diye haykırdı. “Sen! Diyelim ki saygı gösterildin ve İtaat edildin. Sanırım yapman gereken tek şey bir sultan gibi orada oturup bunları yudumlamak olacak.” “Yo, hayır, yapacağım çok şey var. Ve kadınlı ya da kadınsız, bunları yapmaya başlayacağım.”

“Ne, Tanrı aşkına?”

“Doğrusu, çok heyecan verici şeyler değil. Üç bin dönümlük arazisini kontrol altına almak için paralanan bir adama katılmak üzere Doğu Afrika’ya gideceğim. Ve birkaç deney ve gözlem daha yaptıktan ve gerekli bütün bilgileri topladıktan sonra, ay üzerine bir kitap yazacağım. Kadınlı ya da kadınsız, bunu yapacağım.”

“Ya kadın? ... eğer zavallı şeyi alabilirsen.”

“Tabii, benimle gelecek ve orada yerleşeceğiz.”

“Ve o bütün saygı göstermeyi ve İtaat etmeyi ve bu arada ev işlerini yapacak; sense gündüz etrafta dolaşacak ve gece ayı gözleyeceksin.”

Adam cevap vermedi. Gölün karşısına doğru bakıyordu.

“Sen o zavallı şey için ne yapacaksın, o sana saygı göstermek ve sana İtaat etmek ve Afrika’da korkunç ev işlerini yapmak için kendini paralarken: çünkü berbat olabileceğini biliyorum: berbat.”

“Doğrusu,” dedi adam yavaşça, “karım olacak ve ona öyle davranacağım. Eğer evlilik yemini sevgi ve şefkat göster diyorsa ... o anlamda bunu yapacağım.”

“Ah!”diye bağırdı Hannele. “Ne, onu sevecek misin? Sahiden zavallı şeyi sevecek misin?”

“Kelimenin o anlamında değil, hayır. Ona tapmayacağım ve âşık olmayacağım. Ama karım olacak ve ona o şekilde sevgi ve şefkat göstereceğim.”

“Yalnızca karın olduğu için. Kendisi olduğu için değil. Herhangi mutsuz bir kadın için korkunç bir kader,” dedi Hannele.

“Öyle düşünmüyorum. Onun en yüksek kaderi olduğunu düşünüyorum.”

“Eşin olmak mı?”

“Bir eş olmak ... ve bir eş olarak sevilmek ve korunmak ... flört eden bir kadın olarak değil.”

“Yalnızca karısı olduğun için sevilmek ve şefkat görmek! Hayır, teşekkür ederim. Hayran olabildiğim tek şey bu işin kibri ve küstahlığı.”

“Pekala, o halde ... işte böyle,” dedi adam, ayağa kalkarak.

Kadın da kalktı ve kayığın bağlı olduğu yere doğru ilerlediler.

Gölün üzerinden sessizlik içinde kürek çekerlerken, adam:

“Yarın gideceğim,” dedi.

Kadın cevap vermedi. Oturarak villanın ışıklarının yakınlaşmasını seyretti. Ve sonra:

“Seninle Afrika’ya geleceğim. Fakat sana saygı göstermeye ve itaat etmeye söz vermeyeceğim,” dedi.

“Seni başka türlü istemiyorum,” dedi adam, çok yavaşça.

Kayık küçük iskeleye doğru sürükleniyordu. Hanne-le’nin arkadaşları balkondan ona sesleniyorlardı.

“Mcrhaba!” diye bağırdı kadın. *“Ja. Da bin ich. Ja, ’s war wunderschön.”*

Sonra adama:

“İçeri gelecek misin?” dedi.

“Hayır,” dedi adam, “hemen geri döneceğim.” Villadakiler Hannele’yi karşılamak için basamaklardan aşağı koşuyorlardı.

“Ama seni sevsem de beni istemeyecek misin?” diye sordu kadın.

“Diğerine söz vermelisin,” dedi adam. “Evlilik yemininin bir parçası o.”

“Hat’s geregnet? Wiewar das Wetter? Warst du auf dem Gletscher?” diye bağırdı sesler bahçeden.

“Nein ... kein Regen. Wunderschön! Ja, er warganz auf dem Gletscher,” diye bağırdı Hannele. Ve adama alçak sesle: “Ciddi bir ahmak olma. Gel içeriye.”

“Hayır,” dedi adam, “içeriye gelmek istemiyorum.” “Yarın gitmek mi istiyorsun? Eğer İstiyorsan git. Ama ne olursa olsun, evlilik töreninden önce söylemeyeceğim. Söylemem gerekmez, değil mi?”

Kadın kayıktan iskeleye çıktı.

“A,” dedi dönerek, “bana o resmi ver, lütfen, olur mu? Onu yakmak istiyorum.”

Adam resmi kadına verdi.

“Ve yarın gel, olur mu?” dedi kadın.

“Evet, sabahleyin.”

Adam hızla karanlığa doğru kürek çekti.